

Årsrapport 2022

Sparebanken
Møre

Redaksjon:
Sparebanken Møre

Layout:
Havnevik AS

Foto:
Stig Petter Driveklepp (forside, Maudekollen),
Marius Beck Dahle, Tony Hall, Tone Molnes,
Kristin Støylen, Einar Engdal, Sparebanken Møre.

Illustrasjoner: Havnevik AS

Innhold

04 Leder

Virksomheten

10 Tilbakeblikk 2022
12 Hovedtall konsern
14 Organisasjon og ledelsesstruktur
18 Styret
20 Konsernledelsen
22 Datterselskap
24 Eierstyring og selskapsledelse

Redegjørelse og resultater

35 Styrets årsberetning
54 Resultat
56 Balanse
58 Egenkapitaloppstilling
60 Kontantstrømoppstilling
61 Noter
147 Erklæring i henhold til verdipapir-
handellovens § 5-5
148 Uavhengig revisors beretning

Bærekraft og samfunnsansvar

157 En pådriver for bærekraftig utvikling
160 Interessentdialog og vesentlighetsanalyse
166 Våre forpliktelser
170 Strategiske mål
171 Vesentlige temaer
205 Rapportering iht. Aktivitets- og Redegjørelsesplikten
209 Åpenhetsloven
211 Vedlegg
239 Revisors erklæring

Leder

Sparebankmodellen står sterkt

Nok et uvanlig år er historie. Året hvor vi skulle tilnærme oss en ny normal etter pandemien, ble preget av det utenkelige – krig i Europa. Grunnleggende verdier som nær og trygg har fått en sterkere betydning for folk flest.

Det verdensomspennende virusutbruddet i 2020 medførte mange ringvirkninger for både privatpersoner, næringslivsaktører, nasjoner og verdenssamfunn. Ved starten av 2022 ble de siste covidrestriksjonene opphevet og samfunnet forberedte seg på en mer normal hverdag. I stedet skjedde det utenkelige. Russland invaderte Ukraina og krig i Europa var et faktum.

Konsekvensene for det ukrainske folket er ubeskrivelige, og vi har blitt påmint hvor viktig det er med samarbeid og samhold. Ikke minst internasjonalt, men også i vårt eget lokalmiljø der vi har tatt godt imot og inkludert krigens ofre i samfunnet. Sammen er vi sterkere.

Krigen har også fått ringvirkninger for store deler av verden. Varemangel, energikrise og prisstigning har preget hele Europa. Det siste året har det vært en markant nedgang i norske husholdningers økonomi – en nedgang som er større enn under pandemien. Nesten alle husholdninger har fått merke at levekostnadene har økt gjennom 2022. På tross av dette opplever vi at både privatpersoner og næringsliv har vilje og evne til å tilpasse seg nye forutsetninger.

Engasjert, nær og handlekraftig

Sparebankmodellen er 200 år gammel og er basert på troen om at fellesskapet står sterkere enn enkeltpersoner. Vi har et skjebnefellesskap med alle som bor og driver næringsvirksomhet her, og vårt langsiktige mål er å styrke framtidig verdiskaping i regionen.

Samfunnsengasjementet vårt har vel aldri vært viktigere enn det er akkurat nå. En sentral del av bankens samfunnsoppdrag er å være finansieringskilde for privatpersoner og næringsliv.

Samfunnsutviklingen er helt avhengig av et velfungerende næringsliv som evner å tenke nytt og tilpasse seg, og som skaper arbeidsplasser i både bygd og by.

Næringsteft er et av våre bidrag for å stimulere til næringsutvikling i regionen. Det er et akseleratorprogram for gründere med nyskapende idéer, og arrangeres nå for 6. gang. Gjennom en rekke samlinger får deltagerne en unik kompetansereise innen alt fra kundeforståelse til bærekraftige forretningsmodeller, juss, pitch, merkevare med mer. Årets vinner av Næringsteft mottar 1 million kroner, og blir kåret under vårt investorseminar Børs og Bacalao i mars.

Gjennom arbeidet vårt med tildeling av midler til allmennyttige formål, blir samfunnsansvaret vårt aktualisert. Tall fra Sparebankforeningen viser at landets sparebanker og sparebankstiftelser delte ut hele 2,3 milliarder kroner til samfunnsnyttige formål i 2020. Dette gjør sparebanknæringen til en av Norges største private bidragsytere innen idrett, kultur og frivillighet. De siste 10 årene har Sparebanken Møre bidratt med godt over 1 milliard kroner til små og store tiltak som har bidratt til å bevare og bygge Nordvestlandet.

En viktig del av samfunnsansvaret vårt er å bidra til aktiviteter og initiativ som kommer barn og unge til

gode. Av enkelttildelinger i 2022 er vi spesielt glade og stolte for å ha bidratt til å realisere byggingen av Vardesenteret ved sykehuset i Ålesund. Med senteret får fylket vårt et fullverdig krefttilbud.

Vi ønsker heller ikke et samfunn hvor noen unge er utenfor og noen innenfor. Derfor er det veldig hyggelig å kunne bidra til at Dale Oen Academy blir etablert i Ålesund. Dette er et alternativt skoleår for ungdom mellom 15 og 20 år, som har falt utenfor skolen, ønsker et modningssår før videregående, eller som forberedelse til arbeidslivet. På akademiet handler det om realforskning, teknologi og friluftsliv. Mellom 80 og 90 prosent av elevene fullfører Dale Oen Academy. 95 prosent av disse går til videregående opplæring i skole, som lærlinger eller ut i jobber.

Sunn bankdrift, dyktige medarbeidere – og ikke minst det faktum at mange har valgt Sparebanken Møre som sin bankforbindelse har gjort dette mulig. Uten kunder hadde vi ikke skapt resultater, og uten resultater hadde vi ikke hatt overskudd å dele ut.

En tillitserklæring

Banken har hatt god vekst og positiv utvikling gjennom 2022. Mange nye kunder har vist oss tillit og utlånsveksten ble på 8,8 prosent. For personmarkedet 6,9 prosent og 12,7 prosent for næringslivsmarkedet. Dette vitner om et godt aktivitetsnivå i regionen. Samtidig vitner få konkurser og lave misligholdstall om et tilpasningsdyktig næringsliv med sterke bedriftskulturer, omstillingsdyktige ansatte og fremtidsrettede bedriftsledere.

Jeg tar dette som en bekreftelse på at vi har en robust kundeportefølje og en sterk drivkraft for å skape verdier. Ikke minst bekrefter det styrken i bankens forretningsmodell som bygger på nærhet og lokalkunnskap, tett oppfølging og høy kompetanse.

For oss i Sparebanken Møre har det alltid vært viktig å være gode sparringspartnere for kundene våre. Å kunne være diskusjonspartner for alt fra gründere, enkeltpersonforetak og hjørnesteinsbedrifter. Hver dag er vi i kontakt med et bredt spekter av virksomheter, noe som gir oss en unik bransjekompetanse som igjen kommer næringslivet til gode.

Med etablering av Næringsbasen i 2021, samlet vi en gjeng dyktige rådgivere med ulik spisskompetanse for å bistå små og mellomstore bedriftskunder med alt fra etablering til finansiering og forsikring. Dette har kundene våre satt stor pris på. I 2022 ble det etablert

1 276 nye AS i Møre og Romsdal. Hele 26 prosent av disse valgte Sparebanken Møre som sin bank.

Digitalisering og god rådgivning

Konkurransen om bankkundene er tøffere enn noen gang, men konkurranse er bra. Vi må levere varene og tilføre verdi for å være kundenes førstevalg. De siste årene har det vært det man kan kalle et generasjonsskifte i banken. I 2022 fikk vi 50 nye medarbeidere og i løpet av de siste tre årene er tallet over 100. Vi kan trygt si at vi har investert i ressurser, og det gleder meg at vi stadig tiltrekker oss skarpe hoder som kan bidra i arbeidet med å skape gode opplevelser for kundene våre.

For å være en attraktiv arbeidsgiver, både for eksisterende og fremtidige medarbeidere, legger vi til rette for at hver enkelt medarbeider blir involvert, respektert og får mulighet til å påvirke og utvikle seg. Vi opplever et sterkt kollegialt fellesskap som vi skal ta godt vare på. Det er selve kjernen i Team Møre.

I Norge har vi en godt utviklet digital infrastruktur, og befolkningen har en svært høy digital kompetanse. Denne digitale kompetanse har gjort at vi har tatt i bruk løsninger få andre land har vært i stand til. Bank- og finanssektoren er blant de mest digitaliserte næringene, og sparebankene ligger helt i tet når det gjelder den teknologiske utviklingen. Digitaliseringen fortsetter i høy fart.

I 2022 har vi lansert en rekke nye selvbetjente tjenester, spesielt har det vært gjort et godt stykke arbeid innenfor finansieringsområdet for personkunde-markedet. Et annet spennende prosjekt er det vi kaller for familiebanken. Første leveranse her er en løsning som gjør det mulig å etablere sparekonto for barna sine på en-to-tre, rett fra mobilen.

Samtidig er det viktig å legge til rette og synliggjøre bankens tjenestetilbud for ikke-digitale kunder. Ifølge en undersøkelse fra Kompetanse Norge er det 120 000 av de over 60 år som ikke bruker internett, og 600 000 som har svake digitale ferdigheter. Nå skal en ny bransjenorm tydeliggjøre hvordan bankene skal møte de ikke-digitale kundene.

Å lytte er å lære

Gjennom vår tette dialog med kundene får vi god kundeinnsikt. I tillegg er undersøkelser utført av eksterne aktører viktige kilder til innsikt. I april ble kundesenteret til Sparebanken Møre kåret til Norges beste i kategorien bank, for imponerende fjerde år på rad. EPSI sin undersøkelse viste også at Sparebanken Møre havnet i øverste sjikt i sin årlige måling av kundetilfredshet blant norske bankkunder, og fikk

høyest score av alle på spørsmål relatert til bærekraft og samfunnsansvar for andre år på rad.

Slike resultat gjør oss både stolte og glade, og bekrefter at vi er en relevant og attraktiv bankpartner. Like fullt er vi takknemlige for alle konstruktive innspill som kan bidra til å løfte oss ytterligere. Vi setter aldri utviklingsarbeidet vårt på pause.

Alle må bidra til grønn omstilling

Norge har som mål å redusere klimagassutslipp med 50-55 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå, og finansnæringen har en sentral rolle i dette arbeidet. Det er liten tvil om at dette vil kreve en betydelig innsats fra oss alle. At alle bidrar, er viktig for oss når det gjelder bankens innsats for å bidra til et mer bærekraftig samfunn.

I 2021 gjorde vi flere grep som kan bidra til å akselerere omstillingstakten. I februar 2022 fulgte vi opp med lansering av en bærekraftportal for bedrifter. I portalen finner de skreddersydd informasjon sortert etter bransje, og med den nye portalen ønsker vi å bidra til at bærekraftsarbeidet blir enklere og mer målrettet for bedriftene. I desember bekreftet Stiftelsen Miljøfyrtårn at Sparebankens Møres hovedkontor har fått godkjent Miljøfyrtårnsertifisering.

Vi har et uttalt mål om å være en pådriver for bærekraftig utvikling av regionen vår, og som bank kan vi tilrettelegge for at midler og muligheter møtes. Det er et ansvar vi tar på største alvor.

Vi ruster oss for fremtiden

Organisasjonen er verktøyet og folkene er suksessfaktoren og kraften i organisasjonen. For å ruste oss for videre vekst og utvikling har vi gjennom strategiarbeidet vurdert og evaluert organisasjonen. Dette endte i en omorganisering som har som mål å bygge en enda mer effektiv organisasjon som er fremtidsrettet, markedsdrevet og utviklingsorientert. Den nye organiseringen vil tre i kraft fra 1. februar 2023.

Med god likviditet, soliditet og ny organisasjon er vi klar for å fortsette den 180 år lange historien. Vår sterke regionale tilknytning gir oss fortrinn som vi skal dyrke, mens sparebankmodellen skaper muligheter som vi skal gripe. Dette gjør meg trygg på at også de neste kapitlene i Sparebanken Møres historie skal fylles med godt innhold og at vi skal fortsette å være en pådriver for skaperglede både i 2023 og årene som kommer.

TROND LARS NYDAL
ADM. DIREKTØR

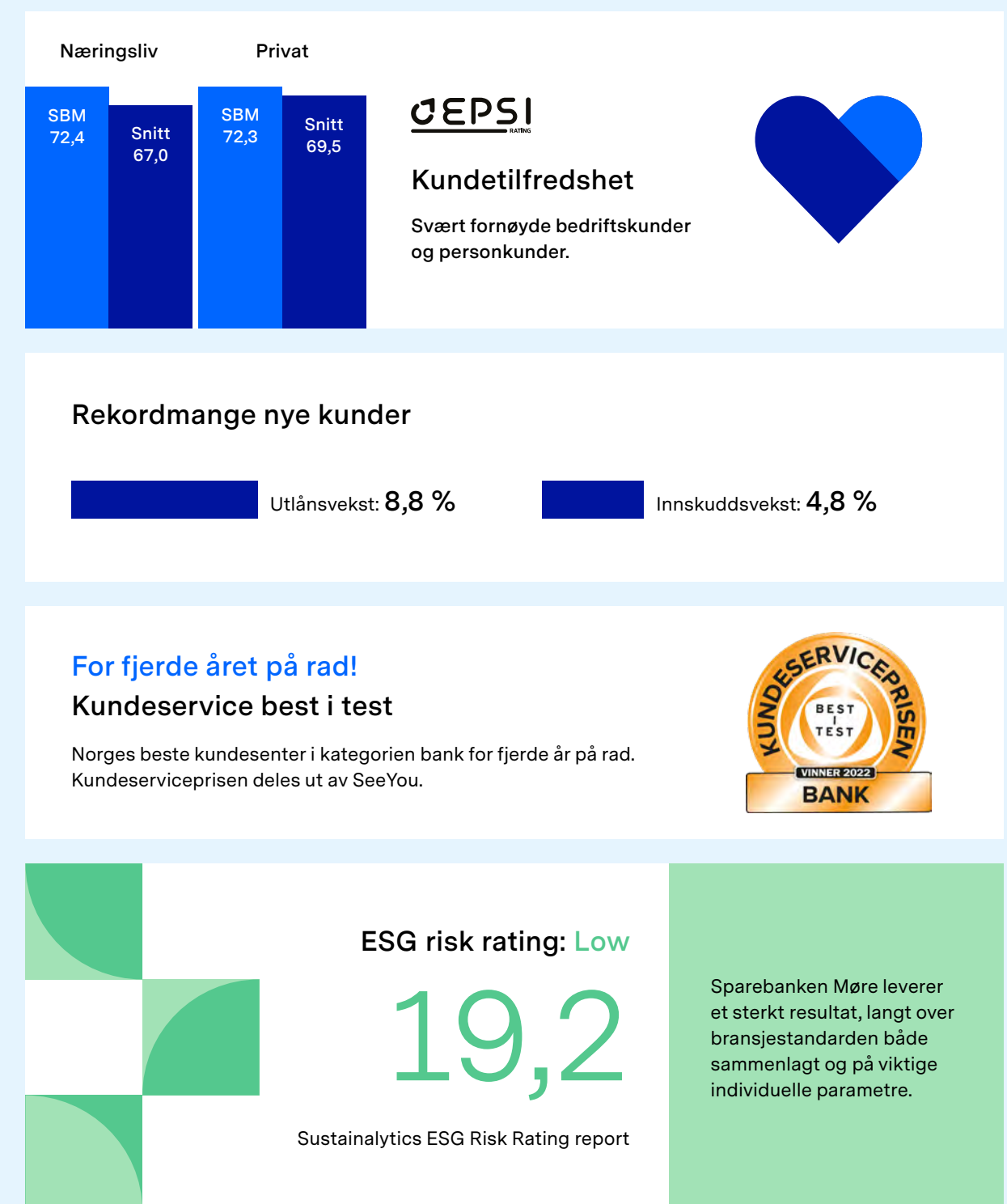

Virksomheten

2022 – Tilbakeblikk

2022 – Tilbakeblikk

Resultat

	2022		2021		2020		2019		2018	
	Mill. kroner	%	Mill. kroner	%	Mill. kroner	%	Mill. kroner	%	Mill. kroner	%
Netto renteinntekter	1 517	1,78	1 266	1,57	1 227	1,57	1 314	1,79	1 179	1,70
Netto provisjons- og andre driftsinntekter	246	0,29	218	0,27	206	0,27	219	0,30	207	0,30
Netto avkastning på finansielle instrumenter	-7	-0,01	43	0,05	74	0,09	74	0,10	41	0,06
Sum inntekter	1 756	2,06	1 527	1,89	1 507	1,93	1 607	2,19	1 427	2,06
Sum driftskostnader	747	0,87	645	0,80	624	0,80	646	0,88	607	0,87
Resultat før tap	1 009	1,19	882	1,09	883	1,13	961	1,31	820	1,19
Tap på utlån, garantier m.v	-4	0,00	49	0,06	149	0,19	50	0,07	16	0,02
Resultat før skatt	1 013	1,19	833	1,03	734	0,94	911	1,24	804	1,17
Skattekostnad	236	0,28	191	0,24	167	0,21	200	0,27	199	0,28
Resultat for regnskapsåret	777	0,91	642	0,79	567	0,73	711	0,97	605	0,89

Balanse

(Mill. kroner)	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Forvaltningskapital	89 501	82 797	79 486	74 875	71 040
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	85 436	80 941	78 450	73 496	69 373
Utlån til kunder	76 078	69 925	66 850	64 029	60 346
Brutto utlån til personkunder	50 818	47 557	45 592	43 847	41 917
Brutto utlån til næringsliv og offentlig sektor	25 575	22 697	21 534	20 441	18 616
Innskudd fra kunder	43 881	41 853	39 023	36 803	34 414
Innskudd fra personkunder	26 344	24 667	23 366	21 685	20 624
Innskudd fra næringsliv og offentlig sektor	17 537	17 186	15 657	15 118	13 790
Utlånsvekst i % 3)	8,8	4,6	4,4	6,1	6,1
Innskuddsvekst i % 3)	4,8	7,3	6,0	6,9	4,9

Nøkkeltall

	2022	2021	2020	2019	2018
Egenkapitalavkastning 1) 3)	10,9	9,5	8,6	11,7	10,6
Kostnader i prosent av inntekter 3)	42,5	42,2	41,4	40,2	42,5
Tap i % av utlån og garantier 1.1. 3)	-0,01	0,07	0,23	0,08	0,03
Brutto kredittforringede engasjement i % av utlån/garantiforpliktelser	1,44	1,52	1,53	1,48	0,62
Netto kredittforringede engasjement i % av utlån/garantiforpliktelser	1,19	1,16	1,22	1,12	0,42
Innskuddsdekning i % 3)	57,4	59,6	58,1	57,2	57,0
Likviditetsindikator (Liquidity Coverage Ratio - LCR)	185	122	138	165	158
NSFR (Net Stable Funding Ratio)	123				
Ansvarlig kapital i %	22,1	20,9	20,8	21,7	19,6
Kjernekapital (T1) i %	19,7	18,9	18,7	19,5	17,6
Ren kjernekapital (CET1) i %	17,9	17,2	17,0	17,7	16,0
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio, LR)	7,6	7,7	7,7	8,1	8,1
Årsverk	374	364	346	357	361
Egenkapitalbevis:					
Resultat per egenkapitalbevis (konsern) (kroner) 2)	7,50	31,10	27,10	34,50	29,60
Resultat per egenkapitalbevis (morbank) (kroner) 2)	8,48	30,98	26,83	32,00	28,35
Utbytte per egenkapitalbevis (kroner) 4)	4,00	16,00	13,50	14,00	15,50
Egenkapitalbevisbrøken i % 1.1. (morbank)	49,7	49,7	49,6	49,6	49,6
Kurs på Oslo Børs	84,41	444	296	317	283
Bokført egenkapital pr EKB 3) (konsern, inkl. avsatt utbytte)	74,8	350	332	320	303
Pris/Bokført verdi (P/B) (konsern) 3)	1,13	1,27	0,89	0,99	0,93

1) Beregnet med utgangspunkt i andel av resultatet som tilfaller egenkapitaleierne.

2) Beregnet med utgangspunkt i egenkapitalbevisiernes andel (49,7 %) av årets resultat som tilfaller egenkapitaleierne.

3) Definert som alternativt resultatmål (APM), se www.sbm.no/IR

4) EKB ble splittet 1:5 i april 2022. Omarbeidet utbytte pr EKB for 2021 vil dermed være kr 3,20

Organisasjon og ledelsesstruktur

Sparebanken Møres generalforsamling er bankens øverste organ. Hovedoppgavene til generalforsamlingen er å fastsette resultatregnskapet og balansen, og velge et styre på 8 medlemmer.

Generalforsamlingen har 44 medlemmer med 14 vara-medlemmer. Den er sammensatt av fire grupperinger med følgende fordeling:

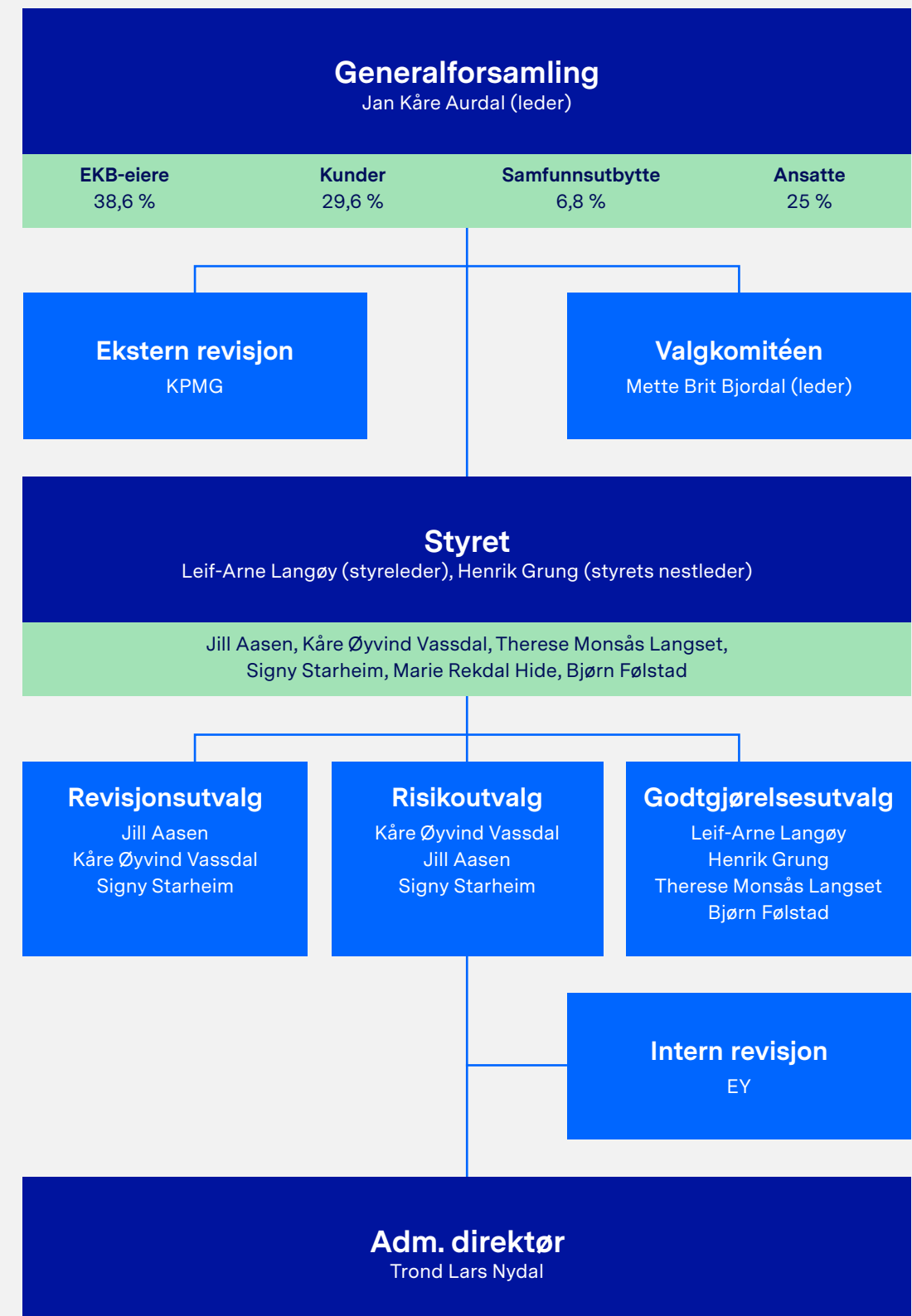
- 13 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av og blant bankens kunder
- 17 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av eierne av egenkapitalbevis
- 11 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av og blant de ansatte
- 3 medlemmer og 2 varamedlemmer, velges av generalforsamlingen til å representere samfunnsfunksjonen

Styret i Sparebanken Møre består av 8 medlemmer, med 4 varamedlemmer. To av medlemmene er valgt blant de ansatte. Se organisasjonskart på neste side.

Konsernledelsen pr. 31. desember 2022 består av 8 medlemmer; administrerende direktør, leder divisjon Personmarked, leder divisjon Næringslivsmarked og 5 seksjonsledere. Leder for seksjon Kapitalforvaltning er ikke medlem av konsernledelsen, men rapporterer direkte til administrerende direktør på lik linje med øvrige seksjons- og divisjonsledere.

Divisjon Personmarked består av 26 avdelingskontor på Nordvestlandet. Kontorene ledes av banksjefer som rapporterer til divisjonslederen.

Divisjon Næringslivsmarked består av avdelingene Næringsliv Sunnmøre, Næringsliv Romsdal og Nordmøre og Næringsliv Søre Sunnmøre. Næringsliv Sunnmøre er igjen organisert i 5 bransjegrupper (marin, offshore & supply, industri, eiendom, handel & tjenesteyting). Lederne for disse enhetene rapporterer til divisjonslederen.

Styret

Bjørn Følstad, Jill Aasen, Henrik Grung, Leif-Arne Langøy, Therese Monsås Langset, Marie Rekdal Hide, Kåre Øyvind Vassdal, Signy Starheim

Leif-Arne Langøy

Styreleder | EKB: 617 500

Leif-Arne Langøy (1956) er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole i Bergen. Han er bosatt i Brattvåg i Ålesund kommune og er i dag eier og daglig leder i Lapas AS. I perioden 2003-2009 var Langøy konsernsjef i Aker ASA, og i 2006-2009 var han også styreleder i selskapet. Tidligere har Langøy blant annet vært konsernsjef i Aker Yards ASA og Aker Brattvaag. Han har hatt og har en rekke styreverv, blant annet er han styreleder i Aker Solutions ASA og nestleder i TRG AS. Langøy ble valgt som styreleder i Sparebanken Møre i 2011. Han var også styreleder i banken i perioden fra 1998 til 2003. Langøy har deltatt på 11 av 11 styremøter i 2022.

Henrik Grung

Nestleder | EKB: 0

Henrik Grung (1970) er partner og advokat i advokatfirmaet KVALE. Grung arbeider med eierstyring og selskapsledelse, bedriftsstrategi og industriell utvikling med hovedvekt på virksomheter som i ulike faser er knyttet til oppkjøp, fusjoner, fisjoner, og allianser. Grung er spesialisert innenfor selskapsrett, kommersielle forhandlinger og kontrakter og jobber mot ulike sektorer, herunder industri, finans, fiskeri og fast eiendom. Han er utdannet cand. jur. ved Universitetet i Bergen. Grung har vært styremedlem i Sparebanken Møre siden 2015. Han ledet frem til 2020 Risikoutvalget og i en periode også Revisjonsutvalget i Sparebanken Møre og er nå også i Godtgjørelsesutvalget for banken. Han har deltatt på 10 av 11 styremøter i 2022.

Jill Aasen

Styremedlem | EKB: 0

Jill Aasen (1971) er Finance Manager i Jets Vacuum AS. Hun er utdannet revisor fra Høgskolen i Molde, og har tidligere jobbet som CFO/økonomisjef i Havila AS, revisor i BDO i Ulsteinvik og som controller i Tussa Kraft AS. Aasen har styreerfaring fra Havila Shipping ASA, er styremedlem i Ervik & Sævik AS, og har flere frivillige verv innen idrett og kultur. Hun har vært varamedlem i styret i Sparebanken Møre siden 2014, og styremedlem fra 2018. Aasen er bosatt i Herøy kommune. Hun har deltatt på 11 av 11 styremøter i 2022.

Therese Monsås Langset

Styremedlem | EKB: 0

Therese Monsås Langset (1980) er Chief Our People og Operational Excellence (CPOO) i Axess Group. Langset jobber med strategi og organisasjonsutvikling i Axess AS, og har styreerfaring fra blant annet Axess, Reser AS og iKuben. Hun er utdannet sivilingeniør i Produktutvikling og produksjon, og har videreutdanning innen vedlikeholds- og risikostyring. Langset er bosatt i Molde kommune. Hun har vært styremedlem i Sparebanken Møre siden april 2021 og deltatt på 9 av 11 styremøter i 2022.

Kåre Øyvind Vassdal

Styremedlem | EKB: 0

Kåre Øyvind Vassdal (1981) er konsernsjef i Brunvoll. Han har tidligere erfaring som CFO i samme konsern, og har også hatt ulike stillinger i Vard Group. Vassdal er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI Sandvika og har i tillegg en Master of Technology Management på NTNU/Cambridge. Han har styreerfaring fra Vard Promar SA og sitter i styret i en rekke selskaper i Brunvoll konsernet. Vassdal er bosatt i Aukra kommune. Han har deltatt på 10 av 11 styremøter i 2022.

Signy Starheim

Styremedlem | EKB: 1 005

Signy Starheim (1960) er HR- og økonomisjef i H.I. Giørtz Sønner AS. Hun har utdannelse i økonomi og administrasjon fra Høgskolen i Molde, merkantil tysk og internasjonal handel fra Østfold Distriktshøyskole, med etterutdannelse i økonomiske fag. Hun har tidligere vært ansatt i Scanvest Ring Data, Siemens og Tafjord Kraft. Starheim ble valgt som 2. varamedlem til styret i Sparebanken Møre i 2021, og som styremedlem i 2022. Hun har også andre styreverv innen eiendom, investeringsselskap, start-up-selskap og leverandørindustri. Starheim er bosatt i Ålesund kommune. Hun har deltatt på 8 av 8 styremøter i 2022.

Marie Rekdal Hide

Styremedlem | EKB: 3 425

Marie Rekdal Hide (1985) er ansatt i Sparebanken Møre som autorisert finansiell rådgiver for Næringsliv Sunnmøre, avd. Handel og Tjenesteytende. Representant i styret siden mars 2017. Har en Master of Business Administration fra Edinburgh Business School. Ansatt i Sparebanken Møre siden 2007, og har erfaring fra personmarkedet og næringslivsmarkedet. Hun er bosatt i Sula kommune. Hide har deltatt på 11 av 11 styremøter i 2022.

Bjørn Følstad

Styremedlem | EKB: 130

Bjørn Følstad (1960) er ansatt i Sparebanken Møre som autorisert finansiell rådgiver for personmarked i Molde. Han har utdanning innen fagområder i bank og har eksamen fra Handelshøyskolen BI, Bank og Finans 2006. Følstad har vært ansatt i Sparebanken Møre siden 2005, og har lang erfaring fra personmarkedet. Han er tillitsvalgt og verneombud. Følstad har vært styremedlem i Sparebanken Møre siden 2022 og er bosatt i Molde kommune. Han har deltatt på 8 av 8 styremøter i 2022.

Antall egenkapitalbevis i Sparebanken Møre per 31.12.22, inklusive egenkapitalbevis tilhørende nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse (jf. regnskapsloven § 7-26).

Konsernledelsen

Trond Lars Nydal

Født: 1970 | EKB: 39 373

Administrerende direktør fra april 2017. Tidligere leder for divisjon Personmarked. Ansatt i Sparebanken Møre i 1997. Han har hatt flere ledende stillinger i banken, som blant annet regionbanksjef og personalsjef. Nydal har vært medlem av bankens ledergruppe siden 2003. Siviløkonom fra NHH.

Erik Røkke

Født: 1969 | EKB: 33 525

Leder seksjon Risikostyring og Compliance fra 01.10.17. Tidligere leder seksjon Kreditt og Juridisk. Ansatt i Sparebanken Møre i 2012. Jobbet tidligere som revisor i PWC (1994-2001) og som banksjef i Ørskog Sparebank (2001-2012). Siviløkonom fra NHH (1994) og statsautorisert revisor.

Kjetil Hauge

Født: 1972 | EKB: 12 290

Leder seksjon Organisasjonsutvikling fra 01.10.17. Ansatt i Sparebanken Møre i 1998. Har hatt ulike ledende stillinger i banken, blant annet regionbanksjef, seksjonsleder Informasjon og Compliance, banksjef Møreskolen og daglig leder i Møre Boligkreditt AS. Siviløkonom fra NHH (1995).

Terje Krøvel

Født: 1959 | EKB: 28 145

Leder divisjon Næringslivsmarked fra 01.10.17. Tidligere banksjef Næringsliv Sunnmøre. Ansatt i Sparebanken Møre i 1983. Har hatt ledende stillinger innenfor ulike bransjegrupper i banken, har vært regionbanksjef Næringsliv for Ålesund og Sula region. Økonomi og administrasjon ved M&R Distrikthøyskole (1983).

Elisabeth Blomvik

Født: 1978 | EKB: 6 190

Leder divisjon Personmarked fra 17.07.17. Tidligere erfaring fra Nordea (2001-2017). Her hadde hun flere lederstillinger, sist som avdelingssjef for Nordea Ålesund. Master i ledelse fra BI Oslo, og har vært både deltaker og mentor i ulike lederutviklingsprogram.

John Arne Winsnes

Født: 1970 | EKB: 0

CFO fra november 2021. Tidligere erfaring som CFO i Olympic Subsea ASA og adm. banksjef i Sparebank 1 Søre Sunnmøre. Før dette hadde han ledende roller i Aker Yards ASA, ABB Financial Services og GE Capital. Utdanning: Siviløkonom fra Universitetet Mannheim i Tyskland (1999).

Arild Robert Sulebakk

Født: 1963 | EKB: 4 965

Leder seksjon Kundeopplevelse fra 01.01.18. Ansatt i Sparebanken Møre i 2006. Har tidligere vært leder for Møre Finans AS, regionbanksjef for indre region og leder for NL-stab. Jobbet tidligere i PAB Consulting og Norsk Hydro. Elektroingeniør fra Møre og Romsdal Ingeniørhøgskole (1985) og Bedriftsøkonom fra BI (1991).

Ove Skjeret

Født: 1971 | EKB: 2 140

Leder seksjon Forretningsstøtte fra oktober 2022. Tidligere markedssjef og leder for strategisk markedsføring, og siden 2017 har han vært leder for avdelingen Digitale kundeflater. Ansatt i Sparebanken Møre i perioden 2002-2008 og fra 2012. Utdanning: Siviløkonom fra NHH (1999). Han har også en Executive Master of Technology Management fra NTNU, NHH og University of Cambridge (2022).

Antall egenkapitalbevis i Sparebanken Møre per 31.12.22, inklusive egenkapitalbevis tilhørende nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse (jf. regnskapsloven § 7-26).

Datterselskap

Konsernet Sparebanken Møre er sammensatt av morbanken og fire heleide datterselskaper. Dette er Møre Boligkreditt AS, Møre Eiendomsmegling AS, Sparebankeiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS. De to sistnevnte er eiendomsselskap som eier og driver bankens egne forretningseiendommer.

Møre Boligkreditt AS

– et heleid datterselskap av Sparebanken Møre.

Selskapet har som formål å erverve lån med pant i bolig fra Sparebanken Møre og finansiere disse gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF premium). OMF er blant de mest omsatte private obligasjonene på Oslo Børs, og regnes for å være et av de sikreste verdipapirene i det norske markedet, etter statsobligasjoner. Møre Boligkreditt AS er Sparebanken Møres viktigste kilde til langsiktig markedsfinansiering, og har utestående OMF både i norske kroner og i euro. OMF utstedt av Møre Boligkreditt AS er notert på regulert handelsplass. Daglig leder er Ole Andre Kjerstad.

Nøkkeltall 2022 - tall i NOK mill.

30 464

Netto utlån

138

Resultat etter skatt

263

Netto renteinntekter

26 807

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir (OMF)

Møre Eiendomsmegling AS

Selskapet ble etablert i 1992 og kjøpt av Sparebanken Møre i 2005.

Møre Eiendomsmegling AS benytter Møremegling som markedsføringsnavn. Selskapet tilbyr meglertjenester innen kjøp og salg av bolig, fritidseiendom, prosjektmegling og næringsmegling. De er blant de største og mest erfarne meglermiljøene i Møre og Romsdal med 20 ansatte og kontor i Ålesund, Ulsteinvik og Molde. Selskapet omsatte 575 eiendommer i 2022. Daglig leder er Bendik Tangen.

Nøkkeltall 2022 - tall i NOK mill.

33,4

Omsetning

1,2

Resultat etter skatt

11,2

Egenkapital

Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Sparebanken Møre gir i det følgende en redegjørelse for foretakets prinsipp og praksis for eierstyring og selskapsledelse i henhold til regnskapslovens § 3-3b og Oslo Børs regelbok II punkt 4.4.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Sparebanken Møre følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 14. oktober 2021 («Anbefalingen») så langt den passer for sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis. Anbefalingen er tilgjengelig på www.nues.no.

Anbefalingen henvender seg i første rekke mot selskaper med aksjer notert på regulerte markeder i Norge. Den gjelder også, så langt den passer, for sparebanker med noterte egenkapitalbevis. Finansforetaksloven inneholder bestemmelser som gjelder for sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis som i noen tilfeller avviker fra bestemmelser i allmennaksjeloven. Dette medfører at Anbefalingen på enkelte punkt ikke passer fullt ut.

Det er under redegjort for hvordan Sparebanken Møre har innrettet seg etter hvert punkt i Anbefalingen. Der anbefalingen ikke er fulgt, gis det en begrunnelse for det. Det er likevel ingen vesentlige avvik mellom Anbefalingen og hvordan denne etterleves i Sparebanken Møre.

Banken har i 2022 også fulgt det Europeiske banktilsynets Guidelines on Internal Governance GL 05/2021 så langt de passer for norske sparebanker. Retningslinjene er tilgjengelig på www.eba.europa.eu. Det redegjøres i det videre ikke for etterlevelsen av GL 05/2021.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

2. Virksomhet

Sparebanken Møre ble dannet 1. april 1985 ved en sammenslutning av en rekke banker i Møre og Romsdal. Senere har flere banker i Møre og Romsdal sluttet seg til Sparebanken Møre. Bankvirksomheten i de sammensluttede sparebankene kan spores tilbake til 1843.

Sparebanken Møres vedtekter angir tydelig den virksomhet som skal drives. Sparebanken Møre sitt formål er å utføre forretninger og tjenester som det er vanlig eller naturlig at sparebanker utfører, og som er innenfor rammen av den lovgivning som til enhver tid gjelder, og de til enhver tid gitte konsesjoner. Sparebanken Møre kan herunder yte investeringstjenester og tilknyttede tjenester i samsvar med bestemmelsene i verdipapirhandelloven. Vedtektene finnes i sin helhet på Sparebanken Møres nettside.

Konsernet er totalleverandør av finansielle tjenester innen områdene finansiering, innskudd og plasseringer, betalingsformidling, økonomisk rådgivning, formuesforvaltning, forsikringsformidling og eiendoms-megling.

Styret i Sparebanken Møre sørger for at det årlig gjennomføres en omfattende strategiprosess som definerer konsernets mål, strategier og risikoprofil. Gjeldende strategiske plan, «Møre 2026», ble vedtatt av styret i desember 2022. Her er det definert fem strategiske satsingsområder, hvorav ett er at Sparebanken Møre skal være en pådriver for bærekraftig utvikling.

Styret har videre vedtatt et sett av ulike strategier og styringsdokumenter som skal danne basis for god og effektiv intern risikostyring. Dokumentene bygger på risikoeksponering, samt retningslinjer for overordnet styring og kontroll av de risikoområdene som Sparebanken Møre er eksponert for. ESG-faktorer er innar-

beidet i dokumentene for å sikre at hensynet til bærekraft knyttes tett opp mot bankens virksomhet og verdiskaping.

Styret har vedtatt en overordnet bærekraftstrategi for Sparebanken Møre som skal ligge til grunn for både strategiske beslutninger og løpende operativt arbeid. Konsernet støtter videre opp om initiativer og prinsipper som innebærer forpliktelser til å tilpasse forretningsstrategien til FNs bærekraftsmål og Parisavtalen. Det vises til eget kapittel i årsrapporten for ytterligere redegjørelse for Sparebanken Møres utøvelse av samfunnsansvar.

Mål og strategier er innenfor rammen av virksomhetsbestemmelsen i Sparebanken Møres vedtekter.

Styret i Sparebanken Møre har vedtatt retningslinjer for likestilling, mangfold og ikke-diskriminering. Retningslinjene gjelder for alle ansatte, og skal legges til rette for at banken arbeider aktivt for likestilling, mangfold og ikke-diskriminering i egen virksomhet og overfor kunder, leverandører og samarbeidspartnere. Sparebanken Møre har blant annet en ambisjon om at det skal være minst 40 prosent av hvert kjønn på alle nivå i banken. I årsrapporten er det inntatt en egen redegjørelse som inneholder opplysninger om retningslinjene for likestilling, mangfold og ikke-diskriminering, tilstanden for kjønnslikestilling og arbeidet for likestilling og mot diskriminering.

Styrets sammensetning oppfyller allmennaksjelovens krav om representasjon av begge kjønn i styret. I Sparebanken Møres styre er hvert kjønn representert med 50 prosent. Det er fastsatt i vedtektene at styret skal være allsidig sammensatt. Nærmere opplysninger om styrets sammensetning fremgår av punkt 8 under.

Sparebanken Møre skal opprettholde sin posisjon som førstevalget på Nordvestlandet for personkunder, samt små og mellomstore bedrifter. Sparebanken Møre skal også være en attraktiv partner for større bedrifter og offentlig sektor.

Det skal arbeides for en sunn finansiell struktur og soliditet, samt god lønnsomhet.

De økonomiske måltallene er gjengitt i Sparebanken Møres årsrapport, samt i Sparebanken Møres Pilar 3-dokument som er tilgjengelig på bankens nettside. Gjennom året får markedet og andre interessenter informasjon om de strategiske målsettingene og utvikling i forhold til disse gjennom børsmeldinger og regnskapspresentasjoner.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

3. Selskapskapital og utbytte

Sparebanken Møres kapital er sammensatt ut fra flere hensyn. De viktigste er konsernets størrelse, virksomhet og risiko, det internasjonalt rettede næringslivet i Møre og Romsdal, et stabilt marked for langsiktig finansiering ved behov og mål i langsiktig strategisk plan.

Gjennom en årlig prosess for evaluering av styring og kontroll, herunder kapitalbehovsvurderinger, har styret fokus på at kapitalen er tilpasset mål, strategier, risikoprofil og regulatoriske krav. Kapitalsituasjonen følges kontinuerlig i året gjennom interne beregninger og rapporteringer.

Sparebanken Møre har et langsiktig mål for ren kjernekapital (CET1) som skal utgjøre summen av Pilar 1-kravet, Pilar 2-kravet og kapitalkravsmarginen.

Kapitaldekningen ligger ved utgangen av 2022 over de regulatoriske og interne minimumskravene til kapital. Ansvarlig kapital utgjør 22,1 prosent, kjernekapital 19,7 prosent og ren kjernekapital 17,9 prosent.

Sparebanken Møres utbyttepolitikk er offentliggjort, og gjort tilgjengelig på Sparebanken Møres nettsider. Utbyttepolitikken er som følger:

”Sparebanken Møre har som målsetting å oppnå økonomiske resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital. Resultatene skal sikre eierne av egenkapitalen en konkurransedyktig langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen.

Utbytte består av kontantutbytte til egenkapitalbeviserne og samfunnsutbytte. Andelen av overskuddet som avsettes til utbytte tilpasses bankens soliditet. Om ikke soliditeten tilsier noe annet, tas det sikte på at om lag 50 prosent av årets overskudd samlet sett kan utdeles som utbytte.

Sparebanken Møres resultatdisponering skal påse at alle egenkapitaleierne sikres likebehandling.”

Sparebanken Møres ordinære generalforsamling vedtok i møte 30. mars 2022 en splitt av foretakets egenkapitalbevis der 1 gammelt egenkapitalbevis gir 5 nye egenkapitalbevis. Ex dato ble satt til 1. april 2022. Sparebanken Møres vedtekter § 2-2 2. ledd ble vedtatt endret i tråd med ovenstående.

Styret kan få fullmakt fra generalforsamlingen til å foreta kapitalforhøyelser til nærmere definerte formål. Styret ble på generalforsamlingen den 30. mars 2022 gitt fullmakt til å øke eierandelskapitalen med inntil

98 869 500 kroner dersom den finansielle situasjonen skulle tilsi det. Fullmakten gjelder frem til ordinær generalforsamling i 2023, men likevel ikke lenger enn 31. mars 2023. Pr. årsskiftet er fullmakten ikke benyttet da det ikke har vært behov for det.

Styret kan videre få fullmakt fra generalforsamlingen til kjøp av egne egenkapitalbevis innenfor lovens rammer. Styret ble på generalforsamlingen den 30. mars 2022 gitt fullmakt til å erverve/etablere pant i egne egenkapitalbevis med inntil 98,8 mill. kroner. Fullmakten gjelder til ordinær generalforsamling i 2023, og er godkjent av Finanstilsynet.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

4. Likebehandling av egenkapitalbevisiere

Alle egenkapitalbevisiere likebehandles og har samme mulighet for innflytelse.

Alle egenkapitalbevis har lik stemmerett.

Ved forhøyelse av eierandelskapitalen skal eksisterende egenkapitalbevisiere ha fortrinnsrett med mindre særskilte forhold tilsier at dette fravikes. Slik fravikelse vil i så fall bli begrunnet, og begrunnelsen skal offentliggjøres i børsmelding i forbindelse med kapitalforhøyelsen.

Styret ble på generalforsamlingen den 30. mars 2022 gitt fullmakt til å øke eierandelskapitalen med inntil 98 869 500 kroner dersom den finansielle situasjonen skulle tilsi det. Fullmakten gjelder frem til ordinær generalforsamling i 2023, men likevel ikke lenger enn 31. mars 2023. Pr. årsskiftet er fullmakten ikke benyttet da det ikke har vært behov for det. Fullmakten inneholder bestemmelse om at egenkapitalbevisierenes fortrinnsrett kan fravikes. Dersom det blir aktuelt å benytte fullmakten må det likevel, på det aktuelle tidspunkt, foreligge særskilt grunn for å fravike fortrinnsretten. Begrunnelsen skal offentliggjøres i børsmelding i forbindelse med kapitalforhøyelsen.

Sparebanken Møres transaksjoner i egne egenkapitalbevis foretas på børs. Tilbakekjøp av egne egenkapitalbevis gjøres til gjeldende kurs i markedet.

For å sikre egenkapitalbevisierne økt innflytelse ved beslutninger som gjelder eierandelskapitalen, er det inntatt bestemmelser i vedtektene om at nærmere angitte saker av betydning for eierandelskapitalen ikke kan vedtas av generalforsamlingen med mindre det også oppnås 2/3 flertall av stemmene avgitt av ge-

neralforsamlingens medlemmer valgt av egenkapitalbevisierne. En angivelse av hvilke saker dette gjelder for er angitt i vedtektene som finnes på Sparebanken Møres internettside.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

5. Fri omsettelighet

Sparebanken Møres egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs med ticker MORG, og er fritt omsettelige. Vedtektene inneholder ingen begrensninger på omsetteligheten.

Ved erverv av kvalifiserte eierandeler i finansforetak (10% eller mer av kapitalen) gjelder det særskilte regler om tillatelse fra Finanstilsynet. Jf. finansforetakslovens kap. 6.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen, med unntak av de særregler som følger av finansforetaksloven om erverv av kvalifiserte eierandeler.

6. Generalforsamling

Egenkapitalen i sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis består av eierandelskapital, grunnfondskapital og opptjent egenkapital. Grunnfondskapitalen er selveiende kapital. Det gjelder derfor andre krav til blant annet sammensetningen av generalforsamlingen enn det som gjelder for allmennaksjeselskap. Kravene er fastsatt i finansforetakslovens kap. 8. Sparebanken Møre etterlever de lovpålagte kravene. Anbefalingen punkt 6 passer derfor ikke fullt ut for sparebanker.

Sparebankens øverste organ er generalforsamlingen. Ved sammensetning av generalforsamlingen skal det legges vekt på at de valgte medlemmene samlet avspeiler finansforetakets kundestruktur og andre interesegrupper, samt samfunnsfunksjonen, jf. finansforetaksloven § 8-2 (1). Egenkapitalbevisierenes representasjonsrett er regulert av finansforetakslovens § 10-11.

Generalforsamlingen i Sparebanken Møre har 44 medlemmer med 14 varamedlemmer, hvorav 17 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av eierne av egenkapitalbevis, 13 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av og blant bankens kunder, 11 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av og blant de ansatte og 3 medlemmer og 2 varamedlemmer velges av generalforsamlingen til å representere samfunnsfunksjonen.

Kravene til sammensetning følger av Sparebanken Møres vedtekter. Oversikt over de valgte medlemmene er tilgjengelig på Sparebanken Møres internettside.

Generalforsamlingens medlemmer er personlig valgt, og kan ikke møte ved fullmektig. Det er valgt varamedlemmer som møter ved fravær.

Innkalling og saksdokument til generalforsamlingens møter gjøres tilgjengelig på Sparebanken Møres internettsider senest 21 dager før møtet. I tillegg offentliggjøres innkalling og saksdokumenter på Oslo Børs, og innkalling sendes via post. Et medlem i generalforsamlingen, eller andre som etter loven skal motta slike dokument, kan likevel kreve å få dokumentene tilsendt.

Saksdokumentene skal være utførlige og presise nok til at generalforsamlingens medlemmer kan ta stilling til de saker som skal behandles.

Styrets leder, administrerende direktør og revisor plikter å møte i generalforsamlingen. Det er inntatt bestemmelse i styreinstruksen om at styremedlemmer bør møte i generalforsamlingen. Medlemmene av valgkomiteen er medlemmer av generalforsamlingen, og møter på generalforsamlingens møter.

Generalforsamlingen velger leder og nestleder blant medlemmene i generalforsamlingen som ikke er ansatt i Sparebanken Møre. Generalforsamlingens leder er møteleder, eller ved dennes fravær, nestlederen.

Avvik fra Anbefalingen: Anbefalingen punkt 6 passer ikke fullt ut for sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis.

7. Valgkomiteer

Det er inntatt bestemmelser i Sparebanken Møres vedtekter om valgkomiteer. Generalforsamlingen har fastsatt instruks for generalforsamlingens valgkomite.

Generalforsamlingens valgkomite velges av generalforsamlingen. Leder av generalforsamlingens valgkomite velges av generalforsamlingen ved særskilt valg. Generalforsamlingen fastsetter valgkomiteens godtgjørelse.

Generalforsamlingens valgkomite har kontakt både med styrets leder, styrets medlemmer og adm. direktør i arbeidet med å foreslå kandidater til styret. Valgkomiteen mottar styrets evaluering av eget arbeid.

Generalforsamlingens valgkomite består av 6 medlemmer, valgt blant medlemmene i generalforsam-

lingen. Valgkomiteen har representanter fra alle interessegruppene som er representert i generalforsamlingen, og sammensetningen avspeiler generalforsamlingens sammensetning, se punkt 6 over. Det legges videre vekt på rimelig representasjon med hensyn til kjønn, bakgrunn, geografi og alder.

Valgkomiteene er uavhengig av styret og øvrige ledende ansatte. Hverken styremedlemmer eller ledende ansatte er medlemmer av komiteene. Medlemmer av valgkomiteene velges for 2 år av gangen, og ingen kan ha vervet i mer enn 6 år sammenhengende.

Generalforsamlingens valgkomite skal avgi innstilling til generalforsamlingen om valg av generalforsamlingens medlemmer og varamedlemmer som skal representere samfunnsfunksjonen, leder og nestleder i generalforsamlingen, leder, nestleder og øvrige medlemmer til styret, samt leder og medlemmer av generalforsamlingens valgkomite. Valgkomiteen foreslår også honorarsatser til de nevnte tillitsvalgte, og til leder og øvrige medlemmer av øvrige valgkomiteer.

Valgkomiteens innstilling begrunnes.

Egenkapitalbevisierne velger en egen valgkomite som forbereder egenkapitalbevisierenes valg av medlemmer til generalforsamlingen. Denne komiteen har 3 medlemmer. De kundevalgte medlemmene av generalforsamlingen velger en egen valgkomite som forbereder kundenes valg av medlemmer til generalforsamlingen. Denne komiteen har 4 medlemmer.

Oversikt over hvem som er medlemmer av de ulike valgkomiteene finnes på Sparebanken Møres internettsider.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

8. Styre, sammensetning og uavhengighet

Styret består av 8 medlemmer. 6 av medlemmene velges av generalforsamlingen. 2 av medlemmene, med 2 varamedlemmer, velges blant de ansatte.

Styret skal være allsidig sammensatt. Ved valg av styrets medlemmer foretas det en vurdering av om medlemmet er egnet til å inneha vervet. Momenter i egnethetsvurderingen er blant annet kompetanse, kapasitet, uavhengighet, skikkethet/vandel, mangfold og at styret skal fungere som et kollegialt organ. Lovgivingen stiller krav til egnethetsvurdering av styremedlemmer i finansforetak. Egnethetsvurderingen meldes Finanstilsynet for hvert styremedlem. Styrets

sammensetning oppfyller allmennaksjelovens krav om representasjon av begge kjønn i styret. Hvert kjønn er representert i styret med 50 prosent.

Flertallet av styremedlemmene er uavhengig av ledende ansatte, vesentlige forretningsforbindelser og største eiere av egenkapitalbevis. Ingen ledende ansatte er medlem av styret.

Styrets leder og nestleder er valgt av generalforsamlingen ved særskilte valg.

Vedtektene fastsetter at styremedlemmer velges for 2 år. Av de valgte medlemmer er 4 på valg det ene året, og 4 medlemmer på valg påfølgende år. Medlemmer som er på valg kan gjenvelges. Det er fastsatt vedtektsbestemmelser om at et valgt medlem av styret ikke kan ha tillitsvervet i et sammenhengende tidsrom lengre enn 12 år, eller i mer enn 20 år sammenlagt.

Årsrapporten inneholder opplysninger om hvem som er styremedlemmer, styremedlemmenes kompetanse, hvor mange egenkapitalbevis det enkelte medlem eier, deltagelse på styremøter og andre forhold. .

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

9. Styrets arbeid

Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av foretaket og for å føre tilsyn med den daglige ledelsen og foretakets virksomhet. Styret skal gjennom administrerende direktør sørge for forsvarlig organisering av virksomheten.

Styret har fastsatt instruks for styret og den daglige ledelsen med særlig vekt på klar intern ansvars- og oppgavefordeling.

Styreinstruksen har regler om styrets arbeid og saksbehandling, herunder hvilke saker som skal styrebehandles, administrerende direktørs arbeidsoppgaver og plikter overfor styret og regler om innkalling og møtebehandling.

Styret utarbeider en årlig plan for sitt arbeid som dekker oppgaver som er fastsatt i lover, forskrifter, myndighetsvedtak, vedtekter og vedtak i generalforsamlingen.

Styret vedtar de overordnede langsiktige økonomiske målene for Sparebanken Møre. Disse er nedfelt i konsernets strategidokument. Dokumentet revideres årlig i en felles prosess mellom styret og toppledergruppen. Styret sikrer på denne måten at Sparebanken Møre le-

des slik at de fastsatte overordnede mål nås.

Styret holder seg orientert om Sparebanken Møres økonomiske stilling og utvikling gjennom godkjenning av kvartals- og årsrapporter og månedlig gjennomgang av finansiell stilling og utvikling.

Styret skal videre påse at virksomheten er gjenstand for betryggende kontroll og at konsernets kapitalsituasjon er forsvarlig ut fra omfanget av og risikoen ved virksomheten.

Styrets ansvar knyttet til gjennomgang og rapportering av risikostyring og internkontroll er beskrevet i punkt 10 nedenfor.

Finansforetaksloven fastsetter strengere regler om inhabilitet enn det som følger av allmennaksjeloven. Styret har i styreinstruksen fastsatt retningslinjer om inhabilitet som på enkelte punkt er strengere enn de lovpålagte kravene.

Styreinstruksen angir hvordan styret og den daglige ledelsen skal behandle avtaler med tilknyttede parter.

Styret sørger for at styremedlemmer og ledende ansatte gjør banken kjent med vesentlige interesser de måtte ha i saker som styret skal behandle.

Årsregnskapet inneholder nærmere opplysninger om transaksjoner mellom nærstående parter.

Dersom det skulle forekomme ikke-uvesentlige transaksjoner mellom Sparebanken Møre og egenkapitalbeviserne, styremedlemmer, ledende ansatte eller nærstående av disse, skal styret sørge for at det foreligger verdivurdering fra uavhengig tredjepart med mindre det gjelder saker som behandles av generalforsamlingen.

Uavhengig verdivurdering skal også foreligge ved transaksjoner mellom foretak i samme konsern der det er minoritetsaksjonærer. Datterselskaper i Sparebanken Møre pr. 31.12.22 er alle heleide av Sparebanken Møre.

I saker av vesentlig karakter hvor styreleder selv er eller har vært aktivt engasjert, ledes styrets behandling av styrets nestleder eller annet styremedlem.

Det er etablert revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg. Styreutvalgenes medlemmer velges av og blant styrets medlemmer. Revisjonsutvalget og risikoutvalget har tre medlemmer, hvorav alle er uavhengige av virksomheten. Godtgjørelsesutvalget har fire medlemmer, hvorav ett medlem fra de ansatte.

Alle utvalgsmedlemmene er uavhengige av ledende ansatte.

Styret har vedtatt instruks for styreutvalgene som beskriver utvalgenes oppgaver og saksbehandling.

Godtgjørelsesutvalget er nærmere omtalt i punkt 12 nedenfor.

Styret evaluerer årlig sitt arbeid og sin kompetanse med sikte på forbedringstiltak.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

10. Risikostyring og internkontroll

Sparebanken Møre legger til grunn en helhetlig risikostyringsprosess som grunnlag for sin internkontroll. For å utøve en helhetlig risikostyring i Sparebanken Møre benyttes den globale internkontrollstandarden COSO-modellen.

Styrevedtatte ”Overordnede retningslinjer for styring og kontroll i Sparebanken Møre” har nedfelt som utgangspunkt at den enkelte leder i konsernet skal sørge for å ha tilstrekkelig kunnskap om alle vesentlige risikoer innen eget ansvarsområde, slik at risikoen kan forvaltes på en økonomisk og administrativ forsvarlig måte.

I ”Instruks for styret i Sparebanken Møre” er styrets rolle, styrearbeidets betydning, form, innhold og gjennomføring definert. Inkludert her er også risikostyring, både gjennom styringsfunksjonen og tilsynsfunksjonen. Videre er det utarbeidet egen instruks for revisjonsutvalget og risikoutvalget i konsernet, samt egen instruks for godtgjørelsesutvalget.

Styret påser at risikostyringen og internkontrollen i Sparebanken Møre er tilstrekkelig og systematisk, og at disse prosessene er etablert i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, etiske retningslinjer, pålegg, og eksterne og interne retningslinjer. Styret fastsetter prinsippene og retningslinjer for risikostyring og internkontroll for de ulike aktivitetsnivåene i samsvar med bankens og konsernets risikobærende evne, og forsikrer seg om at strategier og retningslinjer blir formidlet til de ansatte. Styret vurderer systematisk og jevnlig strategier og retningslinjer for risikostyringen. Styret overvåker og periodisk vurderer effektiviteten av konsernets overordnede styring og kontroll, herunder tar hensyn til interne og eksterne påvirkningsforhold. Siste gjelder særlig ved endringer i konjunkturer og makroøkonomiske rammebetingelser.

For å påse at Sparebanken Møre utfører tilfredsstillende risikostyring og internkontroll, mottar styret løpende gjennom året flere typer rapporter fra Sparebanken Møres kontrollfunksjoner, herunder avdeling Risikostyring, avdeling Compliance, avdeling Operasjonell risiko, intern og ekstern revisor. Styret er selv aktiv i årlig ICAAP og Gjenopprettingsplanen gjennom implementering av disse i langsiktig strategisk plan. Styret reviderer og vedtar minst årlig alle bankens overordnede risikostyringsdokument. Administrerende direktørs rapportering om hvorledes oppbygning og effektiviteten er i konsernets internkontroll gjennomføres hvert år i fjerde kvartal.

Banken er organisert i tre forsvarslinjer som bidrar til styring og kontroll av konsernets virksomhet og tilstrekkelig ansvarsdeling mellom foretakets virksomhetsområder. Dette skal forhindre interessekonflikter, samt sikre etterlevelse av gjeldende anbefalinger for organisering av finansforetak.

Forsvarslinjene rapporterer direkte til ledelsen og/eller styret. Innenfor alle tre forsvarslinjer skal hensiktsmessige interne kontrollprosedyrer, mekanismer og prosesser utformes, utvikles, vedlikeholdes og evalueres.

Både styrets årsrapport og årsregnskapet for øvrig inneholder ytterligere informasjon om Sparebanken Møres risikostyring og internkontroll.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

11. Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styrets medlemmer, og styreutvalgenes medlemmer, fastsettes av generalforsamlingen etter forslag fra valgkomiteen. Ved fastsettelsen legges det vekt på at godtgjørelsen bør reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.

Styremedlemmenes honorar er ikke resultatavhengige. Det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmer.

Det er inntatt bestemmelser i styreinstruksen som fastsetter at styrets medlemmer, eller selskap som de er tilknyttet, ikke bør påta seg oppgaver for Sparebanken Møre i tillegg til styrevervet. Dersom de likevel gjør det, skal hele styret informeres. Honorar for slike tjenester skal godkjennes av styret.

Dersom det har vært gitt godtgjørelser utover vanlig styrehonorar blir disse opplyst om i noter i årsrapporten.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

12. Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

Styret reviderer årlig retningslinjer for lønn og godtgjørelse til ledende personer. Retningslinjene blir forelagt generalforsamlingen for godkjenning i samsvar med bestemmelser i allmennaksjeloven.

Styrets rapport om lederlønn fremlegges årlig for generalforsamlingen for rådgivende avstemming.

For godtgjørelsesordninger i finansforetak gjelder det særskilte regler fastsatt i finansforetaksforskriftens kap. 15.

Styret har valgt et godtgjørelsesutvalg blant styrets medlemmer.

Lønn og annen godtgjørelser i Sparebanken Møre skal bidra til konsernets måloppnåelse og fremme ønsket adferd. Videre skal lønn og annen godtgjørelse være et virkemiddel for god styring og kontroll med konsernets risiko, motvirke uønsket risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Praktisering av godtgjørelsesordningen gjennomgås minst en gang i året av internrevisor som fremlegger rapport fra gjennomgangen til styret.

Sparebanken Møre har ingen fastsatt årlig bonusordning, men i år med gode resultat og god måloppnåelse vil bankens styre vurdere en bonus til alle bankens ansatte, herunder ledende personer med unntak av adm. direktør. Det ble i 2022 utbetalt bonus til bankens ansatte (med unntak av adm. direktør) for regnskapsåret 2021 med kr 15.000,- i fast beløp og i tillegg 1 prosent av den enkeltes bruttolønn.

Den enkelte ansatte kan utover dette motta et engangstillegg som en påskjønnelse for ekstraordinær innsats. Engangstillegg til ledende personer, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for bankens risikoeksponering, og ansatte med kontrolloppgaver skal som et generelt krav baseres på en kombinasjon av vurdering av vedkommende person, vedkommende sin forretningsenhet og banken som helhet. Utgangspunktet for fastsetting av variabel engangsgodtgjørelse skal være risikobasert resultat.

For ledende personer mv. som nevnt i avsnittet over, og som ikke innehar stillinger som er direkte knyttet til resultatgenererende enheter, legges det i større grad til grunn oppfyllelse av den enkeltes avdelings/seksjons måloppnåelse i etablerte lederavtaler, hva angår resultat i forhold til endring av arbeidsmåter og opp-

nåelse av person- og saksresultat. Det legges i disse vurderingene til grunn de resultater som er oppnådd også, så langt det er mulig, Sparebanken Møres totale egenkapitalavkastning de siste 2 år.

For ledende personer mv. som arbeider i resultatgenererende enheter skal de finansielle måltallene definert i Sparebanken Møres BMS (balansert målstyring), og oppfyllelse av disse de siste 2 år, legges til grunn i større grad enn for personer som ikke arbeider i direkte resultatgenererende enheter. Også for disse personene skal oppfyllelse av den enkeltes og avdelings/seksjonens måloppnåelse i etablerte lederavtaler utover de finansielle tallstørrelsene i BMS legges til grunn i vurderingene. BMS inneholder flere måltall som er direkte relatert til risikorelaterte resultater.

For begge typer variabel godtgjørelse er det satt tak.

Minst halvparten av den generelle bonusen til alle ansatte gis i form av Sparebanken Møres egenkapitalbevis. Tildelingen gis fra Sparebanken Møres beholdning av egne egenkapitalbevis tilsvarende markedsverdi på oppgjørstidspunktet. Den ansatte kan ikke avhende egenkapitalbevisene tidligere enn 1 år etter tildeling (se under vedrørende spesielle regler for ledende ansatte mv.).

Til ledende personer mv. skal minimum halvparten av den generelle bonusen gis i form av egenkapitalbevis. Egenkapitalbevisene kan ikke avhendes av den enkelte tidligere enn jevnt fordelt over en periode på 4 år.

Dersom det er negativ utvikling i Sparebanken Møres resultater, eller særskilt i den ansattes forretningsenhet, kan den innvilgede variable godtgjørelsen kreves tilbakeført helt eller delvis de påfølgende 4 årene etter mottatt variabel godtgjørelse. Adferd som gir saklig oppsigelsesgrunn, kan også føre til at den innvilgede variable godtgjørelsen kreves tilbakeført helt eller delvis.

Variabel godtgjørelse skal kun utbetales dersom det er forsvarlig ut fra foretakets samlede økonomiske stilling.

Ledende personer mv. skal ikke ha avtaler eller forsikringer som sikrer bortfall av prestasjonsbetinget godtgjørelse.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

13. Informasjon og kommunikasjon

Sparebanken Møre følger Oslo Børs' IR-anbefaling av 1. mars 2021.

Styret har fastsatt retningslinjer for rapportering av finansiell og annen investorinformasjon. Retningslinjene legger vekt på at korrekt, tydelig, relevant og samtidig informasjon om konsernets utvikling og resultater skal skape tillit og ivareta kravet til likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet. Retningslinjene omhandler også konsernets kontakt med egenkapitalbevisiere utenom generalforsamlingen.

Det utarbeides en årlig plan for hvilke interessenter som skal oppsøkes, og når og hvordan dette skal foregå.

Gjennom årsrapporten og kvartalsrapportene søker banken å oppnå den nødvendige åpenhet om de vesentlige faktorene knyttet til bankens utvikling. Dette gjøres for at markedsaktørene skal ha mest mulig korrekt bilde av bankens situasjon. Ledelsen gjennomfører presentasjoner i tilknytning til fremleggelse av Sparebanken Møres års- og kvartalsresultater. Rapportene og presentasjonene gjøres tilgjengelig for markedet via Sparebanken Møres internettsider, herunder presentasjoner via webcast, og ved offentliggjøring på Oslo Børs.

Års- og kvartalsrapporter samt kvartalspresentasjoner av regnskapet blir utarbeidet i engelsk utgave. Bankens bankforbindelser og investorer i utlandet blir også orientert jevnlig, blant annet gjennom oppsøken- de aktiviteter der Sparebanken Møres regnskap og utvikling er blant temaene.

Informasjon om bankens egenkapitalbevis, utbyttepolitikk og finanskalender finnes på Sparebanken Møres internettsider.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

14. Selskapsovertakelse

Egenkapitalen i sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis består av eierandelskapital, grunnfonds- kapital og opptjent egenkapital.

Grunnfondskapital er selveiende kapital som ikke kan overtas av andre ved oppkjøp.

Finansforetaksloven fastsetter krav om tillatelse fra Finanstilsynet ved erverv av eierandeler som utgjør 10 prosent eller mer av kapitalen i finansforetak. Loven fastsetter videre krav om tillatelse fra Finansdepartementet ved sammenslåing av finansforetak, deling av finansforetak og avhendelse av hele eller vesentlig deler av et finansforetaks virksomhet.

Avvik fra Anbefalingen: Anbefalingen punkt 14 passer ikke for sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis

15. Revisor

Revisjonsutvalget sørger for at revisor hvert år utarbeider en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet, og at revisor presenterer planen for revisjonsutvalget.

Styret og revisjonsutvalget innkaller revisor til møte der årsregnskapet behandles.

I møtene gjennomgår revisor bl.a. sentrale forhold ved revisjonen, herunder vesentlige forhold hvor det har vært uenighet mellom revisor og administrasjonen. Videre gjennomgås også revisors syn på bankens risikoområder, interne kontrollrutiner, regnskapsprinsipper mv. Revisor påpeker dessuten eventuelle områder der det bør gjennomføres kvalitetsheving, og fremmer forslag til forbedringstiltak der det er behov for det.

Styrets årsplan inneholder ett årlig møte med revisor hvor bankens ledelse ikke er til stede.

Styret har fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

Redegjørelse og resultater

Redegjørelse og resultater

35	Styrets årsberetning
54	Resultat
56	Balanse
58	Egenkapitaloppstilling
60	Kontantstrømoppstilling
61	Noter
147	Erklæring i henhold til verdipapir-handellovens § 5-5
148	Uavhengig revisors beretning

Noter

Overordnet informasjon	
61	1 Regnskapsprinsipper
64	2 Risikostyring
72	3 Kapitaldekning
75	4 Driftssegmenter
Kredittrisiko	
78	5 Utlån fordelt på kundegrupper
80	6 Utlån og innskudd fordelt geografisk
81	7 Engasjementer fordelt på risikoklasser
83	8 Utlån fordelt på sikkerhetsnivå
85	9 Tap på utlån og garantier
97	10 Kredittforringede engasjementer
Markedsrisiko	
99	11 Markedsrisiko
100	12 Renterisiko
101	13 Valutarisiko
Likviditetsrisiko	
103	14 Likviditetsrisiko
Resultatregnskap	
106	15 Netto renteinntekter
107	16 Netto provisjons- og andre inntekter
109	17 Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter
110	18 Lønn
113	19 Driftskostnader ekskl. personal
114	20 Pensjon
117	21 Skatt
Balansen	
119	22 Klassifikasjon av finansielle instrumenter
122	23 Finansielle instrumenter til amortisert kost
123	24 Finansielle instrumenter til virkelig verdi
127	25 Finansielle derivater
130	26 Verdipapirgjeld
131	27 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån
132	28 Innskudd fra kunder
133	29 Datterselskap
135	30 Leieavtaler
137	31 Varige driftsmidler
140	32 Immaterielle eiendeler
141	33 Andre eiendeler
Øvrige noteopplysninger	
142	34 Egenkapitalbevis og eierstruktur
146	35 Transaksjoner med nærstående parter
146	36 Hendelser etter balansedagen

Styrets årsberetning

Regnskapet er rapportert i henhold til IFRS. Samtlige tallstørrelser er knyttet til konsernet. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i 2021.

Virksomhetens art

Sparebanken Møre er et uavhengig og børsnotert finanskonsern som består av morbanken, kredittforetaket Møre Boligkreditt AS, eiendomsmeglerselskapet Møre Eiendomsmegling AS og eiendomsselskapene Sparebankeiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS.

Sparebanken Møre ble etablert i 1985 gjennom en sammenslutning av en rekke lokale sparebanker. Den eldste i denne sammenslutningen var Herrøe og Røvde Sparebank, som ble etablert i 1843.

I alle disse årene har sterk lokal tilstedeværelse vært selve grunnmuren i bankens virksomhet, og i dag er Sparebanken Møre det ledende finanshuset på Nordvestlandet. Ved utgangen av 2022 hadde banken 374 årsverk fordelt på 26 kontorer i Møre og Romsdal. Hovedkontoret ligger i Ålesund.

Banken har over mange år bygget opp et stort kompetansemiljø relatert til person- og næringslivsmarkedet, samt aksje-, rente- og valutamarkedet. Sammen med datterselskapet Møre Eiendomsmegling AS er Sparebanken Møre en fullservicebank for personer, bedrifter og det offentlige på Nordvestlandet.

Sparebanken Møre er totalleverandør av finansielle tjenester innen følgende områder:

- Finansiering
- Innskudd og plasseringer
- Formuesforvaltning
- Økonomisk rådgivning
- Betalingsformidling
- Valuta- og rentehandel
- Forsikring
- Eiendomsmegling

Nøkkeltall 2022

Hovedtall konsern

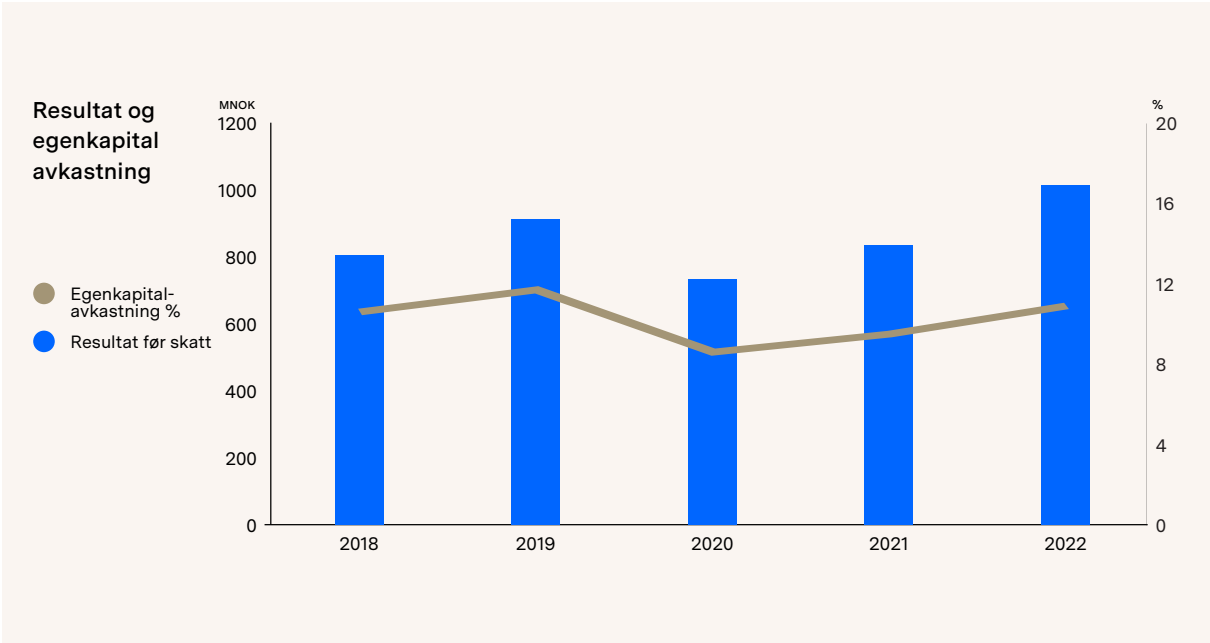
(Sammenlignbare tall for 2021 i parentes)

- Resultat etter skatt: 777 mill. kroner (642 mill. kroner)
- Egenkapitalavkastning etter skatt: 10,9 prosent, (9,5 prosent)
- Utlånsvekst siste 12 mnd.: 8,8 prosent (4,6 prosent)
- Innskuddsvekst siste 12 mnd.: 4,8 prosent (7,3 prosent)
- Ansvarlig kapital utgjør 22,1 prosent (20,9 prosent), kjernekapital 19,7 prosent (18,9 prosent), hvorav ren kjernekapital utgjør 17,9 prosent (17,2 prosent)
- Resultat pr. egenkapitalbevis: 7,50 kroner (6,22 kroner)
- Styret foreslår ovenfor generalforsamlingen å utbetale et kontantutbytte på 4,00 kroner pr. egenkapitalbevis, samt avsette 200 mill. kroner til utbyttmidler til lokalsamfunnet.

Hovedtall morbank

(Sammenlignbare tall for 2021 i parentes)

- Resultat etter skatt: 875 mill. kroner (639 mill. kroner)
- Ansvarlig kapital utgjør 24,4 prosent (22,7 prosent), kjernekapital 21,7 prosent (20,5 prosent), hvorav ren kjernekapital utgjør 19,7 prosent (18,6 prosent)
- Resultat pr. egenkapitalbevis: kr 8,48 (kr 6,20)

Strategi og mål

Visjon og verdier

Sparebanken Møres visjon er å være den fremste pådriveren for skaperglede på Nordvestlandet. Hver dag.

Som regional sparebank er Sparebanken Møre sterkt knyttet til omgivelsene. Bankens utvikling er avhengig av bærekraftig utvikling av regionen, og regionen er avhengig av en solid og fremtidsrettet bank. Visjonen reflekterer dette samspillet og innebærer at vi skal bidra til å skape bl.a.:

- resultater og overskudd
- gode kundeopplevelser
- bærekraftig utvikling
- nye og bedre produkter
- nye samarbeid
- nye lag på vei mot toppen
- engasjement og stolthet for Nordvestlandet

Bankens kjerneverdier er engasjert, nær og handlekraftig.

Forretningsmodell

Sparebanken Møre skal være en selvstendig bank som er førstevalget for personkunder og små og mellomstore bedrifter på Nordvestlandet. Banken skal i tillegg være en attraktiv partner for større bedrifter og offentlig sektor.

Konsernets produkter og tjenester skal totalt sett være konkurransedyktige, bærekraftige og lønnsomme, og de skal bidra til verdiskaping i regionen. Sparebanken Møre baserer seg på en contract-banking-modell, som innebærer at konsernet kan velge drift og utvikling i egen regi, eller sammen med partnere/leverandører der dette er formålstjenlig. Konsernet skal samarbeide med de beste partnerne.

Sparebanken Møre skal videre tiltrekke seg de beste medarbeiderne, og kulturen skal være preget av samarbeid, læring, arbeidsglede og motivasjon. Holdningene og arbeidsmåtene skal skape økonomiske, sosiale og miljømessige verdier for både banken og interessentene.

Gjennom et godt samspill mellom bankens kontornett, digitale kanaler, spesialistfunksjoner og kundeservice skal banken legge til rette for høy kvalitet i kundeopplevelsen.

Økonomiske målsettinger

De økonomiske målsettingene for strategiperioden 2023-2026 er en egenkapitalavkastning som overstiger 11 prosent, og en kostnadsandel i prosent av inntekter som er lavere enn 40 prosent. Det er videre en målsetting at tapsnivået er lavere enn gjennomsnittet blant norske banker.

Pådriver for bærekraftig utvikling

Som regional sparebank har Sparebanken Møre en unik mulighet til å legge til rette for at midler og bærekraftige mål møtes, og banken har en klar målsetting om å være en pådriver for bærekraftig utvikling. I 2022 er det gjennomført en rekke tiltak innenfor dimensjonene miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring (ESG) som er nærmere beskrevet i eget kapittel om bærekraft og samfunnsansvar i årsrapporten.

Sentrale rammebetingelser

Svakere vekst og usikre utsikter

Høy inflasjon, renteøkninger og geopolitisk usikkerhet preger fortsatt de økonomiske utsiktene ute og hjemme. Vekstutsiktene for 2023 er derfor usikre og svake. Flere regioner og land, blant annet eurosonen, vil kunne oppleve en mild resesjon i år. I Kina skaper den økte smittespredningen av Korona-viruset ytterligere usikkerhet. Her hjemme er det boligprisene og antall konkurser som er de viktigste risikofaktorene. En nærmere gjennomgang av de realøkonomiske rammebetingelsene er gitt i kapittelet Utsikten fremover.

Styringsrenten

Prisveksten i Norge ligger klart over målet. For å bidra til å stabilisere inflasjonen rundt målet på 2 prosent har Norges Bank hevet styringsrenten i flere omganger det siste året. Siste renteendring i 2022 ble foretatt 14. desember da sentralbanken vedtok å sette styringsrenten opp fra 2,50 prosent til 2,75 prosent.

Tidlig i mars viser markedet vesentlige endringer i renteforventningene sammenlignet med årsskiftet. Om forventningene blir reflektert i Norges Banks rentesetting vil styringsrenten toppe ut på 3,75 prosent ved utgangen av året.

Utvikling i finansmarkedene

Innskudd er konsernets viktigste finansieringskilde. Innskuddsdekningen på 57,4 prosent pr. 31. desember 2022 er høy og bidrar både til å redusere Sparebanken Møres avhengighet av finansieringsmarkedet samt til å beskytte rentenettoen i tider med renteoppgang.

Norske banker har god tilgang til markedsfinansiering. 2022 startet med margininngang for alle gjeldsinstrumenter, fra februar har alle marginer trukket ut, dog med en liten pause i april før en ny og markert utgang. Med unntak for noen uker rundt utbruddet av pandemien i 2020, må vi tilbake til 2016 for å finne tilsvarende høye innlånsmarginer. Mot slutten av året falt marginene noe tilbake, men ligger fortsatt markert over nivået ved inngangen til 2022.

For Sparebanken Møre har diversifisering av finansieringskilder hatt fokus de siste årene. Et viktig instrument har vært Møre Boligkreditt AS` semi benchmark Public Issues i det europeiske markedet. Møre Boligkreditt AS hadde ved utgangen av 2022 utestående obligasjoner for NOK 26,8 milliarder, hvorav oppunder 40 prosent er utstedt i annen valuta enn NOK. To av euroemisjonene til selskapet er utstedt under det grønne rammeverket som er etablert for utstedelser fra banken og kredittforetaket. Tidlig i 2022 emitterte Sparebanken Møre sin første grønne senior etterstilte obligasjon (SNP med første transje på NOK 1,0 mrd.).

Sparebanken Møres høye kredittverdighet ble bekrefte i juli i fjor, da Moody`s Investor Service videreførte bankens langsiktige rating på A1 med stabile utsikter. Alle utstedelsene fra Møre Boligkreditt AS er ratet Aaa.

MREL

Finanstilsynet har fastsatt Sparebanken Møres effektive MREL-krav pr 1. januar 2023 til 32,4 prosent og minstekravet til etterstilling til 23,5 prosent. Beregnet med fastsatte kapitalkrav samt kjente endringer som trer i kraft innen 1. januar 2024, styrer Sparebanken Møre etter et effektivt MREL-krav på 35,9 prosent og et krav til etterstilling på 28,9 prosent ved utgangen av 2023.

Sparebanken Møre har utstedt 2 000 mill. kroner i etterstilt obligasjonsgjeld ved utgangen av 2022.

Bærekraftig finans

EUs handlingsplan for bærekraftig finans består av en rekke reguleringer som skal om dirigere kapitalflyten til bærekraftige investeringer. Planen er en viktig brikke for EU i å nå målet om «net zero» klimautslipp innen 2050.

En sentral del av handlingsplanen er innføring av et klassifiseringssystem som definerer hvilke typer aktiviteter som kan kalles bærekraftige (EUs klassifiseringsforordning). Det er i tillegg vedtatt en forordning som fastsetter krav til offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren (EUs offentliggjøringsforordning).

I Norge vil de to forordningene bli implementert gjennom «Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer», som ble vedtatt av Stortinget i desember 2021. Loven er innlemmet i EØS-avtalen, og den trådte i kraft fra 1. januar 2023.

Sparebanken Møre har iverksatt tiltak for å tilpasse seg disse endringene.

«Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (Åpenhetsloven)» trådte i kraft 1. juli 2022. I tillegg til en statusbeskrivelse i kapittel om bærekraft og samfunnsansvar i årsrapporten, vil en redegjørelse gjøres tilgjengelig på bankens nettsider sbm.no/berekraft innen fristen 30. juni 2023.

Mer informasjon om arbeidet med bærekraftig finans finnes i kapitel om bærekraft og samfunnsansvar.

Redegjørelse for årsregnskapet

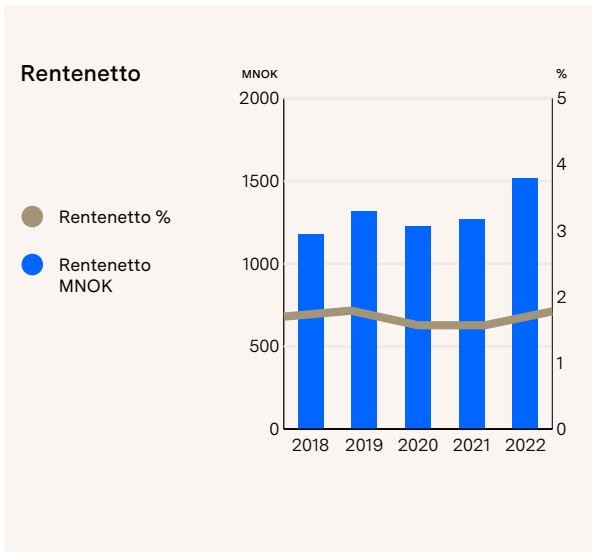
Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder, International Financial Reporting Standards (IFRS), som fastsatt av International Accounting Standards Board, og godkjent av EU pr. 31. desember 2022.

Rentenetto

Netto renteinntekter endte på 1 517 mill. kroner (1 266 mill. kroner) og som andel av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde dette 1,78 prosent (1,57 prosent).

Innen personkundemarkedet er det en reduksjon i rentemarginen på utlån, mens det er en økning i innskuddsmarginen sammenlignet med 2021. Innen næringslivsmarkedet er rentemarginen på utlån på samme nivå som i 2021, mens rentemarginen på innskudd er noe høyere.

Et stigende og høyere rentenivå gjennom 2022 har gitt økte fundingkostnader, men også en markert økning i netto rentebidrag fra bankens egenkapital. Bankens høye innskuddsdekning har i tillegg – og sammen med veksten i utlån spesielt mot slutten av året - bidratt til høyere rentenetto både i prosent og i kroner.

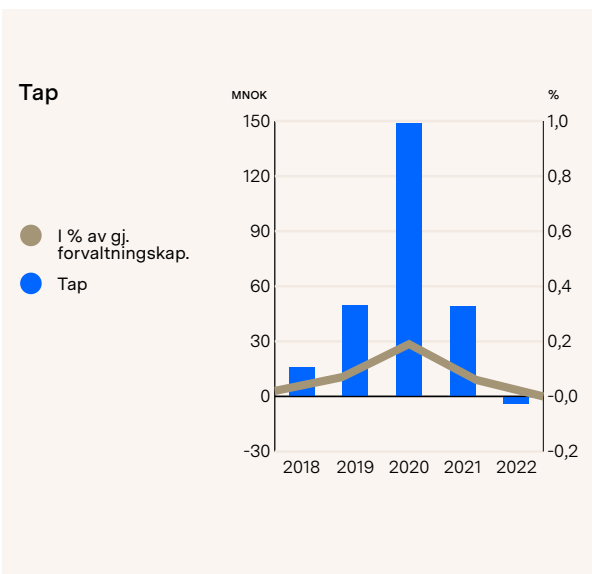
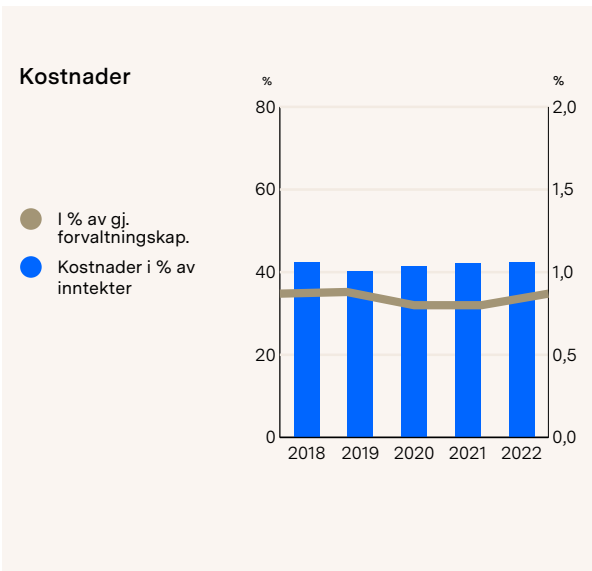
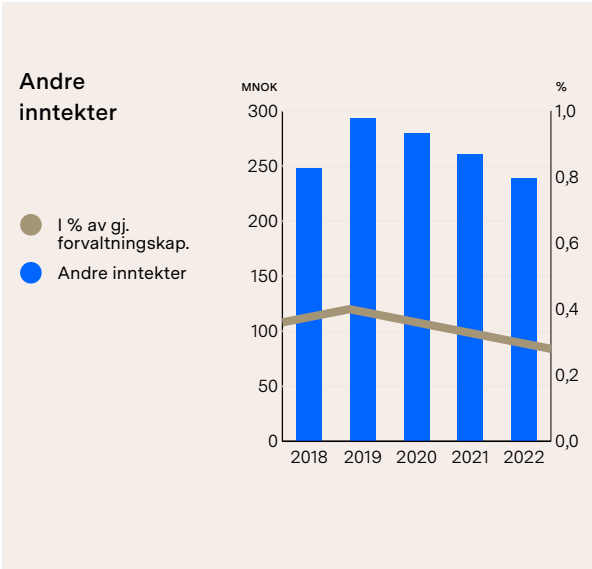

Andre inntekter

Andre inntekter var i 2022 på 239 mill. kroner (0,28 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital). Dette er en reduksjon på 22 mill. kroner i forhold til 2021.

Utbytte utgjør 11 mill. kroner mot 3 mill. kroner i 2021. Kurstap fra obligasjonsbeholdningen utgjør 75 mill. kroner mot et tap på 23 mill. kroner i 2021. Kursgevinst på aksjer utgjør 24 mill. kroner mot en gevinst på 18 mill. kroner i 2021. Inntekter fra øvrige finansielle instrumenter viser en økning på 16 mill. kroner sammenlignet med 2021.

Andre inntekter utenom finansielle instrumenter viser en økning på 28 mill. kroner sammenlignet med 2021. Se note [16](#) for spesifikasjon av andre inntekter.

Kostnader

Totale kostnader ble 747 mill. kroner som er 102 mill. kroner høyere enn i 2021. Personalkostnadene er økt med 70 mill. kroner sammenlignet med 2021 og utgjør 430 mill. kroner. Bemanningen er økt med 10 årsverk de siste 12 månedene til 374 årsverk. Øvrige kostnader er 32 mill. kroner høyere enn i 2021. Se note [18](#) og [19](#) for spesifikasjon av kostnader.

Kostnader som andel av inntekter utgjorde 42,5 prosent i 2022 som er en økning i forhold til 2021 på 0,3 prosentenheter.

Avsetning for forventet tap og mislighold

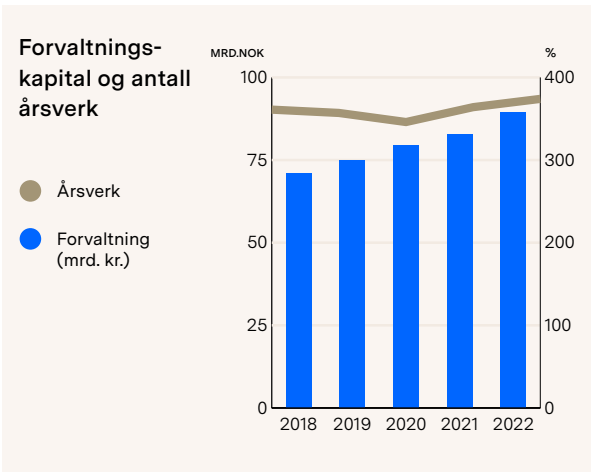
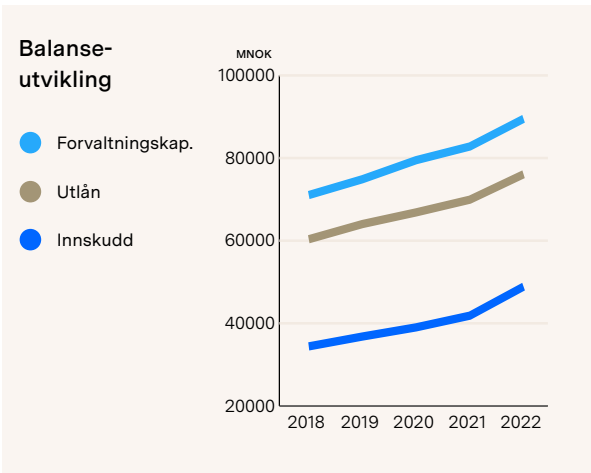
Regnskapet er i 2022 godskrevet med en tilbakeføring på 4 mill. kroner i tap på utlån og garantier, mens regnskapet for 2021 var belastet med 49 mill. kroner, tilsvarende hhv. 0,00 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital og 0,06 prosent.

Ved utgangen av 2022 utgjør avsetning for forventet tap totalt 341 mill. kroner, tilsvarende 0,44 prosent av brutto utlån og garantiforpliktelser (368 mill. kroner og 0,51 prosent). Av total avsetning for forventet tap er 12 mill. kroner knyttet til kredittforringede engasjementer med mislighold over 90 dager (15 mill. kroner), noe som utgjør 0,02 prosent av brutto utlån og garantiforpliktelser (0,02 prosent). 186 mill. kroner er relatert til øvrige kredittforringede engasjementer (248 mill. kroner), tilsvarende 0,24 prosent av brutto utlån og garantiforpliktelser (0,34 prosent).

Netto kredittforringede engasjement (engasjement med mislighold over 90 dager og øvrige engasjement i steg 3) har de siste 12 månedene hatt en økning på 92 mill. kroner. Per utgangen av 2022 fordeler netto kredittforringede engasjement seg med 770 mill. kroner på næringslivsmarkedet og 155 mill. kroner på personmarkedet. Totalt utgjør dette 1,19 prosent av brutto utlån og garantiforpliktelser (1,16 prosent).

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen ved utgangen av 2022 var 89 501 mill. kroner. Dette er en økning på 6 704 mill. kroner og 8,1 prosent sammenlignet med året før. Endringen i forvaltningskapitalen skyldes hovedsakelig økning i utlån.

Utlån til kunder

Ved utgangen av 2022 utgjorde utlån til kunder 76 078 mill. kroner (69 925 mill. kroner). De siste 12 månedene har det vært en økning på utlån til kunder på totalt 6 153 mill. kroner, tilsvarende 8,8 prosent. Utlån til personkunder økte med 6,9 prosent mens utlån til næringslivskunder har økt med 12,7 prosent siste 12 måneder. Personmarkedsandelen av utlån er ved utgangen av 2022 på 66,5 prosent (67,7 prosent).

Endringene i risikoklassifisert portefølje (målt med PD) har vært moderate i 2022. Samlet volumandel innenfor de tre beste risikoklassene (A, B og C) er redusert for næringslivsporteføljen fra 50,2 prosent

ved forrige årsskifte til 49,7 prosent ved utgangen av 2022. Andelen i høyrisikoklassene (H, I og J) har i samme periode blitt redusert fra 10,6 prosent til 6,5 prosent. For personkundeporteføljen har andelen i de tre beste risikoklassene blitt redusert fra 92,9 prosent til 91,4 prosent. Andelen i høyrisikoklassene (H, I og J) har i samme periode økt fra 1,0 prosent til 1,5 prosent.

Andelen kredittforringede engasjement (risikoklasse K, M og N) har økt i 2022. Risikoklasse K er friskmeldte engasjement som har inntil 12 måneders karantenetid. I karanteneperioden er engasjementene definert som kredittforringet.

Netto kredittforringede engasjement i prosent av utlån/garantiforpliktelser har for næringslivsporteføljen blitt redusert fra 3,12 prosent ved utgangen av 2021 til 2,86 prosent ved utgangen av 2022. For personkundeporteføljen har netto kredittforringede engasjement i prosent av utlån/garantiforpliktelser økt fra 0,15 prosent ved utgangen av 2021 til 0,30 prosent ved utgangen av 2022.

Brutto engasjementer i risikoklasse K (karantene) utgjør i prosent av brutto kredittforringede engasjementer 48 prosent for næringslivsporteføljen og 33 prosent for personkundeporteføljen ved utgangen av 2022.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder har de siste 12 månedene økt med 2 028 mill. kroner og 4,8 prosent. Ved utgangen av 2022 utgjør innskuddene 43 881 mill. kroner (41 853 mill. kroner). Innskudd fra personmarkedet har økt med 6,8 prosent de siste 12 månedene, innskudd fra næringsliv har økt med 3,9 prosent og innskudd fra det offentlige er redusert med 29,3 prosent. Personmarkedets relative andel av innskuddene utgjør 60,0 prosent (58,9 prosent), innskudd fra næringslivsmarkedet utgjør 38,5 prosent (38,8 prosent) og det offentliges andel av innskuddene utgjør 1,5 prosent (2,3 prosent).

Innskudd som andel av utlån utgjør 57,4 prosent ved utgangen av 2022 (59,6 prosent).

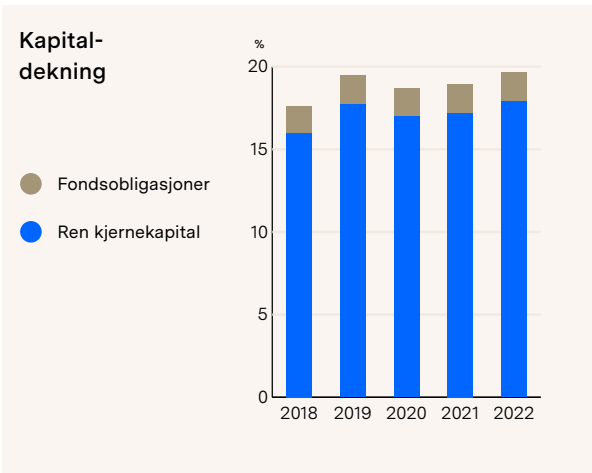
Kapitaldekning

Sparebanken Møre er godt kapitalisert. Ved utgangen av 2022 var ren kjernekapitaldekning 17,9 prosent (17,2 prosent). Dette er 2,95 prosentpoeng høyere enn det samlede regulatoriske minstekravet og Finanstilsynets forventninger til margin på totalt 14,95 prosent. Ansvarlig kapital utgjør 22,1 prosent (20,9 prosent), og kjernekapital utgjør 19,7 prosent (18,9 prosent).

«Bankpakken» ble innført i Norge 1. juni 2022 og medførte flere endringer som utvidelse av SMB-rabatten og innføring av et minimumskrav for NSFR. Sparebanken Møre søkte Finanstilsynet 21. desember 2021 om endringer i IRB-modellene og i kalibreringsrammeverket. Banken mottok foreløpig svar på søknaden 13. juli 2022 og besvarte dette 14. desember 2022. Styret avventer endelig svar fra Finanstilsynet på den innsendte søknaden.

Sparebanken Møre har et samlet krav for ren kjernekapitaldekning på 13,7 prosent. Kravet består av et minstekrav på 4,5 prosent, bevaringsbuffer på 2,5 prosent, systemrisikobuffer på 3,0 prosent og motsyklisk kapitalbuffer på 2,0 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et individuelt Pilar 2-krav for Sparebanken Møre på 1,7 prosent, samt en forventning om en kapitalkravsmargin på 1,25 prosent. Finanstilsynet har meddelt banken at de planlegger å gjennomføre SREP i 2023. Kapitalen som skal inngå i nytt Pilar 2 krav som følge av ovennevnte SREP skal bestå av minimum 56,25 prosent ren kjernekapital og 75 prosent kjernekapital.

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio, LR) er ved utgangen av 2022 på 7,6 prosent (7,7 prosent). Det regulatoriske minimumskravet (3 prosent) overholdes med god margin.

Verdipapirer

Beholdningen av plasseringer i verdipapirer (LCR-porteføljen med tillegg av overskuddslikviditetsporteføljen) var ved utgangen av 2022 på 11 013 mill. kroner mot 10 185 mill. kroner ved utgangen av 2021. Volumet på porteføljen er i hovedsak tilpasset LCR-kravet, men også bankens generelle likviditetssituasjon.

Banken har ingen handelsportefølje ved utgangen av 2022.

Bankens fondsobligasjoner består av 2 lån, til sammen pålydende 600 mill. kroner. Begge lånene er utstedt til flytende rente.

Forslag til disponering av årets overskudd

I henhold til reglene knyttet til egenkapitalbevis m.m. og i samsvar med utbyttepolitikken til Sparebanken Møre foreslår styret overfor generalforsamlingen at 53,4 prosent av overskuddet i konsernet (47,2 prosent i morbanken) tilordnet egenkapitaleierne avsettes til kontantutbytte og utbyttedmidler til lokalsamfunnet.

Ut fra den regnskapsmessige fordelingen av egenkapitalen i morbanken mellom eierandelskapitalen og grunnfondet tilfaller 49,65 prosent av overskuddet eierne av egenkapitalbevis og 50,35 prosent tilfaller grunnfondet.

Resultat pr. egenkapitalbevis i konsernet i 2022 ble kr 7,50 (kr 8,48 i morbanken). Styret foreslår overfor generalforsamlingen at kontantutbytte pr. egenkapitalbevis for regnskapsåret 2022 settes til kr 4,00, totalt 198 mill. kroner. Tilsvarende avsetning for utbyttedmidler til lokalsamfunnet vil utgjøre 200 mill. kroner.

Forslag til resultatdisponering (tall i mill. kroner):

Årets overskudd	875
Andel tilordnet fondsobligasjonseierne	31

Utbyttedmidler (53,4 %)

Til kontantutbytte	198	
Til samfunnsutbytte	200	398

Styrking av egenkapitalen (46,6 %)

Til utjevningsfondet	221	
Til grunnfondet	225	446
Sum disponert	875	

Egenkapitalbevis og utbytte

Ved utgangen av 2022 var det 6 145 eiere av Sparebanken Møres egenkapitalbevis. Andelen egenkapitalbevis som er eid av utenlandske statsborgere utgjorde 2,6 prosent ved utgangen av året. Antall utstedte egenkapitalbevis er 49 434 770. Eierandelskapitalen utgjør 49,65 prosent av bankens totale egenkapital.

De 20 største eierne er notert med 54,1 prosent av eierandelskapitalen ved årsskiftet. Av disse er 9 hjemmehørende i Møre og Romsdal, med en relativ eierandel blant de 20 største på 53,1 prosent (57,3 prosent). I note [34](#) finnes en oversikt over de 20 største eierne av bankens egenkapitalbevis.

Sparebanken Møre oppmuntrer til at alle ansatte skal eie egenkapitalbevis i Sparebanken Møre, og bidrar til dette gjennom belønningsordninger. Ved årsskiftet eide ansatte 1 097 497 egenkapitalbevis, noe som i sum plasserer ansatte som den tiende største MORG-eieren.

Pr. 31. desember 2022 eide banken 150 927 egne egenkapitalbevis. Disse er anskaffet via Oslo Børs til markedskurs. Egenkapitalbevisene er fritt omsettelige i markedet.

Sparebanken Møres utbyttepolitikk fastslår at banken har som målsetting å oppnå økonomiske resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital. Resultatene skal sikre eierne av egenkapitalen en konkurransedyktig langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen.

Utbytte består av kontantutbytte til egenkapitalbevisiere og samfunnsutbytte. Andelen av overskuddet som avsettes til utbytte tilpasses bankens soliditet. Om ikke soliditeten tilsier noe annet, tas det sikte på at om lag 50 prosent av årets overskudd samlet sett kan utdeles som utbytte.

Sparebanken Møres resultatdisponering skal påse at alle egenkapitaleierne sikres likebehandling.

Forretningsområder

Personmarked

Sparebanken Møre er markedsleder på Nordvestlandet og har sterk tilstedeværelse med 150 autoriserte finansielle rådgivere i kontornettet og 20 auto-

riserte rådgivere i kundeservice. Tilgjengelighet og et sterkt kompetansemiljø har vært viktig for kundene i et år med høy prisvekst og stigende rentenivå. Banken har hatt rekordhøy vekst i nye personkunder i 2022, noe som gir en god bekreftelse på bankens forretningsmodell. Veksten har vært særlig sterk i prioriterte markedsområder. Utlånsveksten til personmarkedet var økende gjennom året og endte på hele 3,3 mrd. kroner. Dette er den sterkeste kroneveksten i bankens historie, og veksten var spesielt sterk i årets tre siste kvartal. Utlånsbalansen endte på 50,8 mrd. kroner ved utgangen av året, og dette tilsvarer en vekst på 6,9 prosent. Innskuddsveksten har vært sterk de siste årene, og dette fortsatte i 2022 der innskuddsbalansen økte med 1,7 mrd. kroner (6,8 prosent). Innskuddsbalansen viste 26,3 mrd. kroner for personmarkedet ved årsskiftet. Også innenfor andre forretningsområder som forsikring, aktiv forvaltning, eiendomsmedling og kredittkort har veksten vært sterk i 2022.

Sparebanken Møre legger stor vekt på tilgjengelighet, god kundeservice og kompetanse. Banken ble for fjerde året på rad kåret til Norges beste kundeservice i kategorien bank. Rask responstid og god kompetanse blir lagt merke til fra omgivelsene og satt pris på av kundene.

I løpet av 2022 lanserte vi heldigital boliglånsløype via vår nettside. Her kan kundene søke og få innvilget nye boliglån eller finansieringsbevis digitalt. Dette er et viktig supplement til rådgiverkanalen og gir kunder som ønsker å bruke digitale løsninger mulighet til det. Det er også mulig å gjøre endringer på egne lån selvbetjent. Dette gir rom for å bruke mer tid og ressurser på god rådgivning, som banken opplever stor etterspørsel etter. Mange kunder har fått strammere likviditet mot slutten av året som følge av sterk prisstigning og økt rentenivå. De fleste kundene håndterer ren-

tøkningene godt, men noen flere kunder har behov for å justere nedbetalingstid eller få avdragsfritak på sine lån. Tilgjengelighet og sterke kompetansemiljø har derfor vært et enda viktigere konkurransefortrinn i året som har gått.

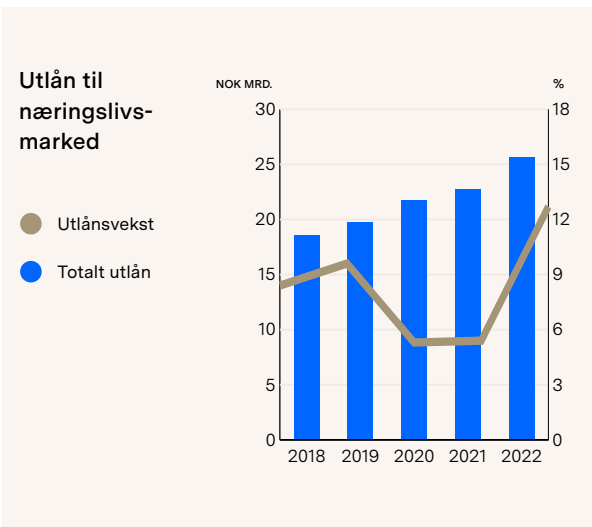
Sparebanken Møre skal være en pådriver for bærekraftig utvikling. I rollen som rådgiver for mange personkunder, er det viktig å aktivt påvirke kundene til å ta bærekraftige valg. Høyere energikostnader og et generelt høyere prisnivå medfører at mange kunder må redusere forbruket sitt. God rådgivning som sikrer at kunden har en sunn og bærekraftig økonomi er viktigere enn noen gang. Det å ha en rådgiver som kjenner deg, og som det er lav terskel for å ta kontakt med har derfor vært viktig for mange kunder.

God rådgivningskompetanse kombinert med produkter som er godt egnet til å dekke kundenes behov er viktige bidrag for å skape gode kundeopplevelser. Alle ansatte i kundeopposisjon gjennomfører FinAut sine autorisasjonsordninger. I tillegg gjennomføres løpende oppdateringer i markedsutvikling, systemopplæring og trening i utøvelse av god kunderådgivning.

Banken er opptatt av langsiktige og gode relasjoner til kundene. Tilgjengelighet og kompetanse har vært viktige satsingsområder for banken i flere år, og i 2022 har arbeidet gitt resultater gjennom gode tilbakemeldinger fra eksisterende kunder, sterk tilvekst av nye kunder og gode resultater fra eksterne undersøkelser.

Næringslivsmarked

Divisjon Næringslivsmarked er Nordvestlandets største finansielle næringslivsmiljø, og oppnådde også i 2022 meget god vekst.

Utlån til næringslivsmarkedet økte med ca. 2,9 mrd. kroner til totalt 25,6 mrd. kroner, tilsvarende en vekst på 12,7 prosent. Veksten er høyere enn de to foregående årene, da volumøkningen utgjorde i overkant av 5 prosent. Innskuddsutviklingen var mer moderat, med en samlet vekst på ca. 350 mill. kroner. Dette tilsvarer 2,0 prosent, og innskudd fra næringslivskunder og offentlig sektor utgjorde totalt 17,5 mrd. kroner.

De største enkeltbransjene målt i utlån er nærings-eiendom og fiskeri, og begge disse sektorene viste god vekst også i 2022. Kvaliteten i utlånsporteføljen er god, og både misligholdsnivå og tap er fortsatt lavt i de fleste bransjer. Svært lite nye tap, samt forbedring av situasjonen for aktørene innen offshore medførte i -22 netto tilbakeføring av nedskrivninger med 26 mill. kroner.

Tilveksten av nye kunder er fortsatt god, og tilgangen i 2022 er tilnærmet på nivå med 2021. Totalt 541 nye næringslivskunder valgte i 2022 å etablere et aktivt kundeforhold i Sparebanken Møre. Veksttaket de tre siste årene har vært vesentlig høyere enn de foregående årene. Hovedtyngden av nye kunder er bedrifter i SMB-segmentet.

Etablering av Næringsbasen som en del av Kundeservice i 2021 sikrer et komplett tilbud med spisskompetanse til alle næringslivskundene våre. Tjenesten er særlig rettet mot mindre bedrifter innen alle bransjer, og skal gjøre det enklere både å starte og drive bedrift.

I EPSI's kundetilfredshetsundersøkelse for bedriftsmarkedet høsten 2022 havnet Sparebanken Møre igjen på medaljeplass, med en poengscore på 72,4 (71,4 i -21) mot et bransjesnitt på 67,0. Banken får svært gode tilbakemeldinger innen områdene bransjekunnskap, proaktiv rådgivning, tett oppfølging og samfunnsansvar. Innenfor bærekraft rangeres Sparebanken Møre høyest av alle banker, med en score på 76,9 mot bransjesnitt 62,9. Bærekraft er et sentralt tema i kundekontakt og i forbindelse med finansiering av nye investeringer i bedriftene, og den nye Bærekraftsportalen, som gir kundene bransjespesifikk rådgivning i sitt bærekraftsarbeid, er også utslagsgivende for den gode rangeringen.

Undersøkelsen bekrefter på nytt at kompetente rådgivere er utslagsgivende for kundetilfredsheten, og videreutvikling av medarbeidernes kompetanse er et viktig satsingsområde. De kundeansvarlige i divisjon Næringslivsmarked er autoriserte finansielle rådgivere, og gjennomfører årlige tester for fornyelse av autoriseringen. For å skape merverdi for kundene gjennom solid rådgivningskompetanse arbeides det også mål-

rettet for å videreutvikle spisset, oppdatert og relevant bransjekompetanse og kunnskap om lokale markedsforhold.

Samtidig som vi videreutvikler og styrker rådgivernes kompetanse arbeides det med digitalisering og effektivisering av interne prosesser og forbedrede selvbetjente løsninger. Dette gjelder både kunde- og produktetablering, samt effektive, digitaliserte og selvbetjente kredittløsninger. Dette vil bidra til at bankens kundeansvarlige i enda større grad kan prioritere direkte kundekontakt med rådgivning som gir merverdi for kundene.

Etter to års pandemiutfordringer som la sterke begrensninger i fysisk møteaktivitet ble 2022 i så måte et etterlengtet normalisert år. I tillegg til solid kompetanse, er nærhet til kundene og tett dialog gjennom personlige kundemøter og tilstedeværelse på ulike bransjearenaer viktige elementer. Disse aktivitetene har vært sterkt prioritert det siste året for å forsterke de gode relasjonene til kundene våre.

Pandemien medførte betydelig negativ påvirkning på rammebetingelser for enkelte bransjer. Selv om de fleste bransjer i vårt markedsområde klarer seg godt ser vi at geopolitisk uro, renteøkninger, energikrise, andre kostnadsøkninger og forslag til nye skattebelastninger på nytt skaper et usikkert fremtidsbilde. Fra bankens side vil det bli lagt stor vekt på å bistå kundene med gode finansielle løsninger som kan avhjelpe en krevende økonomisk situasjon for mange bedrifter.

Kapitalmarkedet

Sparebanken Møres konsesjon som verdipapirforetak blir forvaltet av Seksjon Økonomi og Finans og Seksjon Kapitalforvaltning. I Seksjon Økonomi og Finans følger avdeling Treasury opp tjenester knyttet til finansiering og forvaltning for konsernet, mens avdeling Markets forvalter de kunderettede tjenestene gjennom kundehandel i valuta, renter og aksjer. Seksjon Kapitalforvaltning følger opp tjenesten Aktiv Forvaltning.

Sparebanken Møre skal ha lav til moderat risiko totalt for bankens og konsernets virksomhet. Inntjeningen skal være et resultat av kunderelaterte aktiviteter, og ikke finansiell risikotakning, bankens markedsrisiko skal være lav.

De to seksjonenes kunderettede tjenester ga inntekter på 102 mill. kroner i 2022, dette utgjør over 42 prosent av bankens andre inntekter i 2022, noe høyere enn i 2021. Valuta- og rentehandel samt Aktiv Forvalt-

ning er de viktigste inntektsområdene. Etter fratrekk av kostnader blir inntektene allokert til kundestedene i divisjon Næringslivsmarked og divisjon Personmarked.

Datterselskaper

Samlet resultat i bankens tre datterselskaper ble 143 mill. kroner etter skatt i 2022 (240 mill. kroner).

Møre Boligkreditt AS

Møre Boligkreditt AS er etablert som et ledd i konsernets langsiktige finansieringsstrategi, og kredittforetakets hovedmålsetting er å utstede obligasjoner med fortrinnsrett rettet mot nasjonale og internasjonale investorer. Selskapet har ved utgangen av 2022 utstående obligasjoner for 26,8 mrd. kroner, hvorav op-punder 40 prosent er utstedt i annen valuta enn NOK. Ved årsskiftet hadde ikke morbanken beholdning i obligasjoner utstedt av selskapet. Møre Boligkreditt AS har gitt 138 mill. kroner i resultatbidrag til konsernet i 2022 (239 mill. kroner).

Møre Eiendomsmegling AS

Møre Eiendomsmegling AS tilbyr tjenester innen eiendomsomsetning til både personkunder og næringslivet. Selskapet har gitt et resultatbidrag på 1 mill. kroner i 2022 (0 mill. kroner). Det var ved utgangen av året 18 årsverk i selskapet.

Eiendomsselskap

Sparebankeiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS har som formål å eie og forvalte bankens egne forretningseiendommer. Selskapene har gitt et resultatbidrag på 4 mill. kroner i 2022 (1 mill. kroner). Det er ingen ansatte i selskapene.

Forskning og utvikling

Banken arbeider målrettet med ulike utviklingsprosjekt der hensikten er å fremskaffe forbedrede produkter og tjenester for kundene, eller som et ledd i å effektivisere og styrke kvaliteten i interne arbeidsprosesser.

Noen av prosjektene gjennomføres i samarbeid med partnere, blant annet gjennom TEFT-lab, som er et forskningssamarbeid med NTNU i Ålesund. Her deltar banken aktivt i utdanning, forskning, nyskaping og formidling i skjæringspunktet økonomi og teknologi.

Konsernet driver ikke egen forskningsvirksomhet utover det, men er en sterk bidragsyter til FoU-aktiviteter på Nordvestlandet via kunnskapsparker og bransjeklynger.

Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Møre omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å ivareta egenkapitalbeveiseiernes, kundenes og andre gruppers interesser i konsernet. God eierstyring og selskapsledelse er en forutsetning for langsiktig og bærekraftig verdiskaping.

Konsernets eierstyring og selskapsledelse bygger på «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse», sist oppdatert 14. oktober 2021. Sparebanken Møre vurderer prinsippene årlig, og avlegger en redegjørelse i samsvar med anbefalingen og regnskapsloven § 3-3b.

Sparebanken Møres redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes som en egen del av årsrapporten.

Risiko- og kapitalstyring

Et grunnleggende element med å drive bankvirksomhet er å ta risiko. Risikostyring og risikokontroll er fokusområder for styret. Overordnet formål med risikostyring og risikokontroll er å sikre at man oppnår de fastsatte mål, sikre effektiv drift, håndtere risikoer som kan hindre oppnåelse av forretningsmessige mål, sikre intern og ekstern rapportering av høy kvalitet og sikre at konsernet opererer i samsvar med relevante lover, regler og interne retningslinjer.

Styret i Sparebanken Møre har vedtatt en målsetting om at konsernet skal ha lav til moderat risiko i sin virksomhet. Inntjeningen skal være et produkt av kundelaterte aktiviteter, ikke finansiell risikotaking. Det skal kontinuerlig arbeides for å ha kontroll på de risikoer som foreligger. I de tilfeller hvor risikoen er vurdert større enn det som anses akseptabelt, skal det straks settes i gang tiltak for å redusere denne risikoen.

De overordnede rammene for Sparebanken Møres risikostyring vurderes årlig av styret i forbindelse med utarbeidelse og revidering av strategisk plan. Styret vedtok i desember 2022 ny strategisk plan, «Møre 2026». Årlig vedtar også styret overordnede retningslinjer for styring og kontroll i konsernet, og dattersel-

skaper vedtar individuelle risikostراتيجier tilpasset sin virksomhet. Det er vedtatt egne retningslinjer for hvert vesentlige risikoområde, herunder blant annet kreditrisiko, motpartsrisiko, markedsrisiko, konsentrasjonsrisiko, operasjonell risiko og likviditetsrisiko.

De ulike retningslinjene danner rammeverk for konsernets ICAAP. Styret tar aktivt del i årlig prosess og etablerer eierskap til vurderingene og beregningene som fremkommer, blant annet gjennom ICAAP sin sentrale rolle i langsiktig strategisk plan. Som en del av ICAAP inngår ILAAP, som er bankens vurdering av likviditets- og finansieringsrisiko. Gjennomførte beregninger i ICAAP viser at konsernets kapitaldekning er robust for å kunne møte vesentlig mer negativ økonomisk utvikling enn det som ligger til grunn i langsiktig strategisk plan. Dette er understøttet både av økonomiske beregninger, samt av simuleringer ved bruk av ulike stresstester.

Sparebanken Møre har etablert en oppfølgings- og kontrollstruktur som skal sørge for at strategisk plans overordnede rammeverk blir overholdt. Konsernets risikoeksponering og risikoutvikling følges overordnet opp ved periodiske rapporter til ledelsen, risikoutvalget og styret. Ett av risikoutvalgets hovedformål er å påse at Sparebanken Møres risikohåndtering blir godt ivaretatt.

Styret vurderer Sparebanken Møres samlede risikoeksponeringer å ligge innenfor konsernets målsatte risikoprofil. Det er styrets oppfatning at konsernets og bankens risikostyring er god.

EUs kapitalkravregelverk er gjort gjeldende i Norge, og Sparebanken Møre rapporterer blant annet kapitaldekningskrav og likviditetskrav i henhold til dette regelverket. «Bankpakken» ble innført i Norge 1. juni 2022 og medførte flere endringer som utvidelse av SMB-rabatten og innføring av et minimumskrav for NSFR. Sparebanken Møre søkte Finanstilsynet 21. desember 2021 om endringer i IRB-modellene og i kalibreringsrammeverket. Banken mottok foreløpig svar på søknaden 13. juli 2022 og besvarte dette 14. desember 2022. Styret avventer endelig svar fra Finanstilsynet på den innsendte søknaden.

Basert på kapitaldekningsregelverket består minimumskravet for kapitaldekning av et Pilar 1- og et Pilar 2 krav. Pilar 2-tillegget gjelder for risikoer som ikke er dekket eller bare delvis er dekket av Pilar 1. Finanstilsynet fastsatte bankens Pilar 2-krav til 1,7 prosent gjeldende fra 30. april 2022. Finanstilsynet vurderer at Sparebanken Møre skal ha en margin over

det samlede kravet til ren kjernekapitaldekning på 1,25 prosentpoeng. Finanstilsynet har meddelt banken at de planlegger å gjennomføre SREP i 2023. Kapitalen som skal inngå i nytt Pilar 2 krav som følge av ovennevnte SREP skal bestå av minimum 56,25 prosent ren kjernekapital og 75 prosent kjernekapital.

For Sparebanken Møre utgjør det totale minimumskravet til ren kjernekapital 13,7 prosent pr. 31. desember 2022. Norges Bank har besluttet å øke kravet til motsyklisk kapitalbuffer til 2,5 prosent fra og med 31. mars 2023. Finansdepartementet har fastsatt at systemrisikobufferkravet skal holdes uendret på 3,0 prosent frem til 31. desember 2023 for banker som benytter standardmetoden og IRB grunnleggende.

Sparebanken Møre har tillatelse fra Finanstilsynet til å bruke grunnleggende IRB-metode for beregning av kapitalkrav for kredittengasjement. Beregninger knyttet til operasjonell risiko gjøres ut fra basismetoden.

Ved utgangen av 2022 har Sparebanken Møre en kapitaldekning godt over de regulatoriske kapitalkravene og den internt satte minimumsmålsettingen for ren kjernekapital på 16,95 prosent. Ansvarlig kapital utgjør 22,1 prosent (20,9 prosent), kjernekapital 19,7 prosent (18,9 prosent), hvorav ren kjernekapital utgjør 17,9 prosent (17,2 prosent).

Minstekravet til uvektet kjernekapitalandel er fastsatt til 3 prosent. Ved utgangen av 2022 var uvektet kjernekapitalandel for Sparebanken Møre 7,6 prosent (7,7 prosent), som gir en god margin til det totale kravet.

Styret har løpende oppfølging av kapitaldekningen, og konsernet skal ha et kapitaliseringsnivå som samsvarer med den aksepterte risikotoleransen. I bankens gjenopprettingsplan klargjøres alternativer som konsernet kan gjennomføre dersom kapitaldekningen kommer under stress. Alternativene listes i prioritert rekkefølge, med beskrivelse av tiltak, samt angivelse av planlagt iverksettelse om nødvendig.

Kredittrisiko

Kredittrisiko (eller motpartsrisiko) er risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Kredittrisiko omfatter også konsentrasjonsrisiko, herunder risiko knyttet til store engasjement med samme kunde, konsentrasjon innenfor geografiske områder eller næringer eller med likeartede grupper av kunder.

Kredittrisiko representerer Sparebanken Møres største risikoområde. Konsernet har en moderat risiko-profil for kredittrisiko, slik denne er definert gjennom konsernets kredittrisikostrategi. Strategien gir blant annet rammer for konsentrasjon knyttet til bransjer og engasjementstørrelser, geografisk eksponering, vekstmål og risikonivå.

Etterlevelse av styrets vedtak innenfor kredittområdet overvåkes av seksjon Risikostyring og Compliance, som er uavhengig av kundenhetene. Styret mottar gjennom året løpende rapportering om utviklingen i kredittrisikoen presentert i månedlig risikorapport. I tillegg gjennomføres det egne periodiske gjennomganger av kredittområdet i revisjons- og risiko-utvalgene. I henhold til boliglånsforskriften og utlånsforskriften mottar styret kvartalsvise rapporter. Sparebanken Møres interne retningslinjer er tilpasset i henhold til Finanstilsynets retningslinjer om utlån til boligformål.

Sparebanken Møre har som en del av IRB-systemet egne risikoklassifiseringsmodeller som kundene klassifiseres etter:

- Forventet misligholdsfrekvens (PD) brukes som mål på kvalitet. Kunden klassifiseres i risikoklasse ut fra sannsynlighet for mislighold
- Forventet engasjement ved mislighold (EAD) er en beregnet størrelse hvor trukket engasjement eller utlån, lånetilsagn og en andel av bevilgede, utrukne rammer inngår.
- Tap gitt mislighold (LGD) angir hvor mye konsernet forventer å tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Modellene tar hensyn til sikkerhetene kunden har stilt, fremtidig kontantstrøm og andre relevante faktorer

Disse modellene er et vesentlig bidrag i den interne styringen av kredittrisiko. Det gjennomføres månedlig scoring av kundene, og dette gir grunnlag for løpende overvåkning av utviklingen i Sparebanken Møres kredittrisiko. Egne søknadsscoremodeller benyttes i kredittbevilgningsprosessen.

Gjennom konsernets rapporteringsportal har hver enkelt medarbeider med kundeansvar tilgang til rapporter som viser utviklingen i sin porteføljes kredittrisiko. Portalen er hierarkisk oppbygd slik at lederne i Sparebanken Møre kan følge utviklingen innenfor sine respektive ansvarsområder. Rapporteringen benyttes blant annet til analyser av kunder, porteføljer og bransjer. Portalen gir også kundeansvarlige oversikt over kunders posisjoner og rammer relatert til eksponering i finansielle instrument.

Avdeling Spesialengasjement utgjør en del av seksjon Risikostyring og Compliance. Målsettingen med denne avdelingen er å effektivisere taps- og misligholdsprosessen. Gjennom dette øker man kvaliteten og profesjonaliseringen i håndteringen av utsatte engasjement, og man sikrer objektivitet og uavhengig behandling. Avdelingen rapporterer oppover i ledelseshierarkiet uavhengig av linjen.

Styret vurderer Sparebanken Møres samlede kredittrisiko å være innenfor den vedtatte risikotoleransen i konsernet. Eksponeringen mot store engasjement er godt innenfor vedtatte rammer, og oppfølging og kontroll på dette området er god. Styret mener at Sparebanken Møre er godt rustet til å håndtere eventuell økt kredittrisiko i utlånsporteføljen, og konsernet har et godt grunnlag for økt satsing mot gode utlånsprosjekt i Sparebanken Møres virkeområde fremover.

Klimarisiko

Klimarisiko er konsekvenser som følge av klimændringer. Klimarisiko vil også påvirke bankens kredittrisiko. Det er derfor avgjørende at banken forstår hvordan klimarisiko vil påvirke næringslivskundenes forretningsmodeller og lønnsomhet. Samtidig skal banken være pådriver for at kundene ikke påvirker klimaet negativt, men går i en grønnere retning (lavutslipp).

I vurderingen av klimarisiko skal særlig to risikoer vurderes; fysisk risiko og overgangsrisiko:

- Fysisk klimarisiko oppstår som følge av hyppigere og mer alvorlige episoder med tørke, flom, nedbør, stormer, ras og stigende havnivå.
- Overgangsrisiko er risiko knyttet til endringer og opptrapping av klimapolitikken/reguleringer, utviklingen av ny teknologi og endrede kundepreferanser (forbrukere) og investorkrav som kan føre til brå endringer i markedsverdien til finansielle aktiva og særlig eiendeler knyttet til karbonintensiv virksomhet (høyt forbruk av energi fra fossilt brensel; kull, olje, naturgass, oljeskifer og tjæresand).

Banken rapporterer klimarisiko i henhold til Task Force on Climate related Financial Disclosures (TCFD). Rapporten kartlegger og vurderer bankens klimarelaterte trusler og muligheter. For å identifisere klimarelaterte risikoer og muligheter har banken vurdert hvordan fysisk risiko og overgangsrisiko vil påvirke bankens arbeid i person- og næringslivsmarkedet med særlig fokus på kredittrisiko, samt bankens håndtering av markeds-, likviditets- og operasjonell risiko/omdømmerisiko. TCFD-rapporten er integrert i bankens årsrapport.

I tillegg gjennomføres det ESG-risikoanalyse på alle næringslivskunder med engasjement over et gitt terskelnivå. I analysen gjennomføres det vurdering av selskapene innenfor de tre ESG-dimensjonene miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring, men med hovedvekt på miljø- og klimarisiko. Analysen gjennomføres i en egen ESG-risikomodul, og kunden scores med lav, moderat eller høy ESG-risiko. Overordnet resultat av analysene rapporteres til styret gjennom kvartalsvis risikorapportering.

Det er styrets oppfatning at bankens drift er innrettet slik at klimarisiko er innenfor bankens risikotoleranse.

Markedsrisiko

Markedsrisiko i Sparebanken Møre fremkommer i hovedsak som følge av de aktiviteter som utføres for å understøtte konsernets daglige drift. I dette ligger konsernets finansiering, obligasjonsporteføljen som holdes for å kunne møte likviditetsbehov og sikre låneadgang i Norges Bank, samt kundegenerert rente- og valutahandel.

I markedsrisikostrategien fastsetter styret rammer for konsernets markedsrisiko. Rammene overvåkes av seksjon Risikostyring og Compliance. Rammestørrelsene fastsettes med bakgrunn i analyser av negative markedsbevegelser. Basert på evaluering av risikoprofil, styring og kontroll legges det til grunn at banken aksepterer lav risiko innenfor markedsrisikoområdet. Rapportering av markedsaktiviteten inngår i Sparebanken Møres periodiske Risikorapport til ledelse, risikoutvalg og styre. Månedlig rapporteres resultatutvikling, samt faktisk risikoeksponering innenfor hver portefølje enkeltvis og aggregert. De rammer som gjelder for markedsrisiko er konservative, og samlet utgjør markedsrisikoen en liten andel av konsernets totale risiko.

Banken arbeider for å sikre etterlevelse av EBAs nye retningslinjer for renterisiko i bankboken (IRRBB) og spreadrisiko i bankboken (CSRBB) som trer i kraft henholdsvis 30. juni og 31. desember 2023.

Styret mener at konsernets risikoeksponering innenfor markedsrisikoområdet er innenfor de vedtatte risikotoleransegrensene.

Likviditetsrisiko

Styringen av Sparebanken Møres finansieringsstruktur er fastsatt i en overordnet finansieringsstrategi. Strategien gjenspeiler det moderate risikonivået som

aksepteres for dette risikoområdet. Her beskrives de mål Sparebanken Møre har for å bevare sin finansielle styrke. Det er definert konkrete rammer på ulike områder for konsernets likviditetsstyring. I Sparebanken Møres gjenoppbyggingsplan er det beskrevet hvordan likviditetssituasjonen skal håndteres i urolige finansmarkeder.

Det er etablert to sentrale kvantitative krav til likviditet:

- Krav til likviditetsdekning under stress: Liquidity Coverage Ratio (LCR)
- Krav til langsiktig stabil finansiering: Net Stable Funding Ratio (NSFR)

LCR måler institusjonens evne til å overleve en stressperiode på 30 dager. LCR øker betydningen av likvide eiendeler med høy kvalitet. NSFR måler langsiktigheten i institusjonens finansiering. NSFR medfører at institusjonene i større grad må finansiere illikvide eiendeler ved hjelp av stabil og langsiktig finansiering.

Regulatorisk minimumskrav til LCR og NSFR er begge på 100 prosent. Konsernet har etablert en intern minimumsmålsetting for LCR på 110 og på 105 for NSFR: Rapporteringen viser at Sparebanken Møre ligger med god margin til begge kravene.

Generelt innebærer strengere likviditetskrav en vesentlig rentekostnad for banken. I tillegg gjør det banken mer utsatt for endringer i kredittspread.

For å sørge for at konsernets likviditetsrisiko holdes på et lavt nivå, skal utlån til kunder i hovedsak finansieres ved kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld. Konsernets innskuddsdekning ved utgangen av 2022 utgjør 57,4 prosent.

Møre Boligkreditt AS har som formål å erverve lån med pant i bolig fra Sparebanken Møre og finansiere disse gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF premium) og gir konsernet økt diversifisering av finansieringskildene. Ved utgangen av 2022 er 40 prosent av konsernets totale utlån (ca. 59 prosent av lån til personmarkedet) overført til boligkredittforetaket. Sparebanken Møre vil fortsette å overføre lån til Møre Boligkreditt AS i samsvar med finansieringsstrategiens planer.

For ytterligere å få tilgang til nye finansieringskilder, og for å søke stabilisert tilgang til finansieringen fra eksterne kilder, er både Sparebanken Møre og Møre Boligkreditt AS sine utstedelser ratet av ratingbyrået Moody's.

Ratingbyrået Moody's opprettholdt i juli 2022 Sparebanken Møres langsiktige rating A1 med stabile utsikter. Obligasjoner utstedt av Møre Boligkreditt AS er ratet Aaa av Moody's.

I sammensetningen av den eksterne finansieringen er det prioritert å ha relativ høy andel med løpetid over ett år. Total markedsfinansiering endte på netto 35,2 mrd. kroner ved årsskiftet – vel 86 prosent av denne finansieringen har restløpetid ut over ett år. Morbankens utestående seniorobligasjoner, med løpetid over ett år, har ved utgangen av 2022 en vektet gjestående løpetid på 2,17 år, mens finansieringen fra obligasjoner med fortrinnsrett tilsvarende har en gjestående løpetid på 3,13 år.

Sparebanken Møre har implementert styrerapportering knyttet til likviditetsområdet basert på rapporteringsstrukturen i Finanstilsynets modul for likviditetsrisiko.

Styret får hver måned en gjennomgang av bankens likviditetsstatus og faktiske kostnader ved markedslån, utvikling i marginalkostnad og gjennomsnittlige innlånskostnader – samt prognoser for likviditetsbehov og kommentarer til refinansiering i perioden framover.

Styret mottar også månedlig status i Risikorapporten om likviditetssituasjonen, og umiddelbart hvis det skjer viktige endringer som kan påvirke nåværende eller framtidig likviditetssituasjon. I rapporteringen inngår flere ulike nøkkeltall knyttet til utvikling i soliditet, balanse- og resultatutvikling, tap/mislighold og utvikling i cost of funds. Rapporteringen søker å identifisere likviditetssituasjon under normal drift, avdekke tidlige «faresignaler» og vurdere bankens stresskapasitet.

Det er styrets vurdering at likviditetssituasjonen ved utgangen av året er god. Styret mener også at den løpende likviditetsstyringen i konsernet er god.

Operasjonell risiko

Styring av Sparebanken Møres operasjonelle risiko er fastsatt i en strategi som blir evaluert og vedtatt av styret årlig. Strategien presiserer risikotoleransen som aksepteres for dette risikoområdet.

Operasjonell risiko defineres som risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko er et omfattende risikoområde, og inkluderer blant annet juridisk risiko og

omdømmerisiko i prosessene, cyber-/IT-risiko, tredjepartsrisiko, adferds risiko, antihvitvask og personvern med mer.

Proessen for styring av operasjonell risiko skal sikre at ingen enkelthendelse kan skade Sparebanken Møres finansielle stilling i alvorlig grad. Styret har vedtatt interne retningslinjer for området, og det gjennomføres risikovurderinger basert på eksterne og interne hendelser som banken er eksponert for. Det har ikke forekommet enkelthendelser i løpet av 2022 med betydelige konsekvenser.

Operasjonell risiko er i stor endring. Økt digitalisering har gitt større avhengighet til teknologi og kompetanse, både hos kunde og bankens ansatte. I både privat- og jobbsammenheng stilles det større krav til årvåkenhet innen informasjonssikkerhet, bl.a. mot trusselen for løsepengevirus og hacking.

Digitale banktjenester og øvrige IT-tjenester var preget av god kvalitet og stabilitet i 2022. Godt samarbeid mellom aktørene i næringen gir et viktig bidrag i arbeidet med å redusere konsekvensene av målrettede angrep mot banker og andre finansinstitusjoner. Sparebanken Møre har stort fokus på informasjonssikkerhet, også blant bankens ansatte og hos bankens leverandører. Det gjennomføres jevnlig obligatoriske e-læringskurs i informasjonssikkerhet for alle ansatte i banken.

Bankens forretningsmodell med datterselskap, tilknyttede selskap gjennom utkontraktering av flere kritiske prosesser og økende krav til regulatorisk regelverk vil få konsekvenser for den operasjonelle risikoen. Covid-19 og krigen i Ukraina har også bidratt til en endring i risikobildet, og dette samlet understreker viktigheten av å ha styring og kontroll på den operasjonelle risikoen.

Banken vurderer arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering som svært viktig. Hvitvaskingsansvarlig rapporterer tett til styret, og det er i løpet av året tilført ressurser til dette arbeidet i banken.

Det jobbes kontinuerlig med etterlevelse av personvernregelverket i organisasjonen gjennom løpende vurderinger i enkeltsaker og involvering i prosjekter. Personvernnavvik følges tett og er gjennom året rapportert til Datatilsynet.

De regulatoriske kravene og føringene for styring og kontroll av operasjonell risiko er økende, og banken er i gang med å profesjonalisere dette området. Selv om styring og kontroll er gjennomført i mange år, ser banken behov for en bred inngang til forbedringsar-

beidet. Banken er i gang med et omfattende prosjekt for å designe og implementere et rammeverk for styring og kontroll av operasjonell risiko på en strukturert måte for å sikre at risikoeksponeringen er innenfor risikotoleranse, ivaretar regulatoriske krav og forventninger og bidrar til kontinuerlig forbedring. Gjennom dette arbeidet er det i 2022 identifisert og kvantifisert operasjonelle risikoer som banken er eksponert for.

Sparebanken Møre legger stor vekt på utadrettede aktiviteter der kunden står i fokus. God kompetanse hos medarbeidere og produkter som er godt egnet til å dekke kundenes behov er viktige bidrag for å redusere den operasjonelle risikoen, og samtidig gi kundene en god opplevelse. Alle ansatte i kundeposisjon er autorisert i FinAut sine autorisasjonsordninger. De får også løpende oppdateringer i lovverk, markedsutvikling, systemopplæring og trening i utøvelse av god kunderådgeving.

Sparebanken Møres operative og etablerte internkontroll er et viktig hjelpemiddel for å redusere den operasjonelle risikoen, både gjennom avdekking og oppfølging. Styret mottar kvartalsvise risikorapporter som inkluderer risikoen knyttet til vesentlige avvik og hendelser som måtte oppstå.

Styret mener at bankens samlede risikoeksponering knyttet til operasjonell risiko er forsvarlig.

Compliancerisiko

Compliancerisiko er løpende og fremtidig risiko med hensyn til inntjening og kapital knyttet til konsernets brudd på eller manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov og forskrift.

Compliancerisiko kan medføre offentlige sanksjoner (tap av konsesjon eller bøter), privatrettslig kompensasjon, og/eller erstatning for skade ved kontraktsbrudd. Compliancerisiko kan også medføre tap av omdømme, begrense forretningsmuligheter og redusere ekspansjonspotensial.

Sparebanken Møres overordnede mål for compliance er å sikre at konsernet opererer i samsvar med lov og forskrift, og toleranse for avvik skal være lav.

Hovedprinsippet for etterlevelse av de regulatoriske krav som Sparebanken Møre er eksponert for, er en arbeids- og ansvarsdeling. Det innebærer at de ulike divisjoner, seksjoner, avdelinger og forretningsenheter har et selvstendig ansvar for å påse at lover og forskrifter følges i det daglige.

Alle ansatte har et selvstendig ansvar for å etterleve rutiner og retningslinjer etablert i samsvar med lov og forskrift, herunder gi tilbakemelding ved eventuelle avvik.

Konsernets compliancefunksjon skal påse etterlevelse av krav fastsatt i lov eller forskrift, og rapporterer direkte til administrerende direktør og styret. Funk-sjonen har ansvar for å identifisere, vurdere, overvåke, rapportere og gi råd om compliancerisiko.

Styret vedtar årlig instruks for compliancefunksjo-nen og mottar kvartalsvis compliancerapporter. Det er styrets oppfatning at bankens drift er innrettet slik at compliancerisiko er innenfor vedtatt risikotoleranse.

Internkontroll knyttet til regnskaps-rapporteringsprosessen

Formålet med internkontrollen knyttet til regnskaps-rapporteringsprosessen er å sørge for at avlagt regn-skap er uten vesentlig feil. Videre skal internkontrollen sørge for at de eksterne regnskapskravene oppfylles, samt at den informasjonen som publiseres til analyti-kere, tilsynsmyndigheter, investorer, kunder og andre interessenter er fullstendig og gir et rettviseende bilde av konsernets finansielle situasjon.

Ansvar for regnskapsrapporteringsprosessen er til-lagt seksjon Økonomi og Finans.

Registrering av transaksjoner skjer i kjernesystemene til banken, og det gjennomføres daglige avstem-minger mellom disse systemene og regnskapssys-temet (BGL). Det tas ut periodiske styringsrapporter fra regnskapssystemet som kvalitetssjekkes. Eventu-elle registrerte avvik korrigeres fortløpende. Måned-lig utarbeides ulike styringsrapporter; BMS, analyser, risikorapporter mv., og regnskapsmessig konsolide-ring med tilhørende internregnskap gjennomføres både månedlig og kvartalsvis. Både resultat-, balanse-poster og noteopplysninger avstemmes mot regn-skapssystem og tidligere rapporteringer.

Et ledd i internkontrollen knyttet til rapporteringen av årsregnskapet er samarbeidet med ekstern revisor og deres revisjon av konsernets regnskap.

Kvartalsregnskapene og årsregnskap behandles av bankens konsernledelse og revisjonsutvalget, før endelig behandling i styret. Årsregnskapet behandles i tillegg av generalforsamlingen.

Rapportering av internkontroll

Rapportering av internkontroll i Sparebanken Møre er organisert desentralt med avdeling Compliance som koordinerende enhet. Det gjennomføres årlig leder-bekreftelse av internkontrollen hvor alle ledere på nivå 1, 2 og 3 deltar.

Administrerende direktør har videre avlagt årlig rapport til styret som gjelder en samlet vurdering av risiko-situasjonen, og en vurdering av om de etablerte intern-kontrollene fungerer.

Styret har mottatt løpende rapportering om driften og risikosituasjonen gjennom året. Basert på mottatte rapporteringer mener styret at internkontrollen er for-svarlig ivaretatt i Sparebanken Møre.

Bærekraft og samfunnsansvar

Sparebanken Møre har en klar målsetting om å være en pådriver for bærekraftig utvikling. Styret har ved-tatt konsernets bærekraftstrategi, og det er etablert egne handlingsplaner og tiltak i bankens seksjoner/divisjoner for å integrere bærekraft og samfunns-ansvar i konsernets virksomhet. Bærekraft er videre løftet frem som ett av fem hovedområder i konsern-strategien for perioden 2023-2026.

Sparebanken Møre har gjennom sin tilslutning til UNEP FIs Principles for responsible banking forpliktet seg til å tilpasse forretningsstrategien til FNs bærekraftsmål, Parisavtalen og relevante nasjonale rammeverk.

Konsernet avlegger en årlig redegjørelse om sam-funnsansvar i samsvar med regnskapsloven § 3-3c. Det rapporteres i henhold til rapporteringsstandarden GRI (Global Reporting Initiative) TCFD (Task force for Climate Related Disclosures).

Rapporteringen inneholder beskrivelser av mål, status og planer for bærekraftstemaer som er definert som de mest vesentlige for Sparebanken Møre. Rappor-tingen inkluderer informasjon om hvordan Spare-banken Møre jobber for og ivaretar sitt ansvar innen menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosi-ale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrup-sjon i forretningsstrategier, daglig drift og i forholdet til interessenter.

Bankens redegjørelse for bærekraft og samfunns-ansvar finnes i eget kapittel i årsrapporten.

Medarbeidere og arbeidsmiljø

Sparebanken Møre skal være en svært attraktiv arbeidsgiver, og medarbeiderne skal trives, være i ut-vikling og bidra til et godt arbeidsmiljø for alle. Dette skal blant annet oppnås gjennom personalpolitiske tiltak, involvering og utvikling av medarbeiderne og reflekterte tilbakemeldinger.

Medarbeidernes tilfredshet måles årlig, og både arbeidsmiljø, engasjement, ledelse og kommunikasjon samt risikokulturen i Sparebanken Møre kartlegges. For 2022 ble AMU-score 8,2 på en skala fra 1-10, noe som gjenspeiler et svært godt arbeidsmiljø. Det er en økning på 0,3 poeng fra 2021. Undersøkelsen, inkludert alle an-sattes kommentarer, er nøye gjennomgått, systema-tisert og har resultert i en konkret handlingsplan.

Sparebanken Møre skal gjennom systematisk HMS-arbeid, god ledelse og godt arbeidsmiljø bidra til lavt jobbrelatert sykefravær. Sykefraværet har vært lavt over tid, og i 2022 var det på 2,59 prosent.

Les mer om bankens arbeid med kompetanseutvik-ling, samt om arbeidsforhold, likestilling og mangfold i kapittelet om bærekraft og samfunnsansvar.

Styreansvarsforsikring

Sparebanken Møre har tegnet styreansvarsforsikring i forsikringsselskapet AIG. Sikrede er tidligere, nåvæ-rende eller fremtidige styremedlemmer, daglig leder og medlem av tilsvarende styreorgan i konsernet med datterselskaper. Kontinuitetsdato 1. januar 2008.

Intern revisjon

Internrevisjonens mandat er å gi en uavhengig vurde-ring av kvaliteten og effektiviteten av styring og kon-troll, risikostyring og internkontroll, samt etterlevelse av relevante lover og forskrifter.

Konsernets internrevisjon har i 2022 vært utkontrak-tert til EY. Internrevisjonen rapporterer til risikoutvalget og styret. Det er utarbeidet plan for internrevisors ar-beid som er vedtatt av styret. Risikoutvalget og styret har i 2022 mottatt regelmessige rapporter fra intern-revisor i henhold til denne planen, og det er ikke avdek-ket vesentlige brudd på relevante lover eller forskrifter.

Fortsatt drift

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning be-krefter styret at forutsetningen for fortsatt drift er til stede, og at årsregnskapet er avlagt under forutset-ning om fortsatt drift. Til grunn for dette ligger konser-nets langsiktige prognoser for de kommende år.

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært vesentlige hendelser etter balanse-dato som påvirker det avlagte årsregnskapet.

Utsiktene fremover

Gjennom 2022 har økonomiene i vestlige industriland vært preget av en stadig sterkere prisvekst. Dette har blitt møtt med høyere styringsrenter fra sentral-bankene både ute og her hjemme. Som følge av Russ-lands invasjon av Ukraina og vestlige sanksjoner, har russiske eksportinnstramminger bidratt til en ener-gikrise i Europa. Dette er en sentral årsak til at vekst-utsiktene for våre viktigste handelspartnere har blitt nedjustert. Sammen med høyere renter, et svakt innenlandsk boligmarked og større usikkerhet vil dette i sum føre til en markert lavere økonomisk vekst i Norge i 2023 sammenlignet med 2022.

Bruttonasjonalprodukt i Fastlands-Norge økte med 3,8 prosent i 2022 sammenlignet med 2021. Vekst-takten var noe avtakende gjennom året og tall fra Statistisk sentralbyrå viser en vekst i 4. kvartal 2022 på 0,8 prosent. Ved inngangen til 2023 er det fortsatt et høyt aktivitetsnivå i norsk økonomi.

Som følge av at etterspørselen etter varer og tjenester har holdt seg høy ligger arbeidsledigheten i fylket fort-satt på et lavt nivå. Ved utgangen av desember utgjor-de antall helt ledige i Møre og Romsdal 1,5 prosent av arbeidsstyrken. På landsbasis var ledighetsprosenten 1,6 prosent.

Her hjemme økte Norges Bank styringsrenten med 0,25 prosentpoeng til 2,75 prosent i forbindelse med rentebeslutningen 15. desember. Tidlig i mars viser markedet vesentlige endringer i renteforventningene sammenlignet med årsskiftet. Om forventningene blir reflektert i Norges Banks rentesetting vil styrings-renten toppe ut på 3,75 prosent ved utgangen av året.

Konsumprisene i Norge – som internasjonalt – har steget raskt og inflasjonen ligger fortsatt klart høyere enn målet på 2 prosent. Også lønnsveksten har økt og ventes å stige videre inneværende år.

Høy inflasjon og økte renter vil bidra til å dempe etterspørselen framover. Boligprisene har falt de siste månedene og alle tegn tyder på at husholdningene vil redusere konsumet. Investeringene i Fastlands-Norge vil trolig falle fra høye nivåer. Arbeidsledigheten ventes å stige noe fra dagens lave nivå.

De finansielle forholdene strammet seg til gjennom 2022. Høyere styringsrente har bidratt til høyere boliglånsrente og rente på lån til foretakssektoren. Høyere rentepåslag i obligasjonsmarkedet har ført til ytterligere høyere utlånsrente, spesielt for bedriftslån. I sum vil dette kunne gi boliglånsrenter på over 5 prosent i løpet av året. Rentenivå og svakere utvikling i boligmarkedet gjør at vi trolig vil se lavere kredittvekst til husholdningene både inneværende og neste år. Den generelle usikkerheten trekker i samme retning. Sammen med lav markedsvekst hos handelspartnere og lavere investeringstakt vil det kunne føre til at også utlånssetterspørselen fra bedriftene vil falle.

Banken har en solid kapitalbase og god likviditet, og vil også framover være en sterk og engasjert støtte-spiller for våre kunder. Fokus er hele tiden å ha god drift og lønnsomhet.

Egenkapitalavkastningen for året under ett endte på 10,9 prosent. Kostnader i prosent av inntekter lå under 40 for desember 2022, men for 2022 endte den på 42,2. Sparebanken Møres strategiske finansielle resultatmål er en egenkapitalavkastning som overstiger 11 prosent og en kostnadsandel under 40 prosent. De finansielle målsettingene forventes oppnådd i 2023.

Takk

Styret vil takke de ansatte og tillitsvalgte i konsernet for deres gode bidrag i 2022. Styret vil også takke Sparebanken Møres kunder, investorer og øvrige forbindelser for det gode samarbeidet gjennom året.

Ålesund, 1. mars 2023

I STYRET FOR SPAREBANKEN MØRE

Leif-Arne Langøy
STYRELEDER

Henrik Grung
STYRETS NESTLEDER

Jill Aasen

Signy Starheim

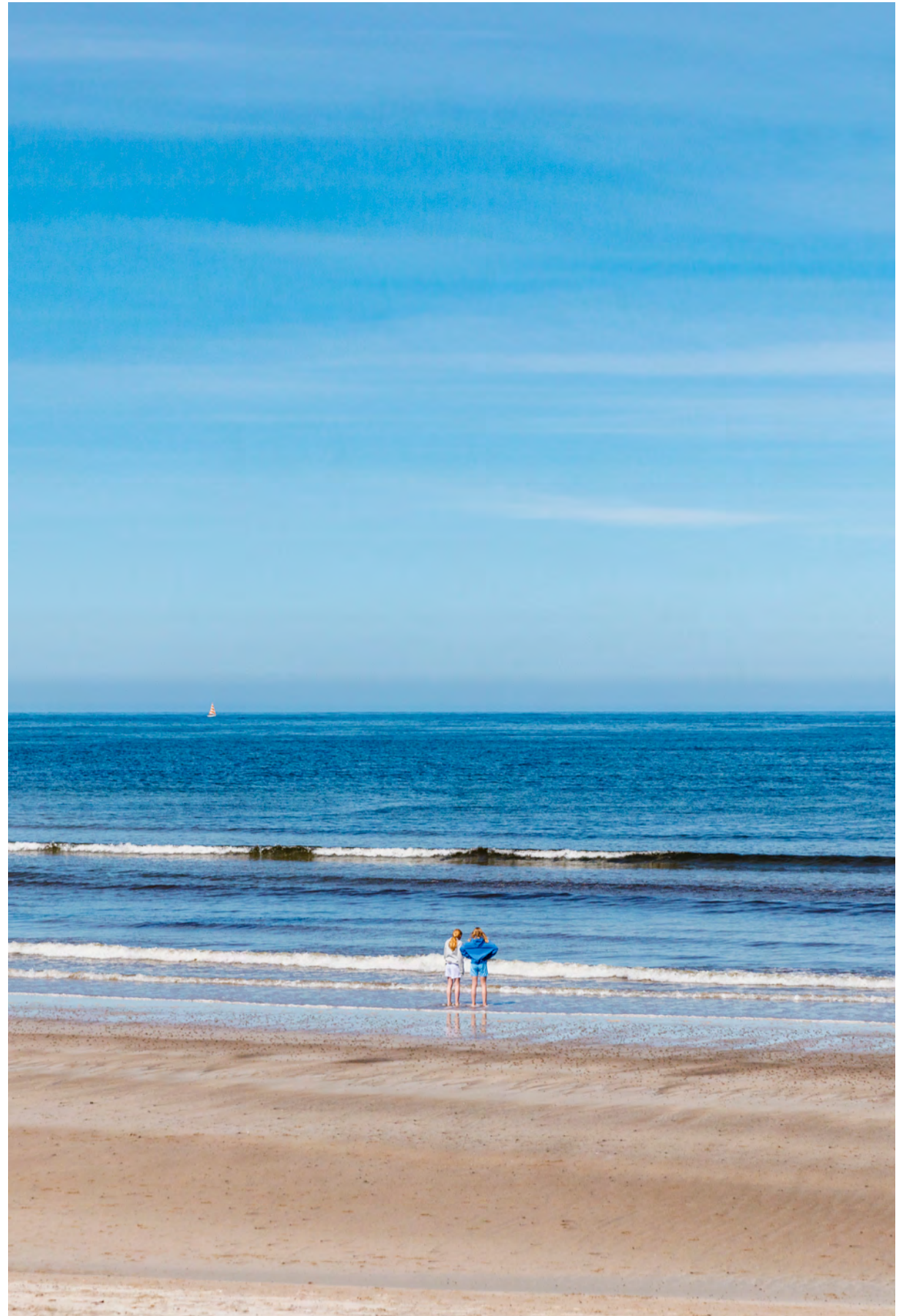
Kåre Øyvind Vassdal

Therese Monsås Langset

Bjørn Følstad

Marie Rekdal Hide

Trond Lars Nydal
ADM. DIREKTØR

Resultat

KONSERN				MORBANK	
2021	2022	(Mill. kroner)	Note	2022	2021
1 723	2 730	Renteinntekter		1 970	1 168
457	1 213	Rentekostnader		715	261
1 266	1 517	Netto renteinntekter	15	1 255	907
226	248	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		247	226
34	34	Provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester		34	34
26	32	Andre driftsinntekter		45	45
218	246	Netto provisjons- og andre driftsinntekter	16	258	237
43	- 7	Netto resultat fra finansielle instrumenter	17	255	284
261	239	Sum andre inntekter		513	521
1 527	1 756	Sum inntekter	4	1 768	1 428
360	430	Lønn m.v.	18 20	406	340
45	46	Av- og nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler	30 31 32	53	50
240	271	Andre driftskostnader	19 29 30 35	257	225
645	747	Sum driftskostnader		716	615
882	1 009	Resultat før tap		1 052	813
49	- 4	Tap på utlån, garantier m.v.	9 10	- 18	50
833	1 013	Resultat før skatt	4	1 070	763
191	236	Skattekostnad	21	195	124
642	777	Resultat for regnskapsåret		875	639
619	746	Tilordnet egenkapitaleiere		844	616
23	31	Tilordnet fondsobligasjonseiere		31	23
160	200	Overført til utbytemidler for lokalsamfunnet 1)		200	160
158	198	Utbytte på egenkapitalbevis 1)		198	158
150	225	Overført til grunnfond		225	150
148	221	Overført til utjevningsfond		221	148
3	- 98	Overført til annen egenkapital		0	0
619	746	Sum foreslåtte disponeringer		844	616
31,10	7,50	Resultat pr. egenkapitalbevis (kroner) 2)	34	8,48	30,98
31,10	7,50	Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis (kroner) 2)	34	8,48	30,98

1) Overføres til annen egenkapital inntil endelig vedtak foreligger.

2) Beregnet med utgangspunkt i egenkapitalbevisiernes andel (49,7 %) av årets resultat som tilfaller egenkapitaleierne.

Utvidet resultat

KONSERN				MORBANK	
2021	2022	(Mill. kroner)	Note	2022	2021
642	777	Resultat for regnskapsåret		875	639
		Andre inntekter/kostnader som reverseres over ordinært resultat:			
3	30	Verdiendring basisspreader		0	0
- 1	- 6	Skatteeffekt av verdiendring basisspreader	21	0	0
		Andre inntekter/kostnader som ikke reverseres over ordinært resultat:			
12	46	Estimatavvik pensjon	20	46	12
- 3	- 12	Skatteeffekt av estimatavvik pensjon	21	- 12	- 3
653	835	Totalresultat for regnskapsåret		909	648
630	804	Tilordnet egenkapitaleiere		878	625
23	31	Tilordnet fondsobligasjonseiere		31	23

Balanse

Eiendeler

KONSERN				MORBANK	
31.12.2021	31.12.2022	(Mill. kroner)	Note	31.12.2022	31.12.2021
428	394	Kontanter og fordringer på Norges Bank		394	428
355	324	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid		324	354
		Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid			
512	37			3 541	3 914
867	361	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	29	3 865	4 268
69 925	76 078	Utlån til og fordringer på kunder	4 5 6 7 8 9 10 18 29	45 723	41 067
		Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	22 24		
10 185	11 013			10 892	10 030
810	987	Finansielle derivater	25	643	278
204	246	Aksjer og andre verdipapirer	22 24	246	204
0	0	Eierinteresser i kredittinstitusjoner (datterselskap)		1 550	1 550
0	0	Eierinteresser i andre datterselskap		21	21
0	0	Sum eierinteresser i datterselskap	29	1 571	1 571
0	0	Utsatt skattefordel	21	0	9
51	56	Immaterielle eiendeler	32	55	51
14	12	Maskiner, inventar og transportmidler	31	12	14
190	190	Bygninger og andre faste eiendommer	30 31	139	142
204	202	Sum varige driftsmidler		151	156
0	47	Overfinansiering ytelsespensjonsordning		47	0
123	117	Andre eiendeler	33	117	117
82 797	89 501		11 12 13 14 22 23	63 704	58 179
		Sum eiendeler	24		

Forpliktelser og egenkapital

KONSERN				MORBANK	
31.12.2021	31.12.2022	(Mill. kroner)	Note	31.12.2022	31.12.2021
180	436	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid		1 819	1 077
800	150	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		150	800
980	586	Sum lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	29	1 969	1 877
30 865	31 611	Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid		31 697	30 882
10 988	12 270	Innskudd fra kunder med avtalt løpetid		12 270	10 988
41 853	43 881	Sum innskudd fra kunder	4 6 18 28 29	43 967	41 870
30 263	34 236	Utstedte obligasjoner	22 23 24 26	7 429	5 174
336	752	Finansielle derivater	25	579	264
80	90	Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		86	80
35	26	Pensjonsforpliktelser	20	26	35
334	210	Betalbar skatt	21	180	200
39	26	Avsetninger på garantiansvar	9	26	39
61	106	Forpliktelse ved utsatt skatt	21	17	0
543	629	Andre forpliktelser	30	651	626
1 092	1 087	Sum avsetninger og andre forpliktelser		986	980
703	857	Ansvarlig lånekapital	23 27	857	703
75 227	81 399	Sum forpliktelser	11 12 13 14 22 23 24 26	55 787	50 868
989	989	Egenkapitalbevis	34	989	989
- 2	-3	Beholdning av egne egenkapitalbevis	34	- 3	- 2
357	358	Overkurs		358	357
599	650	Fondsobligasjoner	27	650	599
1 943	1 994	Sum innskutt egenkapital		1 994	1 943
3 094	3 334	Grunnfondskapital		3 334	3 094
125	125	Gavefond		125	125
1 831	2 066	Utjevningsfond		2 066	1 831
- 8	16	Kredittrisikoreserve finansielle forpliktelser		0	0
585	567	Annen egenkapital		398	318
5 627	6 108	Sum opptjent egenkapital		5 923	5 368
7 570	8 102	Sum egenkapital	3	7 917	7 311
82 797	89 501	Sum forpliktelser og egenkapital		63 704	58 179

Ålesund, 1. mars 2023
I STYRET FOR SPAREBANKEN MØRE

Leif-Arne Langøy
STYRELEDER

Henrik Grung
STYRETS NESTLEDER

Jill Aasen

Signy Starheim

Kåre Øyvind Vassdal

Therese Monsås Langset

Bjørn Følstad

Marie Rekdal Hide

Trond Lars Nydal

ADM. DIREKTØR

Egenkapitaloppstilling

Konsern

KONSERN 31.12.2022	Sum egen-kapital	Egen-kapital-bevis	Over-kurs	Fonds-obliga-sjon	Grunn-fond	Gave-fond	Utjev-nings-fond	Kredittrisiko-reserve finansielle forpliktelser	Annen egen-kapital
Egenkapital pr 31.12.2021 (note 3 og 34)	7 570	987	357	599	3 094	125	1 831	- 8	585
Endring egne egenkapitalbevis	- 5	- 1	1		- 2		- 3		
Utdelt utbytte midler til egenkapitalbeviserne	- 158								- 158
Utdelt utbytte midler til lokalsamfunnet	- 160								- 160
Utstedt fondsobligasjon	400			400					
Innfridd fondsobligasjon	- 349			- 349					
Renter på utstedt fondsobligasjon	- 31								- 31
Egenkapital før årets resultatdisponering	7 267	986	358	650	3 092	125	1 828	- 8	236
Tilført grunnfondet	225				225				
Tilført utjevningsfondet	221						221		
Tilført fondsobligasjonseiere	31								31
Tilført annen egenkapital	- 98								- 98
Foreslått utbytte midler til egenkap. beviserne	198								198
Foreslått utbytte midler til lokalsamfunnet	200								200
Resultat for regnskapsåret	777	0	0	0	225	0	221	0	331
Verdiendring basisspreader	30							30	
Skatteeffekt av verdiendring basisspreader	- 6							- 6	
Estimatavvik pensjoner	46				23		23		
Skatteeffekt av estimatavvik pensjoner	- 12				- 6		- 6		
Sum andre inntekter og kostnader fra utvidet resultat	58	0	0	0	17	0	17	24	0
Totalresultat for regnskapsåret	835	0	0	0	242	0	238	24	331
Egenkapital pr 31.12.2022 (note 3 og 34)	8 102	986	358	650	3 334	125	2 066	16	567

KONSERN 31.12.2021	Sum egen-kapital	Egen-kapital-bevis	Over-kurs	Fonds-obliga-sjon	Grunn-fond	Gave-fond	Utjev-nings-fond	Kredittrisiko-reserve finansielle forpliktelser	Annen egen-kapital
Egenkapital pr 31.12.2020 (note 3 og 34)	7 208	987	357	599	2 939	125	1 679	- 10	532
Endring egne egenkapitalbevis	0								
Utdelt utbytte midler til egenkapitalbeviserne	- 133								- 133
Utdelt utbytte midler til lokalsamfunnet	- 135								- 135
Renter på utstedt fondsobligasjon	- 23								- 23
Egenkapital før årets resultatdisponering	6 917	987	357	599	2 939	125	1 679	- 10	241
Tilført grunnfondet	150				150				
Tilført utjevningsfondet	148						148		
Tilført fondsobligasjonseiere	23								23
Tilført annen egenkapital	3								3
Foreslått utbytte midler til egenkap. beviserne	158								158
Foreslått utbytte midler til lokalsamfunnet	160								160
Resultat for regnskapsåret	642	0	0	0	150	0	148	0	344
Verdiendring basisspreader	3							3	
Skatteeffekt av verdiendring basisspreader	- 1							- 1	
Estimatavvik pensjoner	12				6		6		
Skatteeffekt av estimatavvik pensjoner	- 3				- 1		- 2		
Sum andre inntekter og kostnader fra utvidet resultat	11	0	0	0	5	0	4	2	0
Totalresultat for regnskapsåret	653	0	0	0	155	0	152	2	344
Egenkapital pr 31.12.2021 (note 3 og 34)	7 570	987	357	599	3 094	125	1 831	- 8	585

Morbank

MORBANK 31.12.2022	Sum egen-kapital	Egen-kapital-bevis	Over-kurs	Fonds-obliga-sjon	Grunn-fond	Gave-fond	Utjev-nings-fond	Annen egen-kapital
Egenkapital pr 31.12.2021 (note 3 og 34)	7 311	987	357	599	3 094	125	1 831	318
Endring egne egenkapitalbevis	- 5	- 1	1		- 2		- 3	
Utdelt utbytte midler til egenkapitalbeviserne	- 158							- 158
Utdelt utbytte midler til lokalsamfunnet	- 160							- 160
Utstedt fondsobligasjon	400			400				
Innfridd fondsobligasjon	- 349			- 349				
Renter på utstedt fondsobligasjon	- 31							- 31
Egenkapital før årets resultatdisponering	7 008	986	358	650	3 092	125	1 828	- 31
Tilført grunnfondet	225				225			
Tilført utjevningsfondet	221						221	
Tilført fondsobligasjonseiere	31							31
Foreslått utbytte midler til egenkapitalbeviserne	198							198
Foreslått utbytte midler til lokalsamfunnet	200							200
Resultat for regnskapsåret	875	0	0	0	225	0	221	429
Verdiendring basisspreader	0							
Skatteeffekt av verdiendring basisspreader	0							
Estimatavvik pensjoner	46				23		23	
Skatteeffekt av estimatavvik pensjoner	- 12				- 6		- 6	
Sum andre inntekter og kostnader fra utvidet resultat	34	0	0	0	17	0	17	0
Totalresultat for regnskapsåret	909	0	0	0	242	0	238	429
Egenkapital pr 31.12.2022 (note 3 og 34)	7 917	986	358	650	3 334	125	2 066	398

MORBANK 31.12.2021	Sum egen-kapital	Egen-kapital-bevis	Over-kurs	Fonds-obliga-sjon	Grunn-fond	Gave-fond	Utjev-nings-fond	Annen egen-kapital
Egenkapital pr 31.12.2020 (note 3 og 34)	6 954	987	357	599	2 939	125	1 679	268
Endring egne egenkapitalbevis	0							
Utdelt utbytte midler til egenkapitalbeviserne	- 133							- 133
Utdelt utbytte midler til lokalsamfunnet	- 135							- 135
Renter på utstedt fondsobligasjon	- 23							- 23
Egenkapital før årets resultatdisponering	6 663	987	357	599	2 939	125	1 679	- 23
Tilført grunnfondet	150				150			
Tilført utjevningsfondet	148						148	
Tilført fondsobligasjonseiere	23							23
Foreslått utbytte midler til egenkapitalbeviserne	158							158
Foreslått utbytte midler til lokalsamfunnet	160							160
Resultat for regnskapsåret	639	0	0	0	150	0	148	341
Verdiendring basisspreader	0							0
Skatteeffekt av verdiendring basisspreader	0							0
Estimatavvik pensjoner	12				6		6	
Skatteeffekt av estimatavvik pensjoner	- 3				- 1		- 2	
Sum andre inntekter og kostnader fra utvidet resultat	9	0	0	0	5	0	4	0
Totalresultat for regnskapsåret	648	0	0	0	155	0	152	341
Egenkapital pr 31.12.2021 (note 3 og 34)	7 311	987	357	599	3 094	125	1 831	318

Kontantstrømoppstilling

KONSERN				MORBANK	
2021	2022	(Mill. kroner)	Note	2022	2021
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
1 884	2 807	Renteinnbetalinger, provisjonsinnbetalinger og gebyrer	15 16	2 059	1 341
- 277	- 580	Renteutbetalinger, provisjonsutbetalinger og gebyrer	15 16	- 590	- 280
94	213	Renteinnbetalinger på sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		210	100
3	11	Innbetalinger av utbytte og konsernbidrag	17	242	240
- 531	- 630	Driftsutbetalinger	18 19 20 30	- 577	- 482
- 104	- 334	Utbetalinger av skatt	21	- 200	- 109
299	506	Netto inn-/utbetaling på utlån til og fordringer på andre finansinstitusjoner		403	1 657
- 3 037	- 5 169	Netto inn-/utbetaling av nedbetalingslån/leasing til kunder		- 3 874	- 3 045
- 90	- 966	Netto inn-/utbetaling av benyttede rammekreditter		- 750	- 144
2 829	2 028	Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder		2 097	2 821
6 286	13 502	Innbetaling ved salg av sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		10 087	7 404
- 10 013	- 14 687	Utbetaling ved kjøp av sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		- 11 104	- 8 655
- 2 657	- 3 299	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		- 1 997	848
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
0	0	Innbetaling ved salg av driftsmidler m.v.	31 32	0	0
- 17	- 35	Utbetaling ved tilgang av driftsmidler m.v.	31 32	- 35	- 15
135	86	Netto inn-/utbetaling av øvrige eiendeler	32 33	86	635
118	51	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		51	620
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
- 268	- 702	Renteutbetalinger på utstedte verdipapirer og ansvarlig lånekapital		- 186	- 66
- 1 229	- 394	Netto inn-/utbetaling av innskudd fra Norges Bank og andre finansinstitusjoner		92	- 1 235
6 346	8 224	Innbetaling ved utstedelse av verdipapirgjeld	26 27	3 305	1 000
- 2 150	- 3 546	Utbetaling ved innløsning av verdipapirgjeld	26 27	- 897	- 1 067
- 133	- 158	Utbetalinger av utbytte	34	- 158	- 133
- 118	- 230	Netto inn-/utbetaling av øvrig gjeld	4 20	- 264	- 58
0	- 349	Utbetaling ved innløsning av fondsobligasjon		- 349	0
0	400	Innbetaling ved utstedelse av fondsobligasjon		400	0
- 23	- 31	Betalte renter på utstedt fondsobligasjon	27	- 31	- 23
2 425	3 214	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		1 912	- 1 582
- 114	- 34	Netto endring likvider		- 34	- 114
542	428	Likviditetsbeholdning 01.01		428	542
428	394	Likviditetsbeholdning 31.12		394	428

Kontantstrømoppstillingen viser innbetalinger og utbetalinger av kontanter og kontantekvivalenter gjennom året. Oppstillingen er utarbeidet i henhold til direktemetoden. Kontantstrømmene er klassifisert som operasjonelle aktiviteter, investeringsaktiviteter eller finansieringsaktiviteter. Balansepostene er justert for effekter av valutakursendringer. Kontanter er definert som kontanter og fordringer på Norges Bank. For spesifikasjon av konsernets finansieringsaktiviteter, se note 26 og 27.

Noter

1 Regnskapsprinsipper

1.1 GENERELLE OPPLYSNINGER

Sparebanken Møre, som er konsernets morselskap, er en sparebank registrert i Norge. Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs.

Konsernet består av morbanken Sparebanken Møre, samt datterselskapene Møre Boligkreditt AS, Møre Eiendomsmegling AS, Sparebankeiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS.

Konsernet Sparebanken Møre tilbyr banktjenester for personmarked og næringsliv, samt eiendomsmegling gjennom et utstrakt kontornett på Nordvestlandet, som er definert som geografisk hjemmemarked.

Selskapets hovedkontor er lokalisert i Kipervikgata 6, 6003 Ålesund, Norge.

Tall presenteres i MNOK dersom ikke annet er angitt.

Foreløpig årsregnskap ble godkjent for publisering av styret 25. januar 2023. Endelig årsregnskap er avlagt av styret 1. mars 2023.

Konsernets virksomhet er beskrevet i note 4.

1.2 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder, International Financial Reporting Standards (IFRS), som fastsatt av International Accounting Standards Board, og godkjent av EU pr 31. desember 2022.

Hvordan konsernets regnskapsprinsipper skal leses:

Sparebanken Møre beskriver regnskapsprinsipper og prinsippvalg i tilknytning til de aktuelle notene som prinsippene omhandler. Se tabellen under for oversikt over i hvilken note de ulike prinsippene er beskrevet, samt henvisning til aktuelle og viktige IFRS-standarder.

Regnskapsprinsipp	Note	IFRS-standard
Nedskrivninger	Note 9 Tap på utlån og garantier	IFRS 9, IFRS 7
Finansielle derivater	Note 25 Finansielle derivater	IFRS 9, IFRS 7, IFRS 13
Sikring	Note 26 Verdipapirgjeld	IFRS 9, IFRS 7
Klassifisering av fin.instr.	Note 22 Klassifikasjon av finansielle instrument	IFRS 9, IFRS 7
Amortisert kost	Note 23 Finansielle instrument til amortisert kost	IFRS 9, IFRS 7
Virkelig verdi	Note 24 Finansielle instrument til virkelig verdi	IFRS 9, IFRS 13, IFRS 7
Driftssegmenter	Note 4 Driftssegmenter	IFRS 8
Inntektsføring	Note 16 Netto provisjons- og andre inntekter	IFRS 15, IFRS 9
Leieavtaler	Note 30 Leieavtaler	IFRS 16
Pensjon	Note 20 Pensjon	IAS 19
Varige driftsmidler	Note 31 Varige driftsmidler	IAS 16, IAS 36
Immaterielle eiendeler	Note 32 Immaterielle eiendeler	IAS 38, IAS 36
Skatt	Note 21 Skatt	IAS 12
Egenkapital	Note 34 Egenkapitalbevis og eierstruktur	IAS 1
Hendelser etter balansedagen	Note 36 Hendelser etter balansedagen	IAS 10

Målegrunnlag

Målegrunnlaget for utarbeidelse av finansregnskapet er historisk kost, med unntak av følgende poster (AC = amortisert kost. FVPL = virkelig verdi over ordinært resultat):

EIENDELER	Kategori
Kontanter og fordringer på Norges Bank	AC
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	AC
Utlån til og fordringer på kunder	AC/FVPL
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	FVPL
Finansielle derivater	FVPL
Aksjer og andre verdipapirer	FVPL

GJELD	Kategori
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	AC
Innskudd fra kunder	AC/FVPL
Utstedte obligasjoner	AC
Finansielle derivater	FVPL
Ansvarlig lånekapital	AC

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Sparebanken Møre og alle selskap der Sparebanken Møre har kontroll. Et foretak er kontrollert når eier er eksponert for eller har rettigheter til avkastningen fra foretaket og har mulighet til å påvirke denne avkastningen gjennom sin innflytelse over foretaket. Dette gjelder datterselskaper spesifisert i note [29](#).

Selskaper som kjøpes eller selges i løpet av året inkluderes i konsernregnskapet fra det tidspunktet kontroll oppnås og inntil kontroll opphører.

Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var en økonomisk enhet. Alle transaksjoner mellom selskap som inngår i konsernet er eliminert i konsolideringen av konsernregnskapet. Det er brukt ensartede regnskapsprinsipper for alle selskap som inngår i konsernregnskapet. Investeringer i datterselskaper er i morbankens regnskap vurdert til kost. Oppkjøps-metoden brukes ved regnskapsføring av oppkjøpte enheter. Anskaffelseskost ved et oppkjøp måles som virkelig verdi av avgitte eiendeler, utstedte egenkapitalinstrumenter og overtatt gjeld. Identifiserbare kjøpte eiendeler og overtatt gjeld og gjeldsforpliktelser måles til virkelig verdi på oppkjøpsdato. Anskaffelseskost utover virkelig verdi av konsernets eierandel av identifiserte netto eiendeler klassifiseres i tråd med IFRS 3 som goodwill. Transaksjonskostnader ved oppkjøp resultatføres etter hvert som de påløper.

Endringer i regnskapsprinsipper og presentasjon (klassifiseringer)

Det foreligger ingen vesentlige endringer i regnskapsprinsipper eller presentasjon for 2022.

Nye eller endrede standarder

Konsernet har ikke implementert noen nye eller endrede standarder i 2022.

Fremtidige standarder

På tidspunkt for avleggelse av konsernregnskapet er det ikke vedtatt noen standarder eller fortolkninger hvor ikraft-tredelsestidspunkt er frem i tid med vesentlig betydning for den finansielle stilling eller resultat for konsernet Sparebanken Møre.

Årlig forbedringsprosjekt

IASB har i sine årlige forbedringsprosjekter gjort mindre endringer i en rekke standarder. Ingen av disse endringene er vurdert å ha vesentlige betydning for den finansielle stilling eller resultat for konsernet Sparebanken Møre.

1.3 VALUTA

Konsernet presenterer sitt regnskap i norske kroner (NOK). Morbanken med datterselskaper har NOK som funksjonell valuta.

Alle pengeposter i utenlandsk valuta er omregnet til funksjonell valuta (NOK) etter kurser fra Norges Bank pr. 31.12.2022.

Løpende inntekter og utgifter er omregnet til transaksjonstidspunktenes valutakurs, og valutakursendringer er resultatført løpende i regnskapsperioden.

1.4 SKJØNNMESSIGE VURDERINGER VED BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPP

Finansielle eiendeler og forpliktelser henføres til ulike kategorier i IFRS 9 som etterfølgende styrer målingen i balansen.

Konsernet har klare rutiner for denne kategoriseringen, og prosessen krever normalt bare begrenset bruk av skjønn.

Det vises til note [22](#) for måleprinsippene. Konsernet foretar således ingen vesentlige skjønnsmessige vurderinger ved bruk av regnskapsprinsipp.

1.5 BRUK AV ESTIMATER VED UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Enkelte regnskapsprinsipper anses som spesielt viktige for å belyse konsernets finansielle stilling fordi det kreves at ledelsen gjør vanskelige eller subjektive vurderinger og fastsetter estimater som i hovedsak relaterer seg til saker som er usikre i utgangspunktet.

Ledelsen vurderer at de viktigste områdene som det er knyttet kritiske estimater og forutsetninger til er:

Forventet tap på utlån

Måling av ECL (Expected Credit Loss – forventet kredittap) i henhold til IFRS 9 krever vurdering av når det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko og ved fastsettelse av nivået på verdifall, særlig med hensyn til estimeringen av beløp og tidspunkt for fremtidige kontantstrømmer og sikkerhetsverdier. Disse estimatene er drevet av en rekke faktorer, der endringer kan resultere i ulike nivåer av avsetninger for forventet tap.

Sparebanken Møre har utviklet en ECL-modell basert på IRB parameterne i konsernet. ECL-beregningene er output fra modeller med flere underliggende forutsetninger knyttet til valg av variable inputs og avhengighetsforholdet mellom disse. Elementer av ECL-modellen som inneholder vurderinger og estimater inkluderer:

- Den interne kredittmodellen, som beregner PD'er (PD = sannsynlighet for mislighold)
- Kriteriene for vurdering om det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko, slik at det beregnes livstids ECL
- Utviklingen av ECL-modellen, inkludert ulike formler og valg av inputs
- Valg av tilknytning mellom makroøkonomiske scenarioer og økonomiske inputs, for eksempel arbeidsledighetsnivå og verdi på sikkerhetsstillelse, og effekten på PD, eksponering og LGD (tap ved mislighold)
- Valg av fremtidsskuende makroøkonomiske scenarioer og vektning av sannsynlighet

Ytterligere informasjon om konsernets tapsmodell, foretatte tapsberegninger og tilknyttede sensitiviteter fremgår av note [9](#).

Virkelig verdi på finansielle instrumenter – herunder derivater

For finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked benyttes ulike verdsettelsesmetoder for å fastsette virkelig verdi. Ytterligere informasjon, samt beskrivelse av teknikkene gis i note [24](#). Det henvises også til notene [11-14](#) og [22-27](#) som omhandler finansielle instrumenter.

2 Risikostyring

Strategi

Sparebanken Møres langsiktige strategiske utvikling og måloppnåelse støttes ved god risiko- og kapitalstyring. Overordnet formål med risikostyring og kontroll er å sikre at man oppnår fastsatte mål, sikre effektiv drift, håndtering av risikoer som kan hindre oppnåelse av forretningsmessige mål, sikre intern og ekstern rapportering av høy kvalitet, og sikre at konsernet opererer i samsvar med relevante lover, regler og interne retningslinjer. Å ta risiko er et grunnleggende trekk ved å drive bankvirksomhet, og risikostyring er således et sentralt område i den daglige driften og i styrets løpende fokus.

Styret i Sparebanken Møre har vedtatt overordnede retningslinjer for styring og kontroll i konsernet. Konsernet skal ha lav til moderat risikoprofil, hvor inntjeningen skal være et produkt av kunderelaterte aktiviteter, og ikke finansiell risikotaking. Det er videre vedtatt egne strategier for hvert vesentlige risikoområde; kredittrisiko, motpartsrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Risikostrategiene vedtas av styret, og revideres minimum årlig eller når spesielle forhold skulle tilsi det. Konsernet har etablert en oppfølgings- og kontrollstruktur som skal sørge for at strategisk plans overordnede rammeverk blir overholdt.

Bedriftskultur, organisering og ansvar

Risikostyringsprosessen er funderet på bankens og konsernets bedriftskultur. Denne inkluderer ledelsesfilosofi, lederstil og menneskene i organisasjonen. De ansattes integritet, verdigrunnlag og etiske holdninger er fundamentale elementer i en velfungerende bedriftskultur. Velutviklede kontroll- og styringstiltak kan ikke kompensere for en dårlig bedriftskultur. Med bakgrunn i dette har Sparebanken Møre etablert klare etiske retningslinjer og et tydelig verdigrunnlag som er godt kommunisert i hele organisasjonen.

Sparebanken Møre legger vekt på uavhengighet i risikostyringen. Ansvaret for, og gjennomføringen av risikostyring og kontroll er derfor delt mellom styret, ledelsen og ulike forretningsenheter/operative ledere.

Styret i Sparebanken Møre har det overordnede ansvaret for å påse at banken og konsernet har en kapitaldekning som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og konsernets virksomhet, samt sørge for at Sparebanken Møre er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. Styret skal videre påse at risikostyringen og internkontrollen er god og systematisk, og at dette er etablert i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, eksterne og interne retningslinjer. Styret fastsetter videre prinsippene og retningslinjene for risikostyring og internkontroll for de ulike aktivitetsnivåene.

Revisjons- og risikoutvalgene velges av og blant styrets medlemmer. Utvalgene er underutvalg av styret, hvis formål er å foreta mer grundige vurderinger av utpekte saksområder og rapportere resultatet til styret. Revisjons- og risikoutvalgene skal se til at institusjonen har en uavhengig og effektiv ekstern og intern revisjon og en tilfredsstillende regnskapsrapportering og risikohåndtering i samsvar med lover og forskrifter.

Administrerende direktør har ansvar for at det er etablert en forsvarlig risikostyring og internkontroll på basis av vurderinger, prinsippfastsettelse og retningslinjer fastsatt av styret. Administrerende direktør er ansvarlig for at det etableres et godt kontrollmiljø på alle nivå i banken, og skal gjennomføre en løpende oppfølging av endringer i bankens risikoer, og påse at disse er forsvarlig ivarettatt i samsvar med styrets retningslinjer. Administrerende direktør skal sørge for at bankens risikostyring og internkontroll er dokumentert i henhold til gjeldende lover, regler, forskrifter og vedtekter, og skal minst én gang i året utarbeide en samlet vurdering av risikosituasjonen, som skal forelegges styret til behandling.

Avdeling Risikostyring har ansvar for å utarbeide systemer, retningslinjer og prosedyrer for å identifisere, måle, rapportere og følge opp bankens viktigste iboende risikoer. Avdelingen har ansvaret for å sørge for at Sparebanken Møres totale risikoeksponering blir rapportert til administrerende direktør og styret, herunder resultater av gjennomførte stresstester. Videre har avdelingen det koordinerende hovedansvaret for konsernets IRB-system. Funksjonen er en sentral premissleverandør og rådgiver i strategiprosessen knyttet til risikovurderinger, risikotoleranse og operasjonalisering av bankens overordnede mål med hensyn til risikoer. Avdelingen har også ansvar for arbeidet med ICAAP og Gjenopprettingsplanen. Avdelingen inngår i Seksjon Risikostyring og Compliance som rapporterer direkte til administrerende direktør.

I henhold til krav i finansforetaksloven har Sparebanken Møre en compliance-funksjon. Sparebanken Møres styre vedtar årlig egen complianceinstruks, og det utarbeides en årlig arbeids- og handlingsplan for funksjonen. Avdelingen har ansvar for å koordinere årlig internkontrollbekreftelser fra de operative lederne. Compliance-ansvarlig rapporterer til Sparebanken Møres administrerende direktør, men er organisatorisk underlagt leder for Seksjon Risikostyring og Compliance.

Avdeling Økonomi og Regnskap har ansvaret for konsernets samlede økonomistyring/-rapportering og regnskapsrapportering, og inngår i Seksjon Økonomi og Finans.

Sparebanken Møres operative ledere på vesentlige virksomhetsområder skal aktivt engasjere seg i prosessen rundt vurderingen av om etablert risikostyring og internkontroll blir gjennomført som forutsatt. Det legges til grunn at ledere på alle plan i organisasjonen overvåker vedtatte kontrolltiltak innenfor sitt ansvarsområde.

Sparebanken Møres kredittkomité behandler større engasjement og saker av spesiell karakter, og skal avgi en uavhengig innstilling til fullmakthaver. Kredittkomiteen legger særskilt vekt på å avdekke risiko i tilknytning til den enkelte søknad og gjennomfører en egen vurdering av kredittrisiko. I tillegg til dette vurderes det om det enkelte engasjement er i henhold til konsernets kredittrisikostrategi, kredittpolitikk, bevilgningsreglement og kredittbehandlingsrutiner.

Internrevisor er en overvåkningsinstitusjon som, uavhengig av administrasjonen for øvrig, foretar systematiske risikovurderinger, kontroller og undersøkelser av Sparebanken Møres internkontroll for å vurdere om den virker hensiktsmessig og betryggende. Bankens styre godkjenner internrevisjonens ressurser og årsplaner. Internrevisor skal også diskutere plan og omfang av revisjonsarbeidet med revisjons- og risikoutvalget. Internrevisjonen i Sparebanken Møre er utkontraktert til EY.

Kapitalstruktur

Sparebanken Møres kapital er sammensatt ut fra flere hensyn. De viktigste er konsernets størrelse, det internasjonalt rettede næringslivet på Nordvestlandet og et stabilt marked for langsiktig funding. Videre er konsernets langsiktige strategiske plan, og dens innvirkning, vesentlig i forhold til hvilken kapitalstruktur Sparebanken Møre skal ha.

Vurdering av risikoprofil, kapitalbehov og lønnsomhet bygger til en hver tid på Sparebanken Møres langsiktige strategiske plan. Det gjennomføres en beregning av konsernets kapitalbehov minst ved årlig ICAAP. Sparebanken Møre skal ha et kapitaliseringsnivå som samsvarer med konsernets aksepterte risikotoleranse. I Gjenopprettingsplanen klargjøres samtidig alternativer som konsernet kan gjennomføre dersom kapitaldekningen kommer under stress. Alternativene listes i prioritert rekkefølge, med beskrivelse av tiltak, samt angivelse av planlagt iverksettelse om nødvendig.

Sparebanken Møre har som målsetting å oppnå økonomiske resultater som gir god og stabil avkastning på egenkapitalen. Resultatene skal sikre eierne av egenkapitalen en konkurransedyktig langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen. Egenkapitaleiernes andel av nettoresultatet som avsettes til utbyttedmidler, tilpasses egenkapitalsituasjonen. Sparebanken Møres resultatdisponeringer skal påse at alle egenkapitaleierne sikres likebehandling.

Kapitaldekningsregelverket

Kapitaldekningsregelverket har som formål å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom mer risikosensitivt kapitalkrav, bedre risikostyring og kontroll, tettere tilsyn og mer informasjon til markedet.

Kapitaldekningsforskriften bygger på tre pilarer:

- Pilar I – Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar II – Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging (ICAAP)
- Pilar III – Offentliggjøring av informasjon

Sparebanken Møres kapitaldekning er beregnet i henhold til grunnleggende IRB-metode for kredittrisiko. Beregninger knyttet til markedsrisiko baseres på standardmetoden og for operasjonell risiko på basismetoden. Styret i Sparebanken Møre legger til grunn at konsernet skal være godt kapitalisert, både under lavkonjunkturer og høykonjunkturer. Kapitalvurderinger (ICAAP) gjennomføres årlig, og konsernets kapitalstrategi er basert på risiko i virksomheten, hvor effekten av ulike stressscenarier er tatt hensyn til.

Det vises også til note 3 Kapitaldekning for ytterligere beskrivelser, samt kommentarer relatert til endringer i regelverket.

Risikoeksponering og strategisk risikostyring

Sparebanken Møre eksponeres for flere ulike typer risikoer. De viktigste risikoområdene er:

- Kredittrisiko: Konsernets største risikoområde. Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Inkludert i dette risikoområdet er også motpartsrisiko og konsentrasjonsrisiko
- Markedsrisiko: Risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser og renter
- Likviditetsrisiko: Risiko for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid
- Operasjonell risiko: Risiko for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser

Sparebanken Møre forsøker å ta hensyn til samspillet mellom de ulike risikoområdene ved fastsettelse av risikotoleranse for de ulike risikoområdene. Overordnet er det de interne forhold, rammebetingelser, kundegrunnlag mv. i konsernet som danner grunnlag for hvilken overordnet risikoeksponering man ønsker å legge til grunn.

Basert på evaluering av risikoprofil, styring og kontroll legger Sparebanken Møre følgende overordnet risikotoleranse til grunn for de ulike risikoområdene:

- Kredittrisiko: Det aksepteres moderat risiko
- Markedsrisiko: Det aksepteres lav risiko
- Likviditetsrisiko: Det aksepteres moderat risiko
- Operasjonell risiko: Det aksepteres lav til moderat risiko

Kredittrisiko

Kredittrisiko representerer Sparebanken Møres største risikoområde. Inkludert i dette risikoområdet inngår også motpartsrisiko og konsentrasjonsrisiko. Konsernet eksponeres for denne risikoformen gjennom utlån til privatmarkeds- og næringslivskunder, samt gjennom aktiviteter i Sparebanken Møres Seksjon Økonomi og Finans.

Kredittrisikostrategien fokuserer på risikosensitive rammer som er satt sammen slik at de på en mest hensiktsmessig og effektiv måte styrer konsernets risikoprofil på kredittområdet. Videre er det etablert rammer, retningslinjer og fullmaktsreglement som bygger opp under Sparebanken Møres kredittrisikostrategi og langsiktige strategiske plan.

Sparebanken Møres kjerneverdier er ”Nær, Engasjert og Handlekraftig”. Disse verdiene skal reflekteres i alle kontaktpunkt med markedet, skape merverdi for kundene og bidra til å skape en positiv oppfatning av Sparebanken Møre. Kredittpolitikken skal videre fremme en kredittkultur der kredittverdighet sees i et langsiktig perspektiv, der generelle og bransjemessige konjunktursvingninger tas hensyn til. Sparebanken Møre skal fremstå med høy etisk standard, og skal ikke bli forbundet med aktiviteter, kunder eller bransjer med tvilsomt renommé. Konsernet er åpent for alle typer kunder innenfor definerte markedsområder, og det skal ikke finne sted diskriminering basert på kundens alder, kjønn, nasjonalitet, religion eller sivil status.

Sparebanken Møres geografiske kjerneområde er Nordvestlandet. Det er likevel adgang til å gi finansiell bistand til investeringer/etableringer utenfor kjerneområdet når dette eiermessig er knyttet til enkeltpersoner eller selskaper i/fra Nordvestlandet. Som et ledd i en bevisst diversifisering av porteføljen i forhold til bransje eller geografisk eksponering vil det også kunne vurderes engasjement utenfor konsernets markedsområde. Ved slike tilfeller stiller konsernets strategi klare rammer for maksimalt risikonivå ved det enkelte engasjement.

Avdeling Risikostyring har etablert månedlige porteføljestyrsrapporter som sikrer at eventuelle avvik fra de strategiske målene fastsatt i kredittrisikostrategien blir avdekket. Ledere for henholdsvis næringsliv og personmarked har et selvstendig ansvar for den løpende overvåkingen av status, for å avdekke avvik i forhold til de samme strategiske målene, og for å iverksette tiltak ved eventuelle avvik.

Styret er ansvarlig for konsernets innvilgelse av lån og kreditter. Innenfor visse rammer delegeres fullmakt til administrerende direktør for det operasjonelle ansvaret for beslutning i kredittsakene. Innenfor sine fullmakter kan igjen administrerende direktør videre delegere fullmakter. Bevilgningsfullmaktene er personlige og er gradert etter kriterier som størrelse på bevilgning, engasjementsgrense (næringsliv), kundens totale lånegjeld (personmarked), samt risikoklasse. Fullmaktene er videre knyttet til stillingsnivå.

Sparebanken Møre benytter aktivt interne rapporter for å overvåke nivå og utvikling av konsernets kredittportefølje. Hver enkelt medarbeider med kundeansvar har tilgang til rapporter som viser status og utvikling i sin porteføljes kreditt- risiko. Rapportene er hierarkisk oppbygd slik at ledelsen i banken kan følge utviklingen innenfor sitt ansvarsområde. Rapporteringene benyttes også til analyser av kunder, porteføljer og bransjer.

Konsernet har utarbeidet egne risikomodeller for næringslivssegmentet og personmarkedet som benyttes i månedlig måling og rapportering av kredittrisiko. Det er også utviklet egne søknadsscoremodeller for de to kundesegmentene som benyttes i kredittinnvilgelsesprosessen.

Det er hovedsakelig tre sentrale parametere innenfor kredittrisiko som modelleres:

1. Sannsynlighet for mislighold (PD): PD beregnes pr kunde og angir sannsynlighet for at kunden skal misligholde sitt engasjement i løpet av de neste 12 måneder. Hver kunde får beregnet sin PD basert på statistiske modeller som benytter variabler av både eksternt og bankintern informasjon, i form av både finansielle nøkkeltall og ikke-finansielle kriterier.
2. Tapsgrad ved mislighold (LGD): LGD angir hvor stor andel av engasjementet som forventes tapt ved mislighold. Vurderingene tar hensyn til verdier på kundens stilte sikkerheter, og de kostnader som vil oppstå ved inndrivelse av misligholdte engasjementer.
3. Forventet eksponering ved mislighold (EAD): EAD angir hvilken eksponering som forventes på et engasjement hvis og når dette går i mislighold.

De omtalte parameterne danner grunnlag for beregning av forventet tap (EL) og inngår i beregningen av økonomisk kapital. Ved å klassifisere kundene etter sannsynlighet for mislighold, samt beregne forventet tap og behovet for økonomisk kapital på kundenivå, får konsernet informasjon om nivået og utviklingen i den samlede kredittrisikoen i totalporteføljen. Egne migrasjonsanalyser viser utviklingen av antall kunder og EAD mellom ulike risikoklasser i ulike perioder.

Treasuryrisiko

Treasuryrisiko er en del av den totale kredittrisikoen i Sparebanken Møre. Det er definert styrevedtatte rammer for hvilken kreditteksponering konsernet kan ha innen dette området.

Kreditteksponering er knyttet til obligasjoner og sertifikat i konsernets likviditetsreserveportefølje, kortsiktige utlån til andre banker, herunder kontohold i utenlandske banker, og eksponering i forbindelse med finansielle derivater som er inngått for å nøytralisere en allerede aktuell rente- og valutarisiko banken har påtatt seg. Porteføljen består av velrenommerede relasjoner i inn- og utland. Kredittkvaliteten er vurdert å være høy, hovedsakelig som følge av eksponeringer mot utstedere med høy rating og lav kapitalvekt. Det vises til note 7 for en oversikt over kredittkvaliteten på konsernets likviditetsportefølje.

Sparebanken Møre sin policy er at spesielt i forhold til plasseringer i internasjonale banker og andre debitorer utenom Norge, skal konsernet legge til grunn vurderinger utført av de offisielle ratingbyråene. Kredittrisikoen skal være på et minimum, og om motparter blir satt på ”negative outlook” eller får nedgradert rating gjennomføres det en ny vurdering i Sparebanken Møre knyttet til eksisterende kredittlinjer. Om nødvendig skal kredittlinje, og eventuell eksponering, reduseres eller fjernes.

Treasuryrisiko sees også i sammenheng med likviditetsindikatorene LCR og NSFR. Regelverket for LCR har medført en vridning mot lavere risikovektede motparter, slik som blant annet stats- og statsgaranterte papirer, samt obligasjoner med fortrinnsrett (OmF).

I preklassifiseringen av motpartsbanker legges det vekt på å vurdere de som Sparebanken Møre har et gjensidig (resiprositet) og langt forretningsmessig forhold til. Det er i tillegg behov for å ha tilstrekkelig konkurranse om de produkter og instrumenter det handles i, samt at konsernet skal være markedsmessig og geografisk diversifisert.

Dersom det skjer endringer i rammebetingelser, marked, økonomisk utvikling eller i Sparebanken Møres aktiviteter som har vesentlig innvirkning på konsernets risikoposisjon skal det vurderes og eventuelt settes begrensninger for investeringsmulighetene. I dette ligger for eksempel å ikke investere i enkeltland, grupper av land, enkeltmotparter, motparter med visse karakteristika mv.

Sparebanken Møre og Møre Boligkreditt AS stiller krav om inngåelse av CSA-avtale (Credit Support Annex) før derivat- handel mot enhver motpart. CSA-avtaler er en del av en ISDA-avtale og bidrar til å regulere motpartsrisiko knyttet til endringer i markedsforhold. Dette gir Sparebanken Møre sikkerhet for en gitt eksponering, og avtalen med motpart definerer når pant skal overføres mellom partene. Sparebanken Møre praktiserer kontantpant mot sine motparter. Markedsverdien av alle derivater inngått mellom Sparebanken Møre og motparten avregnes i henhold til de ulike CSA-avtalene, og motpartsrisikoen vil da i stor grad elimineres. EMIR – European Market Infrastructure Regulation – skal sikre regulering og kontroll med markedet for derivater som handles utenfor regulerte markeder gjennom krav til innberetning til transaksjonsregistre og krav til avregning (clearing) gjennom sentrale motparter (CCP). Sparebanken Møre har inngått avtale med SEB som clearing broker, og clearer derivat gjennom London Clearing House.

Markedsrisiko

Sparebanken Møres markedsrisiko styres gjennom definerte posisjonsrammer for hvert risikoområde. Styring av markedsrisiko er nedfelt i Sparebanken Møres markedsrisikostrategi. Strategien vedtas av styret, og gir de overordnede føringene for konsernets aktiviteter i kapitalmarkedet, herunder rammer for Sparebanken Møres samlede eksponeringer innenfor valuta, renter og aksjer.

Konsernets markedsrisiko kan splittes i følgende elementer:

- Renterisiko: Består av markedsrisiko knyttet til posisjoner i rentebærende finansielle instrumenter, herunder derivater med renteinstrumenter som underliggende. Renterisiko knyttet til likviditetsporteføljen, samt sikringsforretninger knyttet til denne, vurderes særskilt og har egen risikoramme. Det vises til note 12 for konsernets renterisiko.
- Aksjerisiko: Består av markedsrisiko knyttet til posisjoner i egenkapitalinstrumenter. Aksjer i datterselskap er ikke inkludert. Sparebanken Møre har ingen handelsportefølje. Sparebanken Møres finansielle risiko vurderes å være lav. Det vises til note 24 for konsernets aksjerisiko.
- Valutarisiko: Består av risikoen for tap når valutakursene endres. Alle finansielle instrumenter og øvrige posisjoner med valutarisiko blir inkludert i vurderingen. Valutarisiko knyttet til bankporteføljen, det vil si valutarisiko som oppstår som et resultat av sikring av kundehandler, herunder utlån-/innskuddsvirksomhet, vurderes særskilt og har et eget sett av risikorammer.

Sparebanken Møres eksponering for valutarisiko fremkommer som følge av mismatch mellom underliggende forretninger og sikringsforretninger, samt nødvendig beholdning på konsernets arbeidskonti i utenlandske banker. Endringer i markedskurser medfører endringer i verdien av Sparebanken Møres valutaposisjon. Valutaposisjonen inneholder også Sparebanken Møres kassabeholdning av sedler i utenlandsk valuta. Sparebanken Møre har ikke handelsportefølje i FX-kontrakter. Sparebanken Møres valutarisiko er lav og godt innenfor de grenser som er angitt i forskrift. Det vises til note 13 for konsernets valutarisiko.

- Spreadrisiko: Defineres som risikoen for endringer i markedsverdi av obligasjoner og engasjementer som følge av generelle endringer i kredittspreader.
- Total markedsrisiko: Den samlede risikovurderingen fremkommer ved å sammenstille vurderingene fra områdene renter, aksjer og valuta. Finanstilsynets metodikk på dette området legges til grunn for å vurdere det samlede markedsrisiko- området. Vurderingene baseres på tre ulike risikofaktorer:

- Eksponering
- Risikospredning
- Markedslikviditet

Det tas ikke hensyn til eventuelle diversifiseringseffekter mellom aktivaklassene.

Styret godkjenner hvert år en totalramme for Sparebanken Møres markedsrisiko. Rammene er tilpasset konsernets aktivitetsnivå og risikotoleranse. Ved behov kan totalrammen bli endret hyppigere enn den årlige gjennomgangen.

Total markedsrisikoramme defineres som maksimalt tap ved et stressscenario der Finanstilsynets metodikk legges til grunn. Den godkjente overordnede markedsrisikorammen delegeres til administrerende direktør. Leder seksjon Økonomi og Finans har ansvar for at forvaltningen av rammene innenfor ulike underporteføljer blir overholdt til enhver tid.

Seksjon Økonomi og Finans har et selvstendig ansvar for den løpende overvåkingen av posisjoner innenfor de ulike porteføljene og følger dette opp daglig eller med den frekvens som er nødvendig i forhold til aktivitetsnivå. Avdeling Risikostyring har hovedansvaret for måling, rapportering og kontroll av markedsrisikoområdet. Dersom aktiviteter overskrider rammer eller strategi er det nedfelt skriftlige rapporteringsinstrukser. Back-office har ansvaret for transaksjonskontroll og prosessering av betalingstransaksjoner.

SimCorp Dimension er det bærende risk management systemet i Sparebanken Møre knyttet til markedsrisikoområdet. Systemet gir løpende status på markedsutviklingen. Alle finansielle instrumenter blir registrert i systemet og overvåket kontinuerlig. Avdeling Risikostyring er ansvarlig for at verddivurderingen av finansielle instrument er god og relevant.

Rapportering av markedsaktiviteten inngår i Sparebanken Møres periodiske ”Risikorapport” til ledelse, risikoutvalg og styre. Månedlig rapporteres resultatutvikling, samt faktisk risikoeksponering innenfor hver portefølje enkeltvis og aggregert. Rapportene blir sammenholdt mot maksimal aktivitetsramme og total markedsrisikoramme (stressramme). Styret blir også hvert kvartal gitt logg over eventuelle brudd på rammer, strategi eller lov og forskrift.

Det er ikke knyttet resultatbasert avlønning til noen personer som arbeider innen markedsrisikoområdet utover det som inngår i Sparebanken Møres generelle bonusordning som omhandler, og er lik for, alle ansatte i konsernet.

Likviditetsrisiko

Likviditet kan defineres som konsernets evne til å finansiere økninger i eiendelene og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansieringsbehovet oppstår. Sparebanken Møre er likvid når banken er i stand til å innfri gjelden sin etter hvert som den forfaller.

Styring av konsernets likviditetsrisiko tar utgangspunkt i konsernets overordnede finansieringsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum en gang årlig. Strategien gjenspeiler det moderate risikonivået som aksepteres for dette risikoområdet.

Konsernets likviditetsrisiko krever særskilt oppfølging. Dette skyldes konsernets særstilling som forvalter av innskuddsmidler for små og uprofesjonelle aktører, og konsernets sentrale rolle i betalingsformidlingen. Bankers forpliktelse til å motta innskudd fra en ubestemt krets av innskytere, og det forhold at disse innskuddene normalt er disponible på dagen, medfører at de står ovenfor en vesentlig større likviditetsrisiko enn andre finansforetak. Myndighetenes låneordninger og sikkerhetsnett for bankene er begrunnet nettopp i disse forholdene. Kostnadene ved å redusere likviditetsrisikoen må sees i sammenheng med de fordeler lavere likviditetsrisiko gir. En grunnleggende forutsetning for å opprettholde innskyteres og andre långiveres tillit er at institusjonene alltid har tilstrekkelig likviditet til å dekke løpende forpliktelser.

LCR måler bankens evne til å overleve en stressperiode på 30 dager. LCR har økt betydningen av likvide eiendeler med høy kvalitet. NSFR måler langsiktigheten i bankens finansiering, og har medført en større grad av stabil og langsiktig finansiering. I den sammenheng er innskudd ikke sett på som en like stabil finansieringskilde, noe som har medført at kvaliteten på innskuddene har fått økt betydning. Dette betyr at banken i større grad har finansiert seg gjennom lengre obligasjonslån.

Konsernet rapporterer også regelmessig, i henhold til rapporteringskrav, til tilsynsmyndighetene om utviklingen knyttet til likviditetsindikatorene.

Gjennom konsernets Finansieringsstrategi er det lagt føringer som ivaretar struktur og volum for LCR og NSFR. Sparebanken Møre har fastsatt interne mål for LCR på 110 prosent og for NSFR på 105 prosent. Myndighetens krav til LCR og NSFR utgjør 100 prosent.

Ved utgangen av 2022 utgjorde LCR-indikatoren for konsernet 185 % og NSFR 123 %. I sammensetningen av den eksterne finansieringen er det prioritert å ha en relativt høy andel med løpetid over ett år.

Likviditetsfunksjonen i Sparebanken Møre er organisert i Seksjon Økonomi og Finans. Seksjonen styrer således dag til dag flyten av likvider, og har ansvaret for å dekke finansieringsbehovet i Sparebanken Møre. Utnyttelsen av boligkredittselskapet, Møre Boligkreditt AS, er herunder sentralt.

Likviditetskontrollen ivaretas både gjennom Seksjon Økonomi og Finans og avdeling Risikostyring. Det skilles i denne sammenheng mellom overordnet og daglig operasjonell likviditetsstyring og -kontroll. Den daglige operasjonelle styringen ivaretas av Seksjon Økonomi og Finans, mens den overordnede risikostyringen, herunder kontroll mot strategier og rammer, ivaretas av avdeling Risikostyring.

Når det oppstår unormale likviditetssituasjoner enten i markedet eller i Sparebanken Møre, skal bankens beredskapsgruppe komme sammen. Gruppen består av følgende personer:

- Administrerende direktør
- Leder Seksjon Økonomi og Finans
- Kommunikasjonssjef
- Leder Seksjon Risikostyring og Compliance
- Leder avdeling Risikostyring

Styret mottar månedlige rapporter om likviditetssituasjonen hvor det inngår flere ulike nøkkeltall. I tillegg rapporteres tidlige faresignaler gjennom utvikling i soliditet, balanse- og resultatutvikling, tap/mislighold og utviklingen i cost of funds.

Likviditetsrisikoen forsøkes redusert ved en spredning av innlånene på markeder, kilder, instrumenter og løpetider. For å sørge for at konsernets likviditetsrisiko holdes på et lavt nivå skal utlån til kunder i hovedsak finansieres ved kundeinnskudd, samt langsiktig verdipapirgjeld. Arbeidet med å øke ordinære innskudd er sterkt fokusert i kundearbeidet i alle deler av Sparebanken Møre. Konsernets innskuddsdekning, innskudd fra kunder i forhold til utlån til kunder, var ved utgangen av året på 57,4 %.

Styret skal informeres om bankens likviditetssituasjon på månedsbasis, og umiddelbart hvis det skjer viktige endringer som kan påvirke nåværende eller framtidig likviditetssituasjon. Rapporteringen søker å identifisere likviditetssituasjon under normal drift, avdekke tidlige «faresignaler» og vurdere bankens stresskapasitet.

Møre Boligkreditt AS har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak, og selskapet gir konsernet en økt diversifisering av dets fundingkilder.

Operasjonell risiko

I operasjonell risiko ligger alle de potensielle tapskilder som er knyttet til den løpende driften av Sparebanken Møre. Konsernet har definert ulike typer operasjonell risiko inn i følgende hovedkategorier:

- Internt bedrageri
- Eksternt bedrageri
- Ansettelsesvilkår og sikkerhet på arbeidsplassen
- Kunder, produkter og forretningspraksis
- Skade på fysiske eiendeler
- Avbrudd i drift og/eller systemer
- Oppgjør, levering eller annen transaksjonsbehandling

Styret i Sparebanken Møre har vedtatt at det aksepteres en lav risikoprofil knyttet til operasjonell risiko. Det er utarbeidet en egen overordnet strategi for risikoområdet, og det foreligger flere dokumenter som underbygger konsernets risikohåndtering. Disse dokumentene omhandler blant annet IKT-området, beredskapsplaner for personell og eiendom, sikkerhets-håndbok, fullmakts strukturer, etiske retningslinjer og forsikringsstrategi.

For Compliance er det etablert styrevedtatt instruks, arbeidsplaner og handlingsplaner.

Det operative ansvaret for styring og kontroll av operasjonell risiko, og således også kvaliteten i Sparebanken Møres drift, ligger hos den enkelte leder. Dette ansvaret følger av stillingsinstrukser og ulike retningslinjer og rutiner. Alle ledere avgir årlig en bekreftelse til administrerende direktør på kvalitet og etterlevelse av internkontroller innenfor de risiko-områdene som er gjengitt i dette dokumentet. Det angis også forbedringsområder som går inn i egne handlingsplaner, og administrerende direktør legger rapporten frem for risikoutvalget og styret. Årlig ICAAP medfører også en gjennomgang av konsernets vesentlige risikoområder, inklusive operasjonell risiko.

Konsernets etablerte internkontroll er et viktig hjelpemiddel for å redusere den operasjonelle risikoen, både for avdekking og oppfølging.

Klimarisiko

Klimarisiko er konsekvenser som følge av klimaendringer. Klimarisiko vil også påvirke bankens kredittrisiko. Det er derfor avgjørende at banken forstår hvordan klimarisiko vil påvirke næringslivskundenes forretningsmodell og lønnsomhet. Samtidig skal banken være pådriver for at kunden ikke påvirker klima negativt og at den går i en grønnere retning (lavutslipp).

I vurderingen av klimarisiko skal særlig to risikoer vurderes; fysisk risiko og overgangsrisiko:

- Fysisk klimarisiko oppstår som følge av hyppigere og mer alvorlige episoder med tørke, flom, nedbør, stormer, ras og stigende havnivå.
- Overgangsrisiko er risiko knyttet til endringer og opptrapping av klimapolitikken/reguleringer, utviklingen av ny teknologi og endrede kundepreferanser (forbrukere) og investorkrav som kan føre til brå endringer i markedsverdien til finansielle aktiva og særlig eiendeler knyttet til karbonintensiv virksomhet

Det vises for øvrig til bankens rapport om Bærekraft og samfunnsansvar.

Internkontroll

Internkontroll skal utformes for å gi rimelig sikkerhet vedrørende måloppnåelse innen områdene strategisk utvikling, målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og overholdelse av lover og regler, herunder også etterlevelse av konserninterne retningslinjer og policyer. En velfungerende internkontroll skal videre sikre at konsernets risikoeksponering er innenfor vedtatt risikoprofil.

Internkontroll i Sparebanken Møre er organisert desentralt med Seksjon Risikostyring og Compliance som koordinerende enhet og ansvarlig for den årlige rapporteringen til risikoutvalget og styret. Compliance overvåker hvordan konsernet operasjonaliserer lover og regler i virksomheten, og hvordan ansatte overholder relevante regler, herunder lover, forskrifter, konsesjoner, avtaler, bransjestandarder, interne instruksjoner mv. i den daglige driften. Avdeling Risikostyring har ansvar for å utarbeide systemer, retningslinjer og prosedyrer for å identifisere, måle, rapportere og følge opp konsernets viktigste iboende risikoer.

Det rapporteres løpende til konsernets risikoutvalg og styre om driften og risikosituasjonen gjennom året. Administrerende direktør avlegger årlig en samlet vurdering til styret av risikosituasjonen, og om de etablerte internkontrollene fungerer tilfredsstillende. Denne rapporten baserer seg på bekreftelser fra ledere på ulike nivå i Sparebanken Møre.

Sparebanken Møres internrevisor rapporterer regelmessig til konsernets risikoutvalg og styret vedrørende konsernets internkontroll.

Aktiv Forvaltning

Konsernet tilbyr aktiv forvaltning ovenfor kunder. Forvaltningen utføres på vegne av kunder, og tilhørende eiendeler er kundens og ikke konsernets eiendeler. Aktiv Forvaltning er organisert i seksjon Kapitalforvaltning.

Finansielle derivater

Sparebanken Møre benytter finansielle derivater for å håndtere risiko som oppstår som følge av bankens ordinære virksomhet. Som hovedprinsipp skal alle kundeforretninger omgående dekkes med en motgående forretning i markedet.

Følgende derivater benyttes i Sparebanken Møre:

• Valutaterminer

En avtale om kjøp eller salg av et bestemt beløp i en valuta, mot et fastsatt beløp i en annen valuta til en på forhånd avtalt kurs, med oppgjør på et bestemt tidspunkt senere enn to virkedager etter avtalens inngåelse.

• Swapper

En byttehandel hvor to parter bytter kontantstrømmer for et avtalt beløp over en periode. Ved en renteswap byttes rentebetingelsene. Ved en rente- og valutaswap byttes både valuta- og rentebetingelser.

Risikoen til disse instrumentene er knyttet til kredittisiko mot avdekkingsmotparter som er kredittmessig klarert av styret, samt operasjonell risiko.

Disse instrumentene benyttes i hovedsak til å gi bankens kunder en sikker cash-flow samt en ønsket risikoposisjon i de ulike markedene. Rammer for finansielle instrumenter mot kunder er etablert av de respektive kundeansvarlige. Rammene skal sette maksimumsgrense for bankens eksponering mot hver enkelt kunde knyttet til kundens forretningsvolum i finansielle instrumenter og den markedsmessige utviklingen av disse. Det er den enkelte kundeansvarlige som har ansvar for etableringen av rammen og for at den har gjennomgått nødvendig formell kredittbehandling, samt at det er etablert tilstrekkelig sikkerhet for rammen. Videre har kundeansvarlig, sammen med utøvende megler, ansvar for at kredittisiko som følge av kunders eksponering i finansielle instrumenter til enhver tid ligger innenfor innvilgede rammer. For alle kunder som handler med finansielle instrument, skal det innhentes motregningsavtale. Denne avtalen har som formål å redusere bankens kreditteksponering mot kunden ved at alle kontrakter nettes og banken oppnår kun en nettoeksponering mot kunden. Det er den enkelte kundeansvarlig som er ansvarlig for etablering av motregningsavtale med aktuelle kunder og at alle kunder som handler denne typen instrumenter gjøres kjent med bankens alminnelige forretningsvilkår.

Avdeling Risikostyring har ansvar for oppfølging, samt all internrapportering og rapportering til myndighetene vedrørende bankens eksponering mot ulike motparter som følge av handel med finansielle instrument.

Rapportering

Sparebanken Møre har fokus på korrekt, fullstendig og tidsriktig rapportering av risiko- og kapitalforhold. Med bakgrunn i dette er det etablert flere ulike periodiske rapporteringer som er rettet mot bankens ledergruppe og styret, samt rapporteringer som er rettet ut mot de enkelte segmenter og avdelinger, herunder også mot kundeansvarlige. De mest vesentlige rapporteringene som utarbeides gjennom året angis nedenfor:

ICAAP gjennomføres og rapporteres minst årlig. Styret tar aktivt del i gjennomgangen og etablerer eierskap til prosessen, blant annet gjennom ICAAP sin sentrale rolle i langsiktig strategisk plan. Det er utarbeidet egne retningslinjer for arbeidet med ICAAP i Sparebanken Møre. ICAAP gjennomgås i bankens ledergruppe, risikoutvalget og i styret.

Balansert Målstyringsrapport (BMS) utarbeides hver måned og synliggjør status og utvikling på de viktigste faktorene for Sparebanken Møres måloppnåelse. Rapporten oversendes til banksjefene og bankens ledergruppe, og er en integrert del av den økonomiske rapporteringen til styret.

Risikorapport utarbeides månedlig. Denne er et sentralt element i Sparebanken Møres løpende oppfølging av risikobildet. Risikorapport etter påfølgende kvartalsslutt er også utvidet med utfyllende kommentarer fra ulike fagmiljø i konsernet. Rapporten behandles i bankens ledergruppe, risikoutvalg og i styret.

Internkontrollrapportering utarbeides årlig. I denne gjennomføres det en vurdering av om internkontrollen er tilstrekkelig i forhold til risikotoleransen som omfatter vurdering og kommentarer til eget arbeid med internkontrollen, gjennomgang av alle viktige risikoområder, vurdering av egen etterlevelse av eksternt og internt regelverk, samt foreslåtte og planlagte forbedringstiltak. Internkontrollrapporteringen behandles i bankens ledergruppe, risikoutvalg og i styret.

Compliancerapporter utarbeides periodisk, og inneholder elementer knyttet til vurdering av compliancerisiko og kontroll, testing av etterlevelse og resultat av tester, revurderinger og plan for implementering av retningslinjer, oppfølging av merknader fra eksternt og intern revisor, oppfølging av merknader fra Finanstilsynet, avvikshåndtering internkontroll mv. Compliancerapporter behandles i bankens ledergruppe, risikoutvalg og i styret.

Rapporter fra eksternt og intern revisor behandles av bankens ledergruppe, revisjons- og risikoutvalgene og styret. Både intern og eksternt revisor har jevnlige møter med utvalgene.

En intern rapporteringsportal er etablert i Sparebanken Møre hvor hver enkelt medarbeider med kundeansvar har tilgang til rapporter som viser status og utvikling i sin porteføljes kredittisiko. Portalen er hierarkisk oppbygd slik at ledelsen i Sparebanken Møre kan følge utviklingen innenfor sitt ansvarsområde. Rapporteringene benyttes også til analyser av kunder, porteføljer og bransjer. Portalen gir videre kundeansvarlige oversikt over kunders posisjoner og rammer relatert til eksponering i finansielle instrument.

Økonomi- og regnskapsrapporter utarbeides månedlig og inneholdende kontroller mot budsjett og prognoser. Rapporteringen behandles i bankens ledergruppe, revisjonsutvalg og i styret.

3 Kapitaldekning

Kapitaldekningen er beregnet og rapportert i henhold til EUs kapitalkrav for banker og verdipapirforetak – CRD /CRR. Sparebanken Møre har tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder, IRB grunnleggende metode for kreditt-risiko. Beregninger knyttet til markedsrisiko baseres på standardmetoden og for operasjonell risiko på basismetoden.

«Bankpakken» ble innført i Norge 1. juni 2022 og medførte flere endringer som utvidelse av SMB-rabatten og innføring av et minimumskrav for NSFR. Sparebanken Møre søkte Finanstilsynet 21. desember 2021 om endringer i IRB-modellene og i kalibreringsrammeverket. Banken mottok foreløpig svar på søknaden 13. juli 2022 og besvarte dette 14. desember 2022. Styret avventer endelig svar fra Finanstilsynet på den innsendte søknaden.

Ved utgangen av 2022 har Sparebanken Møre en kapitaldekning godt over de regulatoriske kapitalkravene og den internt satte minimumsmålsettingen for ren kjernekapital. Ansvarlig kapital utgjør 22,1 prosent (20,9 prosent), kjernekapital 19,7 prosent (18,9 prosent), hvorav ren kjernekapital utgjør 17,9 prosent (17,2 prosent). Uvektet kjernekapitalandel for Sparebanken Møre var 7,6 prosent (7,7 prosent).

Kravet til ren kjernekapital for Pilar 1 er 12,0 prosent. Kravet består av et minstekrav på 4,5 prosent, bevaringsbuffer på 2,5 prosent, systemrisikobuffer på 3,0 prosent og motsyklisk kapitalbuffer på 2,0 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et individuelt Pilar 2-krav for Sparebanken Møre på 1,7 prosent, samt en forventning om en kapitalkravsmargin på 1,25 prosent. Finanstilsynet har meddelt banken at de planlegger å gjennomføre SREP i 2023. Kapitalen som skal inngå i nytt Pilar 2 krav som følge av ovennevnte SREP skal bestå av minimum 56,25 prosent ren kjernekapital og 75 prosent kjernekapital.

Norges Bank har besluttet å øke kravet til motsyklisk kapitalbuffer til 2,5 prosent med virkning fra 31. mars 2023. Finansdepartementet har besluttet at systemrisikobuffer-kravet skal økes fra 3,0 til 4,5 prosent med virkning fra 31. desember 2023 for banker som benytter standardmetoden og IRB grunnleggende.

Sparebanken Møre har et internt mål for ren kjernekapitaldekning som skal utgjøre summen av Pilar 1, Pilar 2 og kapitalkravsmarginen.

Konsernets Pilar 3-dokument, som ligger tilgjengelig på Sparebanken Møres nettsider, gir ytterligere informasjon.

MREL

Et sentralt element i krisehåndteringsregelverket er at kapitalinstrumenter og gjeld kan nedskrives og/eller konverteres til egenkapital (bail-in). Finansforetaksloven krever derfor at banken til enhver tid skal oppfylle et minstekrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld (MREL – minimum requirement for own funds and eligible liabilities) slik at banken har tilstrekkelig ansvarlig kapital og konvertibel gjeld for å kunne krisehåndteres uten bruk av offentlige midler.

MREL-kravet må dekkes av ansvarlig kapital eller gjeldsinstrumenter med lavere prioritet enn ordinær, usikret, uprioritert gjeld (seniorgjeld). Kravet om etterstillelse (lavere prioritet) skal i sin helhet være oppfylt innen 1. januar 2024. Fram til dette tidspunktet kan seniorgjeld med gjenværende løpetid på mer enn ett år, bidra til oppfyllelsen av kravet om etterstillelse. Det samlede kravet til etterstillelse skal som et minimum fases lineært inn. Fra 1. januar 2022 er det effektive kravet til etterstillelse 20 prosent av justert risikovektet beregningsgrunnlag.

Finanstilsynet har fastsatt Sparebanken Møres effektive MREL-krav pr 01.01.2023 til 32,4 % og minstekravet til etterstillelse til 23,5 %. Beregnet med fastsatte kapitalkrav samt kjente endringer som trer i kraft innen 1. januar 2024, styrer Sparebanken Møre etter et effektivt MREL-krav på 35,9 % og et krav til etterstillelse på 28,9 %.

Sparebanken Møre har utstedt 2 000 mill. kroner i etterstilt obligasjonsgjeld ved utgangen av 2022.

KONSERN			MORBANK	
31.12.2021	31.12.2022	(Mill. kroner)	31.12.2022	31.12.2021
989	989	Egenkapitalbevis	989	989
-2	-3	- egne egenkapitalbevis	-3	-2
357	358	Overkursfond	358	357
599	650	Fondsobligasjoner (AT1)	650	599
1 831	2 066	Utjevningsfond	2 066	1 831
125	125	Gavefond	125	125
3 094	3 334	Grunnfondskapital	3 334	3 094
158	198	Foreslått utbytte	198	158
160	200	Foreslått utbyttemidler for lokalsamfunnet	200	160
-8	16	Kredittrisikoreserve finansielle forpliktelser	0	0
267	169	Annen egenkapital	0	0
7 570	8 102	Sum balanseført egenkapital	7 917	7 311
Kjernekapital (T1)				
-51	-91	Goodwill, immaterielle eiendeler og andre fradrag	-91	-51
-16	-17	Verdijustering av fin. eiendeler og forpliktelser verdsatt til virkelig verdi	-20	-17
-599	-650	Fondsobligasjoner (AT1)	-650	-599
-498	-518	Forventet tap iht IRB utover beregnet ECL iht IFRS 9	-471	-444
-158	-198	Fradrag for foreslått utbytte	-198	-158
-160	-200	Fradrag for foreslått utbyttemidler til lokalsamfunnet	-200	-160
6 088	6 428	Sum ren kjernekapital (CET1)	6 287	5 882
599	650	Fondsobligasjoner - klassifisert som egenkapital	650	599
0	0	Fondsobligasjoner - klassifisert som gjeld	0	0
6 687	7 078	Sum kjernekapital (T1)	6 937	6 481
Tilleggskapital (T2)				
703	857	Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	857	703
703	857	Sum tilleggskapital (T2)	857	703
7 390	7 935	Netto ansvarlig kapital	7 794	7 184

RISIKOVEKTEDE EIENDELER (RWA) FORDELT ETTER ENGASJEMENTSKATEGORIER

KONSERN			MORBANK	
31.12.2021	31.12.2022	(Mill. kroner)	31.12.2022	31.12.2021
Kredittrisiko - standardmetoden				
336	296	Lokale og regionale myndigheter	296	330
195	203	Offentlig foretak	203	195
434	245	Institusjoner	1 208	1 329
0	0	Foretak	109	113
486	526	Obligasjoner med fortrinnsrett	519	479
173	198	Egenkapitalposisjoner	198	173
655	738	Øvrige engasjement	2 302	2 184
2 279	2 206	Sum kredittrisiko, standardmetoden	4 835	4 803
Kredittrisiko - grunnleggende IRB-metode				
10 409	11 307	Massemarked pant i fast eiendom	5 205	4 970
359	304	Massemarked øvrige engasjementer	304	359
19 138	18 874	Foretak	18 625	18 818
29 906	30 485	Sum kredittrisiko, grunnleggende IRB-metode	24 134	24 147
225	236	Risiko for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-tillegg) - markedsrisiko	68	13
2 903	2 996	Operasjonell risiko (basismetoden)	2 880	2 704
35 313	35 923	Risikovektede eiendeler (RWA)	31 917	31 667
1 589	1 617	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	1 436	1 425
Bufferkrav				
883	898	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	798	792
1 059	1 078	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent	958	950
353	718	Motsyklisk kapitalbuffer, 2,0 prosent (1,0 prosent pr 31.12.2021)	638	317
2 295	2 694	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	2 394	2 058
2 204	2 117	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	2 457	2 399
Kapitaldekning i prosent av beregningsgrunnlaget				
20,9	22,1	Ansvarlig kapital	24,4	22,7
18,9	19,7	Kjernekapital	21,7	20,5
17,2	17,9	Ren kjernekapital	19,7	18,6
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio LR)				
86 890	93 218	Beregningsgrunnlag	33 247	65 307
7,7	7,6	Uvektet kjernekapitalandel i prosent	9,9	9,9

4 Driftssegmenter

Virksomheten i konsernet er inndelt i tre strategiske driftssegmenter etter tjenestespekter/produkttilbud og type kunde, som også er rapporteringssegmenter etter IFRS 8. Inndelingen tilsvarer strukturen i rapporteringen som løpende skjer til administrerende direktør og bankens styre, som øverste beslutningstakere. De forskjellige driftssegmentene selger til dels forskjellige produkter, har noe ulik risikoprofil, men retter seg mye mot de samme kundegruppene.

Inndeling i driftssegmenter og finansiell informasjon vedrørende segmenter er presentert i tabell nedenfor. Det vesentligste av inntekter og kostnader er fordelt på konsernets driftssegmenter etter reelt forbruk eller aktivitetsbaserte fordelingsnøkler. Sentrale fordelingsnøkler er årsverk, aktivitetskapital, utlån, innskudd, antall kunder og kundetransaksjoner som eks. brukes ved belastning av seksjonenes kostnader.

Kundeinntekter som inntektsføres på hovedkontoret og er generert av segmentene (eks. valutaagio, rentesikringsinntekter, inntekter fra aktiv forvaltning m.m.) videreføres til segmentene etter kundetilhørighet. Disse kundeinntektene fordeles på segmentene netto (fratrasket tilhørende kostnader) og vises under interne inntekter. Kostnadene blir liggende igjen på hovedkontoret under «Annet» og bidrar til et negativt resultat.

Konsernet driver ikke med trading på egen bok, slik at alle inntekter er resultat av eksterne kundeforretninger. Utbytte fra verdipapir, verdiendring på aksjer, obligasjoner og finansielle derivat fordeles ikke på kundesegment.

Det definerte segmentresultatet er resultat før skatt. Skattekostnaden fordeles ikke ut på segmentene.

Transaksjoner mellom driftssegmentene gjøres til markedsverdier, tilsvarende som for transaksjoner med datterselskaper. Se note 29 for ytterligere informasjon om vilkår.

Konsernet er delt inn i følgende tre rapporteringssegment:

Rapporteringssegment	Selskapsnavn	Produkt/Virksomhet
Næringsliv	Sparebanken Møre	Finansiering, betalingsformidling, sparing/plassering, rådgivning mv.
Personmarked	Sparebanken Møre	Finansiering, betalingsformidling, sparing/plassering, rådgivning mv.
	Møre Boligkreditt AS 1)	Finansiering (lån med pant i bolig)
Eiendomsmegling	Møre Eiendomsmegling AS	Meglertjenester innen kjøp og salg av bolig- og næringseiendommer

1) Utlån til borettslag fra Møre Boligkreditt AS er innregnet i næringslivssegmentet.

Geografisk fordeling

Konsernets aktiviteter er i all hovedsak begrenset til Nordvestlandet som er definert som konsernets hjemmemarked. Resultat- og balansetall rapporteres derfor ikke geografisk fordelt. Aktiviteter utenom fylket skiller seg ikke fra konsernets andre aktiviteter mht. risiko eller avkastning. Se note 2 og note 6 for mer informasjon.

Resultat - 2022	Konsern	Eliminer-inger	Annet 2)	Næringsliv	Person-marked 1)	Eiendoms-megling
Netto renteinntekter	1 517	2	45	647	823	0
Andre driftsinntekter	239	-63	45	107	117	33
Sum inntekter	1 756	-61	90	754	940	33
Driftskostnader	747	-61	208	135	433	32
Resultat før tap	1 009	0	-118	619	507	1
Tap på utlån	-4	0	0	-26	22	0
Resultat før skatt	1 013	0	-118	645	485	1
Skattekostnad	236					
Resultat etter skatt	777					

Nøkkeltall 31.12.2022	Konsern	Eliminer- inger	Annet 2)	Næringsliv	Person- marked 1)	Eiendoms- megling
Brutto utlån til kunder 1)	76 393	-229	1 352	24 524	50 746	0
Avsetning for forventet tap utlån	-315	0	0	-226	-89	0
Netto utlån til kunder	76 078	-229	1 352	24 298	50 657	0
Innskudd fra kunder 1)	43 881	-86	844	14 627	28 496	0
Garantiforpliktelser	1 362	0	0	1 359	3	0
Avsetning for forventet tap garantiforpliktelser	26	0	0	26	0	0
Innskuddsdekning	57,4	37,6	62,4	59,6	56,2	0,0
Antall årsverk	374	0	172	44	140	18

Resultat - 2021	Konsern	Eliminer- inger	Annet 2)	Næringsliv	Person- marked 1)	Eiendoms- megling
Netto renteinntekter	1 266	2	-24	526	762	0
Andre driftsinntekter	261	-64	97	98	103	27
Sum inntekter	1 527	-62	73	624	865	27
Driftskostnader	645	-62	149	123	408	27
Resultat før tap	882	0	-76	501	457	0
Tap på utlån	49	0	0	45	4	0
Resultat før skatt	833	0	-76	456	453	0
Skattekostnad	191					
Resultat etter skatt	642					

Nøkkeltall 31.12.2021	Konsern	Eliminer- inger	Annet 2)	Næringsliv	Person- marked 1)	Eiendoms- megling
Brutto utlån til kunder 1)	70 254	-113	1 221	21 939	47 207	0
Avsetning for forventet tap utlån	-329	0	0	-262	-67	0
Netto utlån til kunder	69 925	-113	1 221	21 677	47 140	0
Innskudd fra kunder 1)	41 853	-17	611	14 957	26 302	0
Garantiforpliktelser	1 732	0	0	1 728	4	0
Avsetning for forventet tap garantiforpliktelser	39	0	0	39	0	0
Innskuddsdekning	59,6	15,0	50,0	68,2	55,7	0,0
Antall årsverk	364	0	175	40	132	17

1) Datterselskapet Møre Boligkreditt AS er en del av segmentet Personmarked. Kredittforetakets hovedmålsetning er å utstede obligasjoner med fortrinnsrett rettet mot nasjonale og internasjonale investorer, og selskapet er et ledd i Sparebanken Møres langsiktige finansierings-strategi. Hovedtall for selskapet vises i egen tabell.

2) Består av hovedkontorsaktiviteter som ikke fordeles på rapportsegment, kundeengasjement ansatte, samt datterselskapene Sparebankeiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS som forvalter konsernets eide bygg.

MØRE BOLIGKREDITT AS		
Resultat	2022	2021
Netto renteinntekter	263	360
Andre driftsinntekter	-29	-3
Sum inntekter	234	357
Driftskostnader	51	51
Resultat før tap	183	306
Tap på utlån, garantier m.v.	6	0
Resultat før skatt	177	306
Skattekostnad	39	67
Resultat for perioden	138	239
Balanse	31.12.2022	31.12.2021
Utlån til kunder	30 464	28 971
Egenkapital	1 712	1 791

Land-for-land rapportering

KONSERN (Mill.kroner)	31.12.2022	31.12.2021
Navn på foretak	Sparebanken Møre	Sparebanken Møre
Virksomhetsområde	Norge	Norge
Geografisk beliggenhet	Norge	Norge
Omsetning/sum inntekter	1 756	1 527
Antall årsverk	374	364
Resultat før skatt	1 013	833
Skatt	236	191
Mottatte offentlige tilskudd/subsidier	Ingen mottatt	Ingen mottatt

5 Utlån fordelt på kundegrupper

Utlånsporteføljen med avtalt flytende rente er målt til amortisert kost, mens utlånsporteføljen med fast rente er målt til virkelig verdi. Se for øvrig note [22](#) for ytterligere informasjon om klassifisering og måling.

2022						
KONSERN						
Sektor/næring	Brutto utlån til amortisert kost	ECL Steg 1	ECL Steg 2	ECL Steg 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Jordbruk og skogbruk	636	0	-1	-4	46	677
Fiske og fangst	4 594	-3	-2	0	2	4 591
Industri	2 671	-5	-8	-10	7	2 655
Bygg og anlegg	1 040	-3	-5	-1	6	1 037
Varehandel og hotell	1 298	-2	-3	-3	8	1 298
Supply/Offshore	1 518	0	-4	-129	0	1 385
Eiendomsdrift	8 764	-8	-8	-5	281	9 024
Faglig/finansiell tjenesteytelse	936	-1	-2	-1	14	946
Transport, privat/offentlig tjenesteytelse/utland	3 717	-5	-9	0	37	3 740
Sum næringsliv	25 174	-27	-42	-153	401	25 353
Personkunder	47 804	-11	-56	-26	3 014	50 725
Sum utlån og fordringer på kunder	72 978	-38	-98	-179	3 415	76 078

2021						
KONSERN						
Sektor/næring	Brutto utlån til amortisert kost	ECL Steg 1	ECL Steg 2	ECL Steg 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Jordbruk og skogbruk	623	0	-2	-3	53	671
Fiske og fangst	3 480	-4	-2	-1	2	3 475
Industri	3 142	-6	-2	-12	10	3 132
Bygg og anlegg	1 006	-2	-1	-3	5	1 005
Varehandel og hotell	1 065	-1	0	-1	5	1 068
Supply/Offshore	1 258	-1	-10	-181	0	1 066
Eiendomsdrift	7 694	-5	-2	-4	197	7 880
Faglig/finansiell tjenesteytelse	785	-1	-1	0	16	799
Transport, privat/offentlig tjenesteytelse/utland	3 319	-5	-9	-3	37	3 339
Sum næringsliv	22 372	-25	-29	-208	325	22 435
Personkunder	43 925	-7	-39	-21	3 632	47 490
Sum utlån og fordringer på kunder	66 297	-32	-68	-229	3 957	69 925

2022						
MORBANK						
Sektor/næring	Brutto utlån til amortisert kost	ECL Steg 1	ECL Steg 2	ECL Steg 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Jordbruk og skogbruk	594	0	-1	-4	40	629
Fiske og fangst	4 575	-3	-2	0	2	4 572
Industri	2 647	-5	-8	-10	5	2 629
Bygg og anlegg	965	-3	-5	-1	-	956
Varehandel og hotell	1 237	-2	-3	-3	7	1 236
Supply/Offshore	1 518	-	-4	-129	0	1 385
Eiendomsdrift	8 635	-8	-8	-5	188	8 802
Faglig/finansiell tjenesteytelse	853	-1	-2	-1	4	853
Transport, privat/offentlig tjenesteytelse/utland	3 454	-4	-8	-	7	3 449
Sum næringsliv	24 478	-26	-41	-153	253	24 511
Personkunder	13 987	-7	-40	-25	7 297	21 212
Sum utlån og fordringer på kunder	38 465	-33	-81	-178	7 550	45 723

2021						
MORBANK						
Sektor/næring	Brutto utlån til amortisert kost	ECL Steg 1	ECL Steg 2	ECL Steg 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Jordbruk og skogbruk	591	0	-2	-3	47	633
Fiske og fangst	3 466	-4	-2	-1	2	3 461
Industri	3 123	-6	-2	-12	7	3 110
Bygg og anlegg	938	-2	-1	-3	2	934
Varehandel og hotell	1 019	-1	-	-1	5	1 022
Supply/Offshore	1 258	-1	-10	-181	0	1 066
Eiendomsdrift	7 504	-5	-2	-4	95	7 588
Faglig/finansiell tjenesteytelse	722	-1	-1	0	6	726
Transport, privat/offentlig tjenesteytelse/utland	3 117	-5	-8	-3	15	3 116
Sum næringsliv	21 738	-25	-28	-208	179	21 656
Personkunder	13 936	-5	-34	-21	5 535	19 411
Sum utlån og fordringer på kunder	35 674	-30	-62	-229	5 714	41 067

6 Utlån og innskudd fordelt geografisk

	Møre og Romsdal		Landet ellers		Utlandet		Sum	
KONSERN pr 31.12.	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Brutto utlån til kunder	59 192	54 988	16 881	14 950	319	316	76 392	70 254
Andel i %	77,5	78,3	22,1	21,3	0,4	0,4	100,0	100,0
Innskudd fra kunder	35 195	33 574	8 194	7 919	492	360	43 881	41 853
Andel i %	80,2	80,2	18,7	18,9	1,1	0,9	100,0	100,0

	Møre og Romsdal		Landet ellers		Utlandet		Sum	
MORBANK pr 31.12.	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Brutto utlån til kunder	39 849	36 241	5 880	4 856	286	291	46 015	41 388
Andel i %	86,6	87,6	12,8	11,7	0,6	0,7	100,0	100,0
Innskudd fra kunder	35 281	33 591	8 194	7 919	492	360	43 967	41 870
Andel i %	80,2	80,2	18,6	18,9	1,1	0,9	100,0	100,0

7 Engasjementer fordelt på risikoklasser

Kundeengasjement (EAD) fordelt etter konsernets risikoklassifisering (PD):

KONSERN 2022	0-0,5 %	0,5-2,5 %	2,5-5 %	5-99,9 %	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Sum
Personkunder (PM)	50 860	3 573	638	428	181	- 93	55 587
Næringslivskunder (NL)	13 250	10 164	1 854	428	942	- 248	26 390
Sum kundeengasjement	64 110	13 737	2 492	856	1 123	- 341	81 977

KONSERN 2021	0-0,5 %	0,5-2,5 %	2,5-5 %	5-99,9 %	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Sum
Personkunder (PM)	48 139	2 879	373	360	92	-67	51 776
Næringslivskunder (NL)	12 293	8 071	1 756	1 386	1 004	-301	24 209
Sum kundeengasjement	60 432	10 950	2 129	1 746	1 096	-368	75 985

MORBANK 2022	0-0,5 %	0,5-2,5 %	2,5-5 %	5-99,9 %	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Sum
Personkunder (PM)	21 381	1 773	364	289	163	- 72	23 898
Næringslivskunder (NL)	13 022	9 801	1 838	426	942	- 246	25 783
Sum kundeengasjement	34 403	11 574	2 202	715	1 105	- 318	49 681

MORBANK 2021	0-0,5 %	0,5-2,5 %	2,5-5 %	5-99,9 %	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Sum
Personkunder (PM)	20 050	1 412	199	214	85	-60	21 900
Næringslivskunder (NL)	12 170	7 671	1 756	1 385	1 004	-300	23 686
Sum kundeengasjement	32 220	9 083	1 955	1 599	1 089	-360	45 586

Kredittkvalitet på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer

KONSERN 2022	AAA	AA+	AA	AA-	A-	Sum
Offentlig forvaltning	1 662	788	88			2 538
Kredittinstitusjoner	5 830	687		111		6 628
Øvrige finansielle foretak	1 749	98				1 847
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	9 241	1 573	88	111	-	11 013

KONSERN 2021	AAA	AA+	AA	AA-	A-	Sum
Offentlig forvaltning	2 023	752	99			2 874
Kredittinstitusjoner	5 405	343		92		5 840
Øvrige finansielle foretak	1 420	51				1 471
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	8 848	1 146	99	92	-	10 185

8 Utlån fordelt på sikkerhetsnivå

Sikkerheter og andre risikoreduserende tiltak

I tillegg til vurdering av gjeldsbetjeningsevne, benytter konsernet ulike sikkerheter for å redusere kredittrisiko avhengig av marked og type transaksjon.

Hovedprinsippet for verddivurdering av sikkerheter er at realisasjonsverdien, slik den antas å være når banken har behov for sikkerheten, legges til grunn. Med unntak av engasjement hvor det er foretatt individuell tapsvurdering i steg 3 er sikkerhetenes verdi beregnet under forutsetning om fortsatt drift. Ved vurdering av sikkerheter tas det hensyn til estimerte salgskostnader.

I årets beregninger av forventet tap på utlån er bankens verdsettelse av sikkerhetsobjekter hensyntatt. Banken bruker IRB-systemet som et utgangspunkt for å utvikle modellen som beregner forventet tap (ECL-modellen) iht IFRS 9. I modellen er det forutsatt at banken bruker interne- og eksterne kostnader for å følge opp engasjement som går i mislighold og kostnader ved realisering av sikkerheter (LGD modellen). Selv om engasjementet har full sikkerhetsdekning vil det innebære at alle kunder har et beregnet forventet tap.

Se note 9 for ytterligere informasjon.

Hovedtyper av pant som benyttes er pant i fast eiendom (bolig/næringsbygg), garantier, kausjoner, registrerbart løsøre, varelager, driftstilbehør, konsesjoner eller avtaler om motregning. Garantier utgjør en liten del av bankens risikoeksponering og det benyttes garantister fra privatpersoner (forbrukerkausjoner), foretak (profesjonelle), garantiinstitutter og banker.

Sikkerheter oppdateres minimum årlig eller ved ny sak for personmarked. For næringslivskunder oppdateres sikkerheter ved ny sak eller engasjementsoppfølging. Verddivurdering er en del av kredittbeslutningen.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko.

I tillegg til en vurdering av gjeldsbetjeningsevne og framtidig realisasjonsverdi av sikkerheter, er finansielle engasjementsvilkår (covenants) tatt inn i de fleste kredittavtaler for større næringslivskunder. Disse vilkårene er et supplement for å redusere risiko og sikre god oppfølging og styring av engasjementene.

Se note 33 for informasjon om sikkerheter som er tiltrådt.

Tabellen nedenfor viser den prosentvise fordelingen av utlån knyttet til ulike nivåer for sikkerhetsstilling. Eksempelvis betyr linjen 0-60 % at utlån er lavere enn 60 % av verdien på sikkerhetsobjektet. Over 100 % betyr at lånebeløpet overstiger verdien på sikkerhetsobjektet. Bankens retningslinjer for verdifastsettelse av sikkerhetsobjekter er benyttet. Dette innebærer at sikkerhetsobjektene er forsiktig vurdert sett i forhold til markedsverdier.

Sikkerhetsnivå

KONSERN - 31.12.2022	Personkunder volum i mill	Personkunder andel i %	Næringsliv volum i mill	Næringsliv andel i %	Volum i mill totalt	Andel i % totalt
0 % - 60 %	25 083	49,36	11 629	45,47	36 712	48,06
60 % - 70 %	10 298	20,26	4 918	19,23	15 216	19,92
70 % - 80 %	9 625	18,94	3 303	12,91	12 928	16,92
80 % - 90 %	2 749	5,41	1 056	4,13	3 805	4,98
90 % - 100 %	1 110	2,18	1 113	4,35	2 223	2,91
Over 100 %	1 756	3,46	3 061	11,97	4 817	6,31
Usikret	197	0,39	495	1,94	692	0,91
Totalsum	50 818	100,00	25 575	100,00	76 393	100,00

KONSERN - 31.12.2021	Personkunder volum i mill	Personkunder andel i %	Næringsliv volum i mill	Næringsliv andel i %	Volum i mill totalt	Andel i % totalt
0 % - 60 %	22 514	47,34	11 249	49,56	33 763	48,06
60 % - 70 %	10 362	21,79	2 694	11,87	13 056	18,58
70 % - 80 %	8 567	18,01	3 069	13,52	11 636	16,56
80 % - 90 %	2 649	5,57	1 265	5,57	3 914	5,57
90 % - 100 %	1 286	2,70	1 010	4,45	2 296	3,27
Over 100 %	1 959	4,12	2 994	13,19	4 953	7,05
Usikret	220	0,46	416	1,83	636	0,91
Totalsum	47 557	100,00	22 697	100,00	70 254	100,00

Total kredittrisiko

KONSERN			MORBANK	
31.12.2021	31.12.2022		31.12.2022	31.12.2021
369	345	Fordringer på Norges Bank	345	369
867	361	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 865	4 268
69 925	76 078	Utlån til og fordringer på kunder*	45 723	41 067
10 185	11 013	Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	10 892	10 030
810	987	Finansielle derivater	643	278
82 156	88 784	Kredittrisiko balanseposter	61 468	56 012
1 693	1 336	Garantiansvar overfor kunder*	1 336	1 693
5 553	5 380	Ubenyttede trekkfasiliteter kunder	5 210	5 692
7 246	6 716	Sum garantiansvar og ubenyttede trekkfasiliteter kunder	6 546	7 385
89 402	95 500	Total kredittrisiko	68 014	63 397

* Tallene er netto etter avsetning for forventet tap

Sikkerhetsmassens fyllingsgrad er en størrelse som viser nivået av overpantsettelse i forhold til utestående volum av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF).

Sikkerhetsmasse knyttet til utstedte obligasjoner i Møre Boligkreditt AS	31.12.2022	31.12.2021
Brutto utlån sikret med pant i bolig (bolighypoteklån)	30 431	28 778
Fordringer som utgjør fyllingssikkerhet	1 503	1 455
Sum sikkerhetsmasse 1)	31 934	30 233

1) NOK 91 millioner av totale brutto utlån er på balansedagen ikke kvalifisert til den tellende sikkerhetsmasse (NOK 193 millioner i 2021).

Utstedte obligasjoner med fortrinnsrett	31.12.2022	31.12.2021
Utstedte obligasjoner med fortrinnsrett (nominell)	26 582	25 058

Sikkerhetsmassens overpantsettelse i % (nominell beregning)	31.12.2022	31.12.2021
Sikkerhetsmassens overpantsettelse i %	20,1	20,7

9 Tap på utlån og garantier

Metodikk for måling av forventet tap (ECL) i henhold til IFRS 9

Sparebanken Møre har utviklet en ECL-modell med utgangspunkt i konsernets IRB parametere og fordeler engasjementene i 3 steg ved beregning av forventet tap (ECL) på utlån og garantier som omfattes av nedskrivningsreglene i IFRS 9:

Steg 1: Ved førstegangs innregning og hvis kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal engasjementet plasseres i steg 1 og det avsettes for 12-måneders forventet tap.

Steg 2: Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs innregning, og det ikke foreligger en tapshendelse, skal engasjementet overføres til steg 2 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden.

Steg 3: Hvis kredittrisikoen øker ytterligere, herunder at det foreligger tapshendelser, blir engasjementet overført til steg 3 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Engasjementet anses for å være kreditthorringet eller misligholdt. Misligholdsdefinisjonen er lik den som benyttes i kapitaldekningsregelverket (risikoklasse M, N og K). I motsetning til steg 1 og 2 blir effektiv rente i steg 3 beregnet på netto nedskrevet engasjement (brutto engasjement redusert for forventet tap) istedenfor brutto engasjement.

Stegtildeling gjøres på avtalenivå og innebærer at to eller flere avtaler mot samme kunde kan ha ulik stegtildeling. Dersom kunden har en avtale i steg 3 (risikoklasse M og N), vil det føre til at samtlige avtaler migrerer til steg 3.

En kunde som er i risikoklasse M eller N og som blir friskmeldt, vil først havne i en karanteneperiode på 3 eller 12 måneder i steg 3 og får risikoklasse K.

En økning i kredittrisiko reflekterer både kundespesifikke omstendigheter og utvikling i relevante makrofaktorer for det aktuelle kundesegmentet. Vurderingen av hva som betraktes for å være en vesentlig økning i kredittrisiko er basert på en kombinasjon av kvantitative og kvalitative indikatorer, samt «backstops» (se eget avsnitt for «backstops»).

Beregningen av forventet tap er basert på følgende prinsipper:

- Tapsnedskrivning for engasjement som ikke vurderes individuelt beregnes som nåverdien av EAD multiplisert med sannsynligheten for mislighold (PD) multiplisert med tapsgrad ved mislighold (LGD). For parameterne PD, LGD og EAD benyttes IRB-rammeverket som et utgangspunkt («proxy»), men de konverteres til å gjelde for et gitt tidspunkt og være framoverskuende, i motsetning til å gjelde for en konjunktursyklus og være konservative.
- Historisk, dagsaktuell og framoverskuende informasjon benyttes for å estimere forventet tap. Bankens datavarehus har historikk for observert PD og LGD på kredittporteføljene. Dette danner grunnlag for å lage estimater på fremtidige verdier for PD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre steg. For dette formålet er porteføljen til Sparebanken Møre delt inn i 4 segment (PM porteføljen og 3 bransjespesifikke NL porteføljer). Alle kunder innenfor et segment antas å være eksponert for de samme risikodriverne. Lån til PM er hovedsakelig sikret med pant i fast eiendom og volumet av usikrede lån er marginalt.
- For avtaler hvor det eksisterer tapshendelser blir det foretatt individuell vurdering av forventet tap, og hele kundens engasjement blir tilordnet steg 3.

Modellen som benyttes for beregning av forventet tap (ECL) følger fire steg: segmentering, migrering, fastsettelse av makrojusteringer og kalkulering av forventet tap.

Segmentering og makrojusteringer

Vurderingen av vesentlig økning i kredittrisiko og beregningen av forventet tap tar hensyn til historisk, dagsaktuell og framoverskuende informasjon. Hvert segment er gjenstand for ulike makrojusteringer.

Det er gjennomført regresjonsanalyser av endring i misligholdsandel på endring i aktuelle makrotidsserier. Regresjonsanalyser er statistiske analysemetoder for å beskrive sammenhengen mellom én eller flere uavhengige og en avhengig variabel (mislighold). Det er tatt utgangspunkt i de etablerte subpopulasjoner i ECL-modellen og de makrotidsseriene som brukes p.t. Regresjonsanalysene er basert på bankens kundedatagrunnlag og historiske observasjoner av PD og utvalgte makroøkonomiske størrelser publisert av Statistisk Sentralbyrå og Norges Bank.

Det er utviklet fire makromodeller for bruk i ECL-modellen, en modell for personkundeporteføljen og tre bransjemodeller (eiendom, industri og øvrig) for næringslivsporteføljen. Følgende makroøkonomiske størrelser har vært brukt for å utvikle makrofaktorer for hhv personkunder og næringslivskunder:

Personkunder:

- Arbeidsledighet
- Konsumprisindeks
- Husholdningenes rentebelastning

Næringslivskunder:

- Pengemarkedsrente
- Euro-kurs
- Eksportmarkedsindikator
- Bruttoinvestering i boliger
- Arbeidsledighet

Sannsynlighet for mislighold (PD)

Sparebanken Møre benytter flere ulike modeller for å fastsette kundenes PD. Valg av modell avhenger av kundetype. PD-modeller er nøkkelkomponenter, både for å kalkulere ECL og for å vurdere hvorvidt en økning i kredittrisiko har vært vesentlig. Disse modellene tilfredsstiller kravet i IFRS 9 om at estimatet av forventet tap skal være objektivt og sannsynlig-hetsvektet. Sparebanken Møre har fått tillatelse til å benytte interne modeller (IRB) for fastsettelse av PD for kapitaldek-ningsformål. For å kunne benytte disse PD’ene for IFRS 9-formål har det blitt foretatt modifiseringer slik at PD som benyttes i IFRS 9 skal reflektere ledelsens nåværende syn på forventede konjunkturedringer.

Tap ved mislighold (LGD)

LGD angir hvor stor prosentandel av eksponeringen banken forventer å tape hvis kunden unnlater å oppfylle sine forpliktelser, hensyntatt sikkerhetsstillelser, forventede framtidige kontantstrømmer og andre relevante forhold.

Tilsvarende som for PD, benytter Sparebanken Møre IRB LGD til kapitaldekningsberegninger (gjelder ikke for foretaks-porteføljen). For å kunne konvertere IRB LGD til IFRS LGD har det blitt gjort modifikasjoner for å fjerne sikkerhetsmarginer for å kunne produsere objektive framskrivninger istedenfor nedgangsjusterte framskrivninger, samt for å fjerne effekten av regulatoriske gulv.

Disse modifikasjonene innebærer at LGD benyttet i IFRS 9 skal reflektere ledelsens nåværende syn og at alle LGD-estimer er forventningsrette.

Eksponering

Eksponering er den andelen av den godkjente kreditten som er forventet å være trukket på tidspunktet for et eventuelt fremtidig mislighold. Eksponering er justert for å reflektere kontraktuelle betalinger av avdrag og renter. Andelen av utrukne bevilgninger som forventes å være opptrukket på tidspunktet for mislighold er reflektert i kredittkonverteringsfaktoren.

Vesentlig økning i kredittrisiko

Vurderingen av om det har oppstått en vesentlig økning i kredittrisiko er basert på en kombinasjon av kvantitative og kvalitative indikatorer, samt «backstops». En vesentlig økning i kredittrisiko har oppstått når en eller flere av kriteriene er tilstede:

Kvantitative kriterier

Om en økning i kredittrisiko er å anse som vesentlig bestemmes ved å sammenligne PD på rapporteringstidspunktet med PD ved første gangs innregning. Dersom PD har økt gjøres det en vurdering av om økningen er vesentlig.

Vesentlig økning i kredittrisiko etter første gangs innregning anses å ha inntrådt når enten

- PD har økt med 100 % eller mer og økningen i PD er på mer enn 0,5 prosentpoeng, eller
- PD har økt med mer enn 2,0 prosentpoeng

Det benyttes vektet, makrojustert PD i år 1 for sammenligning mot PD ved første gangs innregning for å avgjøre om risiko har økt vesentlig.

Kvalitative kriterier

I tillegg til den kvantitative vurderingen av endring i PD gjøres det en kvalitativ vurdering av hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko, for eksempel dersom engasjementet er gjenstand for særskilt overvåking.

«Backstops»

Kredittrisiko anses alltid for å ha økt vesentlig dersom følgende hendelser, «backstops», har inntruffet:

- Kundens avtalte betalinger er forfalt med mer enn 30 dager
- Kunden har fått innvilget betalingslettelser som følge av betalingsvansker, selv om denne hendelsen ikke medfører individuell tapsvurdering i steg 3.

Migrering til steg 1 - friskmelding

En konto migrerer fra steg 2 til 1 hvis:

- Kriteriene for migrasjon fra steg 1 til steg 2 ikke lenger er til stede, og
- Dette tilfredsstilles for minst 1 etterfølgende måned (totalt 2 måneder)

En konto migrerer fra steg 3 til steg 1 eller 2 hvis kunden ikke lenger oppfyller vilkårene for migrering til steg 3.

Kontier som ikke omfattes av ovennevnte migreringsregler antas ikke å ha vesentlig endring i kredittrisiko, og beholder stegtilhørighet fra forrige måned.

Når en kunde skal migrere fra steg 3 (klassifisert som kredittforringet eller misligholdt) til steg 2 og steg 1 (friskmeldt), vil kunden havne først i en karanteperiode på 3 eller 12 måneder i steg 3 (risikoklasse K). Kunden kan flyttes til steg 2 ved overstyring, dersom det vurderes å være beste estimat for forventet tap.

Scenarier

Det utvikles tre scenarier; Basis, Best og Worst. For hvert av scenariene angis forventede verdier av ulike parametere for hvert av de nærmeste fem år. Det angis også en forventet sannsynlighet for at hvert av de tre scenariene skal inntreffe. Etter fem år forventes det at scenariene konvergerer til et langsiktig stabilt nivå.

a) I basisscenarioet legges det til grunn at utviklingen i norsk økonomi følger prognosene til Statistisk sentralbyrå i ”Konjunkturtendensene 2022/4” og til Norges Bank i ”Pengepolitisk rapport 4/22”. Siden 3. kvartal 2022 har prisveksten vært høyere enn ventet, og den ser ut til å holde seg høy lenger enn tidligere anslått. I tillegg er arbeidsmarkedet litt strammere.

Samlet anslår Norges Bank en årsvekst i BNP for Fastlands-Norge på 3,6 prosent i 2022. Forventet lavere konsum i 2023 vil føre til at BNP for Fastlands-Norge avtar med 0,2 prosent. I 2024 og 2025 anslås det at den økonomiske aktiviteten vil ta seg gradvis opp. Økte investeringer innen petroleumsnæringen og aktivitet relatert til klimaomstilling løfter veksten i årene fremover, ifølge Norges Bank. Arbeidsledigheten ventes å øke gradvis de nærmeste årene og deretter stabilisere seg nær nivåene ledigheten var på de siste par årene før pandemien. De neste årene venter Norges Bank at boliglåns-renten vil øke, men noe mindre enn oppgangen i styringsrenten. De anslår at renten på boliglån vil stige til rundt 4,3% i løpet av 2023. Høy konsumprisvekst og økte renter bidrar til å dempe etterspørselen, og Norges Bank anslår at norsk økonomi har nådd konjunkturtoppen. Boligprisene har falt de siste månedene, og det ventes at husholdningene vil redu-sere sitt konsum fremover. Fra neste år venter Norges Bank at lavere kapasitetsutnyttning, lavere prisimpulser fra utlandet og fall i energiprisene bidrar til at prisveksten avtar og nærmer seg inflasjonsmålet på noe sikt.

Bankens misligholdsnivå (fremtidig PD) forventes å øke før det faller mot slutten av perioden. Samlet sett forventes det et lavere misligholdsnivå for industri og personmarked (tabell 1).

Tabell 1 Sparebanken Møres forventede misligholdsnivå (rate) for basisscenarioet

År	Personmarked	Eiendomsbransjen	Industri	Øvrige bransjer
0 (2022)	0,53 %	1,62 %	1,22 %	1,82 %
1 (2023)	1,38 %	2,06 %	1,77 %	2,30 %
2 (2024)	1,45 %	2,06 %	1,53 %	2,30 %
3 (2025)	1,25 %	2,61 %	1,42 %	2,92 %
4 (2026)	1,03 %	2,46 %	1,36 %	2,75 %

Bankens forventede tap (ECL) under dette scenarioet (100% vekting) estimeres til 141 mill. kroner.

b) I bankens best case-scenario legges det til grunn at norsk økonomi opplever en utvikling på linje med basisscenarioet, men at man i mindre grad møter kapasitetsproblemer og prisvekst som igjen resulterer i færre rentehevinger og lavere markedsrenter enn i basisscenarioet. Det medfører at markedsrentene og husholdningenes rentebelastning først avtar noe, for så å stige mot slutten av prognoseperioden. Arbeidsledigheten forventes å ligge gjennomgående noe lavere enn i basisscenarioet.

Bankens misligholdsnivå (fremtidig PD) forventes å øke for personmarked gjennom framskrivingsperioden, mens det samlet sett forventes et noe lavere misligholdsnivå for eiendom, industri og øvrige bransjer i perioden, jf. tabell 2.

Tabell 2 Sparebanken Møres forventede misligholdsnivå (rate) for best case-scenarioet

År	Personmarked	Eiendomsbransjen	Industri	Øvrige bransjer
0 (2022)	0,53%	1,62 %	1,22 %	1,82 %
1 (2023)	0,32%	0,87 %	0,73 %	1,35 %
2 (2024)	0,49%	1,16 %	0,95 %	1,52 %
3 (2025)	0,73%	1,41 %	1,00 %	1,71 %
4 (2026)	0,60%	1,38 %	0,97 %	1,61 %

Bankens forventede tap (ECL) under dette scenarioet (100% vekting) estimeres til 64 mill. kroner.

c) Bankens worst case-scenario bygger på Finanstilsynets stresstest av norsk banker beskrevet i «Finansielt utsyn juni 2022», der det forutsettes at leveringsproblemene forverres, særlig ved at russisk eksport av olje og gass til andre europeiske land stopper helt, og at eksport av korn og andre viktige matvarer fra Ukraina og Russland blir kraftig redusert. Dette vil svekke den realøkonomiske utviklingen, og bidra til ytterligere inflasjonspress både internasjonalt og i Norge. Sentralbankene antas å sette styringsrentene markant opp for å dempe prisstigningen. Det gir høyere markedsrenter, økte risikopremier, reprising i finans og eiendomsmarkedene og realøkonomisk omslag både internasjonalt og i Norge.

Høyere renter, økt usikkerhet blant investorene og uro i finansmarkedene fører i stressscenarioet til fall i prisene på aksjer, rentepapirer og eiendom. Styrings- og markedsrenter forblir høye gjennom framskrivingsperioden fordi prisstigningen forutsettes å bli liggende over sentralbankenes inflasjonsmål. I Norge er det forventet en inflasjon på 5,8 prosent i 2022 og deretter vil inflasjonen gradvis gå ned. Husholdningenes rentebelastning øker fra 6,59 prosent i 2022 til 10 prosent i 2023. Dette er noe lavere enn Finanstilsynet spår i stresstesten. Rentebelastningen forblir høy, selv om den synker til 8,0 prosent i 2026.

Høy gjeld, økt rente og svak inntektsvekst blant husholdningene fører til kraftig innstramming i det private konsumet, som faller med til sammen 9 prosent fra 2022 til 2025. Dette bidrar sammen med svak utvikling i realinvesteringer og eksport av tradisjonelle varer og tjenester til svært svak utvikling i den økonomiske aktiviteten i Norge. BNP for Fastlands-Norge faller 3,5 prosent fra 2022 til 2025. Bankens misligholdsnivå (fremtidig PD) forventes å øke markant de første årene, både i personmarkedet og i bedriftsmarkedet, for deretter å avta noe mot slutten av perioden, jf. tabell 3.

Tabell 3 Sparebanken Møres forventede misligholdsnivå (rate) for worst case-scenarioet

År	Personmarked	Eiendomsbransjen	Industri	Øvrige bransjer
0 (2022)	0,53 %	1,62 %	1,22 %	1,82 %
1 (2023)	4,71 %	4,76 %	2,71 %	4,95 %
2 (2024)	2,92%	3,43 %	1,99 %	3,70 %
3 (2025)	2,38 %	3,37 %	1,91 %	3,70 %
4 (2026)	1,92 %	2,15 %	1,82 %	3,49 %

Bankens forventede tap (ECL) under dette scenarioet (100 % vekting) estimeres til 301 mill. kroner.

Endringer i PD som følge av scenarier vil også kunne påvirke stegtildelingen.

Definisjon av mislighold, kredittforringet (credit-impaired) og forbearance

Misligholdsdefinisjonen er endret fra 1.1.2021 og er utvidet til å kunne omfatte brudd på særskilte engasjementsvilkår (covenantsbrudd etter en konkret vurdering) og avtalte betalingslettelser (forbearance). Den nye misligholdsdefinisjonen har ikke endret konsernets vurdering av kredittrisikoen knyttet til de enkelte eksponeringene, og det er derfor ingen effekt av betydning i konsernets tap. Et engasjement defineres som misligholdt og kredittforringet (non-performing) dersom et

krav er forfalt med mer enn 90 dager og beløpet det høyeste av 1 % av balanseført eksponering (lån og uttrukket kreditt) og 1 000 kroner for massemarked og 2 000 kr for foretak. Brudd på covenants kan også utløse mislighold. Misligholdsdefinisjonen er lik den som benyttes i kapitaldekningsregelverket.

For å vurdere beste estimat for tapsberegning iht IFRS 9 kan det være behov for å gjennomføre overstyring av misligholdte engasjement iht kapitaldekningsregelverket. Andelen overstyrte engasjement vil fremgå av tabeller i note 9.

Et engasjement anses også for å være kredittforringet (non-performing) dersom engasjementet på grunn av svekket kredittverdighet hos debitor har blitt gjenstand for en individuell vurdering som har resultert i en livstids-ECL i steg 3. En finansiell eiendel er kredittforringet når én eller flere hendelser som har en negativ innvirkning på den finansielle eiendelens estimerte framtidige kontantstrømmer, har funnet sted. Indikasjoner på at en finansiell eiendel er kredittforringet, omfatter observerbare data om følgende hendelser:

a) vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker,

b) kontraktsbrudd, for eksempel mislighold eller forfalte betalinger,

En finansiell eiendel blir vurdert som misligholdt dersom låntakeren ikke betaler forfalte terminer, eller overtrekk ikke er dekt inn, maksimalt innen 90 dager

c) når låntakers långiver av økonomiske eller kontraktsmessige grunner knyttet til låntakers finansielle vanskeligheter har gitt låntaker innrømmelser som långiver ellers ikke ville ha vurdert,

d) når det blir sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller utsettes for en annen form for finansiell omorganisering,

e) når et aktivt marked for den finansielle eiendelen forsvinner på grunn av finansielle vanskeligheter, eller

f) kjøp eller opprettelse av en finansiell eiendel med en betydelig rabatt som gjenspeiler påløpte kredittap.

Et engasjement skal vurderes som antepert misligholdt dersom det er sannsynlig at låntaker ikke vil ha gjeldsbetjenings-evne for sine totale gjeldsforpliktelser innenfor sin ordinære drift (unlikeliness til pay).

Det er kanskje ikke mulig å identifisere en enkelt separat hendelse - isteden kan den samlede virkningen av flere hendelser ha vært årsak til at finansielle eiendeler blir kredittforringet.

Det blir foretatt avsetning for garantiforpliktelser dersom det er sannsynlig at forpliktelsen vil komme til oppgjør og forpliktelsen kan estimeres pålitelig. Beste estimat er lagt til grunn ved estimering av avsetningen. Regresskrav knyttet til garanti hvor det er foretatt avsetning er balanseført som eiendel maksimalt lik avsetning.

Et engasjement er gjenstand for forbearance (betalingslettelse som følge av betalingsvansker) hvis banken innvilger endringer i engasjementsvilkårene som en følge av at skyldneren har problemer med å innfri sine betalingsforpliktelser. En performing (ikke-misligholdt) forbearance vil ligge i steg 2, mens en non-performing (misligholdt) forbearance vil ligge i steg 3.

I forbindelse med innvilgelse av en betalingslettelse gjennomføres det en individuell og konkret vurdering av om søknaden om betalingslettelse er «forbearance» og om lånet dermed skal migrere til steg 2 (performing) eller steg 3 (non-performing) i konsernets ECL-modell.

Sensitivitetsanalyser

Makrofaktorer og vekting av scenarier er viktige inputfaktorer i bankens tapsmodell som kan bidra til vesentlige endringer i tapsestimatet og er gjenstand for stor grad av skjønn. Det er utarbeidet et rammeverk for fastsettelse av makrofaktorer og scenarier i ECL-modellen for å tilfredsstille kravet om forventningsrettede og fremadskuende estimer. Endringer i PD som følge av scenarier vil også kunne påvirke stegtildelingen.

Måling av forventet kredittap for hvert trinn krever både informasjon om inntrufne hendelser og nåværende forhold, samt forventede hendelser og framtidige økonomiske forhold. Estimering og bruk av framoverskuende informasjon krever stor grad av skjønn. Hvert makroøkonomiske scenario som benyttes, inkluderer en projeksjon i en femårsperiode.

For basis scenariet, og som grunnlag for makrobaner, tas det utgangspunkt i prognoser fra SSB/Norges bank, supplert med egne prognoser utover dette.

Engasjement med ECL i steg 3 som er beregnet individuelt utgjør en relativt stor andel av samlet ECL. I sensitivitetsanalysen er det foretatt individuelle vurderinger av scenarier og vektinger for disse engasjementene basert på bankens beste estimat. Makrofaktorer og valg av scenarier får konsekvenser for migrering mellom stegene i ECL-modellen i sensitivitetsanalysen.

Scenariene vektes med utgangspunkt i vårt beste estimat på sannsynlighet for de ulike utfallene representert. Estimatorene oppdateres kvartalsvis og var slik ved vurderingene pr. 31. desember 2022. Både best- og worst case er vurdert til å inn-treffe hvert 25 år. Med «best» og «worst» menes her den sterkeste og svakeste konjunkturutviklingen.

Regnskapsført ECL pr 31.12.2022 er basert på en scenariovekting med 70 % vekt på basis-scenariet (normal utvikling), 20 % vekt på worst case-scenariet og 10 % vekt på best case-scenariet. Tapsavsetningene i 2022 er fortsatt preget av den markedsmessige og økonomiske utviklingen i offshore-næringen. Markedsutsiktene har forbedret seg gjennom 2022 som følge av høyere energipriser og høyere aktivitetsnivå. For offshore-porteføljen er det gjort særskilte vurderinger med hensyn til sannsynlighet for mislighold under ulike scenarioer og tilhørende realisasjonsverdier.

Overstyring

Det gjennomføres kvartalsvis ECL-kvalitetssikringsmøter som gjennomgår grunnlag for bokføring av forventet tap. Dersom det foreligger vesentlige hendelser eller andre svakheter i modellen som vil påvirke et forventingsrett tap og som modellen ikke har hensyntatt, blir det foretatt en overstyring av relevante variabler i ECL-modellen.

Det foretas en vurdering av nivået på langsiktig PD og LGD i steg 2 og steg 3 under ulike scenarier.

Validering

Konsernet driver kontinuerlig videreutvikling og etterprøving av risikostyringssystemet og kredittinnvilgelsesprosessen for å sikre at dette holder en høy kvalitet over tid.

Det utføres en uavhengig kvantitativ og kvalitativ validering av konsernets IRB-modell og ECL-modell. Den kvantitative valideringen skal sikre at de benyttede estimater for misligholdssannsynlighet, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold holder en tilstrekkelig god kvalitet. Det gjennomføres analyser som vurderer modellenes evne til å rangere kundene etter risiko (diskrimineringssevne), og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. I tillegg analyseres stabiliteten i modellenes estimater og modellenes konjunkturfølsomhet. Den kvantitative valideringen vil i enkelte tilfeller suppleres med mer kvalitative vurderinger. Dette gjelder særlig dersom tilfanget av statistiske data er begrenset.

Resultatet fra valideringsprosessene inngår arbeidet med videreutvikling av ECL-modellen.

Individuelle tapsvurderinger i steg 3

Når det foreligger indikasjoner på at et utlån er kredittforringet blir det foretatt en individuell tapsvurdering i steg 3.

Ved individuell vurdering av tap i steg 3 beregnes tapsavsetningen som forskjellen mellom balanseført verdi (hovedstol + påløpte renter på vurderingstidspunktet) og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente over lånets forventede levetid. Det benyttes 3 (best, basis og worst case) vektete scenarier med forventede kontantstrømmer som neddiskonteres til nåverdi.

For utlån med flytende rente er diskonteringsrenten lik den effektive rente på måletidspunktet. For utlån med fastrente er diskonteringsrenten lik opprinnelig effektiv rente. For utlån med endret rentesats som følge av finansielle problemer hos debitor er det brukt effektiv rente som gjaldt før lånets rente ble endret. Ved estimering av fremtidige kontantstrømmer er eventuell overtakelse og salg av tilhørende sikkerheter hensyntatt, herunder også utgifter ved overtakelse og salg.

Avsetning for forventet tap på utlån er resultatført som tap på utlån. Nullstilling av tapsavsetning vil medføre en reversering av amortisert kost og denne reverseringen føres under tap. Estimering av fremtidige kontantstrømmer fra et utlån skal også hensynta overtakelse og salg av tilhørende sikkerheter. Ved vurdering av sikkerhetsdekning skal det foretas en kvalifisert vurdering av panteobjektets beskaffenhet og reelle omsetningsverdi hensyntatt utgifter ved overtakelse og salg. Realisasjonsverdier for ulike panteobjekter i en realisasjonssituasjon fastsettes etter beste skjønn. Tidspunkt for avvikling av utlån med tapsavsetning er basert på skjønnsmessige vurderinger og erfaringer fra tilsvarende avviklingsengasjement og konkursavviklinger.

Konstatering av tap

Når alle sikkerheter er realisert og det er utvilsomt at banken ikke får flere innbetalinger på engasjementet blir tapet konstatert. Kravet mot kunden vil likevel bestå og bli fulgt opp, med mindre det er inngått avtale om gjeldsettergivelse med kunden.

Konstatering av tap på finansielle eiendeler (delvis eller fullt) gjennomføres også når det ikke er noen forventning om å gjenvinne eiendelen, enten delvis eller i sin helhet. Dette er vanligvis tilfellet når konsernet fastslår at låntaker ikke har eiendeler eller inntekspotensiale til å generere tilstrekkelige kontantstrømmer for å kunne betale tilbake det tapsutsatte beløpet. Vurderingen gjennomføres på individuelt nivå. Inntektsføring av tidligere konstaterte tap er inkludert i «Tap på utlån, garantier m.v.» i resultatoppstillingen. Tidligere konstaterte tap kan bli gjenstand for innfordringsaktiviteter i tråd med konsernets prosedyrer. Engasjement som er underlagt innfordringsaktiviteter utgjør pr 31.12.2022 5 mill. kroner (6 mill. kroner).

Klimarisiko og beregning av forventet tap

Banken er i en prosess for å kartlegge og synliggjøre klimarisiko i bankens utlånsportefølje og innenfor de ulike bransjene. TCFD-rapportering (Task Force on Climate related Financial Disclosure) for 2021 var et startpunkt for dette arbeidet og vurderingene er en kvalitativ analyse. Mangel på data og varierende kvalitet på data og erfaring gjør den kvantitative og objektive vurderingen utfordrende.

ECL-modellen skal være forventningsrettet og banken har så langt vurdert at de kvalitative klimarisikoanalysene er beheftet med stor grad av usikkerhet og dermed ikke hensyntatt i vurdering av forventet kredittap. Banken vil tilstrebe å finne god metodikk for å implementere klimarisiko i modell for forventet kredittap på foretaksporteføljen.

Tap på utlån og garantier

KONSERN			MORBANK	
2021	2022	Spesifikasjon av periodens tapskostnad	2022	2021
0	6	Endring i ECL Steg 1	4	-1
-12	32	Endring i ECL Steg 2	21	-11
-1	9	Endring i ECL Steg 3	7	0
64	-47	Endring i tapsavsetning - individuelt vurderte	-46	64
7	2	Konstaterte tap hvor det tidligere ikke er foretatt individuell vurdering	2	7
-9	-6	Inngang på tidligere konstaterte tap	-6	-9
49	-4	Tap på utlån og garantier	-18	50

Endring i ECL i perioden

KONSERN 2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
ECL 01.01.2022	33	72	263	368
Tilgang av nye engasjement	19	38	3	60
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-9	-23	-5	-37
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	0	-8	1	-7
Migrering til steg 1	1	-18	0	-17
Migrering til steg 2	-6	45	0	39
Migrering til steg 3	1	-2	10	9
Endring steg 3 (individuelt vurdert)	-	-	-74	-74
ECL 31.12.2022	39	104	198	341
- herav avsetning for forventet tap på utlån PM	11	56	26	93
- herav avsetning for forventet tap på utlån NL	27	42	153	222
- herav avsetning for forventet tap på garantiforpliktelser	1	6	19	26

KONSERN 2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
ECL 01.01.2021	33	84	209	326
Tilgang av nye engasjement	13	12	0	25
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-8	-20	-4	-32
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	-5	-5	-1	-11
Migrering til steg 1	1	-18	-2	-19
Migrering til steg 2	-1	22	0	21
Migrering til steg 3	0	-3	6	3
Endring steg 3 (individuelt vurdert)	-	-	55	55
ECL 31.12.2021	33	72	263	368
- herav avsetning for forventet tap på utlån PM	7	39	21	67
- herav avsetning for forventet tap på utlån NL	25	29	208	262
- herav avsetning for forventet tap på garantiforpliktelser	1	4	34	39

MORBANK 2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
ECL 01.01.2022	31	66	263	360
Tilgang av nye engasjement	16	32	4	52
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-9	-24	-5	-38
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	0	-7	0	-7
Migrering til steg 1	1	-14	0	-13
Migrering til steg 2	-5	36	0	31
Migrering til steg 3	0	-2	9	7
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-74	-74
ECL 31.12.2022	34	87	197	318
- herav avsetning for forventet tap på utlån PM	7	40	25	72
- herav avsetning for forventet tap på utlån NL	26	41	153	220
- herav avsetning for forventet tap på garantiforpliktelser	1	6	19	26

MORBANK 2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
ECL 01.01.2021	32	76	208	316
Tilgang av nye engasjement	12	11	2	25
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-8	-20	-4	-32
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	-5	-3	-1	-9
Migrering til steg 1	1	-15	-1	-15
Migrering til steg 2	-1	19	0	18
Migrering til steg 3	0	-2	4	2
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	55	55
ECL 31.12.2021	31	66	263	360
- herav avsetning for forventet tap på utlån PM	5	34	21	60
- herav avsetning for forventet tap på utlån NL	25	28	208	261
- herav avsetning for forventet tap på garantiforpliktelser	1	4	34	39

Endring i ECL i perioden gruppert på PM og NL

KONSERN 2022	Steg 1		Steg 2		Steg 3		
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	Sum
ECL 01.01.2022	7	26	39	33	21	242	368
Tilgang av nye engasjement	5	14	17	22	1	3	62
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-2	-7	-10	-14	-4	0	-37
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	3	-2	-7	-3	-1	-1	-11
Migrering til steg 1	0	1	-8	-9	0	0	-16
Migrering til steg 2	-2	-4	26	19	0	0	39
Migrering til steg 3	0	0	-1	0	8	2	9
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-	-	1	-74	-73
ECL 31.12.2022	11	28	56	48	26	172	341

KONSERN 2021	Steg 1		Steg 2		Steg 3		
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	Sum
ECL 01.01.2021	6	27	34	50	20	189	326
Tilgang av nye engasjement	3	10	8	4	0	0	25
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-2	-6	-9	-12	-4	0	-33
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	0	-5	1	-7	-1	0	-12
Migrering til steg 1	0	1	-8	-8	-1	-1	-17
Migrering til steg 2	0	-1	16	6	0	0	21
Migrering til steg 3	0	0	-3	0	6	0	3
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-	-	1	54	55
ECL 31.12.2021	7	26	39	33	21	242	368

MORBANK 2022	Steg 1		Steg 2		Steg 3		
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	Sum
ECL 01.01.2022	5	26	34	32	21	242	360
Tilgang av nye engasjement	3	14	11	21	1	3	53
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-2	-7	-9	-15	-4	0	-37
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	2	-3	-5	-3	-1	-1	-11
Migrering til steg 1	0	1	-7	-7	0	0	-13
Migrering til steg 2	-1	-4	17	19	0	0	31
Migrering til steg 3	0	0	-1	0	7	2	8
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-	-	1	-74	-73
ECL 31.12.2022	7	27	40	47	25	172	318

MORBANK 2021	Steg 1		Steg 2		Steg 3		
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	Sum
ECL 01.01.2021	4	27	27	50	19	189	316
Tilgang av nye engasjement	2	10	7	4	2	0	25
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-1	-6	-8	-12	-4	0	-31
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	0	-5	4	-8	-1	0	-10
Migrering til steg 1	0	1	-7	-8	0	-1	-15
Migrering til steg 2	0	-1	13	6	0	0	18
Migrering til steg 3	0	0	-2	0	4	0	2
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-	-	1	54	55
ECL 31.12.2021	5	26	34	32	21	242	360

Endring i eksponering i perioden

KONSERN 2022	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
Eksponering 01.01.2022	45 925	23 660	1 838	1 454	92	1 004	73 973
Tilgang av nye engasjement	14 030	7 885	2 320	670	1	218	25 124
Avgang av engasjement	-10 582	-5 112	-437	-769	-17	-1	-16 918
Migrering til steg 1	345	0	-39	0	0	0	306
Migrering til steg 2	-5 398	-4 410	5 248	3 281	0	0	-1279
Migrering til steg 3	-38	-6	-25	-6	56	11	-8
Engasjement som er skjønnsmessig overstyrt migrering	0	276	9	175	-9	-451	0
Andre endringer	-1 057	-737	416	-18	-10	0	-1 406
Eksponering 31.12.2022*	43 225	21 556	9 330	4 787	113	781	79 792

KONSERN 2021	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
Eksponering 01.01.2021	43 087	20 241	1 519	2 042	111	939	67 939
Tilgang av nye engasjement	13 761	9 011	292	219	1	0	23 284
Avgang av engasjement	-9 691	-4 720	-377	-697	-26	-1	-15 512
Migrering til steg 1	552	577	-566	-593	-12	-10	-52
Migrering til steg 2	-1 052	-552	1 013	536	-2	0	-57
Migrering til steg 3	-11	0	-27	0	36	0	-2
Andre endringer	-721	-897	-16	-53	-16	76	-1 627
Eksponering 31.12.2021*	45 925	23 660	1 838	1 454	92	1 004	73 973

MORBANK 2022	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
Eksponering 01.01.2022	14 898	22 883	991	1 350	92	1 004	41 218
Tilgang av nye engasjement	4 226	7 654	705	625	6	218	13 434
Avgang av engasjement	-4 279	-4 984	-260	-726	-16	-1	-10 266
Migrering til steg 1	172	0	-197	0	0	0	-25
Migrering til steg 2	-1 594	-4 295	1 527	3 617	0	0	-745
Migrering til steg 3	-14	-6	-16	-6	27	11	-4
Engasjement som er skjønnsmessig overstyrt migrering	0	276	9	175	-9	-451	0
Andre endringer	-260	-718	296	-14	-5	0	-701
Eksponering 31.12.2022*	13 149	20 810	3 055	5 021	95	781	42 911

MORBANK 2021	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
Eksponering 01.01.2021	12 976	19 584	759	1 966	111	939	36 335
Tilgang av nye engasjement	5 842	8 786	246	214	11	0	15 099
Avgang av engasjement	-3 812	-4 669	-204	-693	-26	-1	-9 405
Migrering til steg 1	234	563	-244	-578	-9	-10	-44
Migrering til steg 2	-484	-507	464	492	-2	0	-37
Migrering til steg 3	-5	0	-17	0	21	0	-1
Andre endringer	147	-874	-13	-51	-14	76	-729
Eksponering 31.12.2021*	14 898	22 883	991	1 350	92	1 004	41 218

*) Tabellene over tar utgangspunkt i eksponering (inkl ubenyttede trekkfasiliteter og garantier) på rapporteringstidspunktet. Tabellene inkluderer ikke utlån vurdert til virkelig verdi. Tallene vil dermed ikke være avstembare mot balansen.

Engasjement (eksponering) fordelt på risikogrupper basert på sannsynligheten for mislighold

KONSERN 2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	SUM 31.12.2022
Lav risikoklasse (0 % - < 0,5 %)	55 472	5 630	0	61 102
Middels risikoklasse (0,5 % - < 3 %)	8 281	6 106	0	14 387
Høy risikoklasse (3 % - <100 %)	1 028	1 932	0	2 960
PD = 100 %	0	0	674	674
Engasjement med overstyrt migrering	0	449	220	669
Brutto engasjement før ECL	64 781	14 117	894	79 792
- Forventet tap (ECL)	-39	-104	-198	-341
Netto engasjement *)	64 742	14 013	696	79 451

KONSERN 2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	SUM 31.12.2021
Lav risikoklasse (0 % - < 0,5 %)	57 093	339	0	57 432
Middels risikoklasse (0,5 % - < 3 %)	10 186	2 024	0	12 210
Høy risikoklasse (3 % - <100 %)	1 974	1 261	0	3 235
PD = 100 %	0	0	1 096	1 096
Brutto engasjement før ECL	69 253	3 624	1 096	73 973
- Forventet tap (ECL)	-33	-72	-263	-368
Netto engasjement *)	69 220	3 552	833	73 605

MORBANK 2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	SUM 31.12.2022
Lav risikoklasse (0 % - < 0,5 %)	25 005	2 348	0	27 353
Middels risikoklasse (0,5 % - < 3 %)	7 938	3 803	0	11 741
Høy risikoklasse (3 % - <100 %)	1 016	1 476	0	2 492
PD = 100 %	0	0	656	656
Engasjement med overstyrt migrering	0	449	220	669
Brutto engasjement før ECL	33 959	8 076	876	42 911
- Forventet tap (ECL)	-34	-87	-197	-318
Netto engasjement *)	33 925	7 989	679	42 593

MORBANK 2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	SUM 31.12.2021
Lav risikoklasse (0 % - < 0,5 %)	26 588	273	0	26 861
Middels risikoklasse (0,5 % - < 3 %)	9 005	1 263	0	10 268
Høy risikoklasse (3 % - <100 %)	1 860	1 133	0	2 993
PD = 100 %	0	0	1 096	1 096
Brutto engasjement før ECL	37 453	2 669	1 096	41 218
- Forventet tap (ECL)	-31	-66	-263	-360
Netto engasjement *)	37 422	2 603	833	40 858

*) Tabellene over tar utgangspunkt i eksponering (inkl. bl.a. ubenyttede trekkfasiliteter) på rapporteringstidspunktet. Tabellene inkluderer ikke utlån vurdert til virkelig verdi. Tallene vil dermed ikke være avstembare mot balansen.

Sensitivitetsanalyse

KONSERN 2022	Scenariovekter			Personkunder	Foretak	Sum konsern
	Worst	Basis	Best	Beregnet ECL (MNOK)	Beregnet ECL (MNOK)	Beregnet ECL (MNOK)
Normal utvikling	20 %	70 %	10 %	84	77	161
Negativ utvikling	70 %	20 %	10 %	127	117	244
Positiv utvikling	10 %	20 %	70 %	54	47	101

	Worst	Basis	Best	Beregnet ECL (MNOK)	Beregnet ECL (MNOK)	Beregnet ECL (MNOK)
100 % vekting av basis scenario	0 %	100 %	0 %	72	69	141
100 % vekting av worst case scenario	100 %	0 %	0 %	160	141	301
100 % vekting av best case scenario	0 %	0 %	100 %	34	30	64

I 2022 er ECL-modellen endret slik at migrering er påvirket av makrojustert PD.

Forbearance fordelt på ECL steg

KONSERN/MORBANK 2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
Forbearance PM	0	396	52	448
Forbearance NL	0	917	461	1 378
Sum forbearance 31.12.2022	0	1 313	513	1 826

KONSERN/MORBANK 2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
Forbearance PM	0	394	47	441
Forbearance NL	0	482	810	1 292
Sum forbearance 31.12.2021	0	876	857	1 733

10 Kredittforringede engasjementer

Regnskapsprinsippene for måling av utlån er redegjort for i note 9. Forfalte engasjementer og overtrekk blir løpende overvåket. Engasjementer hvor det identifiseres en sannsynlig svekkelse i kundens betalingsevne, blir ansett som kredittforringet og overført til steg 3 hvor det avsettes for forventet tap i hele levetiden.

Kredittforringede engasjement

Tabellen viser summen av engasjementer med mislighold over 90 dager og øvrige kredittforringede engasjementer (uten mislighold over 90 dager). Kunder som har vært i mislighold må være i «karantene» med 100 % PD i minst tre måneder før de igjen kan scores som «friske». Disse kundene inngår i brutto kredittforringede engasjementer.

	31.12.2022			31.12.2021		
KONSERN	Sum	PM	NL	Sum	PM	NL
Brutto engasjementer med betalingsmislighold over 90 dager	47	35	12	46	41	5
Brutto øvrige kredittforringede engasjementer	1 076	146	930	1 050	51	999
Brutto kredittforringede engasjementer	1 123	181	942	1 096	92	1 004

Tapsavsetning på engasjementer med betalingsmislighold over 90 dager	12	6	6	15	11	4
Tapsavsetning på øvrige kredittforringede engasjementer	186	20	166	248	10	238
Tapsavsetning knyttet til kredittforringede engasjementer	198	26	172	263	21	242

Netto engasjementer med betalingsmislighold over 90 dager	35	29	6	31	30	1
Netto øvrige kreditforringede engasjementer	890	126	764	802	41	761
Netto kredittforringede engasjementer	925	155	770	833	71	762

Brutto utlån konsern	76 393	50 818	25 575	70 254	47 557	22 697
Garantier konsern	1 362	3	1 359	1 732	4	1 728
Brutto kredittforringede engasjementer i % av utlån/garantier	1,44 %	0,36 %	3,50 %	1,52 %	0,19 %	4,11 %
Netto kredittforringede engasjementer i % av utlån/garantier	1,19 %	0,30 %	2,86 %	1,16 %	0,15 %	3,12 %

Engasjementer i karantene

	31.12.2022		
KONSERN	Sum	PM	NL
Brutto engasjementer i karantene	508	59	449
Brutto engasjementer i karantene i % av brutto kredittforringede engasjementer	45 %	33 %	48 %

MORBANK	Sum	PM	NL	Sum	PM	NL
Brutto engasjementer med betalingsmislighold over 90 dager	45	33	12	44	39	5
Brutto øvrige kredittforringede engasjementer	1 060	130	930	1 045	46	999
Brutto kredittforringede engasjementer	1 105	163	942	1 089	85	1 004
Tapsavsetning på engasjement med betalingsmislighold over 90 dager	12	6	6	15	11	4
Tapsavsetning på øvrige kredittforringede engasjement	185	19	166	248	10	238
Tapsavsetning knyttet til kredittforringede engasjement	197	25	172	263	21	242
Netto engasjementer med betalingsmislighold over 90 dager	33	27	6	29	28	1
Netto øvrige kredittforringede engasjementer	875	111	764	797	36	761
Netto kredittforringede engasjementer	908	138	770	826	64	762
Brutto utlån morbank	46 015	21 273	24 742	41 387	19 469	21 918
Garantier morbank	1 362	3	1 359	1 732	4	1 728
Brutto kredittforringede engasjementer i % av utlån/garantier	2,33 %	0,77 %	3,61 %	2,53 %	0,44 %	4,25 %
Netto kredittforringede engasjementer i % av utlån/garantier	1,92 %	0,65 %	2,95 %	1,92 %	0,34 %	3,22 %

Engasjementer i karantene				31.12.2022
MORBANK	Sum	PM	NL	
Brutto engasjementer i karantene	500	51	449	
Brutto engasjementer i karantene i % av brutto kredittforringede engasjementer	45 %	31 %	48 %	

Kredittforringede engasjementer med kvantitative opplysninger om sikkerhetsstillelse og andre kredittforbedringer

KONSERN 2022	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Vurdert verdi sikkerheter
Personkunder (PM)	181	-26	147
Næringslivskunder (NL)	942	-172	689
Sum	1 123	-198	836

KONSERN 2021	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Vurdert verdi sikkerheter
Personkunder (PM)	92	-21	119
Næringslivskunder (NL)	1 004	-242	702
Sum	1 096	-263	821

11 Markedsrisiko

Styret i banken fastsetter de langsiktige målene for bankens risikoprofil. Disse gjøres operasjonelle gjennom de fullmakter og rammer som er delegert i organisasjonen. Sparebanken Møre styrer markedsrisiko og håndterer fullmakter, rammer og retningslinjer knyttet til finansielle instrument basert på styrevedtatte strategidokument. Strategidokumentene er underlagt periodisk gjennomgang ved at de revideres/vedtas en gang i året av styret i banken. Dokumentene skal utover dette være videreformidlet, godkjent og forstått av de operative enhetene, bankens kontrollfunksjoner og administrasjon. For å sikre en nødvendig kvalitet og uavhengighet er utviklingen av risikostyringsverktøy og utføring av risikorapporteringen organisert i en enhet uavhengig av de operative virksomhetene.

Konsernets markedsrisiko måles og overvåkes med bakgrunn i konservative rammer som fornyes og godkjennes av styret minimum årlig.

Renterisiko fremgår av note [12](#), valutarisiko av note [13](#) og finansielle derivat er beskrevet i note [25](#).

12 Renterisiko

Renterisiko oppstår ved at konsernet kan ha ulik rentebindingstid på sine eiendeler og forpliktelser. Sparebanken Møre måler renterisikoen ved analyser som gir effekten på balansen av en renteendring på 1 prosentpoengs parallellskift i rentekurven. På denne måten kan en kvantifisere hvilken risiko banken har påtatt seg og hvilken effekt denne har på balansepostene ved endringer i markedsrenten. Analysen legger til grunn gjenværende løpetid på den rentebærende delen av balansen. Desto lenger midler bindes opp ved en plassering, jo større er det potensielle tap/gevinst ved en stigning/et fall i markedsrenten. Konsernet har en kort rentebinding og renterisikoen vurderes som lav. Tabellen nedenfor viser potensiell effekt av verdiendringer på rentebærende finansielle eiendeler og forpliktelser for konsernet ved en økning i rentenivået på ett prosentpoeng. Beregningen er foretatt basert på gjeldende posisjoner og markedsrenter pr 31. desember. De foretatte beregningene bekrefter bankens lave risikotoleranse for verdiendringer grunnet renteutviklingen.

KONSERN			MORBANK	
2021	2022	Løpetidsbånd	2022	2021
8	12	Inntil 1 mnd	1	-3
13	4	1 - 3 mnd	5	15
9	13	3 - 12 mnd	11	7
-7	2	1 - 5 år	-3	6
-1	-18	Over 5 år	-5	0
22	13	Totalt	9	25
-17	-16	Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	-16	-16
-13	-20	Utlån til og fordringer på kunder med fast rente	-7	7
-83	-57	Øvrige utlån	-26	-53
82	51	Innskudd fra kunder	51	82
50	52	Utstedte obligasjoner	4	4
3	2	Øvrige balanseposter	1	1
22	13	Totalt	9	25

13 Valutarisiko

Sparebanken Møre måler valutarisikoen ut fra nettoposisjonene i de ulike valutaene. Det er et hovedprinsipp at alle forretninger mot kunder omgående skal dekkes med motgående forretning i markedet slik at valutakursrisikoen reduseres til et minimum. Banken har ingen egenhandel innenfor valutainstrumenter. Alle balanseposter i utenlandsk valuta er omregnet til NOK etter kurs på balansedagen. For sedler og mynter er det brukt tilnærmet kjøpskurser. Løpende inntekter og utgifter er omregnet til NOK etter kurser på det tidspunkt de oppsto. Netto realiserte og urealiserte gevinster/tap er resultatført. Den utilsiktede valutarisikoen har vært på et minimum gjennom året.

KONSERN - 2022	Totalt	Norske kroner	Valuta	Herav: USD	EUR	CHF	DKK	Øvrige
Kontanter og fordringer på Norges Bank	394	394	0					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	361	123	238	9	95	1	61	72
Utlån til og fordringer på kunder	76 078	72 892	3 186	1 925	337	382	390	152
Sertifikater og obligasjoner	11 013	10 191	822		606			216
Øvrige eiendeler	1 655	1 617	38	16	9	3	7	3
Sum eiendeler	89 501	85 217	4 284	1 950	1 047	386	458	443
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	586	572	14	9			4	1
Innskudd fra kunder	43 881	43 297	584	137	319		60	68
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	34 236	23 582	10 654		10 654			
Øvrige forpliktelser	1 839	1 688	151	8	131			12
Ansvarlig lånekapital	857	857	0					
Egenkapital	8 102	8 102	0					
Sum forpliktelser og egenkapital	89 501	78 098	11 403	154	11 104	0	64	81
Valutakontrakter			7 123	-1 811	10 060	-383	-390	-353
Netto valutaeksponering			4	-15	3	3	4	9
Effekt ved 10 % kursendring	1							

KONSERN - 2021	Totalt	Norske kroner	Valuta	Herav: USD	EUR	JPY	CHF	Øvrige
Kontanter og fordringer på Norges Bank	428	428	0					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	867	661	206	33	89	2	23	59
Utlån til og fordringer på kunder	69 925	67 057	2 868	1 508	348	405	435	172
Sertifikater og obligasjoner	10 185	9 237	948		640		101	207
Øvrige eiendeler	1 392	1 364	28	14	6	2	2	4
Sum eiendeler	82 797	78 747	4 050	1 555	1 083	409	561	442
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	980	969	11	8			1	2
Innskudd fra kunder	41 853	41 382	471	130	281		5	55
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	30 263	19 617	10 646		10 646			
Øvrige forpliktelser	1 428	1 405	23	5			18	
Ansvarlig lånekapital	703	703	0					
Egenkapital	7 570	7 570	0					
Sum forpliktelser og egenkapital	82 797	71 646	11 151	143	10 927	0	24	57
Valutakontrakter			7 117	-1 401	9 844	-407	-536	-383
Netto valutaeksponering			16	11	0	2	1	2
Effekt ved 10 % kursendring	2							

MORBANK - 2022	Totalt	Norske kroner	Valuta	Herav: USD	EUR	CHF	DKK	Øvrige
Kontanter og fordringer på Norges Bank	394	394	0					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 865	3 627	238	9	95	1	61	72
Utlån til og fordringer på kunder	45 723	42 537	3 186	1 925	337	382	390	152
Sertifikater og obligasjoner	10 892	10 070	822		606			216
Øvrige eiendeler	2 830	2 792	38	16	9	3	7	3
Sum eiendeler	63 704	59 420	4 284	1 950	1 047	386	458	443
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 969	1 955	14	9			4	1
Innskudd fra kunder	43 967	43 383	584	137	319		60	68
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 429	7 429	0					
Øvrige forpliktelser	1 565	1 414	151	8	131			12
Ansvarlig lånekapital	857	857	0					
Egenkapital	7 917	7 917	0					
Sum forpliktelser og egenkapital	63 704	62 955	749	154	450	0	64	81
Valutakontrakter			-3 531	-1 811	-594	-383	-390	-353
Netto valutaeksponering			4	-15	3	3	4	9
Effekt ved 10 % kursendring	1							

MORBANK - 2021	Totalt	Norske kroner	Valuta	Herav: USD	EUR	JPY	CHF	Øvrige
Kontanter og fordringer på Norges Bank	428	428	0					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4 268	4 062	206	33	89	2	23	59
Utlån til og fordringer på kunder	41 067	38 199	2 868	1 508	348	405	435	172
Sertifikater og obligasjoner	10 030	9 082	948		640		101	207
Øvrige eiendeler	2 386	2 358	28	14	6	2	2	4
Sum eiendeler	58 179	54 129	4 050	1 555	1 083	409	561	442
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 877	1 866	11	8			1	2
Innskudd fra kunder	41 870	41 399	471	130	281		5	55
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5 174	5 174	0					
Øvrige forpliktelser	1 244	1 221	23	5			18	
Ansvarlig lånekapital	703	703	0					
Egenkapital	7 311	7 311	0					
Sum forpliktelser og egenkapital	58 179	57 674	505	143	281	0	24	57
Valutakontrakter			-3 529	-1 401	-802	-407	-536	-383
Netto valutaeksponering			16	11	0	2	1	2
Effekt ved 10 % kursendring	2							

14 Likviditetsrisiko

Styringen av Sparebanken Møres finansieringsstruktur er fastsatt i en overordnet finansieringsstrategi som blir evaluert og vedtatt av styret minimum en gang i året. Her beskrives de mål banken har for å bevare sin finansielle styrke, og det er definert konkrete rammer på ulike områder for bankens likviditetsstyring. Likviditetsstyringen inneholder også stress-tester hvor en simulerer likviditetseffekten av ulike scenarier ved å kvantifisere sannsynligheten for refinansiering fra de ulike likviditetskildene. Banken har inkludert i sin strategi å spre finansieringen på flere kilder, både hva gjelder markeder, instrumenter og løpetider, for å redusere risikoen.

For å sørge for at konsernets likviditetsrisiko holdes på et lavt nivå skal utlån til kunder i hovedsak finansieres ved kunde-innskudd, samt langsiktig verdipapirgjeld. Likviditetsrisikoen styres gjennom både kortsiktige rammer som begrenser netto refinansieringsbehov, og et langsiktig styringsmål.

Innskuddsdekningen i konsernet, beregnet inklusive overførte boliglån til Møre Boligkreditt AS, utgjorde 57,4 % ved utgangen av 2022, mot 59,6 % ved utgangen av 2021.

Gjennomsnittlig restløpetid på porteføljen av senior obligasjonslån og obligasjoner med fortrinnsrett var henholdsvis 2,2 år og 3,1 år ved utgangen av 2022, mot 2,6 år og 3,5 år ett år tidligere.

Banken har også beholdning av verdipapirer, som inngår som et ledd i den løpende likviditetsstyringen. Se ytterligere informasjon i note [22](#) og [24](#).

Tabellene nedenfor viser kontraktsmessige ikke-diskonterte kontantstrømmer. Tallstørrelsene kan således ikke avstemmes mot balansen.

Likviditetsrisiko 31.12.2022

KONSERN	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på Norges Bank	394					394
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	361					361
Utlån til og fordringer på kunder	13 219	837	4 742	24 656	64 174	107 628
Sertifikater og obligasjoner	95	426	1 564	9 449	623	12 157
Sum eiendeler	14 069	1 263	6 306	34 105	64 797	120 540
Forpliktelser						
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	586					586
Innskudd fra kunder	41 269	327	1 835	508		43 939
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	40	147	6 049	29 636	2 323	38 195
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	4	6	531	408		949
Sum forpliktelser	41 899	480	8 415	30 552	2 323	83 669
Finansielle derivat						
Kontantstrømmer inn	29	103	516	1 612	443	2 703
Kontantstrømmer ut	43	224	581	1 980	431	3 259
Sum finansielle derivat	-14	-121	-65	-368	12	-556

Likviditetsrisiko 31.12.2021

KONSERN	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på Norges Bank	428					428
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	867					867
Utlån til og fordringer på kunder	8 221	322	2 997	18 027	53 892	83 459
Sertifikater og obligasjoner	299	600	1 475	6 969	1 118	10 461
Sum eiendeler	9 815	922	4 472	24 996	55 010	95 215
Forpliktelser						
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	980					980
Innskudd fra kunder	40 567	432	843	17		41 859
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10	1 042	3 465	25 077	1 620	31 214
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	3	1	210	512		726
Sum forpliktelser	41 560	1 475	4 518	25 606	1 620	74 779
Finansielle derivat						
Kontantstrømmer inn	9	57	271	811	234	1 382
Kontantstrømmer ut	16	96	285	900	214	1 511
Sum finansielle derivat	-7	-39	-14	-89	20	-129

Likviditetsrisiko 31.12.2022

MORBANK	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på Norges Bank	394					394
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 865					3 865
Utlån til og fordringer på kunder	8 756	642	3 859	19 617	31 008	63 882
Sertifikater og obligasjoner	95	375	1 562	9 373	623	12 028
Sum eiendeler	13 110	1 017	5 421	28 990	31 631	80 169
Forpliktelser						
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 969					1 969
Innskudd fra kunder	41 355	327	1 835	508		44 025
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	40	12	2 680	4 339	1 010	8 081
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	4	6	531	408		949
Sum forpliktelser	43 368	345	5 046	5 255	1 010	55 024
Finansielle derivat						
Kontantstrømmer inn	29	161	526	1 847	428	2 991
Kontantstrømmer ut	21	175	488	1 817	421	2 922
Sum finansielle derivat	8	-14	38	30	7	69

Likviditetsrisiko 31.12.2021

MORBANK	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på Norges Bank	428					428
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4 268					4 268
Utlån til og fordringer på kunder	4 031	228	2 501	15 476	25 900	48 136
Sertifikater og obligasjoner	298	610	1 061	7 231	1 118	10 318
Sum eiendeler	9 025	838	3 562	22 707	27 018	63 150
Forpliktelser						
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 877					1 877
Innskudd fra kunder	40 584	432	843	17		41 876
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10	1	754	4 637		5 402
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	3	1	210	512		726
Sum forpliktelser	42 474	434	1 807	5 166	0	49 881
Finansielle derivat						
Kontantstrømmer inn	8	37	160	478	157	840
Kontantstrømmer ut	9	50	150	507	164	880
Sum finansielle derivat	-1	-13	10	-29	-7	-40

15 Netto renteinntekter

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemethode. Dette innebærer løpende inntektsføring av renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemethode benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost, og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet, med unntak av etableringsgebyrer på utlån til virkelig verdi som inntektsføres når de opptjenes. Renteinntekter på nedskrevne engasjementer beregnes ved bruk av effektiv rente av nedskrevet verdi. Renteinntekter på finansielle instrumenter inkluderes på linjen for ”Netto renteinntekter”.

Netto renteinntekter

KONSERN 2022			MORBANK 2022		
Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost	Totalt	Totalt	Vurdert til amortisert kost	Vurdert til virkelig verdi
			Renteinntekter av:		
	10	10	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	89	89
115	2 376	2 491	Utlån til og fordringer på kunder	1 656	1 614
229		229	Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	225	225
344	2 386	2 730	Sum renteinntekter	1 970	1 703
			Rentekostnader på:		
	10	10	Gjeld til kredittinstitusjoner	32	32
0	452	452	Innskudd fra og gjeld til kunder	452	452
	675	675	Utstedte sertifikater og obligasjoner	158	158
	27	27	Ansvarlig lånekapital	28	28
	49	49	Andre rentekostnader	45	45
0	1 213	1 213	Sum rentekostnader	715	715
344	1 173	1 517	Netto renteinntekter	1 255	988

KONSERN 2021			MORBANK 2021		
Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost	Totalt	Totalt	Vurdert til amortisert kost	Vurdert til virkelig verdi
			Renteinntekter av:		
	2	2	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	33	33
67	1 581	1 648	Utlån til og fordringer på kunder	1 056	1 032
73		73	Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	79	79
140	1 583	1 723	Sum renteinntekter	1 168	1 065
			Rentekostnader på:		
	4	4	Gjeld til kredittinstitusjoner	15	15
	140	140	Innskudd fra og gjeld til kunder	140	140
	254	254	Utstedte sertifikater og obligasjoner	52	52
	14	14	Ansvarlig lånekapital	14	14
	45	45	Andre rentekostnader	40	40
0	457	457	Sum rentekostnader	261	261
140	1 126	1 266	Netto renteinntekter	907	804

16 Netto provisjons- og andre inntekter

Garantiprovisjoner inntektsføres løpende, tilsvarende som for renteinntekter. Alle gebyrer relatert til betalingstransaksjoner inntektsføres når transaksjonen skjer. Honorarer og gebyrer fra salg eller formidling av aksjer, aksjefond, forsikring, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskaper, inntektsføres når den inntekts-genererende aktiviteten er utført. Kundehandler med finansielle instrumenter vil generere inntekter i form av marginer og kurtasje, som inntektsføres når handelen er gjennomført. Utbytte på aksjer inntektsføres når utbyttet er endelig vedtatt.

KONSERN			MORBANK	
2021	2022		2022	2021
39	44	Garantiprovisjon	44	39
26	27	Inntekter fra forsikringssalg (skade/person)	27	26
15	15	Inntekter fra fondssalg/verdipapirer	15	15
42	43	Inntekter fra aktiv forvaltning	43	42
79	90	Inntekter fra betalingsformidling	90	79
25	29	Andre gebyrer og provisjonsinntekter	28	25
226	248	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	247	226
-34	-34	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-34	-34
25	31	Inntekter eiendomsmegling	0	0
1	1	Øvrige driftsinntekter	45	45
26	32	Andre driftsinntekter	45	45
218	246	Netto provisjons- og andre driftsinntekter	258	237

Tabellen nedenfor viser provisjonsinntekter og -kostnader omfattet av IFRS 15 brutt ned på de største hovedpostene og fordelt pr segment.

Netto provisjons og andre driftsinntekter - 2022	Konsern	Annet	Nærings-liv	Person-marked	Eiendoms-megling
Garantiprovisjon	44	0	44	0	0
Inntekter fra forsikringssalg (skade/person)	27	2	2	23	0
Inntekter fra fondssalg/verdipapirer	15	2	1	12	0
Inntekter fra aktiv forvaltning	43	2	21	19	0
Inntekter fra betalingsformidling	90	9	18	63	0
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	29	1	9	19	0
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	248	16	95	136	0
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-34	-7	-3	-24	0
Inntekter eiendomsmegling	31	0	0	0	31
Øvrige driftsinntekter	1	1	0	0	0
Andre driftsinntekter	32	1	0	0	31
Netto provisjons- og andre driftsinntekter	246	10	92	112	31

Netto provisjons og andre driftsinntekter - 2021	Konsern	Annet	Nærings- liv	Person- marked	Eiendoms- megling
Garantiprovisjon	39	3	36	0	0
Inntekter fra forsikringssalg (skade/person)	26	4	2	20	0
Inntekter fra fondssalg/verdipapirer	15	4	1	10	0
Inntekter fra aktiv forvaltning	42	2	21	19	0
Inntekter fra betalingsformidling	79	9	18	52	0
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	25	-1	8	18	0
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	226	21	86	119	0
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-34	-9	-2	-23	0
Inntekter eiendomsmegling	25	0	0	0	25
Øvrige driftsinntekter	1	1	0	0	0
Andre driftsinntekter	26	1	0	0	25
Netto provisjons- og andre driftsinntekter	218	13	84	96	25

17 Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter

KONSERN			MORBANK		
2021	2022	Note	2022	2021	
12	15	Renteforretninger (for kunder)	18	10	
35	42	Valutaforretninger (for kunder)	42	35	
3	11	Mottatt utbytte	29252	240	
18	24	Kursgevinst/-tap aksjer	24	18	
-23	-75	Kursgevinst/-tap obligasjoner	-71	-21	
-107	-121	Verdiendring på fastrenteutlån	24-45	-40	
113	107	Derivat knyttet til fastrenteutlån	35	43	
771	371	Verdiendring på utstedte obligasjoner	36	49	
-777	-380	Derivat knyttet til utstedte obligasjoner	-27	-49	
-2	-1	Resultateffekt ved tilbakekjøp av utstedte obligasjoner	-1	-1	
0	0	Øvrig verdiendring	-8	0	
43	-7	Netto resultat fra finansielle instrumenter	255	284	

Resultatførte verdiendringer på finansielle instrument i virkelig verdisikring

KONSERN			MORBANK	
2021	2022		2022	2021
765	459	Verdisikret verdipapirgjeld med verdiendringer over resultatet	36	60
-769	-472	Finansielle derivater benyttet i sikringsbokføring	-38	-62
-4	-13	Totalt	-2	-2

18 Lønn

KONSERN			MORBANK	
2021	2022	(Mill. kroner)	2022	2021
252	297	Lønn, feriepenger og andre kontantytelser	277	235
2	3	Honorarer styret	3	2
8	14	Bonus/overskuddsdeling 1)	14	8
23	23	Pensjonskostnad (note 20)	23	23
42	49	Arbeidsgiveravgift	46	40
14	17	Arbeidsgiveravgift (finanssskatt)	17	14
19	27	Andre personalkostnader	26	18
360	430	Sum lønn m.v.	406	340
2021	2022	Bemanning:	2022	2021
364	374	Årsverk pr. 31.12	356	347
355	369	Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret	352	341

1) Deler av bonusen (ca 50 %) for 2022 og 2021 ble gitt i form av egenkapitalbevis (MORG). Egenkapitalbevisene ble kjøpt i markedet til børskurs, totalt 55 900 i 2022 og ca 9 100 EKB i 2021.

Banken har pr. 31.12.2022 ikke forpliktelser overfor adm. direktør, medlemmer av styret eller andre ansatte til å gi spesielt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet eller vervet, foruten en etterlønnssavtale på 6 måneder for adm. direktør. Det eksisterer ingen ordninger eller regnskapsmessige forpliktelser vedr. overskuddsdelinger, opsjoner, tegningsretter og lignende for noen av de nevnte personene. Vedrørende konsernets bonusordninger vises det til omtale i NUES-dokumentet punkt 12, samt omtale i bankens godtgjørelsesrapport. Administrerende direktør har kontraktsfestet 6 måneders oppsigelsestid. Det vises for øvrig til note 20 for beskrivelse av pensjonsordninger. All lønn og annen godtgjørelse til ansatte i konsernet og nærstående parter er kostnadsført ved regnskapsårets slutt. Pensjonskostnader er regnskapsmessig kostnad for banken inkl. premiebetaling ved de ulike pensjonsordningene.

KONSERN - Lønn, annen godtgjørelse, pensjon

Lønn til adm.direktør utgjorde 2 720 379 kroner i 2022 (2021: 2 575 845 kroner). Beregnet fordel av naturalytelser utgjorde 351 696 kroner (2021: 215 411 kroner). I tillegg er det i bankens regnskap kostnadsført årets kostnader vedrørende adm. direktørs pensjonsavtale med 144 941 kroner (2021: 136 826 kroner) (jfr. note 20). Adm.direktør har en pensjonsalder på 65 år og det vil i perioden fra 65 til 67 år bli utbetalt en årlig pensjon som utgjør 70 % av sluttlønn. Forøvrig inngår adm. direktør i bankens ordinære innskuddspensjonsordning.

Honorar til styret

KONSERN (Tall i tusen kroner)	2022	2021
Styret	2 169	1 766

Utlån, innskudd og garantier

KONSERN (Mill. kroner)	31.12.2022		31.12.2021	
	Utlån	Innskudd	Utlån	Innskudd
Styret	15	3	19	6
Ansatte	1 227	172	1 084	148

Utlån og andre forretningsmessige forhold til medlemmer av styret er gitt til ordinære kundevilkår.

Det er ikke utstedt garantier for noen av medlemmene i styret eller ansatte.

Rentesubsidiering av lån til ansatte

Fordelen av lån gitt til en rentesats som er lavere enn den rentesatsen (gjennomsnittlig 1,77 % i 2022) som gir grunnlag for fordelsbeskatning av ansatte er beregnet til 6 855 851 kroner i 2022 (2021: 2 243 429 kroner)

Renteinntekter og rentekostnader knyttet til styre

(Tall i tusen kroner)	2022	2021
Renteinntekter	211	407
Rentekostnader	32	11

Lønn, annen godtgjørelse

MORBANK (Tall i tusen kroner)	Lønn/honorar		Annen godtgjørelse	
	2022	2021	2022	2021
Styret				
Leif-Arne Langøy, styreleder	472	416		
Henrik Grung, styrets nestleder	242	230		
Kåre Øyvind Vassdal	286	191		
Jill Aasen	286	224		
Therese Monsås Langset	215	132		
Signy Starheim	179	-		
Marie Rekdal Hide, ansattes representant	181	170		
Bjørn Følstad, ansattes representant	159	-		
Tidligere styremedlemmer:				
Ann Magritt Bjåstad Vikebakk	90	221		
Helge Karsten Knudsen, ansattes representant	59	182		
Sum ytelser til styret	2 169	1 766	0	0
Administrerende direktør				
Trond Lars Nydal	2 720	2 576	352	215
Konsernledelsen				
Leder divisjon Næringslivsmarked Terje Krøvel	1 707	1 447	292	211
Leder divisjon Personmarked Elisabeth Blomvik	1 350	1 244	333	214
Leder seksjon Økonomi og Finans John Arne Winsnes 1)	1 807	325	28	2
Leder seksjon Risikostyring og Compliance Erik Røkke 1)	1 239	1 147	265	199
Leder seksjon Organisasjonsutvikling Kjetil Hauge	1 117	1 056	254	197
Leder seksjon Kundeopplevelse Arild Sulebakk	1 129	1 068	258	199
Leder seksjon Forretningsstøtte Ove Skjeret	972	-	168	-
Tidligere medlemmer av konsernledelsen:				
Leder seksjon Forretningsstøtte Perdy Lunde	1 435	1 361	247	199
Leder seksjon Kommunikasjon og Konsernstøtte Tone S. Gjerdsbakk	1 131	1 055	259	203
Sum ytelser til konsernledelsen	11 887	8 701	2 104	1 423
Øvrige ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering				
Daglig leder Møre Boligkreditt AS Ole Kjerstad	945	898	240	185
Leder avdeling Treasury Ove Ness	987	942	224	187
Leder avdeling Kreditt Signe Lade Sølvik	924	842	238	171
Øvrige ansatte med kontrolloppgaver				
Leder avdeling Compliance Olav Heggheim	769	674	189	165
Leder avdeling Risikostyring Leif Kylling	940	889	239	191
Leder avdeling Operasjonell risiko Laila Hurlen	987	962	35	17

1) Ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering

Utlån

(Tall i tusen kroner)	UTLÅN	
	31.12.2022	31.12.2021
Styret		
Leif-Arne Langøy, styreleder	0	0
Henrik Grung, styrets nestleder	0	0
Kåre Øyvind Vassdal	4 023	4 051
Jill Aasen	0	0
Therese Monsås Langset	5 340	0
Signy Starheim	0	-
Marie Rekdal Hide, ansattes representant	5 140	5 290
Bjørn Følstad, ansattes representant	0	-
Tidligere styremedlem		
Ann Magritt Bjåstad Vikebakk	-	6 551
Helge Karsten Knudsen, ansattes representant	-	3 577
Administrerende direktør		
Trond Lars Nydal	2 817	2 234
Ansatte	1 226 806	1 083 603

Utlån og andre forhold til medlemmer av styret er gitt til ordinære kundevilkår.

Det er ikke utstedt garantier for noen av medlemmene i styret, adm. direktør eller bankens ansatte.

Lån til adm.direktør og ansattes representanter i styret er gitt til ansattevilkår.

19 Driftskostnader ekskl. personal

Tabellen gir en oversikt over sentrale kostnadsposter

KONSERN			MORBANK	
2021	2022	(Mill. kroner)	2022	2021
19	15	Driftskostnader egne og leide lokaler	15	15
7	7	Vedlikehold driftsmidler	7	7
128	150	IT-kostnader	147	126
28	37	Markedsføringskostnader	37	28
22	25	Kjøp av eksterne tjenester (inkl. honorar til ekstern revisor)	21	20
7	9	Porto, telefon, aviser m.v.	9	7
2	5	Reisekostnader	4	2
5	8	Formuesskatt	8	5
22	15	Andre driftskostnader	9	15
240	271	Sum andre driftskostnader	257	225

Spesifikasjon av honorar til ekstern revisor (inkl. merverdiavgift)

KONSERN			MORBANK	
2021	2022	(Tall i tusen kroner)	2022	2021
1 372	2 360	Honorar for lovpålagt revisjon	1 881	1 054
304	317	Honorar andre attestasjonstjenester	83	18
68	0	Honorar skatterådgivning	0	10
808	1 343	Honorar andre tjenester utenfor revisjon	946	771
2 552	4 020	Honorar ekstern revisor (inkl. merverdiavgift)	2 910	1 853

20 Pensjon

Konsernet har to pensjonsordninger, en ytelsesbasert pensjonsordning og en innskuddsbasert pensjonsordning. Konsernet er for øvrig med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon, AFP. Konsernets pensjonsordninger oppfyller kravene i lov om tjenestepensjon.

Ytelsesbasert pensjonsordning ved egen pensjonskasse

Den eksisterende ytelsesbaserte pensjonsordningen ble lukket for nye medlemmer pr 31.12.2009. Med virkning fra 31.12.2015 ble ytelsesordningen ytterligere lukket ved at alle ansatte født i 1959 eller senere ble overført fra ytelsespensjon til innskuddspensjon.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser knyttet til den ytelsesbaserte ordningen regnskapsføres i henhold til IAS 19. Pensjonsforpliktelsene er vurdert av aktuar årlig, basert på forutsetninger fastsatt av banken.

Pensjonsforpliktelsene beregnes som nåverdien av fremtidige, sannsynlige pensjonsutbetalinger og bygger på økonomiske og aktuarmessige beregninger og forutsetninger. Differansen mellom beregnet påløpt forpliktelse og verdien av pensjonsmidlene er ført i balansen. Aktuarielle gevinster og tap som skyldes endrede forutsetninger eller avvik mellom forventet og faktisk avkastning på pensjonsmidlene, innregnes i andre inntekter og kostnader i utvidet resultatregnskap i den perioden de oppstår.

Diskonteringsrenten baseres på renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

Forventet avkastning på pensjonsmidler beregnes med samme rente som er benyttet for diskontering av pensjonsforpliktelsene. Avkastning utover diskonteringsrenten innregnes i andre inntekter og kostnader i utvidet resultatregnskap.

Den delen av konsernets pensjonsordning som er ytelsesbasert gir de ansatte rett til avtalte fremtidige pensjonsytelser på differansen mellom 70 % av sluttlønn ved opptjeningsalder 67 år og beregnet ytelse fra Folketrygden, forutsatt full opptjening (30 år). Forpliktelsen omfatter 13 (2021: 20) aktive medlemmer og 290 (2021: 290) pensjonister ved utgangen av 2022.

Innskuddsbasert pensjonsordning

For innskuddsbaserte pensjonsordninger innbetales det en prosentvis andel av inntekt, avhengig av den enkelte ansattes inntektsnivå. Det er inngått avtale med DNB, og innbetalingene utgiftsføres løpende. Innskuddsordningen er vedtatt å ha innskuddssatser på 7 % for lønn i intervallet opp til 7,1 ganger folketrygdens Grunnbeløp (G) og 15 % for lønn i intervallet 7,1 til 12 G. Pensjonspremien kostnadsføres når den påløper og presenteres under Lønn m.v.

Bankens datterselskap Møre Eiendomsmegling AS har ytet innskuddsbasert pensjonsordning til sine ansatte. Tilskuddet blir fastsatt som 3 % av den ansattes lønn.

Konsernets kostnad knyttet til innskuddspensjon utgjør 18 mill. kroner i 2022 (16 mill. kroner i 2021).

Pensjonsavtale adm. direktør

Adm.direktør har en pensjonsalder på 65 år og det vil i perioden fra 65 til 67 år bli utbetalt en årlig pensjon som utgjør 70 % av sluttlønn. Forøvrig inngår adm. direktør i bankens ordinære innskuddspensjonsordning.

Avtalefestet pensjon (AFP)

AFP-ordningen er ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte som er omfattet av ordningen og som oppfyller vilkårene for AFP, kan velge å ta ut AFP fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Premien for 2022 ble fastsatt til 2,6 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere i aldersgruppen 13 til 61 år. For 2023 er premien fastsatt til 2,6 %. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Kostnadsførte premiebetalinger utgjør 4 mill. kroner i 2022 (4 mill. kroner i 2021).

Tallene i tabellene under er like for morbanken og konsernet.

Økonomiske og aktuarmessige forutsetninger	Forpliktelser		Kostnader	
	31.12.2022	31.12.2021	2022	2021
Diskonteringsrente/forventet avkastning på midlene	3,75	2,00	2,00	1,50
Lønnsregulering	3,75	2,50	2,50	2,00
Pensjonsregulering	0	0	0	0
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,50	2,25	2,25	1,75
Arbeidsgiveravgift	19,10	19,10	19,10	19,10
Dødelighetsrisiko mv.	K 2013BE	K 2013BE	K 2013BE	K 2013BE
Uføretariff	IR02	IR02	IR02	IR02

Pensjonskostnader i ordinært resultat	2022	2021
Nåverdi av pensjonsopptjening i året inklusive administrasjonskostnader	2	2
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	6	5
Forventet avkastning av pensjonsmidler	-6	-4
Periodens netto pensjonskostnad fra pensjonskassen	2	3
Endring nåverdi pensjonsopptjening øvrige pensjonsordninger	-2	-2
Pensjonskostnader over bankens drift, inkl. kostnader til innskuddspensjon og AFP-ordningene	23	22
Totale pensjonskostnader	23	23

Spesifikasjon av estimatavvik i utvidet resultat	2022	2021
Endring i diskonteringsrenten	60	21
Endring i andre økonomiske forutsetninger	-14	-9
Estimatavvik på pensjonsmidler	0	0
Sum estimatavvik (positivt tall er inntekt og negativt tall er kostnad)	46	12

Totale pensjonsforpliktelser/-midler	31.12.2022	31.12.2021
Pensjonsforpliktelse	253	317
Verdi av pensjonsmidler	-300	-311
Netto pensjonsforpliktelser/-midler pensjonskassen	-47	6
Netto pensjonsforpliktelser toppledere/banksjefer	26	29
Sum netto pensjonsforpliktelser/-midler	-21	35
- Herav presentert under eiendeler: "Overfinansiering ytelsespensjonsordning"	-47	0
- Herav presentert under gjeld: "Pensjonsforpliktelser"	26	35

Sensitivitetsanalyse	Endring i diskonteringsrenten i %	Effekt på bruttoforpliktelsen i % pr 31.12.2022	Effekt på pensjonskostnaden i % i 2022
Sikret ordning (Pensjonskassen)	0,5	-5,2	-4,9
Sikret ordning (Pensjonskassen)	-0,5	5,6	5,3
Usikrede ordninger (øvrige ordninger)	0,5	-5,0	-4,9
Usikrede ordninger (øvrige ordninger)	-0,5	5,5	5,2

Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i diskonteringsrenten, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante.

Sensitivitetsberegningen er utført ved bruk av samme metode som aktuarberegningen for beregning av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Forvaltning av Pensjonskassens midler

Sparebanken Møre har egen pensjonskasse som håndterer pensjonsytelsene ved en opptjeningsalder på 67 år.

Kapitalen skal forvaltes under hensyn til sikkerhet, risikospredning, avkastning og likviditet. Pensjonskassen skal drive kapitalforvaltningen slik at riktig oppfyllelse av forsikringsforpliktelsene sikres. Forvaltningen skal særlig ivareta sikkerhet over tid på bakgrunn av pensjonskassens langsiktige forpliktelser.

Pensjonskassen har investert i 11 127 (1 950) egenkapitalbevis utstedt av Sparebanken Møre. Utover dette har ikke Pensjonskassen investert i finansielle instrument utstedt av Sparebanken Møre eller i eiendommer som eies eller benyttes av banken.

Pensjonskassen har et innskudd i Sparebanken Møre på 6 mill. kroner i 2022 (10 mill. kroner).

Investeringsprofil pensjonsmidler	31.12.2022		31.12.2021	
	Virkelig verdi	Andel i %	Virkelig verdi	Andel i %
Aksjer	77	13,6	83	14,2
Fondsandeler	69	12,2	76	13,0
Obligasjoner/sertifikat	381	67,3	387	66,2
Bankinnskudd	39	6,9	39	6,7
Sum pensjonsmidler	566	100,0	585	100,0

Av de totale pensjonsmidlene på 566 mill. kroner (585 mill. kroner) er 300 mill. kroner (311 mill. kroner) knyttet til ytelsesordningen i Sparebanken Møre. Øvrige pensjonsmidler (eksklusiv Pensjonskassens kapitalinnskudd på 79 mill.kroner) er knyttet til utstedte fripoliser, som administreres av Sparebanken Møres Pensjonskasse.

Verdijustert kapitalavkastning i %		31.12.2022	31.12.2021
Sum pensjonsmidler		-2,55	3,84

21 Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring utsatt skatt.

Utsatt skatt/eiendel ved utsatt skatt er utregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld ved utgangen av regnskapsåret. Midlertidige negative og positive forskjeller som blir reversert eller kan reverseres i samme periode, er utlignet og nettoført.

Eiendel ved utsatt skatt blir regnskapsført når det er sannsynlig at konsernet vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd til å nyttiggjøre eiendelen. På hver balansedato foretar konsernet en gjennomgang av regnskapsført eiendel ved utsatt skatt og dets regnskapsførte verdi. Konsernet vil eventuelt redusere eiendelen i den grad konsernet ikke lenger kan nyttiggjøre seg den.

Betalbar skatt, utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt er regnskapsført over utvidet resultat i den grad dette relaterer seg til forhold som er regnskapsført over utvidet resultat. Midlertidige forskjeller, herunder tilhørende beregnet utsatt skatt knyttet til estimatavvik på pensjoner er således ført over utvidet resultat, samt betalbar skatt knyttet til verdiendring på basisspreader som er regnskapsført i utvidet resultat.

Utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt er målt basert på forventet fremtidig skattesats til de selskapene i konsernet hvor det har oppstått midlertidige forskjeller. Utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt er regnskapsført uavhengig av når forskjellene vil reverseres. Eiendel ved utsatt skatt er ført opp til nominell verdi.

Sparebanken Møre er gjenstand for finansskatt og har derfor en skattesats på 25 %, både for 2022 og 2021. Datterselskapene har imidlertid en skattesats på 22 % for både 2022 og 2021. For morbanken er dermed både betalbar skatt og utsatt skatt beregnet med en skattesats på 25 % for alle årene, mens det for datterselskapene er benyttet en skattesats på 22 %. Hele skattekostnaden er knyttet til Norge.

Skattekostnad i resultatregnskapet

KONSERN			MORBANK	
2021	2022		2022	2021
333	204	Betalbar skatt på periodens resultat	180	200
-142	32	Endring i utsatt skatt mot ordinært resultat	15	-76
0	0	For mye/lite kostnadsført tidligere år	0	0
191	236	Skattekostnad	195	124
22,9	23,3	Effektiv skattesats (skattekostnad i % av resultat før skatt)	18,2	16,3

Skattekostnad i utvidet resultat

KONSERN			MORBANK	
2021	2022		2022	2021
3	12	Endring i utsatt skatt som følge av estimatavvik på pensjon	12	3
1	6	Effekt på skatt av verdiendring på basisspreader	0	0
4	18	Skattekostnad i utvidet resultat	12	3

Spesifikasjon av forskjellen mellom regnskapsmessig og skattemessig resultat

KONSERN			MORBANK	
2021	2022		2022	2021
833	1 013	Resultat før skattekostnad	1 070	763
-21	-32	Ikke skattepliktige inntekter og ikke fradragsberettigede kostnader knyttet til aksjer	-273	-258
-23	-31	Fradragsberettigede renter på fondsobligasjon ført som egenkapital	-31	-23
13	16	Andre ikke skattepliktige inntekter og ikke fradragsberettigede kostnader	16	12
604	-142	Endringer i midlertidige forskjeller	-61	307
1 406	824	Skattepliktig inntekt	721	801
333	204	Skyldig betalbar skatt på ordinært resultat (25 % for morbanken og 22 % for datterselskapene)	180	200
1	6	Skyldig betalbar skatt på utvidet resultat (25 % for morbanken og 22 % for datterselskapene)	0	0
334	210	Skyldig betalbar skatt i balansen	180	200

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og sammensetningen av utsatt skatt

KONSERN			MORBANK	
31.12.2021	31.12.2022		31.12.2022	31.12.2021
		Midlertidige forskjeller knyttet til:		
-24	-18	Driftsmidler	-20	-28
237	247	Pensjonsforpliktelser	247	237
337	463	Andre midlertidige forskjeller	63	20
550	692	Netto negative (-)/positive forskjeller mot ordinært resultat	290	229
-272	-226	Andel av netto pensjonsforpliktelse ført mot utvidet resultatregnskap	-226	-272
6	5	Deltakerlignede selskaper	5	6
284	471	Totale negative (-)/positive forskjeller	69	-37
0	0	Underskudd til fremføring	0	0
61	106	Balanseført eiendel (-) eller forpliktelse ved utsatt skatt (25 % for morbanken og 22 % for datterselskapene)	17	-9

Avstemming av skattekostnad mot resultat før skatt

KONSERN			MORBANK	
2021	2022		2022	2021
199	248	25 % av resultat før skatt (22 % for datterselskapene)	267	191
-5	-8	Aksjer 25 % (22 %)	-68	-65
-3	-4	Andre ikke skattepliktige inntekter og ikke fradragsberettigede kostnader 25 % (22 %)	-4	-3
0	0	For mye/lite kostnadsført tidligere år	0	0
191	236	Sum skattekostnad	195	124

22 Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt konsernet blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser. En finansiell eiendel fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eien- delen utløper, eller selskapet overfører den finansielle eiendelen på en slik måte at risiko- og fortjenestepotensialet ved den finansielle eiendelen i det alt vesentlige blir overført. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

KLASSIFISERING OG MÅLING

Konsernets beholdning av finansielle instrument klassifiseres ved første gangs regnskapsføring i henhold til IFRS 9. Finan- sielle eiendeler klassifiseres i en av følgende kategorier:

- amortisert kost
- virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

Klassifiseringen av de finansielle eiendelene er avhengig av to faktorer:

- formålet ved anskaffelsen av det finansielle instrumentet
- de kontraktsmessige kontantstrømmene til de finansielle eiendelene

Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost

Kategoriseringen av eiendelene forutsetter at følgende krav er oppfylt:

- eiendelen er anskaffet for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer
- kontantstrømmene består utelukkende av hovedstol og renter

Alle utlån og fordringer i konsernregnskapet, men med unntak av fastrenteutlån, er vurdert til amortisert kost med utgangs- punkt i forventede kontantstrømmer. Forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir amortisert over lånets løpetid.

UTLÅN OG FORDRINGER

Alle utlån og fordringer balanseføres til virkelig verdi ved første gangs innregning, med tillegg av direkte henførbare trans- aksjonskostnader for instrumenter som ikke måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Virkelig verdi ved førstegangs innregning vil normalt være lik transaksjonsprisen. Ved fastsettelse av utlånets verdi på transaksjonstidspunk- tet (transaksjonspris) kommer direkte transaksjonskostnader til fradrag og periodiseres over utlånets løpetid som en del av utlånets effektive rente. Utlån måles etterfølgende til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Den effektive renten er den renten på inngåelsestidspunktet som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontantstrømmer over utlå- nets forventede levetid, til netto balanseført verdi av utlånet. Ved gjennomføring av denne beregningen estimeres kontant- strømmene, og alle kontraktsmessige vilkår ved utlånet blir tatt i betraktning.

Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost

Verdipapirgjeld, herunder verdipapirgjeld som inngår i virkelig verdisikring, lån og innskudd fra kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder, er vurdert til amortisert kost med utgangspunkt i forventede kontantstrømmer. Beholdning av egne obligasjoner føres som reduksjon av gjelden.

Finansielle instrument vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

Konsernets beholdning av obligasjoner i likviditetsporteføljen er klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over resul- tatet. Porteføljen holdes utelukkende for likviditetsstyring og porteføljen omsettes for å optimalisere avkastningen innenfor gjeldende kvalitetskrav til likviditetsporteføljen.

Beholdningen av fastrenteutlån er klassifisert til virkelig verdi for å unngå regnskapsmessig misforhold sett i forhold til un- derliggende renteswapper.

Fastrenteinnskudd fra kunder med løpetid utover ett år er klassifisert til virkelig verdi og sikret med renteswapper.

Finansielle derivater er kontrakter som er inngått for å nøytralisere en allerede aktuell rente- eller valutarisiko banken har påtatt seg. Finansielle derivater bokføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, og balanseføres brutto pr. kon- trakt som henholdsvis eiendel eller gjeld.

Aksjeporteføljen bokføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

Tap og gevinst som følge av verdiendringer på de eiendeler og gjeld som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet blir regnskapsført i den perioden de oppstår.

KONSERN - 31.12.2022	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle derivater som sikrings-instrument	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Sum bokført verdi
Kontanter og fordringer på Norges Bank			394	394
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			361	361
Utlån til og fordringer på kunder	3 415		72 663	76 078
Sertifikater og obligasjoner	11 013			11 013
Aksjer og andre verdipapirer	246			246
Finansielle derivater	609	378		987
Sum finansielle eiendeler	15 283	378	73 418	89 079
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner			586	586
Innskudd fra kunder	48		43 833	43 881
Finansielle derivater	333	419		752
Verdipapirgjeld			34 236	34 236
Ansvarlige lån			857	857
Sum finansielle forpliktelser	381	419	79 512	80 312

KONSERN - 31.12.2021	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle derivater som sikrings-instrument	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Sum bokført verdi
Kontanter og fordringer på Norges Bank			428	428
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			867	867
Utlån til og fordringer på kunder	3 957		65 968	69 925
Sertifikater og obligasjoner	10 185			10 185
Aksjer og andre verdipapirer	204			204
Finansielle derivater	269	541		810
Sum finansielle eiendeler	14 615	541	67 263	82 419
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner			980	980
Innskudd fra kunder			41 853	41 853
Finansielle derivater	241	95		336
Verdipapirgjeld			30 263	30 263
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner			703	703
Sum finansielle forpliktelser	241	95	73 799	74 135

MORBANK - 31.12.2022	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle derivater som sikrings-instrument	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Sum bokført verdi
Kontanter og fordringer på Norges Bank			394	394
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			3 865	3 865
Utlån til og fordringer på kunder	7 550		38 173	45 723
Sertifikater og obligasjoner	10 892			10 892
Aksjer og andre verdipapirer	246			246
Finansielle derivater	643			643
Sum finansielle eiendeler	19 331	0	42 432	61 763
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner			1 969	1 969
Innskudd fra kunder	48		43 919	43 967
Finansielle derivater	458	121		579
Verdipapirgjeld			7 429	7 429
Ansvarlige lån			857	857
Sum finansielle forpliktelser	506	121	54 174	54 801

MORBANK - 31.12.2021	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle derivater som sikrings-instrument	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Sum bokført verdi
Kontanter og fordringer på Norges Bank			428	428
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			4 268	4 268
Utlån til og fordringer på kunder	5 714		35 353	41 067
Sertifikater og obligasjoner	10 030			10 030
Aksjer og andre verdipapirer	204			204
Finansielle derivater	269	9		278
Sum finansielle eiendeler	16 217	9	40 049	56 275
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner			1 877	1 877
Innskudd fra kunder			41 870	41 870
Finansielle derivater	221	43		264
Verdipapirgjeld			5 174	5 174
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner			703	703
Sum finansielle forpliktelser	221	43	49 624	49 888

23 Finansielle instrumenter til amortisert kost

Utlån måles til virkelig verdi ved første gangs måling med tillegg av direkte transaksjonskostnader. Ved fastsettelse av utlånets verdi på transaksjonstidspunktet (transaksjonspris) kommer direkte transaksjonskostnader til fradrag og periodiseres over utlånets løpetid som en del av utlånets effektive rente. Utlån måles etterfølgende til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Den effektive renten er den renten på inngåelsestidspunktet som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontantstrømmer over utlånets forventede levetid, til netto balanseført verdi av utlånet. Ved gjennomføring av denne beregningen estimeres kontantstrømmene, og alle kontraktsmessige vilkår ved utlånet blir tatt i betraktning. Virkelig verdi på instrumentene som handles i et aktivt marked er basert på omsatt kurs på balansedagen. For de finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked benyttes egne verdivurderinger basert på gjeldende markedsforhold, alternativt verdivurdering fra annen markedsaktør.

KONSERN	31.12.2022		31.12.2021	
	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi
Kontanter og fordringer på Norges Bank	394	394	428	428
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	361	361	867	867
Utlån til og fordringer på kunder	72 663	72 663	65 968	65 968
Sum finansielle eiendeler	73 418	73 418	67 263	67 263
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	586	586	980	980
Innskudd fra kunder	43 833	43 833	41 853	41 853
Verdipapirgjeld	34 175	34 236	30 387	30 263
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	848	857	710	703
Sum finansielle forpliktelser	79 442	79 512	73 930	73 799

MORBANK	31.12.2022		31.12.2021	
	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi
Kontanter og fordringer på Norges Bank	394	394	428	428
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 865	3 865	4 268	4 268
Utlån til og fordringer på kunder	38 173	38 173	35 353	35 353
Sum finansielle eiendeler	42 432	42 432	40 049	40 049
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 969	1 969	1 877	1 877
Innskudd fra kunder	43 919	43 919	41 870	41 870
Verdipapirgjeld	7 364	7 429	5 197	5 174
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	848	857	710	703
Sum finansielle forpliktelser	54 100	54 174	49 654	49 624

24 Finansielle instrumenter til virkelig verdi

NIVÅER

Verdsettelsen av finansielle instrumenter innplasseres i ulike nivåer basert på kvaliteten på markedsdata for den enkelte type instrument.

Nivå 1 – Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked

I nivå 1 innplasseres finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og fondsandeler, samt obligasjoner og sertifikater på LCR-nivå 1.

Nivå 2 – Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

I nivå 2 innplasseres finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, inkludert noterte priser i ikke aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser. I kategorien inngår i hovedsak verdipapirgjeld, derivat og obligasjoner som ikke er på LCR-nivå 1.

Nivå 3 – Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata

I nivå 3 innplasseres finansielle instrumenter som ikke kan verdsettes basert på direkte eller indirekte observerbare priser. I kategorien inngår i hovedsak utlån til kunder, samt aksjer.

Tilnærming til verdivurdering av finansielle instrumenter på nivå 3 i verdsettelseshierarkiet:

Fastrenteutlån

Det har ikke vært vesentlige endringer i tilnærmingen til verdivurdering av fastrenteutlån i 2022. Virkelig verdi beregnes basert på kontraktsfestede kontantstrømmer neddiskontert med en markedsrente som er avstemt mot de priser som gjelder for tilsvarende fastrenteutlån på balansedagen. Verdiendringen fremkommer i resultatlinjen Netto resultat fra finansielle instrumenter i resultatoppstillingen. En endring i diskonteringsrenten på 10 basispunkt vil gi et utslag på ca 9,1 mill. kroner på fastrenteutlånene.

Aksjer

Aksjene på nivå 3 i verdsettelseshierarkiet er hovedsakelig bankens eierinteresse i Vipps AS (89 mill. kroner) samt investeringen i Eksportfinans ASA (79 mill. kroner).

Tabellene under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi.

KONSERN - 31.12.2022	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt	
Kontanter og fordringer på Norges Bank				-	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				-	
Utlån til og fordringer på kunder			3 415	3 415	
Sertifikater og obligasjoner	8 239	2 774		11 013	
Aksjer	39		207	246	
Finansielle derivat		987		987	
Sum finansielle eiendeler	8 278	3 761	3 622	15 661	
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner				-	
Innskudd fra kunder			48	48	
Verdipapirgjeld				-	
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner				-	
Finansielle derivat		752		752	
Sum finansielle forpliktelser	-	752	48	800	

KONSERN - 31.12.2021	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Kontanter og fordringer på Norges Bank				-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				-
Utlån til og fordringer på kunder			3 957	3 957
Sertifikater og obligasjoner	7 082	3 103		10 185
Aksjer	10		194	204
Finansielle derivat		810		810
Sum finansielle eiendeler	7 092	3 913	4 151	15 156
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner				-
Innskudd fra kunder				-
Verdipapirgjeld				-
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner				-
Finansielle derivat		336		336
Sum finansielle forpliktelser	-	336	-	336

MORBANK - 31.12.2022	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Kontanter og fordringer på Norges Bank				-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				-
Utlån til og fordringer på kunder			7 550	7 550
Sertifikater og obligasjoner	8 148	2 744		10 892
Aksjer	39		207	246
Finansielle derivat		643		643
Sum finansielle eiendeler	8 187	3 387	7 757	19 331
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner				-
Innskudd fra kunder			48	48
Verdipapirgjeld				-
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner				-
Finansielle derivat		579		579
Sum finansielle forpliktelser	-	579	48	627

MORBANK - 31.12.2021	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Kontanter og fordringer på Norges Bank				-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				-
Utlån til og fordringer på kunder			5 714	5 714
Sertifikater og obligasjoner	6 509	3 521		10 030
Aksjer	10		194	204
Finansielle derivat		278		278
Sum finansielle eiendeler	6 519	3 799	5 908	16 226
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner				-
Innskudd fra kunder				-
Verdipapirgjeld				-
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner				-
Finansielle derivat		264		264
Sum finansielle forpliktelser	-	264	-	264

KONSERN - Nivå 3 utvikling	Utlån til og fordringer på kunder	Aksjer	Innskudd fra kunder
Balanseført verdi pr 31.12.21	3 957	194	0
Kjøp/økning	546	20	48
Salg/reduksjon	-957	-2	0
Overført til Nivå 3	0	0	0
Overføring ut av Nivå 3	0	0	0
Gevinst/tap i perioden	-131	-5	0
Balanseført verdi pr 31.12.22	3 415	207	48

MORBANK - Nivå 3 utvikling	Utlån til og fordringer på kunder	Aksjer
Balanseført verdi pr 31.12.21	5 714	194
Kjøp/økning	2 204	20
Salg/reduksjon	-323	-2
Overført til Nivå 3	0	0
Overføring ut av Nivå 3	0	0
Gevinst/tap i perioden	-45	-5
Balanseført verdi pr 31.12.22	7 550	207

Aksjer, egenkapitalbevis og andeler

KONSERN/MORBANK 2022	Eierandel	Antall aksjer/ andeler	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ markedsverd
Vipps AS	1,00 %	17 022	40	89
Eksportfinans ASA	1,35 %	3 551	46	79
Solstad Offshore ASA	1,27 %	978 598	22	34
Novela Kapital I AS	15,00 %		11	10
VN Norge AS	1,55 %			9
Sparebank 1 Søre-Sunnmøre	4,81 %	48 070	5	7
Sparebank 1 Nordmøre	0,42 %	37 756	4	5
Øvrige			21	13
Totalt			149	246

Sertifikater og obligasjoner

KONSERN			MORBANK	
31.12.2021	31.12.2022		31.12.2022	31.12.2021
		Offentlig forvaltning		
2 867	2 566	Anskaffelsesverdi	2 566	2 836
2 874	2 538	Bokført verdi	2 538	2 844
		Kredittinstitusjoner		
5 824	6 656	Anskaffelsesverdi	6 586	5 692
5 840	6 628	Bokført verdi	6 558	5 715
		Øvrige finansielle foretak		
1 478	1 891	Anskaffelsesverdi	1 840	1 478
1 471	1 847	Bokført verdi	1 796	1 471
		Sum sertifikater og obligasjoner		
10 169	11 113	Anskaffelsesverdi	10 992	10 006
10 185	11 013	Bokført verdi	10 892	10 030

25 Finansielle derivater

Finansielle derivat er kontrakter som er inngått for å nøytralisere en allerede aktuell rente- eller valutarisiko banken har påtatt seg. Finansielle derivat bokføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, og balanseføres brutto pr. kontrakt som henholdsvis eiendel eller gjeld. Verdiendringer på basisswapper under sikringsbokføring som skyldes endringer i basisspreader regnskapsføres i utvidet resultat som en sikringskostnad. Den estimerte virkelige verdien av finansielle OTC-derivat justeres for motpartens kredittrisiko (CVA) eller for konsernets egen kredittrisiko (DVA).

Beregning av virkelig verdi for finansielle derivat baseres på verdivurderingsmodeller der prisen på underliggende, rente og valuta, innhentes i markedet.

Tabellen viser de finansielle derivatenes nominelle verdier og markedsverdier. Derivathandler presenteres brutto i balansen som eiendel eller gjeld avhengig av hvorvidt derivatet har en positiv eller negativ verdi

Oversikten viser verdien av derivatkontrakter som er omfattet av motregningsavtaler eller er sikret med kontanter under Credit Support Annex (CSA). For kundeforretninger etableres det rammer basert på nødvendig formell kredittbehandling hvor det stilles tilstrekkelig sikkerhet for rammen. For bankmotparter reguleres motpartsrisikoen knyttet til endringer i markedsforhold gjennom CSA-avtaler. Sparebanken Møre stiller krav om inngåelse av CSA-avtale før derivathandel mot enhver interbankmotpart. Dette gir Sparebanken Møre sikkerhet for en gitt eksponering. Avtalen med motpart definerer når pant skal overføres mellom partene. Sparebanken Møre praktiserer kontantpant mot sine motparter. Markedsverdien av alle derivater inngått mellom Sparebanken Møre og motparten avregnes i henhold til den enkelte CSA-avtale. Pr. 31.12.2022 har Sparebanken Møre stilt kontantpant for både ikke-clearede og clearede derivater for 275 mill.kroner (948 mill. kroner) og mottatt kontantpant for 274 mill kroner. Datterselskapet Møre Boligkreditt har mottatt kontantpant for 281 mill.kroner (146 mill.kroner).

KONSERN	2022			2021		
	Nominell verdi	Eiendel	Forpliktelse	Nominell verdi	Eiendel	Forpliktelse
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler	13 335	162	212	11 967	137	195
Sum renteinstrumenter	13 335	162	212	11 967	137	195
Valutainstrumenter						
Valutabytteavtaler	1 625	288	64	1 701	0	15
Valutaterminer	9 672	158	57	8 280	132	31
Sum valutainstrumenter	11 297	446	121	9 981	132	46
Sikringsinstrumenter						
Rentebytteavtaler	4 275	379	170	4 775	186	43
Valutabytteavtaler	10 494	0	249	10 107	355	52
Sum sikringsinstrumenter	14 769	379	419	14 882	541	95
Sum finansielle derivater	39 401	987	752	36 830	810	336

MORBANK	2022			2021		
	Nominell verdi	Eiendel	Forpliktelse	Nominell verdi	Eiendel	Forpliktelse
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler	15 909	449	337	14 440	133	145
Sum renteinstrumenter	15 909	449	337	14 440	133	145
Valutainstrumenter						
Valutabytteavtaler	6 523	36	64	1 391	4	25
Valutaterminer	9 672	158	57	8 280	132	51
Sum valutainstrumenter	16 195	194	121	9 671	136	76
Sikringsinstrumenter						
Rentebytteavtaler	2 225	-	121	1 725	9	43
Valutabytteavtaler	-	-	-	-	-	-
Sum sikringsinstrumenter	2 225	-	121	1 725	9	43
Sum finansielle derivater	34 329	643	579	25 836	278	264

Pr 31.12.2022 ble følgende swapper benyttet i virkelig verdisikring av renterisiko.

KONSERN - 2022	Valuta	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år
Nominelt beløp	NOK			725	2 550	1 000
Gjennomsnittlig fast rente				2,4 %	2,7 %	2,8 %
Nominelt beløp	EUR			250	750	25
Gjennomsnittlig fast rente				0,4 %	1,1 %	2,8 %
KONSERN - 2021	Valuta	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år
Nominelt beløp	NOK		1 000		2 775	1 000
Gjennomsnittlig fast rente			1,5 %		2,9 %	2,8 %
Nominelt beløp	EUR			250	750	25
Gjennomsnittlig fast rente				0,1 %	0,1 %	2,8 %
MORBANK - 2022	Valuta	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år
Nominelt beløp	NOK			725	1 500	
Gjennomsnittlig fast rente				2,4 %	1,3 %	
MORBANK - 2021	Valuta	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år
Nominelt beløp	NOK				1 725	
Gjennomsnittlig fast rente					1,7 %	

Forfallstidspunkt finansielle derivater, nominell verdi

KONSERN	2022		2021	
Forfall	Rente- og valutaswapper	Termin-kontrakter	Rente- og valutaswapper	Termin-kontrakter
2022			5 109	8 185
2023	5 444	9 480	5 181	34
2024	3 944	136	3 853	20
2025	4 510	19	3 994	10
2026	4 801	16	4 694	11
2027	4 738	11	698	11
2028	1 895	7	1 788	6
2029	894	3	907	3
2030	1 175		1 199	
2031	1 327		776	
2032	780		350	
2033	55			
2037	166			
	29 729	9 672	28 549	8 280

MORBANK	2022		2021	
Forfall	Rente- og valutaswapper	Termin-kontrakter	Rente- og valutaswapper	Termin-kontrakter
2022			1 680	8 185
2023	2 942	9 480	2 747	34
2024	1 381	136	1 357	20
2025	3 460	19	2 944	10
2026	2 212	16	2 172	11
2027	7 028	11	388	11
2028	663	7	563	6
2029	894	3	907	3
2030	1 175		3 673	
2031	1 327		776	
2032	3 354		350	
2033	55			
2037	166			
	24 657	9 672	17 557	8 280

26 Verdipapirgjeld

Morbankens verdipapirgjeld består av obligasjonslån kvotert i norske kroner. Møre Boligkreditt AS har utstedt obligasjoner med fortrinnsrett kvotert i norske kroner og i Euro.

Innlån med flytende rente vurderes til amortisert kost. For de med fastrentebetingelser benyttes virkelig verdisikring med verdiendringer over resultatet for endringer i virkelig verdi som skyldes endringer i markedrenten. Banken verdisikrer rente- og valutarisiko på individuelt nivå. Det eksisterer en entydig, direkte og dokumentert sammenheng mellom verdiendringer på sikringsinstrumentet og sikringsobjektet. Sammenhengen dokumenteres ved en test av sikringseffektivitet ved inngåelse av transaksjonen og gjennom sikringsforholdets løpetid. Sikringsgevinster og -tap medfører en justering i den balanseførte verdien av sikrede lån. Disse sikringsjusteringene i balanseført verdi amortiseres over gjenværende sikringsperiode ved en justering i lånets effektive rente dersom sikringen ikke lenger er effektiv, dersom sikring avbrytes eller ved annen opphør av sikring. Ved å benytte nevnte prinsipp gir det en riktig regnskapspresentasjon som er i samsvar med bankens rente- og valutastyring og reelle økonomiske utvikling.

Endringer i verdipapirgjeld

KONSERN	Balanse 31.12.21	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.22
Obligasjoner og sertifikater, nominell verdi	29 673	6 971	-4 042		32 602
Opptjente renter	62			47	109
Verdijusteringer	528			997	1 525
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	30 263	6 971	-4 042	1 044	34 236

MORBANK	Balanse 31.12.21	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.22
Obligasjoner og sertifikater, nominell verdi	5 195	3 000	-695		7 500
Opptjente renter	15			15	30
Verdijusteringer	-36			-65	-101
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5 174	3 000	-695	-50	7 429

Forfallstidspunkt for forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer, nominell verdi

KONSERN				MORBANK		
NOK	Valuta	Sum	Forfall	NOK	Valuta	Sum
2 500	2 375	4 875	2023	2 500		2 500
4 500	2 498	6 998	2024	1 500		1 500
8 550		8 550	2025	1 500		1 500
5 000	2 550	7 550	2026			
1 000	2 908	3 908	2027	1 000		1 000
2 000	201	2 201	2028	1 000		1 000
23 550	10 532	34 082	Sum	7 500	0	7 500

Oversikt over kontraktsmessige ikke-diskonterte kontantstrømmer fremgår av note [14](#).

27 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

KONSERN OG MORBANK

ISIN.NR.	Valuta	Låneopptak	Innløsningsrett	Rente	31.12.2022
NO0010809304	NOK	31.10.2017	2023	3 mnd NIBOR + 1,55	504
NO0012490012	NOK	06.04.2022	2027	3 mnd NIBOR + 1,60	353
Ansvarlige lån					857

ISIN.NR.	Valuta	Låneopptak	Innløsningsrett	Rente	31.12.2022
NO0012526286	NOK	19.05.2022	2027	3 mnd NIBOR + 3,50	400
NO0010856495	NOK	12.06.2019	2024	3 mnd NIBOR + 3,50	250
Fondsobligasjoner					650

Fondsobligasjonen NO0012526286 og NO0010856495 er klassifisert som egenkapital i balansen og inngår i kjernekapitalen. Basert på at banken har en ensidig rett til ikke å betale renter eller hovedstol til investorene kvalifiserer den ikke som gjeld etter IAS 32. Rentekostnadene presenteres ikke på linjen rentekostnader i resultatregnskapet, men som en reduksjon av opptjent egenkapital. Kostnadene innregnes ved betaling. Det er betalt 31 mill. kroner i renter i 2022 (23 mill. kroner). 31 mill. kroner (23 mill. kroner) av resultatet etter skatt i 2022 er dermed tilordnet fondsobligasjonseierne.

Det foreligger ingen rett til konvertering av ansvarlige lån/fondsobligasjoner til egenkapitalbeviskapital. Konsernet har ikke investeringer i ansvarlig lånekapital i andre foretak (inkl. kredittinstitusjoner) ved utgangen av 2022. Verdipapirdokument og låneavtaler er gjort tilgjengelig på bankens hjemmeside.

Endringer i ansvarlige lån

KONSERN OG MORBANK	Balanse 31.12.21	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.22
Ansvarlige lån, nominell verdi	700	350	- 200		850
Opptjente renter	3			4	7
Verdijusteringer	0				0
Sum ansvarlige lån	703	350	- 200	4	857

Endringer i fondsobligasjoner (klassifisert som egenkapital)

KONSERN OG MORBANK	Balanse 31.12.21	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.22
Fondsobligasjoner, nominell verdi	600	400	- 350		650
Opptjente renter	0				0
Verdijusteringer	-1			1	0
Sum fondsobligasjoner (klassifisert som egenkapital)	599	400	- 350	1	650

28 Innskudd fra kunder

Innskudd med avtalt flytende rente er målt til amortisert kost, innskudd med fast rente med løpetid under ett år er målt til amortisert kost og innskudd med fast rente med løpetid utover ett år er klassifisert til virkelig verdi og er sikret med rente-swapper. Se for øvrig note [22](#) for ytterligere informasjon om klassifisering og måling.

Innskudd fra kunder

KONSERN			MORBANK	
31.12.2021	31.12.2022	Sektor/næring	31.12.2022	31.12.2021
234	262	Jordbruk og skogbruk	262	234
1 679	1 950	Fiske og fangst	1 950	1 679
2 600	3 516	Industri	3 516	2 600
836	867	Bygg og anlegg	867	836
1 682	1 183	Varehandel og hotell	1 183	1 682
2 306	2 324	Eiendomsdrift	2 410	2 306
4 400	4 628	Transport, privat/offentlig tjenesteytelse	4 628	4 417
946	669	Offentlig forvaltning	669	946
3	12	Utlandet	12	3
2 500	2 126	Andre	2 126	2 500
17 186	17 537	Sum næringsliv/offentlig	17 623	17 203
24 667	26 344	Personkunder	26 344	24 667
41 853	43 881	Sum	43 967	41 870

29 Datterselskap

Konsernstruktur

MORSELSKAP	Hjemland	Hovedvirksomhet
Sparebanken Møre	Norge	Bank

Eierinteresser i kredittinstitusjoner

SELSKAP	Hjemland	Hovedvirksomhet	Eierandel	Stemmeandel	Bokført verdi 2022	Bokført verdi 2021
Møre Boligkreditt AS	Norge	Finansiering	100 %	100 %	1 550	1 550

Eierinteresser i andre datterselskap

SELSKAP	Hjemland	Hovedvirksomhet	Eierandel	Stemmeandel	Bokført verdi 2022	Bokført verdi 2021
Møre Eiendomsmegling AS	Norge	Eiendomsmegling	100 %	100 %	9	9
Sparebankeiendom AS	Norge	Eiendomsforvaltning	100 %	100 %	9	12
Storgata 41-45 Molde AS 1)	Norge	Eiendomsforvaltning	100 %	100 %	3	-
Sum eierinteresser i andre datterselskap					21	21
Sum eierinteresser i datterselskap					1 571	1 571

1) Storgata 41-45 Molde AS ble utfisjonert fra Sparebankeiendom AS med virkning fra 1.1.2022

Transaksjoner med datterselskaper

Dette er transaksjoner mellom morbanken og 100 % eide datterselskap som er foretatt på armlengdes avstand og til armlengdes priser.

Avregning av finansieringskostnader/-inntekter mellom segmentene gjøres løpende til morbankens fundingkostnad. Internrenten for dette defineres som effektiv 3 måneders NIBOR + et påslag for lang finansiering (2,84 % i 2022 og 1,23 % i 2021).

Husleie fordeles etter bruksareal på det enkelte segment basert på de samme prinsipper og til de samme priser som for morbanken, til markedsleie.

Andre tjenester (kontorrekvisita, IT-utstyr m.m.) kjøpes av det enkelte segment fra morbanken til samme pris som morbanken oppnår hos eksterne leverandører.

Det vil være transaksjoner mellom Sparebanken Møre og Møre Boligkreditt AS knyttet til overføring av utlånsportefølje til Møre Boligkreditt AS, og ved at Sparebanken Møre yter lån og kreditter ovenfor kredittforetaket. De økonomiske vilkår for overføring av lån fra Sparebanken Møre skal være til markedsverdi. Dersom det kjøpes boliglån med fast rente skal prisen justeres for over-/underkurs.

Sparebanken Møre er ansvarlig for at de lån som skal overføres til Møre Boligkreditt AS er korrekt etablert og i samsvar med de krav som er nedfelt i avtale mellom kredittforetak og morbank. I tilfelle brudd på disse krav, vil banken være erstatningsansvarlig for de tap som foretaket måtte få som følge av feilen. Sparebanken Møre og Møre Boligkreditt AS har formalisert renteoppgjør for transaksjonsdager fra tidspunkt for overføring av portefølje av utlån til tidspunkt for oppgjør av vederlaget.

For å sikre rettidig betaling til eiere av obligasjonslån med fortrinnsrett (OMF) og tilhørende derivatavtaler, er det etablert en rullerende kredittfasilitet («Revolving Credit Facility Agreement») mellom Sparebanken Møre og Møre Boligkreditt AS.

Sparebanken Møre garanterer for rettidig kupongbetaling og betalinger knyttet til derivatavtaler på utestående OMF-lån fra Møre Boligkreditt AS, samt tilbakebetaling av hovedstol på de OMF-lån som forfaller de løpende neste 12 måneder. I tillegg til den rullerende kredittfasiliteten har Møre Boligkreditt AS en rammekreditt i Sparebanken Møre med bevilget ramme på 5 mrd. kroner.

I prising av tjenester Sparebanken Møre yter overfor Møre Boligkreditt AS skilles det mellom faste og variable kostnader for kredittforetaket. Faste kostnader defineres som kostnader kredittforetaket må bære uavhengig av aktiviteten knyttet til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett, erverv av portefølje mv. Variable kostnader defineres som kostnader knyttet til størrelse på portefølje ervervet fra Sparebanken Møre og det arbeidet som må utøves fra bankens ansatte for å levere tilfredsstillende tjenester gitt antall kunder i porteføljen.

De vesentligste transaksjonene som er foretatt og eliminert i konsernregnskapet er som følger:

MORBANK	2022	2021
Resultat		
Netto renter og kredittprovisjoner fra datterselskaper	68	32
Mottatt utbytte fra datterselskap	241	237
Forvaltningshonorar fra Møre Boligkreditt AS	43	44
Betalt husleie til Sparebankeiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS	14	14
Balanse pr 31.12.		
Fordring på datterselskap	3 614	3 514
Obligasjoner med fortrinnsrett	0	514
Gjeld til datterselskap	1 747	1 061
Konsernintern bruksrett til eiendommer i Sparebankeiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS	76	85
Konsernintern sikring	125	8
Akkumulert overført låneportefølje til Møre Boligkreditt AS	30 474	28 975

30 Leieavtaler

Leie av forretningslokaler

Banken leier 26 av sine forretningslokaler fra eksterne utleiere, samt 2 fra bankens heleide eiendomsselskap Sparebank-eiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS. For informasjon om kontorenes lokalteter og areal, se note 31.

MORBANK	2022	2021
Husleie betalt til:		
Sparebankeiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS	16	16
Andre eksterne utleiere	10	10

Varighet leieavtaler

Leieavtaler med eksterne utleiere er i hovedsak av 5 og 10 års varighet (noen på 1 år) med 12 måneder gjensidig oppsigel-sesfrist og til markedspriser. Leieavtaler med datterselskapene Sparebankeiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS har 10 års varighet. Leiebetalingen er markedspris.

Leieavtaler iht. IFRS 16

Konsernet implementerte IFRS 16 Leieavtaler i 2019. Standarden krever at leietaker innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler. Standarden påvirker konsernets bokføring av leid eiendom.

Sparebanken Møre har benyttet seg av muligheten til å ikke balanseføre leieavtaler knyttet til eiendeler av lav verdi og/ eller kort levetid (under 1 år). Dette omfatter eksempelvis kontormaskiner og kaffeautomater. Benyttet diskonteringsrente tilsvarer bankens marginale lånerente. Bruksrett presenteres i balansen under regnskapslinjen «Varige driftsmidler», mens tilhørende leieforpliktelse presenteres under regnskapslinjen «Andre forpliktelser».

Bruksrett ihht IFRS 16

KONSERN			MORBANK	
2021	2022		2022	2021
53	39	Bruksrett IB	124	149
0	13	Justeringer	17	1
1	5	Tilganger	5	1
3	0	Avganger	0	3
12	13	Avskrivninger	26	24
39	44	Bruksrett UB	120	124

Leieforpliktelse ihht IFRS 16

KONSERN			MORBANK	
2021	2022		2022	2021
53	39	Leieforpliktelse IB	127	152
0	13	Justeringer	17	1
1	5	Tilganger	5	1
3	0	Avganger	0	3
13	14	Leiebetalinger	28	26
1	1	Renter	2	2
39	44	Leieforpliktelse UB	123	127

Forfallsanalyse, udiskontert kontantstrøm

MORBANK	2022
Mindre enn 1 år	29
1-2 år	25
2-3 år	24
3-4 år	22
4-5 år	20
Mer enn 5 år	18
Totalt udiskontert kontantstrøm	138

Andre vesentlige avtaler

Konsernet har outsourcet det vesentligste av driften innen IT-området. Sparebanken Møre har en avtale med TietoEVERY om levering av IT-tjenester for sin bankvirksomhet. Avtalen har en årlig fastpris på NOK 68 millioner kroner og avtalen blir fornyet årlig. Sparebanken Møre viderefører samarbeidet om en komplett portefølje av bankløsninger og driftstjenester fra TietoEVERY.

TietoEVERY leverer løsninger som understøtter sentrale banktjenester som innskudd, finansiering, kort og betalingsformidling, regnskap og rapportering, meldingsdistribusjon og kundedialogtjenester, selvbetjeningskanaler og løsninger for bankkontor. I tillegg leverer TietoEVERY sikkerhetsløsninger og drift av samtlige bankløsninger og bankens infrastruktur.

31 Varige driftsmidler

Anleggsmidler er vurdert til historisk kostpris inkl. direkte henførbare kostnader fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når eiendeler blir solgt eller avhendet blir kostprisen og akkumulerte avskrivninger tilbakeført i regnskapet, og evt. gevinst eller tap fra salget/avhendingen blir resultatført. Kostprisen for anleggsmidler er kjøpsprisen, inkludert avgifter og direkte oppkjøpskostnader knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at anleggsmiddelet er tatt i bruk, reparasjon og vedlikehold, blir kostnadsført.

Det blir foretatt dekomponering av vesentlige varige driftsmidler for avskrivningsformål når komponentens anskaffelseskost er betydelig i forhold til total anskaffelseskost og brukstid er vesentlig forskjellig.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode med følgende tidsprofil, hensyntatt restverdi:

Driftsmiddel	Tidsprofil avskrivning
Tomter	Avskrives ikke
Fritidseiendommer	Avskrives ikke
Bygninger	50 år
Tekniske installasjoner	10 år
Inventar	8-10 år
Biler	5 år
Kontormaskiner	5 år
IT-utstyr	3-5 år

Det foretas årlig en revurdering av resterende levetid og restverdier for hvert driftsmiddel. Ved hvert rapporteringstidspunkt vurderes hvorvidt det foreligger indikasjoner på fall i materielle eiendelters verdi. Dersom slike indikasjoner foreligger, beregnes eiendelens gjenvinnbare beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). En kontantgenererende enhet er den minste identifiserbare gruppe som genererer inngående kontantstrøm, som i alt vesentlig er uavhengig fra andre eiendeler eller grupper. Eiendelens balanseførte beløp nedskrives umiddelbart til gjenvinnbart beløp, om bokført verdi er høyest.

Tilsvarende vurderes det hvorvidt grunnlaget for tidligere nedskrivninger er til stede. Dersom grunnlaget for tidligere års nedskrivninger ikke lenger er tilstede, reverseres tidligere års nedskrivninger over resultatet. Varige driftsmidler presenteres således til historisk kost fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall.

Driftsmidler som hver for seg er av mindre betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller varig verdifall, men vurderes som grupper.

Gevinst eller tap ved salg av varige driftsmidler resultatføres løpende.

Fullt nedskrevne anleggsmidler i bruk består av inventar og kontormaskiner.

Bygninger og tomter er i sin helhet eid av bankens to datterselskaper, Sparebankeiendom AS og Storgata 41-45 Molde AS. Byggene er kun beregnet til eget bruk i operasjonell drift av banken, og er derfor ikke definert som investeringseiendommer. Bygningsmassen består også av fritidsboliger som disponeres av ansatte. Byggene til bankvirksomheten er lokalisert i konsernets geografiske hjemmemarked, Nordvestlandet. Samlet kontorareal er ca. 7 800 kvm. Bare mindre deler av lokalene er ledige, og det er kun næringslokaler i byggene. Byggene er bokført til historisk kost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Det er ingen indikasjoner på verdifall i konsernets bygningsmasse.

KONSERN 31.12.2022	Sum	Bygg, inkl. tekn. install., tomter/hytter	Biler, IT og kontormaskiner	Inventar
Anskaffelseskost 01.01	390	292	31	67
Tilgang	11	5	4	2
Avgang	1	0	0	1
Anskaffelseskost 31.12	400	297	35	68
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	231	141	28	61
Årets avskrivninger	14	10	2	2
Årets nedskrivninger	0	0	0	0
Avgang	1	0	0	1
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	244	151	29	62
Regnskapsført verdi 31.12	157	146	6	6
Lineær avskrivningstid (år)		10-50	3-5	8-10
Kostpris på fullt nedskrevne anleggsmidler i bruk	133	51	26	56

KONSERN 31.12.2021	Sum	Bygg, inkl. tekn. install., tomter/hytter	Biler, IT og kontormaskiner	Inventar
Anskaffelseskost 01.01	385	288	30	67
Tilgang	5	4	1	0
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	390	292	31	67
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	215	130	27	58
Årets avskrivninger	16	11	2	3
Årets nedskrivninger	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	231	141	28	61
Regnskapsført verdi 31.12	160	151	3	6
Lineær avskrivningstid (år)		10-50	3-5	8-10
Kostpris på fullt nedskrevne anleggsmidler i bruk	102	20	26	56

MORBANK 31.12.2022	Sum	Bygg, inkl. tekn. install., tomter/hytter	Biler, IT og kontormaskiner	Inventar
Anskaffelseskost 01.01	139	43	30	66
Tilgang	10	4	5	1
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	149	47	35	67
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	111	24	28	59
Årets avskrivninger	7	4	1	2
Årets nedskrivninger	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	118	28	29	61
Regnskapsført verdi 31.12	31	19	6	6
Lineær avskrivningstid (år)		10-50	3-5	8-10
Kostpris på fullt nedskrevne anleggsmidler i bruk	91	9	26	55

MORBANK 31.12.2021	Sum	Bygg, inkl. tekn. install., tomter/hytter	Biler, IT og kontormaskiner	Inventar
Anskaffelseskost 01.01	136	41	29	66
Tilgang	2	1	1	0
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	139	43	30	66
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	102	20	26	56
Årets avskrivninger	9	4	2	3
Årets nedskrivninger	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	111	24	28	59
Regnskapsført verdi 31.12	28	19	2	7
Lineær avskrivningstid (år)		10-50	3-5	8-10
Kostpris på fullt nedskrevne anleggsmidler i bruk	80	0	26	54

32 Immatrielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består av aktiverte kostnader knyttet til kjøp av programvare, lisenser og lignende.

Balanseførte immaterielle eiendeler regnskapsføres til kost, redusert for eventuell av- og nedskrivning. Immaterielle eiendeler avskrives lineært over forventet brukstid. Forventet brukstid er normalt fem år.

Kjøpt programvare balanseføres til anskaffelseskost med tillegg av utgifter for å bringe programvaren klar til bruk. Vurdering av nedskrivningsbehov gjennomføres årlig. Utgifter knyttet til vedlikehold av programvare og IT-systemer kostnadsføres løpende over resultatregnskapet.

KONSERN			MORBANK	
2021	2022	(Mill. kroner)	2022	2021
192	205	Anskaffelseskost 01.01	204	191
13	24	Tilgang	23	13
0	0	Avgang	0	0
205	229	Anskaffelseskost 31.12	227	204
135	154	Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	153	134
19	19	Avskrivninger	19	18
0	0	Nedskrivninger	0	0
0	0	Avgang	0	0
154	173	Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	172	153
56	51	Bokført verdi 01.01	51	56
51	56	Bokført verdi 31.12	55	51
20	20	Lineære avskrivningssatser i prosent	20	20
5	5	Økonomisk levetid i antall år	5	5

33 Andre eiendeler

KONSERN			MORBANK	
31.12.2021	31.12.2022		31.12.2022	31.12.2021
8	5	Overtatte eiendeler	5	8
69	79	Kapitalinnskudd i Sparebanken Møres Pensjonskasse	79	69
46	33	Øvrige fordringer	33	40
123	117	Sum andre eiendeler	117	117

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtakelsen klassifiseres som nedskrivning på utlån.

Overtatte eiendeler utgjør totalt 5 mill. kroner (8 mill. kroner i 2021). Dette består av eiendommer 1 mill. kroner (2 mill. kroner) og tomter 4 mill. kroner (6 mill. kroner). Disse eiendommene er i hovedsak ervervet som ledd i realisering av bankens pant. Det er ikke noe mål for Sparebanken Møre å sitte som eier av overtatte eiendommer. I de tilfeller der akseptabel pris ikke blir oppnådd, blir eiendommene forsøkt utleid.

Kapitalinnskudd i Sparebanken Møres Pensjonskasse inngår ikke som en del av pensjonsmidlene i ytelsesordningen. Dette er egenkapital som Sparebanken Møre som sponsor har skutt inn for å tilfredsstille Pensjonskassens soliditetskrav.

34 Egenkapitalbevis og eierstruktur

Resultat pr. egenkapitalbevis (EKB) er beregnet som forholdet mellom årets resultat som tilfaller eierne av egenkapitalbevis iht. egenkapitalbevisbrøken i morselskapet 01.01, og antall utstedte egenkapitalbevis ved utgangen av året, justert for evt. emisjoner som ikke gir rett til fullt utbytte. Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis avviker ikke fra resultatet pr. egenkapitalbevis.

KONSERN	2022	2021
Resultat pr egenkapitalbevis (kroner) 1) *)	7,50	31,10
Utvannet resultat pr egenkapitalbevis (kroner) *)	7,50	31,10
Årets resultat som tilfaller egenkapitalbeviserne:		
Årets resultat	746	619
Egenkapitalbeviserernes andel av resultatet iht EKB-brøken 2)	371	307
Veid antall EKB egenbeholdning *)	130 741	22 111
Antall egne EKB 31.12 *)	150 927	22 111
Antall egne EKB 01.01	22 111	22 111
Veid gjennomsnittlig EKB i markedet *)	49 304 029	9 864 843
Antall EKB i markedet 31.12 *)	49 283 843	9 864 843
Antall EKB i markedet 01.01	9 864 843	9 864 843
Veid gjennomsnittlig antall EKB utstedt *)	49 434 770	9 886 954
Antall EKB 31.12 *)	49 434 770	9 886 954
Antall EKB 01.01	9 886 954	9 886 954

*) Etter gjennomført splitt (1:5) datert 01.04.2022, økte antall egenkapitalbevis fra 9.886.954 til 49.434.770.

1) Resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet som egenkapitalbeviserernes andel av resultatet som tilordnes egenkapitaleierne delt på antall utstedte egenkapitalbevis ved utgangen av året, justert for emisjoner som ikke gir rett til fullt utbytte.

2) Egenkapitalbevisbrøken som danner grunnlaget for fordeling av overskuddet til egenkapitalbeviserne er utregnet basert på tall for morbank. Brøken beregnes som summen av egenkapitalbeviskapitalen, overkursfondet og utjevningsfondet, dividert på morbankens totale egenkapital eksklusive fondsobligasjoner og forslag til utbytte- og gavemidler (annen egenkapital). Egenkapitalbevisbrøken var 49,7 % i 2022 (49,7 %)

Egenkapitalbevis

Sparebanken Møre hadde ved utgangen av 2022 egenkapitalbevis pålydende 989 mill. kroner, fordelt på 49 434 770 egenkapitalbevis, hvert pålydende 20 kroner. Utover dette består egenkapitalbeviserernes kapital av utjevningsfondet på 2 066 mill. kroner og overkurs på 358 mill. kroner. Det er ingen begrensninger i stemmeretten etter vedtektene. Det eksisterer heller ikke rettigheter som kan medføre at det blir utstedt nye egenkapitalbevis.

Etter gjennomført splitt (1:5) datert 01.04.2022, økte antall egenkapitalbevis fra 9.886.954 til 49.434.770.

Egne egenkapitalbevis

Pålydende av egne egenkapitalbevis er presentert i balansen på egen linje, som reduksjon til utstedte egenkapitalbevis. Kjøpspris utover pålydende er ført mot grunnfondet og utjevningsfondet i henhold til historisk vedtatt fordeling. Tap eller gevinst på transaksjoner med egne egenkapitalbevis blir bokført direkte mot grunnfondet og utjevningsfondet i henhold til deres innbyrdes forhold.

Kostnader ved egenkapitaltransaksjoner

Transaksjonskostnader knyttet til en egenkapitaltransaksjon blir regnskapsført direkte mot egenkapitalen.

Utbyttepolitikk

Sparebanken Møre har som målsetting å oppnå økonomiske resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital. Resultatene skal sikre eierne av egenkapitalen en konkurransedyktig langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen.

Utbytte består av kontantutbytte til egenkapitalbeviserne og samfunnsutbytte. Andelen av overskuddet som avsettes til utbytte tilpasses bankens soliditet. Om ikke soliditeten tilsier noe annet, tas det sikte på at om lag 50 prosent av årets overskudd samlet sett kan utdeles som utbytte.

Sparebanken Møres resultatdisponering skal påse at alle egenkapitaleierne sikres likebehandling.

Det eksisterer ingen særavtaler mellom banken og eiere. Styret kan ikke nekte kjøp eller salg av egenkapitalbevis utover det som fremgår av bestemmelsene i aksjeloven.

Klassifisering av utbytte

Utbytte på egenkapitalbevis og avsetning til utbyttemidler for lokalsamfunnet klassifiseres som annen egenkapital frem til det er vedtatt av bankens generalforsamling.

Egenkapitalbeviskapital

Sparebanken Møres egenkapitalbeviskapital utgjør 988 695 400 kroner fordelt på 49 434 770 egenkapitalbevis, hvert pålydende 20 kroner.

Egenkapitalbeviskapitalen er tatt opp i ni omganger:

År	Emisjonstype	Endring i egenkapitalbeviskapital	Total egenkapitalbeviskapital	Antall egenkapitalbevis
1988	Offentlig emisjon	100,0	100,0	1 000 000
1993	Offentlig emisjon	100,0	200,0	2 000 000
1994	Offentlig emisjon	150,0	350,0	3 500 000
1996	Offentlig emisjon	100,0	450,0	4 500 000
1996	Ansatte emisjon	1,7	451,7	4 516 604
1998	Offentlig emisjon	100,0	551,7	5 516 604
1998	Ansatte emisjon	0,9	552,6	5 526 154
2008	Utbytteemisjon	42,3	594,9	5 949 153
2009	Rettet emisjon	58,5	653,4	6 534 264
2010	Fondsemisjon	130,7	784,1	7 841 116
2013	Rettet emisjon	148,6	932,7	9 327 603
2013	Reparasjonsemisjon	54,1	986,8	9 868 144
2013	Ansatte emisjon	1,9	988,7	9 886 954
2022	Splitt *)	0,0	988,7	49 434 770

*) Etter gjennomført splitt (1:5) datert 01.04.2022, økte antall egenkapitalbevis fra 9.886.954 til 49.434.770.

Egenkapitalbeviserernes andel av resultatet

Fortjeneste pr. egenkapitalbevis beregnes ved å dividere resultatet som tilfaller eierne av egenkapitalbevisene med antall utstedte egenkapitalbevis pr. 31.12, justert for eventuelle emisjoner i løpet av året som ikke gir rett til fullt utbytte. Egenkapitalbeviserernes andel av resultatet tilsvarer egenkapitalbeviskapitalens, utjevningsfondets og overkursfondets andel av bankens totale egenkapital eksklusive fondsobligasjoner og forslag til utbytte- og gavemidler (annen egenkapital) ved begynnelsen av året. Ved en utvidelse av egenkapitalbeviskapitalen i løpet av året i form av en emisjon, medtas en tidsveiet andel av økningen fra og med innbetalingstidspunktet.

20 største eierne pr 31.12.2022 (gruppet)	Antall	Andel av EKB i %
Cape Invest AS	4 913 706	9,94
Sparebankstiftelsen Tingvoll	4 910 776	9,93
Spesialfondet Borea utbytte	2 455 103	4,97
Verdipapirfondet Eika egenkapital	2 081 419	4,21
Wenaasgruppen AS	1 900 000	3,84
MP Pensjon	1 698 905	3,44
Verdipapirfond Pareto Aksje Norge	1 369 168	2,77
Verdipapirfond Nordea Norge Verdi	1 211 011	2,45
Kommunal Landspensjonskasse	1 148 104	2,32
Wenaas EFTF AS	1 000 000	2,02
Beka Holding AS	750 500	1,52
Lapas AS (Leif-Arne Langøy)	617 500	1,25
Pareto Invest Norge AS	565 753	1,14
Forsvarets personellservice	459 000	0,93
Stiftelsen Kjell Holm	419 750	0,85
BKK Pensjonskasse	378 350	0,77
U Aandahls Eftf AS	250 000	0,51
PIBCO AS	229 500	0,46
Morgan Stanley & Co. International	201 456	0,41
Borghild Hanna Møller	201 363	0,41
Sum 20 største	26 761 364	54,13
Totalt	49 434 770	100,00

Andelen egenkapitalbevis som er eid av utenlandske statsborgere utgjorde 2,6 prosent ved utgangen av 2022.
I løpet av 4. kvartal 2022 har Sparebanken Møre kjøpt 30 000 egne EKB.

Nøkkeltall (MORBANK)	2022	2021	2020	2019	2018
Børskurs	84,41	444	296	317	283
Antall utstedte egenkapitalbevis *)	49 434 770	9 886 954	9 886 954	9 886 954	9 886 954
Egenkapitalbeviskapital (mill. kroner)	988,70	988,70	988,70	988,70	988,70
Egenkapitalbevisbrøk - årlig gjennomsnitt	49,7	49,7	49,6	49,6	49,6
Egenkapitalbevisbrøk 31.12	49,7	49,7	49,6	49,6	49,6
Kontantutbytte pr egenkapitalbevis *)	4,00	16,00	13,50	14,00	15,50
Kontantutbytte pr egenkapitalbevis i prosent av børskurs 31.12	4,7	3,6	4,6	4,4	5,5
Effektiv avkastning (prosent) 2)	-1,3	54,6	-2,2	17,0	13,4
Kontantutbytte i prosent av egenkapitalbevis-eiernes andel av årsoverskudd	47,2	51,6	50,2	43,6	54,7
Resultat pr egenkapitalbevis (kroner) *)	8,48	30,98	26,83	32,00	28,35
Bokført egenkapital pr egenkapitalbevis (kroner) 1) *)	74,8	350	332	320	303
P/E (børskurs/fortjeneste) 3)	11,3	14,3	10,9	9,2	9,5
P/BV (børskurs/bokført egenkapital) 1)	1,13	1,27	0,89	0,99	0,93

*) Tallene for 2022 er beregnet basert på gjennomført splitt (1:5) datert 01.04.2022 hvor antall egenkapitalbevis økte fra 9.886.954 til 49.434.770.

1) Konserntall, inkl. avsatt utbytte

2) Beregnet som summen av årets endring i børskurs og utbetalt utbytte i året, dividert på børskurs ved utgangen av foregående år.

3) Beregnet basert på konsernets resultat

	Antall EKB		EKB kapital		Overkurs	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Endring i EKB og overkurs:						
Ordinære EKB 01.01	9 886 954	9 886 954	989	989	357	357
Endringer	0	0	0	0	1	0
Ordinære EKB 31.12 *)	49 434 770	9 886 954	989	989	358	357
Egne EKB:						
Egne EKB 01.01	22 111	22 111	2	2		
Endringer	0	0	1	0		
Egne EKB 31.12 *)	150 927	22 111	3	2		

*) Etter gjennomført splitt (1:5) 01.04.2022, økte antall egenkapitalbevis fra 9.886.954 til 49.434.770.

Utbetalt og foreslått utbytte		Totalt beløp (Tall i tusen kroner)
Utbetalt utbytte EKB		
NOK 15,50 pr EKB i 2019		153 248
NOK 14,00 pr EKB i 2020		138 417
NOK 13,50 pr EKB i 2021		133 474
NOK 16,00 pr EKB i 2022		158 191
Foreslått utbytte		
NOK 14,00 pr EKB i 2019		138 417
NOK 13,50 pr EKB i 2020		133 474
NOK 16,00 pr EKB i 2021		158 191
NOK 4,00 pr EKB i 2022 *)		197 739

*) Etter gjennomført splitt datert 01.04.2022, økte antall egenkapitalbevis fra 9.886.954 til 49.434.770, dvs 1 gammelt egenkapitalbevis tilsvarer 5 egenkapitalbevis etter splitten.

35 Transaksjoner med nærstående parter

Sparebanken Møre har ikke utbetalt honorar for annet arbeid enn styrevervet til styremedlemmer i 2022.

Styrets nestleder Henrik Grung er partner i Kvale Advokatfirma DA. For 2022 har Kvale Advokatfirma DA fakturert Sparebanken Møre for juridiske tjenester, totalt 214 125 kroner. Transaksjonen ble inngått på ordinære markedsmessige vilkår som om de var gjennomført mellom uavhengige parter.

For informasjon om transaksjoner mellom morbanken og datterselskaper, se note 29. For informasjon om ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte, se note 18.

36 Hendelser etter balansedagen

Eventuell ny informasjon om konsernets posisjoner på balansedagen blir hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker konsernets posisjon på balansedagen, men som vil påvirke konsernets posisjon i fremtiden opplyses om dersom dette er vesentlig.

Det har ikke oppstått hendelser etter balansedagen, som vil påvirke presenterte tall vesentlig, pr. 31.12.2022.

Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5

Vi bekrefter at konsernets og bankens årsregnskap for perioden 1. januar til 31. desember 2022 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets og bankens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til konsernet og banken, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet og banken står overfor.

Ålesund, 1. mars 2023

I STYRET FOR SPAREBANKEN MØRE

Leif-Arne Langøy
STYRELEDER

Henrik Grung
STYRETS NESTLEDER

Jill Aasen

Signy Starheim

Kåre Øyvind Vassdal

Therese Monsås Langset

Bjørn Følstad

Marie Rekdal Hide

Trond Lars Nydal
ADM. DIREKTØR

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
P.O. Box 7000 Majorstuen
N-0306 Oslo

Telephone +47 45 40 40 63
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2022. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

1. Forventet kredittap på utlån og garantier innenfor driftssegmentet næringsliv

Det vises til Note 2 Risikostyring, Note 5 Utlån fordelt på kundegrupper, Note 9 Tap på utlån og garantier, Note 10 Kredittforringede engasjement og styrets årsberetning, avsnitt kredittrisiko.

Beskrivelse av forholdet	Vår revisjonsmessige tilnærming
Konsernets samlede forventede kredittap på utlån og garantier som ikke er kredittforringet utgjør MNOK 143 per 31.12.2022. Forventet kredittap på utlån og garantier som er kredittforringet utgjør MNOK 198 per 31.12.2022. For utlån og garantier krever IFRS 9 at konsernet beregner forventet kredittap for de neste 12 måneder for lån som ikke har vesentlig økning i kredittrisiko (steg 1), og forventet kredittap over hele lånets løpetid for lån som har vesentlig økning i kredittrisiko (steg 2). Konsernet anvender modeller for beregning av forventet kredittap i steg 1 og 2. Modellverket er komplekst og omfatter store mengder data. Samtidig innebærer beregningen at ledelsen utøver skjønn, spesielt knyttet til følgende parametere; ○ Sannsynlighet for mislighold (PD), ○ Tap ved mislighold (LGD), ○ Eksponering ved mislighold (EAD), ○ Definisjon av vesentlig økning i kredittrisiko ○ Vekting av ulike fremtidsrettede scenarioer. Som IRB-bank har Sparebanken Møre utviklet egne modeller for fastsettelse av PD, LGD og EAD. Basert på disse godkjente IRB-modellene har konsernet utviklet en egen modell for beregning av forventet kredittap (ECL). For utlån og garantier hvor det er vesentlig økning i kredittrisiko og hvor det foreligger indikasjoner på at engasjementet er kredittforringet (steg 3), foretar konsernet en individuell vurdering av forventet kredittap over hele engasjementets løpetid. Fastsettelse av forventet kredittap innebærer stor grad av skjønn fra ledelsens side. Sentrale momenter i ledelsens vurderinger er: ○ identifisering av kredittforringede engasjementer, ○ forutsetninger for fastsettelsen av forventede kontantstrømmer	Vi har dannet oss en forståelse av konsernets definisjoner, metoder og kontrollaktiviteter for innregning og måling av forventet kredittap samt kontrollert om de er i tråd med standardens krav. Vi har blant annet; ○ vurdert om konsernets validering av IRB-modeller og ECL-modell er utført på en faglig forsvarlig måte, ○ vurdert og testet om konsernets dokumentasjon av modell for beregning av forventede tap er i overensstemmelse med IFRS 9, ○ vurdert om ECL-modellens resultater er en god prediksjon på de erfarte tapene konsernet til slutt konstaterer, ○ testet fullstendighet og nøyaktighet av datagrunnlaget i ECL-modellen, ○ vurdert vekting av ulike scenarioer og sensitiviteten ved ulike vektinger, ○ etterkontrollert ECL-modellens matematiske nøyaktighet. I vårt arbeid med vurdering av valideringer og modelldokumentasjon knyttet til ECL steg 1 og 2 har vi benyttet vår spesialist. For å utfordre ledelsens skjønnsmessige vurderinger lagt til grunn i beregningene av forventet kredittap for steg 1 og 2, har vi blant annet; ○ vurdert og testet ledelsens kontroll med modellens beregninger, ○ utført analyser av sentrale nøkkeltall, ○ vurdert modellberegnete forventede kredittap opp mot sammenlignbare banker, Vi har dannet oss en forståelse av hvordan konsernet identifiserer og følger opp engasjementer som er kredittforringet (steg 3). For et utvalg av kredittforringede engasjementer har vi etterberegnet forventet tap, samt vurdert ledelsens forutsetninger til forventede

Til generalforsamlingen i Sparebanken Møre

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Møre, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for Sparebanken Møre sammenhengende i 5 år fra valget på generalforsamlingen den 21. mars 2018 for regnskapsåret 2018.

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Tromsø
Alta	Finnsnes	Molde	Trondheim
Arendal	Hamar	Sandefjord	Tynset
Bergen	Haugesund	Stavanger	Ulsteinvik
Bodø	Knarvik	Stord	Ålesund
Drammen	Kristiansand	Straume	

inkludert verdsettelse av sikkerheter. På bakgrunn av størrelsen på brutto utlån, iboende kredittrisiko, nedskrivningenes størrelse og estimatene som ligger til grunn for ledelsens vurderinger, anser vi forventet kredittap som et sentralt forhold ved revisjonen	kontantstrømmer mot eksterne verdivurderinger. For å utfordre banken på hvorvidt det skulle vært andre engasjementer under individuell tapsvurdering, har vi, basert på offentlig tilgjengelig informasjon, dannet vårt eget syn på om det foreligger indikasjoner på at engasjementer i næringslivsporteføljen er kredittforringet. Vi vurderte om noteopplysninger knyttet til IFRS 9 og ECL var tilstrekkelig etter kravene i IFRS 7.
--	--

2. It-systemer og applikasjonskontroller

Det vises til note 30 Leieavtaler, avsnitt om Andre vesentlige avtaler.

Beskrivelse av forholdet	Vår revisjonsmessige tilnærming
Sparebanken Møre er avhengig av at IT-infrastrukturen i banken fungerer som tilsiktet. Bankens benytter et standard kjernesystem levert og driftet av ekstern tjenesteleverandør. God styring og kontroll med IT-systemene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering. Videre understøtter IT-systemene regulatorisk etterlevelse av rapportering til myndigheter, noe som er sentralt for banken som konsesjonspiktig virksomhet. Systemet beregner blant annet rente på innlån og utlån (såkalte applikasjonskontroller) og bankens interne kontrollsystemer bygger på systemgenererte rapporter. På bakgrunn av IT-systemenes betydning for bankens virksomhet har vi identifisert dette området som et sentralt forhold ved vår revisjon.	I forbindelse med vår revisjon har vi opparbeidet oss en forståelse av kontrollmiljøet og testet at utvalgte generelle IT kontroller fungerer som forutsatt og understøtter viktige applikasjonskontroller. Vi har i våre kontroller hatt hovedfokus på tilgangsstyring. Uavhengig revisor hos tjenesteleverandøren har vurdert og testet internkontroller knyttet til IT-systemene hos ekstern tjenesteleverandør. Vi har innhentet attestasjonsuttalelse (ISAE 3402) fra uavhengig revisor for å vurdere om tjenesteleverandøren har tilfredsstillende internkontroll på områder av vesentlig betydning for Sparebanken Møre. Vi har vurdert revisorens kompetanse og objektivitet, og vi gjennomgikk rapportene for å vurdere mulige avvik og konsekvenser for vår revisjon. Vi har bedt uavhengig revisor hos tjenesteleverandøren om å teste et utvalg standard rapporter og nøkkelfunksjonaliteter i kjernesystemet for å vurdere: - om utvalgte standardrapporter fra systemet inneholder all relevant data, og - om nøkkelfunksjonalitetene, herunder kontroller knyttet til renteberegninger, annuiteter og gebyrer fungerer som forutsatt. Vi har forespurt ledelsen om deres evaluering og oppfølging av uavhengig revisors rapport hos tjenesteleverandørene for å påse at eventuelle funn er hensiktsmessig fulgt opp. I vårt arbeid med å forstå kontrollmiljøet, teste kontroller og gjennomgå rapportene har vi benyttet våre spesialister innen IT-revisjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og,

basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for Sparebanken Møre har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn 5967007LIEEXZX5PU005-2022-12-31-no i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er, på grunnlag av innhentet revisjonsbevis, å gi uttrykk for en mening om årsregnskapet som inngår i årsrapporten, i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket. Vi utfører vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Som et ledd i vårt arbeid utfører vi handlinger for å opparbeide forståelse for selskapets prosesser for å utarbeide årsregnskapet i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Vi kontrollerer om årsregnskapet foreligger i XHTML-format. Vi utfører kontroller av fullstendigheten og nøyaktigheten av iXBRL-markeringen av konsernregnskapet, og vurderer ledelsens anvendelse av skjønn. Vårt arbeid omfatter kontroll av samsvar mellom markeringene av data i iXBRL og det reviderte årsregnskapet i menneskelig lesbart format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Oslo, 1. mars 2023
KPMG AS

Svein Arthur Lyngroth
Statsautorisert revisor

Bærekraft og samfunnsansvar

Bærekraft og samfunnsansvar

- 157 En pådriver for bærekraftig utvikling
- 160 Interessentdialog og vesentlighetsanalyse
- 166 Våre forpliktelser
- 170 Strategiske mål
- 171 Vesentlige temaer
 - 172 Påvirkning på næringsutvikling (GRI)
 - 175 Støttespiller for lokalsamfunnet
 - 179 ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder (GRI)
 - 183 Ansvarlig utlån og rådgivning (GRI)
 - 188 Klimagassutslipp (GRI)
 - 190 Endring i utlånsetterspørsel
 - 192 Økte regulatoriske krav til aktører i bank- og finansnæringen
 - 194 Klimarisiko (TCFD) 2022
- 205 Rapportering iht. Aktivitets- og Redegjørelsesplikten
- 209 Åpenhetsloven
- 211 Vedlegg
 - 212 GRI-indeks
 - 219 TCFD indeks
 - 220 PRB Self Assessment
 - 233 Energi & klimaregnskap
- 239 Revisors erklæring

En pådriver for bærekraftig utvikling

I tiden som kommer står både Norge og verdenssamfunnet overfor en betydelig omstilling for å nå klimamålene for 2030 og 2050. Som regional sparebank har vi påvirkningskraft, både gjennom bankdrift og prosjektene vi engasjerer oss i. Det gir oss et ansvar og muligheter som vi tar på største alvor.

Sparebanken Møre ble etablert i 1985 gjennom en sammenslutning av en rekke lokale sparebanker. Den eldste i denne sammenslutningen var Herrøe og Røvde Sparebank, som ble etablert i 1843.

Helt siden de første bankene så dagens lys, har samfunnsrollen stått sterkt i de ulike lokalsamfunnene. Det gjør den også i dag.

Sparebankmodellen har i seg selv både styrke og kraft til å bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling. Sparebanken Møre har i tillegg forpliktet seg til å være en

pådriver i dette arbeidet gjennom bankens visjon om å være den fremste pådriveren for skaperglede på Nordvestlandet. Hver dag.

Visjonen innebærer at vi skal ta en ledende rolle i å utvikle regionen vår. Gjennom kunnskap, engasjement og et betydelig bidrag tilbake til samfunnet, skal vi skape verdier som kommer både personer, næringsliv og samfunnet til gode.

Som en regional aktør på Nordvestlandet er vi opptatt av bærekraft, vekst og utvikling i omgivelsene som

banken er en del av, og dette vil være vårt fokusområde. Vi skal også se bankens bærekraftarbeid i et nasjonalt og globalt perspektiv.

En integrert del av strategien

Bærekraft er et prioritert satsingsområde i bankens konsernstrategi for perioden 2023-2026. Den overordnede målsettingen er at **Sparebanken Møre skal være en pådriver for bærekraftig utvikling**. Målsettingen er konkretisert gjennom egne handlingsplaner og tiltak i alle bankens seksjoner/divisjoner. Vi skal stille krav til både oss selv, kunder og leverandører, vi har betydelige midler som er avsatt til å bygge en sterkere region og vi både initierer og deltar i en rekke samarbeid med mål om å gjøre Nordvestlandet mer bærekraftig. I tillegg til å komme det lokale, nasjonale og globale samfunn til gode, vil en kollektiv innsats og en systematisk tilnærming også skape nye forretningsmuligheter og bedre rammebetingelsene for banken.

Sparebanken Møre vil fortsette arbeidet med full styrke i 2023 – både i og utenfor banken. Vi skal ta vår del av ansvaret for en felles framtid gjennom å være en pådriver for bærekraftig utvikling på Nordvestlandet.

Rapporteringsstandard

Banken redegjør årlig for sitt arbeid med bærekraft og samfunnsansvar i forbindelse med årsrapporten, i henhold til regnskapslovens §3-3c. Denne stiller krav til rapportering knyttet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon i forretningsstrategier, daglig drift og i forholdet til interessenter.

For å sikre en systematisk og strukturert tilnærming, rapporterer banken i henhold til GRI-standard 2021. Dette innebærer også rapportering av konsernets CO₂-utslipp i henhold til Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollen).

Banken tilsluttet seg UNEP FI Principles for Responsible Banking (PRB) i 2019 og rapporterer årlig status innenfor de seks prinsippene som del av årsrapporten.

Vi rapporterer også i henhold til Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).

Sparebanken Møre skal videre følge markedspraksis samt relevante anbefalinger. Den rapporterte informasjonen skal være presis, balansert, forståelig,

sammenlignbar, rettidig og pålitelig. Bankens bærekraftrapportering inngår i årsrapporten. Den vil også fungere som et selvstendig dokument som publiseres på bankens internettside.

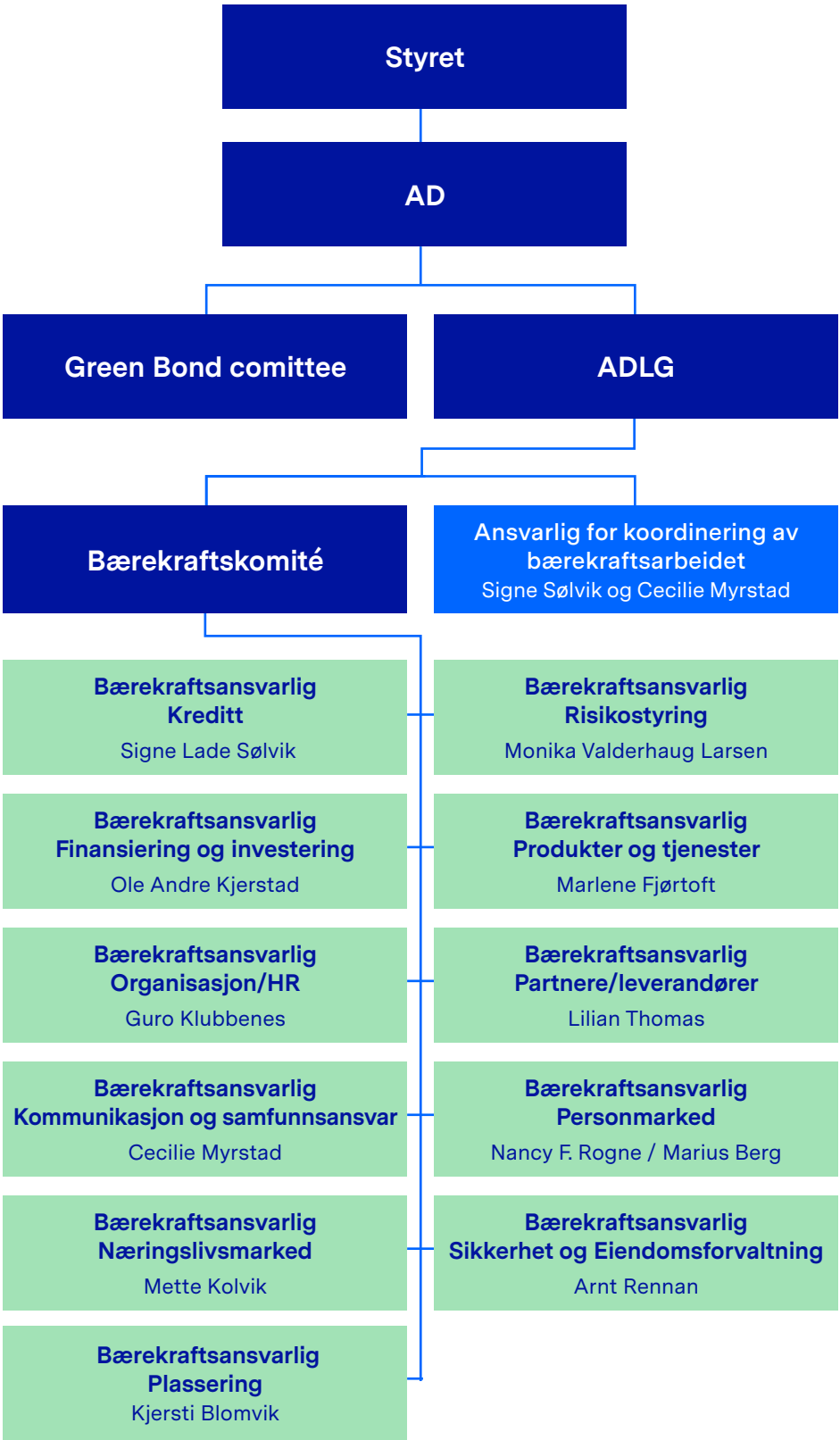
Organisering av arbeidet

Styret har ansvar for å fastsette retningslinjer og strategi for bankens bærekraftarbeid og administrerende direktør har ansvaret for implementering av strategien.

Banken etablerte i 2020 en egen bærekraftkomite, som består av bærekraftansvarlige som representerer ulike fagområder i banken. Komiteen har ansvar for utarbeidelse og oppfølging av bankens bærekraftstrategi, og rapporterer til konsernledelsen. Komiteen vil med sin tverrfaglige organisering bidra til å bringe bærekraft ut til alle ansatte. Det har vært gjort mindre endringer i komiteens medlemmer i løpet av året. Fra 01.02.2023 etableres det også en egen bærekraftavdeling som organisatorisk blir plassert under seksjon Risikostyring & Compliance. Bærekraftkomiteen skal videreføres, og vil bli ledet av leder for avd. Bærekraft.

I tilknytning til etablering av Grønt rammeverk for utstedelse av obligasjoner, er det også etablert en Green Bond Committee som skal sikre oppfølging og etterlevelse av rammeverket.

Ansvarsforhold

Interessentdialog og vesentlighetsanalyse

Sparebanken Møre har valgt FNs bærekraftsmål nr. 17 Samarbeid for å nå målene, som et sentralt fokusområde i bærekraftarbeidet.

Vi har en bred og sammensatt interessentgruppe, og opplever at alle gruppene i økende grad er opptatt av hvordan banken ivaretar samfunnsoppdraget sitt og hvordan vi sammen kan nå målene.

Våre viktigste interessenter:

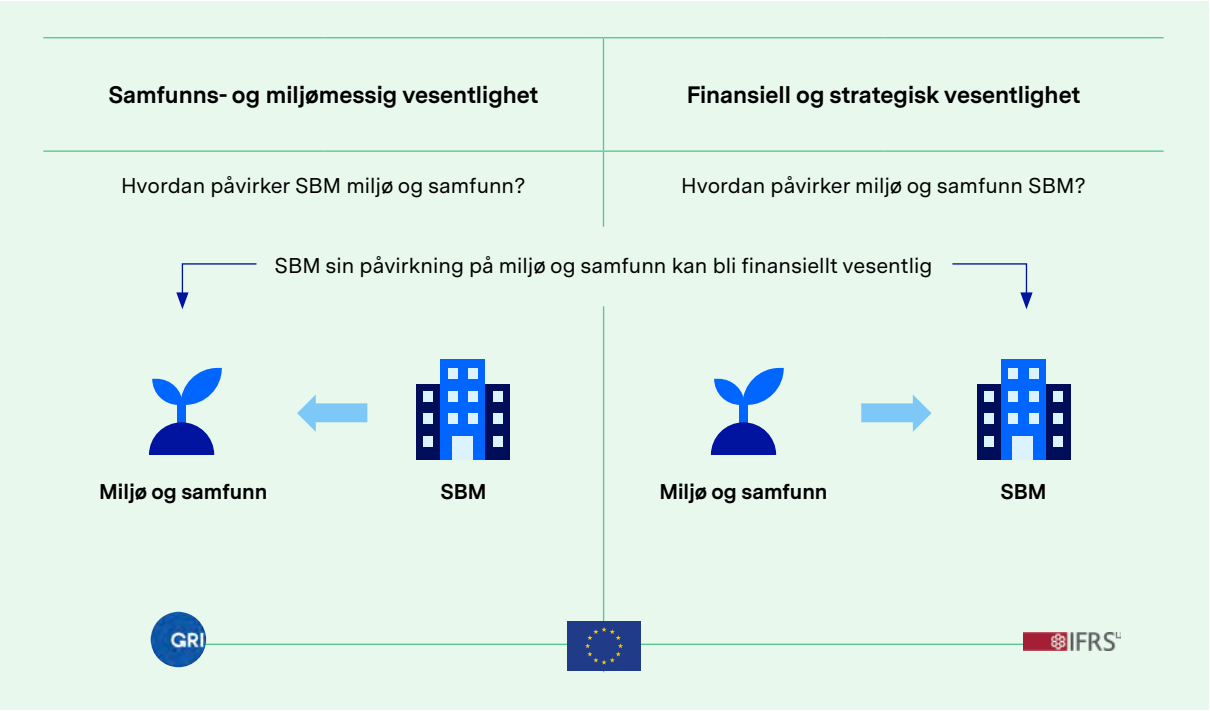

Vesentlighetsanalyse

I 2022 er det gjennomført en ny vesentlighetsanalyse for å avdekke bærekrafttemaer hvor det vurderes at banken har høy grad av påvirkning på miljø, samfunn og økonomi.

Analysen viser hvor banken kan forsterke sin positive påvirkning, og hvor den kan redusere sin negative påvirkning. Analysen har i år blitt utvidet til også å inkludere et fokus på dobbel vesentlighet, noe som handler om at vi har sett på både hvordan banken påvirker miljø og samfunn samt hvordan miljø og samfunn påvirker Sparebanken Møre i form av risikoer og muligheter. Dette blir et krav under EUs kommende Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) og er således med på å forberede banken til rapporteringsregulativet som inntreer om noen få år. En grafisk fremstilling av dobbel vesentlighet er presentert under.

Dobbel vesentlighet

Metode for vesentlighetsanalyse:

Valg av vesentlige tema ble gjennomført basert på en rangering av tema fra en liste over emner relatert til Sparebanken Møres sin faktiske og potensielle virkninger på miljø og samfunn. I tillegg inneholdt temalisten emner som fokuserer på hvordan Sparebanken Møre påvirkes av miljø- og samfunnsendringer. De to dimensjonene ble inkludert for å dekke konseptet av dobbel vesentlighet, som nevnt ovenfor, som krever at banken ikke bare vurderer hvordan vi påvirke miljø- og samfunnet rundt oss, men også hvordan banken påvirkes finansielt og strategisk.

Rangeringen ble utført av bankens bærekraftkomité, konsultentselskapet Position Green Advisory samt gjennom dybdeintervju med 5 aktører som representerer bankens interessenter (akademia, kapitalmarkedet, kunde, bransje- og interesseorganisasjoner, samarbeidspartnere). Resultatet av rangeringene ble samlet, og de temaene som ble rangert høyest utgjør bankens vesentlige tema. De vesentlige temaene er forankret og besluttet av bankens ledergruppe.

Basert på en samlet vurdering ble følgende temaer definert som de mest vesentlige for bærekraftarbeidet i Sparebanken Møre:

Samfunns- og miljømessig vesentlighet GRI		
		
Miljø	Sosiale forhold	Økonomi og styring
• Klimautslipp	• Påvirkning på lokalsamfunn og næringsutvikling – bidrar til å skape sterke, attraktive og levende lokalsamfunn	• Interne ESG kompetanse og kompetansedeling med kunder • Ansvarlig utlån og rådgiving

Finansiell og strategisk vesentlighet		
		
Miljø	Sosiale forhold	Økonomi og styring
• Klimarisiko	• Endring i utlånsetterspørse	• Økte regulatoriske krav til aktører i bank- og finansnæringen

Temaene under samfunns- og miljømessig vesentlighet skal rapporteres i henhold til GRI-standard. Dobbelt vesentlighet er ikke et krav i GRI selv om det er anbefalt også der å hensynta både påvirkning og risi-

koer og muligheter. Temaene under finansiell og strategisk vesentlighet rapporteres derfor ikke under GRI direkte, men omtales i bærekraftrapporten som vesentlig tema.

Interessentdialog i 2022

Dialog med omgivelsene prioriteres høyt i Sparebanken Møre, og gjennom 2022 har vi hatt kontakt med interessentene våre på ulike måter. Her følger en skjematisk oppsummering av hovedtrekkene i interessentdialogen (ikke uttømmende):

Interessent	Dialog/ møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Kunder	Kundemøter/ kunde-kontakt	• Nærhet, tempo og lokalkunnskap	• Etablering/videreutvikling av digitale og selvbetjente løsninger
	Kontakt med Kunde-service	• Brukervennlige produkter og tjenester	• Invitert til og gjennomført forretnings- og rådgivningssamtaler
	Sosiale medier	• Kompetanse og omstilling	• Tett oppfølging og økonomisk rådgivning som følge av markedsendringer, økte renter og levekostnader
	Arrangement	• Bidrag til næringsutvikling • Dialog knyttet til hvordan bærekraft påvirker den enkelte bransje	• Styrket kundeservice med etablering av avdeling Næringsbasen • Arrangert bærekraftkonferanser • Deltakelse i vekstgarantiordning • Gjennomføring av Næringsteft • Lansert bærekraftportal på sbm.no • Bærekraft er en del av bransjeanalysene • ESG scoring i kredittarbeidet på næringsliv
Medarbeidere	Arbeidsmiljøundersøkelse	• Likestilling og mangfold	• Nasjonal autorisasjonsordning for finansielle rådgivere (AFR)
	Medarbeiderutvikling	• Attraktiv arbeidsplass	• Resultater fra arbeidsmiljøundersøkelse ble fulgt opp av ledelsen
	Lederutvikling	• Kultur for læring og utvikling • Arbeidsrett og arbeidsmiljø	• Kommunikasjon fra bærekraftkomite og ulike bærekraftworkshops
	Møter med Konserntil-litsutvalg og arbeids-miljøutvalget	• Bærekraft i SBM	• Gjennomføring av en rekke kurs, workshops og kompetansetiltak
	Faglige og sosiale samlinger	• Involvering og tverrfaglige samarbeid	• Tilrettelegging for kurs og videreutdanninger • Tverrfaglig forberedelse og involvering til strategisamling
Kapitalmarkedet, ratingbyråer og analytikere	Børsmeldinger og kvartalsrapporter	• Økonomiske resultater	• Fokus på tett oppfølging, transparens og likebehandling
	Generalforsamling	• Åpen og etisk forretningsførsel	• ESG-informasjon ytterligere utvidet og gjort tilgjengelig i bankens kanaler
	Andre arrangement i intern eller ekstern regi	• Konkurransedyktig avkastning • Bærekraft i SBM	• Årlig oppdatering av ESG-rating • Investormøter i tilknytning til utstedelse av obligasjon • Gjennomføring av kvartalspresentasjoner

Interessent	Dialog/ møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Leverandører	Jevnlige opp- følgingsmøter Kompetansehevende arrangement/webinar	- Åpen og etisk forretningsførsel - Krav til leverandører - Kompetanse og omstilling - Bærekraft, prinsipper, materialvalg, transport, klima	- Flere partnernmøter gjennom året, der bærekraft er et av flere temaer på agendaen - Bærekraft inngår som vurderingskriterium ved anskaffelser - Aktsomhetsvurderinger i tråd med Åpenhetsloven - Etablert retningslinjer for bærekraft i leverandørleddet
Samarbeids- partnere	Prosjektmøter Kompetansehevende arrangement/webinar	- Støtte til forskning på bærekrafttemaer - Bidrag til næringsutvikling - Støtte til lokalsamfunnet - Åpen og etisk forretningsførsel - Kompetanse og omstilling på bærekraft - EU Green Deal og taksonomien - Bærekraftig finans	- Støtte til flere forskningsprosjekter med Møreforskning og NTNU TEFT Lab - Samarbeid om seminar og konferanser der bærekraft er gjennomgående tema, blant annet GATH, The Next Wave, Bærekraft- konferansen etc. - Deltakelse og faglige bidrag i ulike nett- verksgrupper og forum, for eksempel næringsforeningen og kunnskapsparker i fylket - Tett samarbeid med partnere ved gjennomføring av Næringsteft
Konkurrenter	Utteksling av erfaring og kunnskap gjennom deltakelse i tverrfaglige referansegrupper, blant annet i regi av Finans Norge og Sparebank- foreningen	- Kompetanse og omstilling - Bærekraftige forretningsmodeller - Bærekraftsrapportering	- Samarbeid om utviklingsarbeid - Utteksling av erfaring og muligheter knyttet til ulike bærekraftforpliktelser-/ initiativ - Felles bærekraftkonferanse med Nordea
Myndigheter	Deltakelse i ulike råd og utvalg	- Risikovurderinger i et bærekraftperspektiv - Ansvarlig utlånspraksis - Antihvitvaskarbeid - Forhindre korrupsjon og økonomisk kriminalitet - God virksomhetsstyring - Stabile og sikre IT-løsninger - Personvern og informasjonssikkerhet - Implementering av EUs bærekraftregelverk	- Innarbeiding av ESG-faktorer i kredittarbeidet. - Innhenting av gyldig legitimasjon og løpende oppdatering av kunder - Rapportering i henhold til krav og forventninger - Gjennomføring av IKT-tiltaksplan - Implementering av ESG-faktorer i interne overordene retningslinjer og rammeverk - Møter med politiet i forbindelse med svindelsaker

Interessent	Dialog/ møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Lag og organisasjoner (støtte gjennom allmennyttige midler)	Deltakelse på arrange- ment og i styremøter hos enkelte Kontakt med det lokale bankkontoret	- Støtte til lokalsamfunnet - Kompetanse og omstilling - Utenforskap - Likestilling og mangfold - Bærekraft i sponsoravtaler	- Støtte til lag og organisasjoner - Tildeling av stipend til unge talent på Nordvestlandet - Diverse miljøtiltak, bla. knyttet til granulatfangere ved kunstgress - Styrket løft for kvinneidretten
Forskning og akademia	Deltakelse på arrange- ment Styreverv Studieprogramråd Gjesteforelesninger	- Kompetanse og omstilling - Støtte til forskning - Bærekraftige forretningsmodeller	- Studieprogramråd NTNU - Gjesteforelesning ved universitet og høgskoler - Betydelig bidragsyter til forskningsaktiviteter - Hovedsamarbeidspartner for Ungt Entreprenørskap i Møre og Romsdal - Støtte til ungdoms- og studentbedrifter - Aktiv bidragsyter til aktivitet i TEFT-lab - Summer internship TEFT-lab
Bransje- og interesse- organisasjoner	Deltakelse på arrange- ment Deltakelse i nettverks-/ referansegrupper	- Åpen og etisk forretningsførsel - Kompetanse og omstilling - Bærekraftrisiko - Bærekraftig finans	- Deltakelse i referansegruppe for bærekraft og klimagruppe i regi av Finans Norge - Deltager i FNs Framtidslab - Jevnlige møter med NHO Møre og Romsdal - Tett samarbeid med næringsforeningene i fylket. - Styremedlem i Molde Næringsforum
Media	Løpende dialog gjennom digitale og fysiske møter	- Åpen og etisk forretningsførsel - Kompetanse og omstilling	- Fokus på åpenhet, tilgjengelighet, presis informasjon og rask respons - Tips om aktuelle saker - Tilrettelegging av relevant informasjon

Våre forpliktelser

Banken har sluttet seg til flere nasjonale og globale bærekraft-initiativer, målsettinger og rammeverk, som alle legger føringer for bankens arbeid innen bærekraft.

FNs bærekraftmål

Sparebanken Møre støtter opp om alle FNs 17 bærekraftmål. Basert på innsiktsarbeid, dialog med interessentene og funn fra tidligere gjennomført vesentlighetsanalyse (2020) har vi valgt fem bærekraftmål (SDG-profil) som vi mener banken har særskilte muligheter til å påvirke. I tillegg har vi identifisert mål 3, 4, 5, 13 og 14 som delmål som vi også vil ha fokus på

gjennom vår rolle både som arbeidsgiver, samfunns-aktør, investor, långiver, tilrettelegger og leverandør av finansielle tjenester. Vi vil arbeide med å forsterke positiv påvirkning og redusere negativ påvirkning innenfor disse målene.

Våre hovedmål

Våre delmål

Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Som regional sparebank og det største finansielle miljøet mellom Bergen og Trondheim er Sparebanken Møre en viktig kilde til finansiell informasjon og finansielle tjenester for både mennesker og næringsliv på Nordvestlandet. Vi jobber målrettet med entreprenørskap og innovasjon for å styrke verdiskapingen og sysselsetting i området vårt, og bidrar inn mot aktiviteter som styrker dette.

Mål 9: Innovasjon og infrastruktur

For at Nordvestlandet skal være en attraktiv region også fremover, er det viktig at vi jobber aktivt med å bygge solid infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon. Sparebanken Møre ønsker å være både en pådriver og støttespiller for slike aktiviteter.

Mål 11: Bærekraftige byer og samfunn

Helt siden starten i 1843 har Sparebanken Møre bidratt til å gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige. Dette er sentralt for både livskvalitet, innovasjonsevne, befolkningsutvikling og verdiskaping. Samfunnet vårt trenger sterke lokalmiljø for å utvikle seg, og Sparebanken Møre skal være en støttespiller for lokalsamfunnet også fremover.

Mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

For å kunne bidra til en bærekraftig regionsutvikling, må både det offentlige, næringslivet og enkeltmennesker endre sitt forbruk. Som samfunn forbruker vi i dag mer enn det som er miljømessig bærekraftig. Sparebanken Møre vil bidra til å snu dette ved å øke kunnskap og bevissthet, stille krav og gi råd til kunder og leverandører, bidra til forskning på området og selv gjøre grep i egen organisasjon.

Mål 17: Samarbeid for å nå målene

For å lykkes med bærekraftmålene trengs det sterke og gode partnerskap. Myndigheter, næringslivet og lokalsamfunn må samarbeide for å oppnå en bærekraftig utvikling. Sparebanken Møre kan som en stor regional aktør utgjøre en forskjell. Vi vil oppmuntre til samarbeid og bidra til å knytte kunnskap og relasjoner på tvers av fag og bransjer gjennom å skape og støtte ulike møteplasser.

Finans Norge «Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen»

Finans Norge har utviklet et Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen. Dette uttrykker følgende visjon: «Finansnæringen i 2030 er lønnsom og bærekraftig. Vi finansierer, forvalter og forsikrer med kunnskap om klima. Slik skaper vi verdier og bidrar til grønn konkurransekraft».

Sparebanken Møre støtter opp om veikartet, og vil bidra i arbeidet for å nå både nasjonale og globale bærekraftsmål. Finans Norge har også arbeids- og referansegrupper relatert til bærekraft og klimarisiko. Sparebanken Møre har vært delaktig i disse gjennom 2022.

EUs handlingsplan for bærekraftig finans

EU har utarbeidet en handlingsplan for bærekraftig finans, der EUs taksonomi er et av 10 virkemidler. For å bidra til målet om «net zero» klimautslipp innen 2050, vil Sparebanken Møre tilpasse seg og følge opp forventinger og krav som følge av dette overfor våre interessenter. Vi har tatt rollen som pådriver i vårt nedslagsfelt.

EUs handlingsplan for bærekraftig finans gjenspeiler at finanssektorens rolle i utviklingen av samfunnet vil endres for å støtte agendaen for global bærekraft. Sparebanken Møre kan og vil være en viktig aktør når det gjelder å støtte og legge til rette for en bærekraftig utvikling av samfunnet. Dette innebærer innarbeidelse av klima- og miljøhensyn så vel som sosiale hensyn, respekt for menneskerettigheter og økonomisk ansvar i forretningsaktiviteter.

FNs prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet (PRB)

FNs miljøprogram (UNEP) har et partnerskap med finanssektoren kalt United Nations Environment Programme – Finance Initiative (UNEP FI). Programmet består av 6 prinsipper, som har som mål å gjøre banknæringen i stand til å ta en lederrolle i å nå bærekraftmålene og oppfylle Parisavtalen.

Sparebanken Møre sluttet seg til UNEP FIs «Principles for Responsible Banking» i oktober 2019. Dette innebærer en forpliktelse til å implementere og gjennomføre tiltak som støtter opp om de seks prinsippene frem til utgangen av 2023. Rapportering gjennomføres i sammenheng med årlig bærekraftrapportering i årsrapporten.

UN Guidelines for Business and Human Rights/ OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper

Retningslinjene handler om hvilket ansvar næringslivsaktører forventes å påta seg for mennesker, samfunn og miljø som påvirkes av virksomheten. Regjeringen forventer at alle norske selskaper forholder seg til og etterlever FNs veiledende prinsipper for næringsliv

og menneskerettigheter (UN Guidelines for Business and Human Rights – UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Sparebanken Møre jobber for å etterleve retningslinjene, blant annet gjennom bankens Retningslinjer for Etikk og Samfunnsansvar.

Miljøfyrtårn

Sparebanken Møres hovedkontor har i 2022 blitt Miljøfyrtårnsertifisert. Banken har startet arbeidet med forberedelse for sertifisering av avdelingskontorene som skal gjennomføres i løpet av 2023.

Miljøfyrtårnsertifiseringen er et ledd i det kontinuerlige arbeidet med å være en pådriver for bærekraftig utvikling. Sertifiseringen bekrefter at banken bidrar til reduksjon av miljøbelastning og stimulerer til en positiv omstilling.

Sparebanken Møre har et mål om å kutte egne CO₂ utslipp med 25% i perioden 2019 - 2025, og at banken skal bli en klimanøytral bedrift i tråd med FN initiativet Climate Neutral Now. Sparebanken Møre har gjennomført noen CO₂-reduserende tiltak, og ved å bli Miljøfyrtårn vil banken ha et system som øker sannsynligheten for at banken også når målsettingen om "net zero" innen 2050.

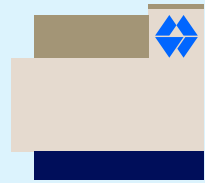
Green Bond Framework

I 2022 ble bankens andre Covered Bond (MEUR 250) utstedt under det grønne rammeverket. I tillegg er det utstedt en Senior non preferred (MNOK 1 000). Det grønne rammeverket innbefatter både Sparebanken Møre og det heleide datterselskapet Møre Boligkreditt AS. Midler under det grønne rammeverket anvendes til å finansiere og/eller refinansiere lån knyttet til energieffektive boliger og næringsbygg, fornybar energi,

samt lån til miljøeffektive og sirkulær økonomisk tilpassede produkter og tjenester og prosesser innenfor havbruksnæringen. Swedbank har bidratt i utarbeidelsen av rammeverket, Multiconsult har levert sin tekniske rapport og rammeverket har en uavhengig vurdering av Sustainability. Det henvises til informasjon om Green Bond Framework gjort tilgjengelig på bankens nettsider (sbm.no/esg).

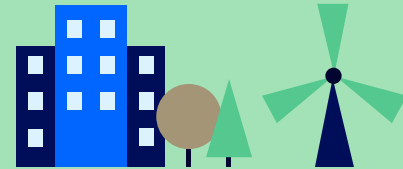
Strategiske mål

Basert på bankens målsetting om å være en pådriver for bærekraftig utvikling, FNs bærekraftsmål 8, 9, 11, 12 og 17 og avdekte vesentlige temaer, har Sparebanken Møre følgende strategiske mål for strategiperioden:

Oss selv:

- Vi skal redusere egne klimautslipp (CO₂) med minst 25 prosent for perioden 2019 til 2025.
- Sparebanken Møre har en langsiktig ambisjon om minst 40% av hvert kjønn på alle nivå i banken.
- Bærekraft er en integrert del av alle innovasjons- og utviklingsprosesser.
- Vi vektlegger åpenhet og transparens i vår kommunikasjon.

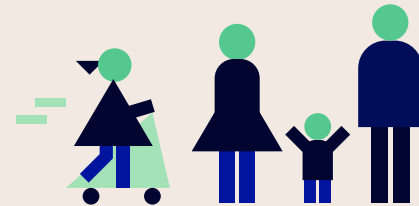

Samfunnet:

- Bærekraft skal være et fast vurderingskriterium ved tildeling av samfunnsutbytte.
- Bærekraft inngår som eget punkt i alle sponsoravtaler.
- Vi tar initiativ til og støtter gode bærekraftprosjekter på Nordvestlandet.
- Vi bidrar aktivt til å redusere økonomisk kriminalitet, hvitvasking og korrupsjon.

Kunder og leverandører:

- Vi tilbyr personmarked og næringslivskunder et utvalg av bærekraftige produkter og tjenester.
- Ansatte har kompetanse til å gi kundene råd om bærekraftige valg som bidrar til omstilling og mulige nye forretningsmuligheter.
- For næringslivskunder med kreditteksponering over MNOK 8 skal det minimum årlig gjennomføres ESG-vurdering. Utvikling måles årlig.
- Alle våre leverandører skal periodisk levere ESG-leverandørreklæring.

De strategiske målene dekker områder innenfor både miljø (Environmental), samfunn (Social) og styringsmessige forhold (Governance). Årlig etableres nye

delmål og KPler som skal bidra til at banken når de strategiske målene.

Vesentlige temaer

Som følge av gjennomført vesentlighetsanalyse ([se eget kapittel «Vesentlighetsanalyse» for beskrivelse av prosessen](#)), våre valgte bærekraftsmål og langsiktige strategi er det definert 8 temaer som er særlig viktige for både banken og interessentene våre.

De mest vesentlige temaene er:

- ✓ Påvirkning på næringsutvikling (GRI)
- ✓ Støttespiller for lokalsamfunnet (GRI)
- ✓ ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder (GRI)
- ✓ Ansvarlig utlån og rådgivning (GRI)
- ✓ Klimagassutslipp (GRI)
- ✓ Endring i utlånsetterspørsel
- ✓ Økte regulatoriske krav til aktører i bank- og finansnæringen
- ✓ Klimarisiko (TCFD) 2022

I beskrivelsene av de 5 første temaene som rapporteres i tråd med GRI finnes informasjon om

- Hvorfor temaet er viktig
- Gjennomførte tiltak i 2022
- Planlagte tiltak fremover
- Måling og evaluering
- Ansvarlig enhet
- Viktigste styrende dokumenter
- GRI-indikatorer

Vesentlige tema som ikke videreføres fra forrige rapportering:

- Krav til leverandører
- Ligestilling og mangfold
- Åpen og etisk forretningsførsel
- Økonomiske resultater
- Forhindre korrupsjon og økonomisk kriminalitet

At temaene ikke lenger omtales som vesentlige betyr ikke at Sparebanken Møre mener at disse temaene er uviktig. Disse temaene er viktige og noe banken har på agendaen til enhver tid. Når det gjelder bankens arbeid rundt ligestilling og mangfold henvises det til rapportering av aktivitets- og redegjørelsesplikten.

Påvirkning på næringsutvikling

Utvikling av lokalsamfunnet og næringslivet på Nordvestlandet er viktig både for verdiskaping og sysselsetting.

Sparebanken Møre samarbeider og gir støtte til allmenntilgjengelige tiltak. På denne måten kan vi bidra til å skape sterke, attraktive og levende lokalsamfunn og til næringsutviklingen på Nordvestlandet.

Vi påvirker gjennom blant annet utlånsvirksomhet og rådgivning, akseleratorprogram, deltakelse i Vekstgarantiordningen, tjenester som Bærekraftportalen, samarbeid med næringsforeninger, forskning og akademia.

Nordvestlandet har et konkurransedyktig næringsliv, og mange av bedriftene er ledende innen sine bransjer. Bankens næringslivsrådgivere er lokale, og har spesialisert seg innenfor enkeltbransjer. Dette har vi gjort for å forstå behov, og for å kunne være aktive samtalepartnere i bedriftens utvikling. Samtidig ønsker banken å bidra gjennom å skape møteplasser der bedrifter innenfor ulike bransjer og fagmiljøer møtes. Dette motiverer og er utviklende for innovasjon og samarbeid.

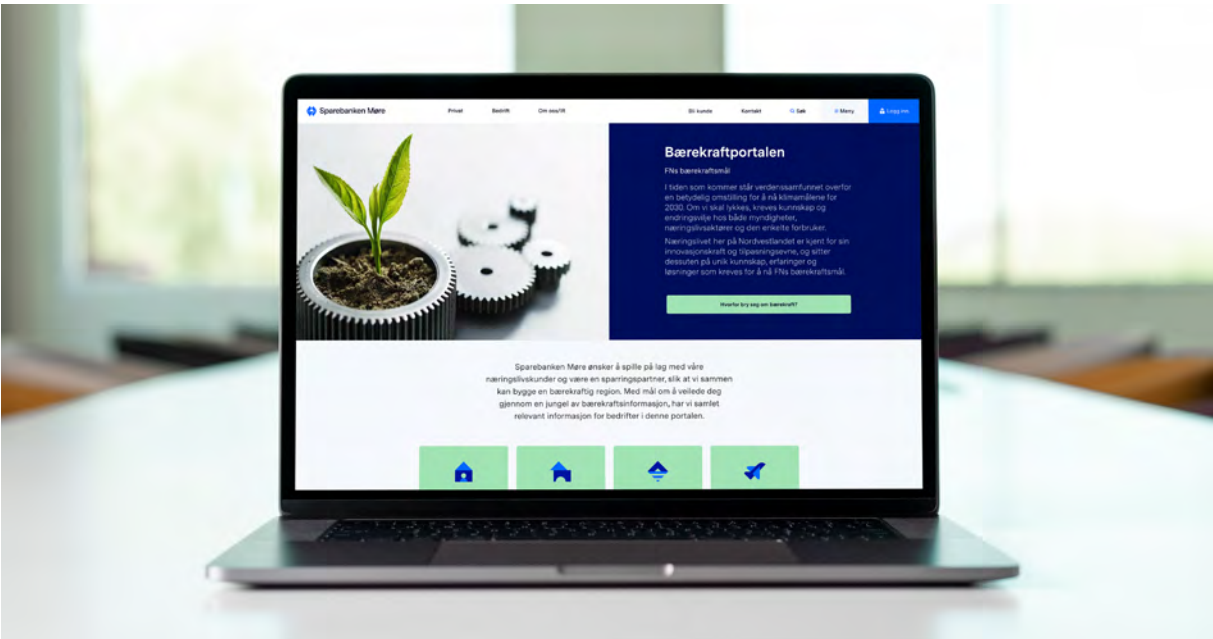
Gjennomførte tiltak i 2022

Sparebanken Møre har 6365 aktive næringslivskunder fordelt på 3 geografiske enheter og 5 forskjellige

bransjer. I 2022 har våre 43 rådgivere på næringsliv og 16 rådgivere på Næringsbasen invitert og hatt samtale med ca. 3600 kunder. Dette kommer i tillegg til den daglig oppfølging via næringslivsrådgivere og Næringsbasen.

I 2022 har bærekraft og ESG vært tema i forretningsamtaler med kunder. Det er utarbeidet en rådgivingsguide for næringslivsrådgiverne. Formålet med guiden er å gjøre rådgiverne tryggere i rollen som sparringspartner for kundene slik at de kan være en pådriver for bærekraftig utvikling.

I 2022 lanserte vi bærekraftportalen på sbm.no. Dette er et praktisk hjelpeverktøy for alle bedrifter uavhengig om de er kunder i banken. I portalen får bedriftene råd og tips om hvordan de kan arbeide med bærekraft. Portalen er bransjeinndelt og ble først etablert med bransjene eiendom, entreprenør, varehandel, reiseliv og landbruk. Innen hver bransje finnes bl.a. bærekraftsmål valgt av bransjeorganisasjoner, praktiske tips og råd om sertifiseringer. I første halvår ble portalen videreutviklet og lansert med bransjene fiskeri og industri. Portalen er tilgjengelig for alle og kan nås på bankens nettside; sbm.no/bedrift.

Portalen ble lansert i januar 2022. Totalt har 794 bedrifter og interessenter brukt Bærekraftportalen ved utgangen av året. Vi registrerer at bruken har en stigende tendens og mest mest brukt i årets siste kvartal.

Innovasjon Norges Vekstgarantiordning

Innovasjon Norge har siden 2017 testet vekstgarantiordningen i samarbeid med utvalgte banker. Sparebanken Møre ble tatt opp i programmet i 2018, og fikk da en ramme på 50 mill. kroner som var øremerket kapital til vekstbedrifter i tidlig fase på Nordvestlandet. Sparebanken Møre fikk i 2020 økt bevilgningen med 125 mill. kroner. 39 bedrifter har fått innvilget lån i Sparebanken Møre gjennom Vekstgarantiordningen siden 2018.

Næringsteft - program for gründere

Et viktig arbeid for banken er også å bidra til å skape nye bedrifter. Gjennom programmet Næringsteft mobiliserer vi bredt for å motivere til knoppskyting og skape nye levedyktige bedrifter. I 2022 startet gjennomføring av den sjette runden med 50 deltagere, og totalt 599 bedrifter har vært deltagere i programmet siden oppstart i 2017. Dette har bidratt til å skape nye arbeidsplasser gjennom flere selskaper på Nordvestlandet.

Næringsteft er en kompetansereise og konkurranse i regi av Sparebanken Møre for tidlig fase bedrifter. Vi gir disse entreprenørene tilgang til mentorer fra akademia, offentlig virkemiddelapparat, etablert næringsliv og investormiljø. På denne måten gis de muligheter til å utvikle seg med større kraft og fart enn de kanskje hadde hatt mulighet til på egenhånd.

Gjennomgående skal bærekraft være en integrert del av forretningsideen til bedriftene som er med i Næringsteft.

Næringsteft har som formål å bidra til bredde i nyskapingen på Nordvestlandet. Vi jobber også målrettet med dette i representasjon blant mentorer, foredragsholdere og jury.

Møteplasser

Næringsrelaterte møteplasser er viktig for å inspirere til innovasjon, samarbeid og bærekraftig omstilling. Møteplasser blir svært relevante når de spisses inn mot enkeltbransjer. Sparebanken Møre har i 2022 vært samarbeidspartner på 17 næringsrelaterte konferanser og møteplasser.

En ny samarbeidspartner i 2022 er GATH (Global Aquaculture Tech Hub). GATH har som formål å etablere et samarbeid for private og offentlige aktører med virksomhet innenfor akvakultur. De sikter mot å skape en internasjonal kompetanse-hub for akvakultur som driver markedsrettet innovasjon og gjør regionen globalt attraktivt.

Bærekraft har vært på agendaen på bransjekonferansene i 2022 og fokuset har vært hvordan de påvirkes og muligheter i det grønne skiftet. På flere av konferansene bidrar SBM som foredragsholdere.

Bærekraftkonferansen; Bærekraft i praksis for bedrifter, ble for første gang arrangert i 2022 i et samarbeid mellom Sparebanken Møre, Wattn, Nordea og NTNU. Konferansen ble godt mottatt med 120 fysiske deltagere i Ålesund og ca. 150 digitalt.

I år har vi også vært aktivt med i tre konferanser og ett lederforum som retter seg mot kvinner i arbeidslivet og ledelse. Dette er arrangementer som «Kvinner midt i» i Kristiansund, «Lederforum for kvinner» og «Rekk opp handa jenter» i Molde, og «Damene Først» i Ålesund. Dette er et samarbeid med næringsforeningene i regionen.

Som fylkets største finansinstitusjon er Sparebanken Møre opptatt av at Nordvestlandet skal være et attraktivt sted å bo, leve og jobbe for alle – uavhengig av kjønn. Kvinner er fortsatt underrepresentert i lederstillinger, og vi mener derfor at møteplasser er viktig. Kvinnens perspektiv på liv, lederskap og næringsliv, samt relasjonsbygging står i fokus på disse møteplassene.

Banken er også delaktig i «CoWork på Sunnmøre» i samarbeid med Næringsforeningen, PIR, Avento, Sparebank1 SMN og PwC. Her inviteres de som jobber og bor utenfor Sunnmøre til to arbeidsdager hvor en kan jobbe med eget arbeid, mingle og bli kjent med regionens muligheter. Ønsket er å tiltrekke seg utflyttet kompetanse tilbake til regionen vår.

Samarbeid

I 2022 har vi forlenget vårt samarbeid med NCE iKuben i Molde. NCE iKuben er en tverrfaglig industri-klynge og et nasjonalt kompetansesenter. Klyngen jobber for bærekraftig eksport og det å styrke klyngebedriftenes konkurransekraft og innovasjonsevne i globale markeder. Det er 55 virksomheter innenfor produksjon, teknologi, akademia, forskning og offentlig sektor som deltar i klyngens aktiviteter.

Prosjektet Medvind er et samarbeid mellom Brisk Kompetansesenter, AaFK og banken. Prosjektet, som er på sitt andre år, har som mål å bistå ungdom som trenger hjelp til å bli en del av arbeidslivet. Ungdom som står utenfor får en arbeidsplass i AaFK, med faglig oppfølging gjennom Brisk Kompetansesenter. I 2022 har 8 nye ungdommer startet i programmet og totalt 19 ungdommer har være aktivt med i programmet i 2022. Etter at Medvind programmet har vært i drift i 1,5 år er det svært god resultatoppgjørelse med hensyn til hovedmålsettingen om å få unge personer

i arbeid eller utdanning. Hele 62 % har gått til arbeid eller utdanning.

I 2022 har banken bidratt til og vært støttespiller for etablering av Dale Oen Academy. Akademiet skal etableres på Stafsethneset i Ålesund og starter opp i august 2023. Akademiet skal forebygge frafall i skolen og gi ungdom, som føler seg utenfor, troen på seg selv. Akademiet ble etablert i 2017 og er til stede i Oslo, Bergen og i Øygarden utenfor Bergen. Akademiet kan vise til svært gode resultater der 9 av 10 begynner på skole etter de har gått ett år på Dale Oen Academy, og bidrar til en betydelig samfunnsøkonomisk gevinst i tillegg til verdien dette utgjør for den enkelte.

Planlagte tiltak

Vi fortsetter med programmet Næringsteft, og 6. runde avsluttes i mars 2023. Da annonseres de tre finalistene og vinneren av 1 million kroner. Ny runde av Næringsteft planlegges med oppstart høsten 2023.

I 2023 vil banken utvide Bærekraftportalen med informasjon for lag og foreninger på sbm.no. Vi ønsker å tilby mer spisset informasjon samt råd og tips til hvordan lag og foreninger kan arbeide praktisk med bærekraft. Målsetningen er at det blir enklere å gjennomføre gode tiltak for lag og foreninger på eget bærekraftarbeid.

Vi vil fortsette arbeidet med bidrag til møteplasser og konferanser. I tråd med bærekraftmål 17 er bidrag til møteplasser og konferanser viktig for utviklingen av regionen, og for kompetansedeling og nettverksbygging både innad og på tvers av bransjene. Støtte og samarbeid om disse konferansene er viktig og planlegges gjennomført i 2023.

Bærekraftkonferansen 2.0 vil arrangeres i første halvår 2023. Hovedtemaer for konferansen blir Åpenhetsloven og verdikjede samt mangfold. Konferansen vil arrangeres i samarbeid med Sparebanken Møre, Watten, Nordea og NTNU.

Det sterke og gode samarbeidet med næringsforeningene fortsettes og utvides til å inkludere flere felles aktiviteter i 2023.

Vekstgarantiordningen viser seg å være en god støtteordning for vekstbedriftene. Vi har ambisjoner om å videreføre denne ordningen i samarbeid med Innovasjon Norge for en ny periode. Ordningen er forlenget ut første halvår 2023.

Måling og evaluering

Vi opplever god interesse og deltagelse på arrangementene våre. I tillegg gjør vi alltid evalueringer og tar med oss de tilbakemeldinger vi får fra deltagere og samarbeidspartnere i det videre arbeidet. Vårt mål med aktivitetene er at det skal bidra til næringsutvikling i regionen. Økt kunnskap om bærekraft, innovasjon og omstillingsevne har derfor vært viktige element.

Ansvarlig enhet

Divisjon Næringslivsmarked og avdeling Kommunikasjon og Samfunnsansvar

Styrende dokumenter

- Møre 2026 (konsernstrategi)
- Retningslinjer for bruk av samfunnsutbytte
- Kredittrisikostrategi

GRI-indikatorer

3-1, 3-2, 3-3, 203-1, 203-2

Støttespiller for lokalsamfunnet

Sparebanken Møre har engasjert seg sterkt i arbeidet med å bygge attraktive og bærekraftige lokalsamfunn gjennom en årrekke. I tillegg til bankens sponsoravtaler med et hundretalls klubber i regionen, yter Sparebanken Møre støtte til små og store prosjekter i regionen gjennom tildeling av samfunnsutbytte.

Det er bankens eierstruktur som gjør utdelingen av samfunnsutbytte mulig. Sparebanken Møre har to grupper av eiere; egenkapitalbevisiere og lokalsamfunnet, og bankens utbyttepolitikk legger til grunn at gruppene skal likebehandles. Ettersom lokalsamfunnene i Møre og Romsdal eier ca. 50 prosent av Sparebanken Møre, fases halvparten av bankens utdelte

overskudd tilbake til regionen gjennom samfunnsutbytte til allmennyttinge formål. Som følge av dette er banken en betydelig bidragsyter til gode tiltak innen kultur, idrett, nærmiljø, infrastruktur, kompetanse og næringsutvikling på Nordvestlandet. Banken har valgt å dele samfunnsutbyttet inn i konseptene TEFT-midler, TEFT-stipend og Næringsteft.

Gjennomførte tiltak i 2022

Sponsorområdet

Sparebanken Møre er en stor sponsor på Nordvestlandet, og vi har avtaler med rundt 120 store og små samarbeidspartnere innen idrett og kultur i nedslagsfeltet vårt. Alle nye sponsoravtaler som er inngått har et eget avsnitt som omhandler bærekraft der vi vektlegger bærekraftig økonomistyring, tiltak for likestilling og mangfold og reduksjon av klima- og miljøutslipp i vår oppfølging. Vi opplever at det er forskjeller på kompetanse og engasjement knyttet til området, spesielt i en tid der flertallet har hatt utfordringer som følge av covid.

TEFT-midler

Lag og organisasjoner i Møre og Romsdal kan søke om TEFT-midler til allmennyttige formål. Banken mottar årlig rundt 1200 søknader om støtte til gode formål i vår region. Banken er gjennom dette en viktig støtte-spiller for utviklingen av bærekraftige lokalsamfunn i tråd med bærekraftmål 11. I tillegg omhandler mange av prosjektene tiltak relatert til god helse og livskvalitet, like muligheter, god utdanning, mindre ulikhet og utenforskap.

Søknadene favner bredt, og det søkes blant annet om støtte til nærmiljøtiltak som bygging og utbedring av turstier, bygging av gapahuker og andre trivselsskapende tiltak knyttet til turmål i regionen. Idrettslagene søker om støtte til vedlikehold og nybygg av anlegg og utstyr, samt om støtte til gjennomføring av arrangement. Kulturorganisasjoner søker i stor grad om støtte til gjennomføring av arrangement og til innkjøp av instrument, kostymer og tilsvarende. Banken har tidligere støttet organisasjoner som driver med ulike former for hjelpearbeid innad i fylket, og banken har formalisert flere slike større samarbeid med mellom annet Kirkens Bymisjon, Røde Kors Hjelpekorps og Kirkens SOS. Dette gjorde vi for å hjelpe de som faller utenfor, samt støtte de som setter fokus på psykisk helse og utenforskap. I 2020 ble det inngått flere større bærekraftprosjekt som vil pågå også fremover, og som derfor også nevnes i rapporten for 2022.

EKSEMPLER PÅ BÆREKRAFTSPROSJEKTER SOM SPAREBANKEN MØRE ER INVOLVERT I:

Prosjektstøtte til humanitære organisasjoner som jobber i regionen

Frelsesarmeens Varmestue, Kirkens SOS, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse, Funksjonshemmede Barns Familieforening, Ålesund Kommunes satsing på tilrettelagt e-sport, Suppebilen, Sykehusklovnene, ulike hjelpegrupper, Lokallag av Røde Kors hjelpekorps og lignende organisasjoner.

Reduksjon av svinn av gummigranulat fra kunstgressbaner

I 2021 kom det nye regelverk for kunstgressbaner som skal forhindre at gummigranulat forsvinner fra kunstgressbanene og havner i naturen. Sparebanken Møre støtter inntil 80 prosent av kostnadene til gjennomføring av nødvendige tiltak for kunstgressbaner eid av klubber som banken har samarbeidsavtale med. Dette prosjektet ble videreført i 2022. Banken gir også støtte til miljøvennlig sanering av gamle kunstgressbaner. Prosjektene gjennomføres i samarbeid med Sunnmøre Fotballkrets og Nordmøre og Romsdal Fotballkrets som står for kvalitetssikring og oppfølging av tiltakene.

Sparebanken Møre er partner for FN Futurelab Ålesund

Laben er etablert i Ålesund, og er den andre framtidslaben for utvikling av bærekraftige byer og lokalsamfunn i tråd med FN-programmet for smart og bærekraftig regionsutvikling (United for Smart and Sustainable Cities - U4SSC). FN Futurelab Ålesund har partnere fra en rekke ulike bransjer, og fra ulike deler av Norge. Målet er at laben skal fungere som et økosystem for grønn omstilling. Sparebanken Møre sitter i Framtidsrådet sammen med 9 andre partnere, og har engasjert seg i flere prosjekter i samarbeid med andre partnere i laben.

Styrker løftet for kvinneidretten i fylket

Sparebanken Møre har i flere år samarbeidet med idretten om konkret satsning på kvinneidretten. De gode samarbeidene og dialogene har blitt videreført, utviklet og ytterligere forsterket i 2022. Flere nye avtaler og prosjekter har blitt inngått hvor kvinneidretten har fått et betydelig økonomisk løft og satsning. I ny avtale med Molde FK har banken doblet sitt bidrag til kvinnene. Med klubbene AaFK Fortuna og Volda Handball har banken inngått nye langsiktige avtaler som i tillegg til betydelig økonomisk løft bidrar til langsiktig fundament for klubbene å drive sine idretter.

SunnmørsAkademiet er blitt etablert som er en ny satsning for gutte- og jentefotballspillere i Sunnmøre Fotballkrets. Satsningen er et samarbeid mellom Sunnmøre Fotballkrets, AaFK, AaFK Fortuna, Hødd

og Sparebanken Møre. Det er gjennomført tiltak i kretser, breddeklubber og toppklubber, som alle er med på å bidra til å utligne forskjeller. Disse tiltakene treffer blant annet på bærekraftmål 5 om likestilling og mål 10 om mindre ulikhet.

Samarbeid med akademia og forskning

TEFT-lab

TEFT-lab er et forskningssamarbeid med NTNU i Ålesund, og et knutepunkt for forskning og utvikling innen tjenesteinnovasjon, entreprenørskap, finans og teknologi. Her utforskes mulighetene det teknologiske skiftet byr på, og banken deltar aktivt i utdanning, forskning, nyskaping og formidling i skjæringspunktet økonomi og teknologi. Sommeren 2022 gjennomførte vi TEFT summer internship i samarbeid med NTNU i Ålesund med 7 ulike prosjekter med bærekraft i fokus. Totalt var det 15 studenter involvert i de ulike prosjektene.

Undervisning i personlig økonomi og entreprenørskap

Som hovedsamarbeidspartner for Ungt Entreprenørskap Møre og Romsdal bidrar vi til økt kompetanse innen personlig økonomi for elever både i grunnskolen og på videregående skole. Hvert skoleår får nærmere 3000 elever opplæring gjennom programmene «Økonomi og Karrierevalg» og «Sjef i eget liv». Rundt 50 autoriserte finansielle rådgivere bidrar med undervisning i skolene.

Sparebanken Møre er også med som veileder og jury knyttet til entreprenørskapsprogrammene til Ungt Entreprenørskap.

Øke interessen for realfag

Gjennom støtte til etablering av Newtonrom og flere skaperverksteder, samt First Lego League, verdens største teknologiturnering for barn, ønsker vi å bidra til læreglede og kompetanse knyttet til realfag. Vi er i tillegg jevnlig ute i skolene med foredrag om både samfunnsøkonomi og makroøkonomi.

Næringsteft

Næringsteft er en kompetansereise og konkurranse for gründere, med mål om å bidra til et større mangfold av gründere og vekstbedrifter i regionen. I 2022 er 50 gründerteam med. Se ellers utdypende informasjon om Næringsteft i temaavsnittet «Påvirkning på næringsutvikling».

TEFTstipend

Unge talenter er gode forbilder, og gjennom TEFTstipendet gir vi ungdommer muligheten til å satse videre på sitt talent innen kategoriene idrett, kultur og åpen klasse. Stipendene var i 2022 på 50.000 kroner, og 16

ungdommer fikk tildelt totalt 800.000 kroner. Vi opplever at stipendet har stor betydning for mottakernes utvikling, og vi har tett dialog med blant annet fotball-, friidretts- og skikretsene i fylket i juryarbeidet. Mottakerne selv uttrykker stor glede av å bli sett, og formidler at dette gir motivasjon til videre arbeid utover stipendet. Siden starten i 2007 har mer enn 397 lokale talenter mottatt TEFT-stipend. Eksempler på tidligere mottakere er Sigrid Raabe, Karsten Warholm og Sebastian Foss Solevåg.

Planlagte tiltak

Sparebanken Møre planlegger å videreføre en rekke av tiltakene som er nevnt over, og vurderer også fortløpende nye tiltak som er direkte relatert til prioriterte bærekraftmål. Vi vektlegger også prosjekter der flere aktører jobber sammen for å nå målene. Vi har startet arbeidet med å øke kompetansen på bærekraftområdet for lag/organisasjoner i samarbeid med krets og forbund, dette arbeidet vil konkretiseres og videreføres i 2023. Vi vil også se nærmere på prosjekter og tiltak knyttet til sosiale forhold i vår region, og samarbeide med profesjonelle aktører for langsiktige og varige resultater.

Ansvarlig enhet

Seksjon Kommunikasjon og Konsernstøtte ved avdeling Kommunikasjon og samfunnsansvar har ansvar for strategi, oppfølging og rapportering.

Måling og evaluering

Bærekraft er tema i møter med bankens sponsorater, og det gjennomføres minst ett møte årlig. For samfunnsutbytte gjennomføres det halvårlig rapportering til konsernledelse og styret. For samfunnsutbytte har vi fordelt alle tildelinger i tråd med nye kategorier fra Sparebankforeningen. Alle prosjekter som tildeles midler er gjenstand for evaluering både underveis og i forkant av ev. forlengelse av støtte. For de større prosjektene er det tett dialog, og Sparebanken Møre er også selv delaktig i flere av prosjektene.

Viktigste styrende dokumenter

- Møre 2026 (konsernstrategi)
- Retningslinjer for bruk av samfunnsutbytte
- Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar
- Rutiner for sponsorarbeid

GRI indikator

3-1, 3-2, 3-3, 413-1, 413-2

ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder

ESG-kompetanse skal bidra til å utvikle intern bevissthet rundt bærekraft og bygge ESG-kompetanse på tvers av banken for å bli en bedre sparringspartner for næringslivskunder og personmarkedskunder.

Ekstern påvirkning gjennom kompetansedeling med kunder og gjennom rådgivning bidrar til at kundene får kunnskap om både utfordringer og muligheter relatert til klimarisiko og bærekraft.

Gjennomførte tiltak i 2022

Alle ansatte

De siste 2 årene har det vært gjennomført et kompetanseløft innen grunnleggende kunnskap om bærekraft og antihvitvask for alle ansatte. Det har vært gjennomført e-læringskurs i EU's taksonomi og klimarelatert risiko, og morgenmøte med status på bankens bærekraftarbeid, gjennomgang av bankens bærekraftportal, klimarisikovurdering og informasjon om Miljøfyrtårnsertifisering. Opplæring i Åpenhetsloven gjennomføres som e-læring for bankens rådgivere innen næringsliv, fagroller innen kreditt, bærekraftkomité og bankens fagpersoner som har et leverandør-

ansvar. Frist for gjennomføring er satt til januar 2023.

Nyansatte deltar i workshop med bærekraft som tema som en del av introduksjonskurset ved oppstart i banken.

Alle bankens ansatte har gjennomført trening i antihvitvask-regelverk ved bruk av egen kompetanseapp. Denne årlige kompetansetreningen er obligatorisk for alle ansatte i konsernet. Det er i tillegg gjennomført workshop rundt interne antihvitvask-retningslinjer og arbeidsmåter for alle bankens rådgivere og utvalgte fagpersoner.

Personmarked

I 2021 hadde vi i samarbeid med BDO en serie webinarer med innføring i hva som bør inngå i bærekraftig rådgivning på personmarkedet. Vi har i 2022 bygget videre på dette, og energimerking av bolig har vært et

sentralt tema. Det har blitt gjennomført casetrening med fokus på hva som bør inngå i bærekraftig rådgivning på personmarkedet og trening på rådgivning til kunder i ulike livssituasjoner og behov. Caset ble senere gjennomgått i plenum i digitalt fellesmøte for alle rådgivere der det var åpent for å stille spørsmål. Enova var også en sentral del i denne gjennomgangen der det ble gjennomgått muligheter som ligger der. Det ble gjort opptak fra denne gjennomgangen som kan benyttes for de som trenger oppfriskning, samt for nyansatte. Det har i år også blitt gjennomført eget fellesmøte til rådgiverne med energimerke og Grønt boliglån som tema.

Personmarkedet har gjennomført rådgiverforum der alle rådgiverne samles en hel dag med ulike tema på agenda. I år har bærekraft vært et av temaene på samlingen der det også ble gjennomført gruppearbeid om bærekraft.

Rådgivere i kundeposisjon autoriseres innen ulike fagområder definert av FinAut. For PM gjelder dette skadeforsikring, personforsikring, kreditt og investering. Den enkelte autorisasjon vedlikeholdes gjennom årlig oppdatering og ESG er en sentral del av disse oppdateringene. Bankens autoriserte rådgivere har gjennomført oppdateringer for 2022. Vi har flere nye autoriserte innenfor hvert emne. Totalt for banken er det i 2022 gjennomført 73 nye autoriseringer inkludert nyansatte med autorisasjon fra før.

Vi benytter også en intern chatbot som skal gjøre det enklere å finne intern informasjon. I 2022 har chatboten blant annet fått kompetanse om energimerke og grønne lån som støtteverktøy for våre rådgivere.

Banken samarbeider med Ungt Entreprenørskap Møre og Romsdal om ulike programmer i skolen. To av programmene går direkte på personlig økonomi og våre rådgivere er veiledere og underviser i disse programmene. Se også beskrivelse under tema «Lokalsamfunnet». Gjennom disse programmene tilfører vi kompetanse til de unge om personlig økonomi som bidrar til økt bevissthet rundt økonomiske konsekvenser av valg man tar og økt kunnskap om egen personlig økonomi. På lang sikt kan dette gi en positiv effekt i denne generasjonens egen økonomi gjennom økt kunnskap om budsjettering, effekt av renter og økonomiske konsekvenser.

Næringsliv

Det er gjennomført flere kompetansetiltak for å styrke ESG kompetansen for rådgiverne på næringsliv. ESG analysen i kredittprosessen ble utviklet i 2021 med tilhørende opplæring. ESG analyse, fysisk risiko og overgangsrisiko var temaer i opplæringen som ble gjennomført via webinar og med bistand fra BDO. Casetrening i grupper på tvers av bransjer var en sentral del av opplæringen.

I 2022 utviklet vi en rådgivingsguide for næringslivsrådgiverne. Rådgivingsguiden gir en veiledning til bankens ESG- og klimarisikoanalysen. Formålet er å bidra til økt kvalitet og mest mulig objektivitet i analysene. Guiden gir en veiledning på hva som forventes ved en høy score på hvert enkelt spørsmål og vurderingspunkt, og hva som bør gi en svak score på det samme spørsmålet/vurderingspunktet. Rådgivingsguiden ble lansert og gjennomgått for rådgiverne i et næringslivsforum.

I 2022 ble Bærekraftportalen ferdig utviklet og lansert. Rådgivere og ledere innen bransjene var med i utviklingen av portalen, og ble også kjent med portalen gjennom utviklingsarbeidet. Opplæring i portalen ble gjennomført i Teams-møte der formål og innhold ble gjennomgått for alle rådgiverne.

Åpenhetsloven trådte i kraft 1 juli 2022. I den forbindelse har banken tilrettelagt et opplæringskurs gjennom Spama som er rettet mot bedriftsrådgivere. Kurset har vært gjennomført i 2022 og forlenges ut januar i 2023.

Bærekraftportalen benyttes også direkte i møte med næringslivskunder. Den har også vist seg å være et godt verktøy i forretningssamtalene der rådgiver kan dele kunnskap med kundene. Slik kan banken bidra til at kundene får kunnskap om forventninger, utfordringer og muligheter relatert til klimarisiko og bærekraft. Banken har fått utarbeidet en film om Bærekraftportalen som benyttes til å fortelle om portalen for bedrifter og interessenter.

Ledelse og styret

Økende regulatoriske krav og mer komplekse lovreguleringer har skapt behov for mer kompetanse innen ESG også for konsernets ledelse og styremedlemmer.

Gjennomgang av bankens bærekraftstrategi er tema i innføringskurs for nye styremedlemmer i banken. Årlig kompetansetrening i antihvitvask-regelverk er også obligatorisk for konsernets styremedlemmer.

Planlagte tiltak

Alle ansatte

Antihvitvask og bærekraft vil fortsatt få et løpende fokus fremover, gjennom morgenmøter og andre kompetansetiltak. Ducky klimakonkurranse skal gjennomføres for alle bankens ansatte. Kompetanseapp innen ESG vurderes for å øke bevisstgjøringen rundt bankens bærekraftstrategi og hva denne betyr i vår praktiske arbeidshverdag.

Kompetansetrening i antihvitvask-regelverk ved bruk av kompetanseapp videreføres. Spesifikke opplæringstiltak gjennomføres innen antihvitvask-området, avhengig av hvilken rolle og tilhørende kompetansekrav som gjelder for ulike roller. Det er utarbeidet egen opplæringsplan innen antihvitvask for å dekke dette behovet.

Gjennom digital prebording vil nyansatte få en kort innføring i hva bærekraft betyr for dem når de starter i banken, og en grundigere gjennomgang med workshop ved oppstart.

Personmarked

Det er viktig at banken videreutvikler rådgivernes kompetanse på bærekraft. Dette for å gi våre kunder gode råd for en sunn økonomi på kort og lang sikt, samt gi råd rundt bærekraftige valg i forbindelse med eksempelvis renovering eller boligbytte. Vi har i møte med kunden stor mulighet til å dele vår kunnskap og påvirke i riktig retning. Alle bankens kunder har egen personlig rådgiver, noe som gjør terskelen for kontakt lavere. Gjennom tett oppfølging får rådgiver bidratt med kunnskap på området og skreddersy gode råd for den enkelte kunde.

For 2023 skal det utvikles en konkret handlingsplan med tiltak for ytterligere økt bærekraftkompetanse for personmarkedet. Det vil blant annet bli gjennomført felles digitale møter og casetrening også dette året og vi bygger videre på det vi har lært så langt med mål om å kunne snakke med våre kunder konkret på dette området i enda større grad enn i dag.

Vi benytter et rådgivningsverktøy, MØTE-lab, i rådgivningssamtalene med våre kunder. I 2023 blir dette videreutviklet for bedre brukervennlighet og med oppdatert innhold som blir mer spisset mot bærekraft og totaløkonomi. På denne måten blir verktøyet mer sømløst å bruke, og bærekraft, samt kundens bevisste og ubevisste behov blir enklere en naturlig del av rådgivningsmøter.

Det skal også gjennomføres ytterligere undervisninger i «Sjef i eget liv» og «Økonomi og Karrierevalg» i 2023 for å fortsatt bidra til økt kompetanse rundt personlig økonomi for de unge her i fylket. Planen for undervisningen for året blir lagt i starten av 2023.

Næringsliv

I 2023 vil Næringslivsdivisjonen etablere en bærekraftgruppe sammensatt av rådgivere fra hver bransjegruppe og geografisk avdeling. Vi ønsker at våre rådgivere skal ha kjennskap til viktige mål og rammebetingelser innen sin bransje og på denne måten kunne aktivt veilede kunden. Formålet med gruppen er å diskutere temaer for å øke kompetansen internt og prioritere kompetansetiltak fremover.

Banken har utviklet og vil lansere grønne lån for eien- dom i januar 2023. I den forbindelse planlegges det opplæring i de ulike låneformålene og hvilke KPI'er som må ligge til grunn for å kvalifisere til grønne lån. I tillegg blir energieffektivitet satt på agendaen og støt-teordninger for næringslivet i forbindelse med å forbe-redelse av grønne aktiviteter for næringslivet.

Utvidelse av bærekraftportalen for lag og foreninger er planlagt gjennomført i 2023 (se tema «Påvirkning på Næringsutvikling»). Lag og foreninger har mange medlemmer og har gode muligheter til å påvirke i riktig retning. Vi vil derfor utvikle lag og foreninger som en egen bransje i Bærekraftportalen. Dette gjøres i samarbeid med to studenter fra NTNU i Ålesund. Lag og foreninger planlegges oppdatert i portalen innen 1. halvår 2023. Portalen vil være et viktig verktøy for alle bankens rådgivere.

Ledelse og styret

For å sikre at styret og ledelsen er tilstrekkelig kvalifisert, er det innført omfattende krav til innførings- og etterutdanningskurs i guidelines fra EBA og ESMA. Disse kravene vil det bli knyttet tiltak til når man vet omfanget av dette.

Innføringskurs for nye styremedlemmer vil inneholde bærekraft også neste år. Årlig kompetansetrening i antihvitvask-regelverk er også obligatorisk for konsernets styremedlemmer.

Måling og evaluering

Kompetansearbeidet synliggjøres og måles ved bruk av Møreskolens årshjul. Dette er et praktisk oppfølgingsverktøy for planlegging, gjennomføring og dokumentasjon av kompetansetiltakene. Kompetansearbeidet måles også gjennom oppnådde autoriseringer og gjennomførte kompetanseoppdateringer, e-lærin-

ger og andre kompetansetiltak. Andre obligatoriske kurs følges opp av Møreskolen, og det tas ut rapporter på gjennomføring av sentrale kompetansetiltak.

Gjennom bærekraftportalen deles relevant ESG-kompetanse til bedrifter. Dette måles gjennom antall klikk og tidsbruk på nettsiden. Totalt har 794 bedrifter og interessenter brukt bærekraftportalen i 2022.

Ansvarlig enhet i banken

Kompetansearbeid styres av styringsgruppen i Møreskolen, gjennom vedtak av årlig kompetanseplan og oppfølging i styringsgruppemøter bestående av medlemmer fra bankens seksjoner og divisjoner. Avdeling Compliance gjør en gjennomgang og rapporterer til FinAut årlig mht. autorisasjonsløp og påkrevde oppdateringer. Adm.dir. sin ledergruppe og bankens styre evaluerer og vedtar kompetansebudsjett og strategi innen organisasjonsutvikling.

Styrende dokument

Styrende dokument er bankens overordnede strategidokument og årlig kompetanseplan inkl. kompetansebudsjett.

Bærekraftmål

Sparebanken Møre skal være en attraktiv arbeidsgiver med kompetente medarbeidere. Et viktig mål er motiverte medarbeidere med riktig kompetanse til å møte kundenes allsidige og fremtidige behov. FN's bærekraftsmål nr. 4 'God utdanning' er derfor et viktig delmål vi ønsker å knytte tiltak og handlinger til. Samtidig er bærekraftsmål nr. 17 'Samarbeid for å nå målene' viktig i forbindelse med samarbeid mot academia og interessenter som for eksempel Ungt Entreprenørskap.

GRI Index

3-1, 3-2, 3-3, 404-1, SBM-N1

Estimert tidsbruk ESG-opplæring pr ansatt, basert på type program og målgruppe:

Åpenhetsloven: 45 min (ansatte med leverandøransvar, ansatte næringsliv, i kredittavdeling, medlemmer i bærekraftkomitéen)

Antihvitvask kompetanse-app: 103 min (alle ansatte)

Workshop antihvitvask: 58 min (Personmarked), 80 min (Næringslivmarked)

Casetrening bærekraft (Personmarked): 60 min

Workshop bærekraft nyansatte: 50 min

Ansvarlig utlån og rådgivning

Sparebanken Møre har en utlånsportefølje som fordeles ca. 70 prosent til personkunder og 30 prosent til næringslivsmarkedet.

Utlån til kunder er bankens kjernevirksomhet. Vår langsiktige lønnsomhet er avhengig av at våre kunder tar ansvarlige valg. Som långiver har vi påvirkningskraft til å bidra til bærekraftige initiativ og løsninger. For kundene vil god rådgivning også innenfor bærekraft kunne føre til trygghet, tillit, bedre vilkår og konkret individuell innsats i omstillingsarbeidet.

Ansvarlig utlån og rådgivning til næringslivsmarkedet

Næringslivsporteføljen er bredt differensiert innenfor næringene handel/ tjenesteytende, industri, marin, eiendom og offshore/supply. Selv om næringslivsporteføljen kun utgjør 30 prosent av bankens totale utlånsportefølje, er det mot næringslivskundene banken vil ha størst påvirkningskraft mht. miljø og samfunn.

Banken kan ha påvirkning gjennom klare kriterier for hva den finansierer og ikke finansierer og gjennom krav som stilles til kundene. Dette gjøres blant annet gjennom analyser av kundenes bærekraft- og klimarisiko ved behandling av søknader om lån og kreditter samt i oppfølgingsarbeidet av eksisterende kunder. Bankens videre påvirkning gjennom å tilby produkter og tiltak som stimulerer til grønn omstilling, i tillegg til

å stille krav om dokumentasjon av energieffektivitet og/eller klimagassutslipp.

Flere bedrifter som banken har utlån til, driver virksomhet som vil ha påvirkning på miljøet. Gjennom kredittgivning har banken indirekte påvirkningsmuligheter på det ytre miljøet.

Bankens kredittrisikostrategi vektlegger at kundens kredittverdighet skal sees i et langsiktig perspektiv. Sparebanken Møre skal fremstå med høy etisk standard, og skal ikke bli forbundet med aktiviteter, kunder eller bransjer som har et tvilsomt renommé.

I henhold til bankens kredittpolicy skal det ikke ytes finansiering til kunder:

- som er involvert i utvikling, testing, produksjon, lagring eller transport av kontroversielle våpen, eller produksjon av komponenter eksklusivt beregnet på kontroversielle våpen. Kriteriet omfatter blant annet landminer, klasevåpen, atomvåpen og biologiske og kjemiske våpen.
- som er involvert i pornografi og tobakk.
- med vesentlig virksomhet rettet mot utvinning av energi fra fossilt brensel; kull, oljeskifer og tjæresand.
- med vesentlig del av virksomheten og inntekten knyttet til kryptovaluta.

- vi har grunn til å tro ikke følger bankens etiske retningslinjer eller som på andre måter driver virksomhet som strider med allmennhetens oppfatning av god etisk atferd
- har opptrådt uredelig overfor banken eller det er kjent at har opptrådt uredelig overfor andre aktører eller hvor det er kjent at selskapet eller eiere har vært involvert i kriminell virksomhet
- som driver i strid med offentlige lover, forskrifter og pålagte miljøkrav

Gjennomførte tiltak i 2022

- Gjennomført vårt andre år med ESG-score av kunder over MNOK 8 – utvikling måles
- Lansert bærekraftportal som er tilgjengelig via sbm.no
- Utarbeidet en egen bærekraftveileder som skal gi bankens kunderådgivere ytterligere støtte i sine bærekraftvurderinger i kredittprosessen
- Flere kunderådgiver og andre ansatte har fortalt om bærekraft på ulike konferanser/arenaer
- Gjennomført diverse arrangement, det henvises til tema «ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder»
- Deltakelse i brukergruppe i regi av Finans Norge for å se på hvordan beregne CO2-utslipp i bankenes utlåns- og investeringsporteføljer
- Kartlegging av bankens fysiske risiko i næringseiendomsportefølje (se TCFD-rapportering for detaljer)
- Utviklet låneprodukt for næringseiendommer som er sterkt knyttet opp mot kriterier innenfor taksonomien (klar for implementering i Q12023)

Produkter og aktiviteter med sosial profil

- Vekstgarantiordning (se mer beskrivelse under temaet «Påvirkning på næringslivet»
- Lån med statlig lånegaranti (covid-19) – totalt bevilget lån fra ordningens start til slutt er MNOK 193 fordelt på 27 kunder. Innvilget under ordningen i 2022 er MNOK 33,9 fordelt på 7 kunder.

Produkter og aktiviteter med miljømessig gevinst

- Egne låneprodukt for næringseiendommer er utviklet og vil bli implementert/lansert i Q1 2023. Produktene er relatert til næringseiendommenes energieffektivitet (kriterier for lån er knyttet opp mot kriterier i taksonomiforordningen).

Bærekraft i kredittprosessen

I henhold til etablerte retningslinjer blir følgende ESG-vurderinger gjennomført i kredittprosessen:

- ESG-scoring av kunder med engasjement over 8 millioner kroner. Scoringen gjennomføres i et eget analyseverktøy som består av en rekke vurderingsspørsmål innenfor de tre ESG-dimensjonene. Resultat fra analysen gir en score som indikerer lav, moderat eller høy risiko. Vurderingen skal gjennomføres i tett dialog med kundene. Selv om alle dimensjonene er inkludert, er likevel hovedvekten av vurderingene rettet mot klima- og miljø. Analyser og vurderinger skal dokumenteres og inngå i beslutningsgrunnlaget ved innvilgelse eller årlige engasjementsgjennomganger av kreditt-engasjement. Det betyr at kundene scores minimum årlig. Scoringene følges opp og rapporteres på porteføljenivå i bankens porteføljestyringssystem.
- I tillegg til ovennevnte skal det i tilknytning til kredittsak gjennomføres en analyse mht. klimarisiko (herunder fysisk og overgangsrisiko). Her skal det vurderes hvordan kunden/ bransjen påvirkes av fysisk- og overgangsrisiko og hvordan dette igjen kan ha påvirkning på kundenes kostnader og inntekter (og kundens gjeldsbetjeningsevne) samt på verdi av objekter som banken har pant i (eksempelvis eiendommer og driftsmidler). Videre skal det drøftes hvordan kunden påvirker miljøet, sett opp mot kundens drift og forretningsmodell. For eksempel forurensing av grunn, vann, luft samt bruk av ikke nedbrytbare materialer/ emballasjer.
- Vurdering av eiere/ styret skal også vurderes ut ifra et bærekraftperspektiv, mht. AHV, compliance, transparens, likestilling, mangfold, sirkulær økonomi, etisk policy etc.
- I 2022 har 374 kunder vært gjenstand for ESG-scoring (dette utgjør 99 % av kunder med engasjement over MNOK 8).

Planlagte tiltak

- Vi vil fortsette opplæringstiltak mot både egne ansatte og kunder i 2023
- Endelig implementering av låneprodukt rettet mot næringseiendommer som gjennomfører eller har gjennomført energieffektiviseringstiltak
- Videreutvikling av bærekraftportalen med bla. utvidelse mot lag og foreninger
- Sette mer konkrete måltall (KPIer) mht. bankens næringslivsportefølje og da spesielt mål for klimagassutslipp. I tillegg må det etableres gode målemetoder for disse utslippene.
- Kategorisere bankens næringslivsportefølje i henhold taksonomiforordningen

- Resultat fra ESG-score skal analyseres ytterligere og flere og mer konkrete tiltak mot kundene skal etableres
- Bankens næringslivsportefølje skal ytterligere kartlegges mht. klimarisiko. Vi skal forstå mer og helst kvantifisere den klimarisikoen som ligger i porteføljen. Det jobbes videre med ulike tiltak for å forsøke å kvantifisere og måle denne risikoen.
- Det skal utvikles og etableres ytterligere næringslivsprodukt og -tjenester.

Måling og evaluering

Sparebanken Møre sine kunder som har kundeansvarlig skal følges opp med en samtale minst en gang årlig. Øvrige kunder får hjelp og rådgivning ved behov gjennom bankens kontornett og kundeservice. I tillegg er det ekstra tett oppfølging av mer risikoutsatte engasjementer.

Banken har også i 2022 bistått enkeltkunder ved behov som følge av covid-19. I tillegg har det vært tett kundeoppfølging mot enkeltbransjer som har vært spesielt rammet som følge av krig i Ukraina og sanksjoner mot Russland.

Basert på ESG-score og det arbeidet som er gjort i forbindelse med kredittprosessen på næringsliv vil vi i 2023 gå mer i dybden på resultatene og se ytterligere på hvilke tiltak som bør iverksettes på både kort og lang sikt.

De vesentligste styringsdokumentene for ansvarlig utlånspraksis er kreditttrisikostrategi og kreditthåndboken. Kreditttrisikostrategien revideres årlig. Målrammer i strategien og status for kredittisiko følges bl.a. opp gjennom bankens månedlige risikorapporter. Kreditt-håndboken oppdateres/ revideres løpende.

Ansvarlig enhet

Seksjon Risikostyring og Compliance.

Viktigste styrende dokumenter

- Bankens overordnet strategidokument Møre 2026
- Bærekraftstrategi
- Kreditttrisikostrategi
- Kreditthåndbok
- Risikorapporter

GRI-indikatorer

3-1, 3-2, 3-3, FS7, FS8

Ansvarlig utlån og rådgivning til personmarkedet

Innenfor personmarked er også målsettingen at banken skal være en pådriver for bærekraftig utvikling. Dette skal bla. gjøres gjennom god kunderådgivning og som pådriver til at våre kunder tar gode og bærekraftige valg.

Sparebanken Møre er åpen for alle typer kunder innenfor definerte markedsområder, og vil ikke diskriminere kunder basert på alder, kjønn, nasjonalitet, religion eller sivil status.

Personmarked har som fokus at bærekraftkompetansen skal komme kundene, samfunnet og banken til gode ved å utøve god kunderådgivning og bærekraftig engasjement. Banken jobber for at bærekraft skal være en naturlig del av kundesamtalen. Vi skal gi kundene gode råd som bidrar til at de kan ta gode og bærekraftige valg, om det gjelder oppgradering av bolig eller plassering av midler.

Personmarked skal videre oppfordre til lokal handel, benytte samfunnsutbytte på en smart og bærekraftig måte, drive opplæring og ansvarliggjøring av kunder, skoleelever og samfunnet rundt oss. Det å sørge for at kundene har god oversikt og kontroll med eget forbruk er også en viktig oppgave for banken.

Banken kan utøve påvirkning gjennom bla:

- Kundemøter. Kunden eller kundene i fokus med tilpasset rådgivning. Vi har mulighet til å påvirke kundens økonomi positivt samt påvirke kunden til å ta mer bærekraftige valg gjennom å vise til gode løsninger og støtteordninger (eksempelvis gjennom Enova).
- Personlig rådgivere. Det å ha personlig rådgiver gjør banken mer tilgjengelig for kunden gjennom direkte telefonnummer og epost. Våre 26 kontor er lokalisert over hele fylket, noe som er en stor fordel for både banken og kunden. Det er lett å oppnå kontakt med oss, vi kjenner kunden og vi kan raskt komme til gode løsninger sammen.
- I skolen gjennom samarbeidet med Ungt Entreprenørskap
- På kundearrangement eller andre åpne arrangement der vi deltar. Deltakelse bidrar til økt kunnskap om økonomi og god rådgivning for å ta bærekraftige valg.
- Artikler fra lokale banksjefer i lokale aviser og generell deltakelse i lokale aviser, radio og tv-sendinger.

- Engasjert-artikler (via sbm.no). Her publiseres artikler med relevante tema. Eksempler fra artikler/tema i 2022 er: hvordan unngå svindel, fremtidsfullmakt, makrorapport, plastrydding, bankID, konto for mindreårige og forsikring.
- Tilby grønne produkter og tjenester

I tillegg har kundene på personmarked egen personlig rådgiver som årlig følger opp kunden med totalrådgivning. Våre rådgivere på personmarked er autorisert i hele bredden, dvs. innenfor investering og sparing, skadeforsikring, personforsikring og kreditt. For kunden betyr dette at en rådgiver kan bistå med et helhetsperspektiv.

Gjennomførte tiltak i 2022

- Vi har utviklet rådgivernes kompetanse ytterligere slik at de kan gi god kunderådgivning og bærekraftig engasjement (se også eget vesentlig tema «ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder»)
- Det er utviklet egne kundecase for rådgiverne for å få erfaring i å snakke med kunder om bærekraft
- Bærekrafttema er integrert i bankens møtelab (presentasjonsmaterieill til bruk i kundemøter)

Kredittvurderingsprosessen

Banken har opplevd sterk vekst i utlånsvolum. Banken er svært bevisst på at sterk volumvekst ikke skal gå på bekostning av kredittkvalitet og risiko. Gode kredittvurderinger og god rådgivning er høyt prioritert og gagner både kunder og banken. Det gjennomføres også aktsomhetsvurderinger i alle nye kundeetableringer i tråd med gjeldende krav om etterlevelse av interne retningslinjer og lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Vurdering av hvitvaskingsrisiko er også en integrert del av kredittinnvilgelsesprosessene i banken. Banken har og vil ha ekstra fokus på effekter av økte renter, økte kostnader og økt arbeidsledighet i kredittvurderingene fremover.

Produkter og aktiviteter med sosial profil

Banken tilbyr flere produkter og tjenester med sosial profil for kundene:

- Studentlån (forbrukslån til studieformål med lavere pris)
- Førstehjemslån
- Møre Ung boliglån (rimeligere boliglån for kunder mellom 18-33 år)
- Justify: digitale juridiske tjenester som er kvalitetssikret av advokat (samboerkontrakt, fremtidsfullmakt, testament)

Utvikling i utlånsvolum for disse produktene:

- Møre Ung boliglån 2021: 8.887 mill kr
- Møre Ung boliglån 2022: 9.265 mill kr
- Økning på 378 mill

- Førstehjemslån 2021: 2.042 mill kr
- Førstehjemslån 2022: 2.580 mill kr
- Økning på 538 mill kr

- Studentlån 2021: 3,2 mill
- Studentlån 2022: 1,8 mill kr.

Samlet tall for denne porteføljen var ved utgangen av 2022 rett i underkant av 12 milliarder kroner, ca. 24 prosent av totalt utlån for personmarked.

Utlånsforskriften

Ifølge forskriften (gjeldende for 2022) kunne bankene avvike med 10% på kunder utenfor Oslo og 8% på kunder i Oslo. Banken har interne retningslinjer for bruk av avvik og dette går blant annet på prioritering av unge kunder og kjøp av primærbolig. I 2021 var 45% av avvikene gitt til kunder mellom 18 og 34 år. For 2022 var denne andelen 43%.

Produkter og aktiviteter med miljømessig gevinst

Banken tilbyr to typer lån som skal stimulere til omstilling hos privatkunder:

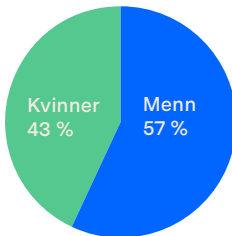
- Boliger med energiklasse A og B
- Kjøp av null-utslippsbiler (ikke hybrid)

Samlet volum for lån til boliger med energiklasse A og B var ved utgangen av 2022 på 997 millioner kroner (2021: 254 millioner kroner). Samlet volum for lån til nullutslippsbiler var ved utgangen av 2022 på 71 millioner kroner (2021: 15 millioner kroner). Det forventes økt volum fremover både som følge av økt kompetanse hos rådgiverne samt økt bevissthet fra kundenes side.

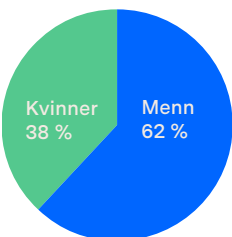
Det er gjort videre kompetanseløft på bærekraft med vekt på bærekraftig rådgivning inkludert kompetanse på energimerke og energirapport. Det er gjennomført teamsmøte for alle rådgivere med vekt på energimerking, samt casetrening i alle avdelinger med vekt på energimerke og hva som inngår i bærekraftig rådgivning. Caset og tema ble så gjennomgått for alle i eget felles møte. Dette er også kommentert under vesentlig tema «ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder».

Sparing

Fordeling mellom kjønn på totale spareavtaler i fond (basert på volum spart):

Fordeling mellom kjønn på totalbeholdning i fond (basert på volum i beholdning)

Denne fordelingen er ganske lik i alderssegment 18-34 år og for de over 34 år.

Planlagte tiltak

- Bærekraft som en naturlig del av kundesamtalen skal videreføres og forsterkes
- Ytterligere kompetanseøkning (se eget vesentlig tema «ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder»)
- Utvikle retningslinjer for bærekraft i kredittprosessen
- Videreutvikle Møte-lab til å bli enda mer spisset mot bærekraftige tema som vil være viktig for kunden
- Sette konkrete målsettinger for utvikling av produkt-porteføljen
- Personmarked skal fortsatt oppfordre til lokal handel, benytte samfunnsutbytte på en smart og bærekraftig måte, drive opplæring og ansvarliggjøring av kunder, skoleelever og samfunnet rundt oss. Å sørge for at kundene har god oversikt og kontroll med eget forbruk vil også fortsatt være viktig oppgave for banken. Dette behovet er ytterligere forsterket nå i et marked med økte renter, økte kostnader og forventet økt arbeidsledighet.
- Fortsette å undervise i «Sjef i eget liv» og «Økonomi og Karrierevalg» i skolene (Ungt Entreprenørskap)
- Fortsette å invitere kundens partner/samboer/ektefelle til møter. Det er viktig å invitere og tilby begge partene rådgivning.

- Gjennomføre kundearrangement/åpne arrangement på tvers av fylket med vesentlige tema
- Gjennomføre Rådgiverforum (samling rådgivere) der invitasjon til kundemøter og kvalitet på rådgivningsmøtene står i fokus.

Måling og evaluering

I Sparebanken Møre er det fordelt fast rådgiver på ca. 50 000 personkunder, og disse skal følges opp av kundeansvarlig med samtale minst en gang årlig. Øvrige kunder får hjelp og rådgivning ved behov gjennom bankens kontornett og kundeservice. I tillegg er det ekstra tett oppfølging av mer risikoutsatte engasjementer.

Banken har oversikt over volum på boliglån til boliger med energiklasse A og B samt lån til nullutslippsbiler. I tillegg har vi oversikt over volum på lån til sosiale produkter som angitt ovenfor. Banken har p.t. ikke satt konkrete mål for volum fremover.

Vi har også målinger på antall kunder som er invitert til kundemøter. Banken vil utvikle målinger på hvor mange kundemøter som faktisk gjennomføres.

Banken har også i 2022 hatt noe oppfølging av kundeportefølje som følge av covid-19. Kundeoppfølging har også vært viktig i et marked med økte renter og økte kostnader.

De vesentligste styringsdokumentene for ansvarlig utlånspraksis er kredittrisikostrategi og kreditthåndboken. Kredittrisikostrategien revideres årlig. Målrammer i strategien og status for kredittrisiko følges bl.a. opp gjennom bankens månedlige risikorapporter. Kreditt-håndboken oppdateres/ revideres løpende.

Ansvarlig enhet

Seksjon Risikostyring og Compliance.

Viktigste styrende dokumenter

- Bankens overordnet strategidokument Møre 2026
- Bærekraftstrategi
- Kredittrisikostrategi
- Kreditthåndbok
- Risikorapporter

GRI indikator

3-1, 3-2, 3-3, FS7, FS8

Klimagassutslipp

Som et ansvarlig finanskonsern har Sparebanken Møre et aktivt forhold til miljø- og klimautfordringen. Konsernet har en overordnet målsetting for bærekraftarbeidet gjennom å «være en pådriver for bærekraftig utvikling». Det forplikter konsernet til å bidra i omstillingsarbeidet som kreves av samfunnet for å nå klimamålene for Norge fastsatt i Paris-avtalen. Sparebanken Møre har mål om å redusere egne klimautslipp (CO₂) med minst 25 % for perioden 2019 til 2025. I tillegg skal vi stille krav til både kunder, leverandører og samarbeidspartnere. Slik kan vi bidra til å nå uttalte klimamål, både direkte og indirekte.

For å redusere miljøbelastningen både bruker og investerer vi i teknologi, blant annet for å redusere behovet for reisevirksomhet. Ansatte skal ha kompetanse til å selv ta miljøvennlige valg, og påvirke interessentene våre til å gjøre det samme.

Gjennomførte tiltak i 2022

Sparebanken Møre utarbeider energi- og klimaregnskap basert på den internasjonale standarden A Corporate Accounting and Reporting Standard som er utviklet av The Greenhouse Gas Protocol Initiative - GHG- protokollen. Klimaregnskapet viser tonn CO₂ som er direkte og indirekte utslipp relatert til konsernet, og det gis informasjon om blant annet klimagassutslipp som følge av forbruk fra reiser, avfallshåndtering og energiforbruk. Banken har etablert konkrete mål for å redusere klimagassutslippet i egen drift. Et viktig ledd i dette arbeidet har vært Miljøfyrtårnsertifiseringen som kom på plass i 4. kvartal 2022.

I tillegg gjennomføres det ESG-analyser av vår næringslivsportefølje. Dette er et viktig verktøy for å identifisere og redusere klimarisiko i den eksisterende porteføljen, samt kartlegge hvilke sektorer og prosjekter som bidrar til omstilling og nye inntjeningsmuligheter. Det vises til omtale av dette under tema «Ansvarlig utlån og rådgivning for næringslivsmarkedet».

Klimaregnskapet for 2022 viser 29 % økning fra 2021 til 2022. Dette skyldes i all hovedsak økt reisevirk-

somhet etter covid. Konsernet hadde et utslipp på 174,8 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e) i 2022. Til sammenligning hadde konsernet et utslipp på 302 tonn CO₂-ekvivalenter i 2019 (baseline) som er det siste «normale» året pre covid. Sett opp mot 2019 har konsernet hatt en nedgang i tCO₂e på 42 %. Banken har redusert sine utslipp innenfor scope 2 fra 2021 til 2022.

Klimagassutslippene hadde følgende fordeling i 2022:

Fordeling av klimagassutslipp i 2022

Scope 1, direkte utslipp:	4,3 tCO ₂ e (2,5 %)
Scope 2, indirekte utslipp:	69,7 tCO ₂ e (39,9 %)
Scope 3, andre indirekte egne utslipp:	100,8 tCO ₂ e (57,7 %)

Sammenligning mot baseåret 2019:

Kategori	2019	2022	Endring
Scope 1 utslipp	5,2	4,3	17 %
Scope 2 utslipp	119,3	69,7	42 %
Scope 3 utslipp	177,3	99,8	44 %
Totale utslipp (Scope 1 + 2 + 3)	301,8	173,8	42 %

Merknader:

- Vi har tall fra avfall levert av hovedkontoret og lokalkontoret i Spjelkavik men ikke for de øvrige lokalkontorene. Bakgrunnen for dette er at avfallshåndteringen er en del av felleskostnadene ihht. leiekontraktene og derfor håndteres av utleierne. Fellesutgiftene fordeles etter en fordelingsnøkkel basert på andel av eksklusivt areal. De ulike renovatørene/kommunene har også svært varierende grad av vektregistreringer.
- Strømforbruk på Midsund og på Digernes er ikke med i beregningene da lokalene mangler egne målere der.
- Utslipp knyttet til produksjon av betalingskort og kredittkort er ikke inkludert i klimaregnskapet.

For flere detaljer se fullstendig klimaregnskap som vedlegg til slutt i bærekraftrapporten.

Planlagte tiltak

I 2023 skal lokalkontorene også Miljøfyrtårnsertifiseres.

Gjennom arbeidet med ESG-analyser av vår næringslivsportefølje har vi fått ytterligere økt kunnskap om porteføljen vår. Gjennom 2023 vil vi evaluere dette og konkretisere tiltak/ målsettinger for enkeltbransjer. Vi vil også stille tydeligere ESG-krav til våre leverandører og sørge for at kravene i Åpenhetsloven og Lov om offentliggjøring av bærekraftinformasjon i finansnæringen og et rammeverk for bærekraftige investeringer er ivaretatt i dette arbeidet.

Vi vil i 2023 også gjennomføre en pendlerundersøkelse blant bankens ansatte for å kartlegge hvilke tiltak som kan ha effekt i denne sammenhengen. Denne undersøkelsen skulle vært gjennomført i 2022 men er utsatt til 2023.

Hjemmekontor og bruk av digitale plattformer har bidratt til å øke ansattes fleksibilitet, kunnskap om og erfaring med digitale møter. Selv om fysiske møter foretrekkes i flere sammenhenger, har disse erfaringene bidratt til redusert reisevirksomhet både innad i

fylket og nasjonalt/ internasjonalt.

Ved oppgradering av kontorlokaler vil det tas hensyn til gjenbruk og miljøvennlig materialvalg i tråd med bærekraftmål 12 om ansvarlig forbruk og produksjon og bærekraftmål 13 om klimaendringer.

I 2023 vil vi starte utskiftningen av bankkort og mastercard til kort laget med resirkulert plast. Dette vil gi en betydelig besparelse i klimautslipp da de nye kortene er produsert på 95% resirkulert plast.

Ansvarlig enhet

Avd. Økonomi, avd. Sikkerhet og eiendomsforvaltning og avd. HR og har ansvaret for bankens klimaregnskap.

Bankens bærekraftkomite har et felles ansvar for å utarbeide konkret tiltaksplan for å redusere bankens CO₂-utslipp. De ulike tiltakene skal spesifiseres med ansvarlig avdeling.

Måling og evaluering

Det er for 2022 etablert et klimaregnskap i tråd med The Greenhouse Gas Protocol Initiative. Siden 2022 også var delvis påvirket av covid-19 tiltak, vil vi se tilbake på basisåret 2019 når vi vurderer tiltak som kan bidra til å redusere utslippene ytterligere.

Viktigste styrende dokumenter

- Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar
- Overordnet bærekraftstrategi

GRI indikator

3-1, 3-2, 3-3, 305-1, 305-2, 305-3, 305-4, 305-5, 305-6, 305-7.

Endring i utlånssetterspørse

Politiske, markedsrelaterte og samfunnsrelaterte endringer, herunder høyere priser og inflasjon, kan føre til endringer i privat- og bedriftsøkonomien til Sparebanken Møre sine kunder. Dette kan igjen påvirke videre veksttakt og etterspørsel etter lån.

Påvirkning på endring i utlånssetterspørse til næringsliv

Historiske inflasjonssammenhenger undervurderer trolig prisutviklingen i dagens helt spesielle situasjon. Inflasjonen er langt høyere nå enn hva man skulle forvente ut fra etablerte sammenhenger mellom prisvekst, kapasitetsutnyttelse og ledighet.

Den høye inflasjonen skyldes spesielle forhold under pandemien som høy etterspørsel etter varer grunnet nedstengningene av tjenestesektoren, betydelige overføringer til husholdningene og i tillegg svært høye energipriser. I Norge har vi begrenset med tilgang til data som gjør at vi kan forutse inflasjonsutviklingen tilstrekkelig nøyaktig i en så spesiell situasjon.

Det er også grunn til å tro at inflasjons- og kostnadsforventningene har økt. Husholdninger og bedrifter kan tenkes å anta at inflasjonen har økt på mer varig basis. Dette trekker i retning av høyere lønnsvekst. I tillegg kan det argumenteres for at høy prisvekst innenfor enkelte varegrupper da lettere kan spre seg til andre varegrupper. Også dette trekker i retning av høyere prisvekst i forhold til historiske sammenhenger der inflasjonsforventningene i stor grad har vært ankeret rundt inflasjonsmålet.

I lys av dette er det usikkerhet rundt hvor høy inflasjonen vil bli og hvor lenge den vil bli værende høy. Historiske inflasjonssammenhenger undervurderer prisimpulsene i perioden 2020 – 2023 i forhold til dagens inflasjonssammenhenger. Norges Bank sin prognose for KPI er på ca. 5,8% for 2023.

Regjeringen venter også svakere vekst i norsk økonomi i 2023 og anslår at fastlandsøkonomien vil kun vokse med 1,7% i 2023. Både NHO, SSB og Norges Bank varslar at dårligere tider er på vei som følge av høy prisvekst, kraftige rentehopp og reduksjon i den internasjonale økonomien.

Dette vil påvirke forbrukerne og næringslivet både nasjonalt og regionalt. I vår region har etterspørselen etter utlån til næringslivet vært god i 2022. Banken kan registrere en høy utlånsvekst på næringsliv på over 12% i 2022. Vi har hatt god vekst spesielt innenfor bransjene fiskeri, eiendom og maritime næringer.

Vi forventer at utlånsveksten blir svakere i 2023. Vi registrerer at boligbyggeprosjekt blir satt på vent. Både økt kostnadsnivå og reduserte boligpriser på landsbasis gjør at det er usikkerhet i etterspørselen etter bolig. I tillegg er det kommet politiske signaler vedr. skatteøkninger som er ugunstige for noen næringer. Dette gjør at flere prosjekter i vår region er satt på vent.

Samtidig vil det være betydelige investeringskostnader knyttet til det grønne skiftet fremover. FNs klimapanel anslår at investeringsbehovet i fornybar ligger på 1-2 prosent av verdens BNP.

En del av utlånsveksten til banken i 2022 knytter seg til fornybare prosjekter. Denne etterspørselen vil trolig fortsette i 2023.

Omstillingen til det grønne skiftet vil føre til nye markedsmuligheter for en rekke næringer blant annet bygge- og anleggsnæringen, industrien, maritime næringer og finansnæringen. Samlet sett vil det grønne skiftet bidra til å øke låneetterspørselen på lang sikt.

Påvirkning på endring i utlånssetterspørse for personmarkedet

Vi står i en tid med mange endringer både politisk, markeds- og samfunnsrelatert. Denne uroen i markedet har medført høyere priser og inflasjon som igjen kan føre til endringer i privatøkonomien til SBM sine kunder. Dette kan påvirke bankens utlånsvekst, og vi ser her nærmere på våre betraktninger rundt dette og eventuelle konsekvenser det kan gi banken.

2022 har vært preget av høyere inflasjon enn foregående år og prisene øker på flere fronter. SIFOs referansebudsjett viser til økte husholdningsutgifter. Det er også energikrise og strømprisene har steget betraktelig. Bankens største markedsområde er på Nordvestlandet. Dette området har frem til årsskiftet 22/23 vært mindre preget av økte strømpriser sammenlignet med Sør-Norge. Dette bildet er i ferd med å snu og prisene på strøm er blitt høyere også i Midt-Norge. Strømpriser, kombinert med andre økte priser og lånerenter gjør at forbrukernes økonomi nå har blitt mer presset enn tidligere.

Det ser så langt ikke ut til at dette har påvirket våre kunder i stor grad. Vi ser at antall betalingsutsettelse har økt noe de siste månedene av 2022 sammenlignet med året før, men det er ingen markant økning. Det forventes at prisene vil holde seg høye eller øke ytterligere i løpet av 2023, og søknader om betalingsutsettelse kan derfor øke noe ut over neste år. Kundene våre har fast rådgiver som gir løpende oppfølging over tid. Denne oppfølgingen kan bidra til at kundene lettere kan ta gode økonomiske valg, planlegge økonomien sin bedre og ruste seg for eksempelvis økte kostnader.

Boligprisene går nedover og det forventes å fortsette ut i 2023. Konsekvenser av dette kan være at boligbytte kan ta lenger tid enn normalt, da det ligger større

usikkerhet rundt verdi på salg av bolig. Høyere renter fører til dyrere mellomfinansieringsperioder. Om prisene skulle fortsette å gå nedover kan en ytterst konsekvens være at færre bytter bolig og det igjen kan medføre videre reduserte boligpriser. Det er viktig at banken fortsetter å hensynta vesentlige risikoer gjennom ansvarlig rådgivning og utlånspraksis.

Sparebanken Møre er en sparebank med en forretningsmodell vi mener er en fordel med tanke på vekst. Dette kan vi se av utviklingen til banken siste tiden. I 2022 hadde personmarkedet en god innskudds- og utlånsvekst med et vekstresultat godt over mål på begge områder. Vi tar markedsandeler fra de større bankene som i mindre grad tilbyr skreddersydd rådgivning til sine kunder. Vi er lokale og bygger på nærhet til kunden. Vi har 26 fysiske bankkontor fordelt i M&R fylke og kjenner også derfor nærområdene, lokalt næringsliv og kundene våre godt.

Banken forventer, og har forberedt seg på en noe lavere kredittvekst i 2023, men ser ikke på dette som en trussel for utlånsveksten i det korte bildet med bakgrunn i forretningsmodellen vår. SSB sier at det på kort sikt ventes en moderat nedgang i økonomien sammenlignet med utviklingen i 2022. Arbeidsledigheten er fortsatt lav, men forventes å øke noe det neste året. Prognosene ved årsskiftet viser også at styringsrenta vil fortsette å stige, men at det vil snu mot slutten av 2023 der beregningene viser at renta muligens vil senkes igjen. Prognosene er mer usikre enn normalt.

Boliglånsrentene er helt klart en viktig faktor da denne gir stort utslag i lånekundens økonomi. I urolige tider er det grunn til å tro at flere vil søke etter en rådgiver å snakke med og vi har også derfor tro på at vi vil fortsette utlånsveksten også på lengre sikt.

Det grønne skiftet vil ikke påvirke låneetterspørselen negativt etter vårt syn. Det grønne skiftet brer mer og mer om seg og kundene kommer heller ikke utenom dette. Fremover har bankene og kundene gode muligheter til å spille på lag for å ivareta både egne og samfunnets interesser. På kort sikt må banken jobbe mot økt kompetanse på området til de ansatte for å kunne forstå kundens behov. Skal en bolig oppgraderes må banken ha kunnskap og gi råd om bærekraftige valg. Dette vil etter hvert bli et sentralt område ansatte må ha innsikt i slik at kapitalen dirigeres til prosjekter som når klimamålene. Politiske påtrykk og støtte fra myndigheter gir trolig det grønne skiftet økte forretningsmuligheter også innenfor PM-området. Vi ser derfor positivt på innvirkningene dette har for banken på kort og lang sikt.

Økte regulatoriske krav til aktører i bank- og finansnæringen

Nytt regelverk i 2022	Hovedtrekk i regelverket	Konsekvenser for Sparebanken Møre
Åpenhetsloven	Se beskrivelse i eget tema «Vår tilnærming til åpenhetsloven»	Se beskrivelse i eget tema «Vår tilnærming til åpenhetsloven»
NFRD EUs direktiv om ikke-finansiell rapportering (Redegjørelse av samfunnsansvar)	Implementeringen av NFRD innebærer mer omfattende rapporteringskrav på bærekraftområdet. Med endringene i regnskapsloven implementeres EUs «double materiality» tankegang. Dvs. at man må både rapportere om hvordan foretaket påvirker samfunnet/ omgivelsene mht. bærekraft, men også hvordan ulike bærekraftfaktorer og bærekraftrisiko ventes å påvirke foretaket.	Trådte i kraft ved endringer i regnskapsloven 3.3.c. Gjelder fra rapporteringsåret 2022.
Fremtidige regelverksendringer	Hovedtrekk i regelverket	Konsekvenser for Sparebanken Møre
Ny finansavtalelov	Trer i kraft fra 01.01.2023. Sentrale hensyn bak loven er styrket forbrukervern, forebygging av gjeldsproblemer, regulering av flere tjenester og en samlet regulering slik at kunden kan gå til samme lov for å finne alle sine rettigheter og plikter.	Bankens avslag-, veiledning- og informasjonsplikt blir ytterligere skjerpet. Økt forbrukervern. Loven gjør det enklere for banken å gjennomføre elektronisk kommunikasjon med kundene.
Lov om bærekraftig finans	Loven gjennomfører EU's Taksonomiforordning og offentliggjøringsforordning. Vedtatt i EØS, innføres i Norge fra 01.01.2023	Taksonomiforordning: For banken innebærer dette en plikt til å rapportere og offentliggjøre informasjon om omfanget av økonomiske aktiviteter og investeringer som er å anse som bærekraftig i forhold til definisjon gitt i taksonomiforordningen. EUs taksonomi vil ikke omfatte banker med under 500 ansatte p.t. Det er ventet at flere foretak vil omfattes av taksonomien når EUs nye regelverk for bærekraftrapportering (Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD) trer i kraft i EU fra 01.01.2025 Offentlighetsforordning (SFDR): Forordningen pålegger foretak i finansiell sektor som har porteføljeforvaltning som del av sin virksomhet («finansmarkedsdeltagere»), og finansrådgivere å opplyse om hvordan hensynet til bærekraftrisiko er integrert i risikovurderinger og investeringsrådgivning.

Endringer i CRR/CRD	Hovedtrekk i regelverket	Konsekvenser for Sparebanken Møre
CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive): Nytt rapporteringsdirektiv for bærekraftinformasjon	Økte rapporteringskrav på bærekraftsområdet. CSRD vil erstatte NFRD (direktiv om ikke-finansiell rapportering). Krav om revisjon/attestasjon av bankens bærekraftrapportering. Virkeområdet vil omfatte alle store foretak (250 ansatte< ++) og alle foretak med noterte verdipapirer. Krav til bruk av europeiske standarder for rapportering (ESRS) Krav til elektronisk/maskinlesbar informasjon	01.01.2026 (for rapporteringsåret 2025)
ICAAP SREP Pilar 3	ESG skal inkluderes i bankenes interne risikostyring (ICAAP) og i myndighetens tilsynsvirksomhet (SREP) Pilar 3 rapportering - krav til at offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold skal også inkludere ESG-risiko Pilar 1 - justering av bankers kapitalkrav som følge av miljømessige og sosiale faktorer i form av grønne kapitalkravrabatter (alternativt kapitalpåslag for miljøskadelige aktiviteter) Inkludering av ESG-risiko i bankens interne risikostyring og i tilsynsmyndighetenes tilsynsvirksomhet (pilar 2)	
MIFID II	Endringene i det delegerte MiFID II-direktivet vil tre i kraft i januar 2023 og vil kreve: • at kundene får informasjon om bærekraftpreferanser, slik at man avklarer forskjellen mellom produkter med og uten bærekraftsegenskaper • at det samles inn informasjon om kundenes preferanse for å investere i bærekraftige produkter og preferanser mellom forskjellige bærekraftige produkter • at man vurderer og identifiserer de produktene som oppfyller kundenes bærekraftpreferanser • at man sikrer at de ansatte har tilstrekkelig opplæring i bærekraft og holder oversikt over kundenes bærekraftpreferanser	De nye retningslinjene inneholder skjerpede krav til kartlegging av kundenes bærekraftpreferanser og til å hjelpe de med å gjøre informerte investeringsbeslutninger. For eksempel skal prosessen rundt nye kunder oppdateres slik at den oppfyller de nye kravene.

Klimarisiko (TCFD) 2022

Arbeid med klimarisiko i Sparebanken Møre

Sparebanken Møres klimarisikorapport er utarbeidet i henhold til TCFDs (Task Force on Climate Related Financial Disclosure) rammeverk, og med særlig fokus på anbefalingene fra Finans Norge. Sparebanken Møre legger til grunn alle dimensjonene av ESG begrepet i sitt bærekraftsarbeid, der klimarelaterte spørsmål inngår i dette. Dette nevnes flere steder i rapporten. Der klimarelaterte vurderinger gjennomføres som et eget, selvstendig arbeid utdypes dette i teksten. Videre benytter banken ESG og bærekraft som to likeverdige begreper.

Virksomhetsstyring

Styrets oppsyn om klimarelaterte trusler og muligheter

Styret i Sparebanken Møre sørger for at det årlig gjennomføres en omfattende strategiprosess som definerer konsernets mål, strategier og risikoprofil. Gjeldende strategiske plan, «Møre 2026», ble vedtatt av styret i desember 2022. Her er det definert fem strategiske satsingsområder, hvorav ett er at Sparebanken Møre skal være en pådriver for bærekraftig utvikling. Styret oppdateres jevnlig om status.

Styret har videre vedtatt et sett av ulike strategier og styringsdokumenter som skal danne basis for god og effektiv intern risikostyring. ESG-faktorer er innarbeidet i dokumentene for å sikre at hensynet til bærekraft knyttes tett opp mot bankens virksomhet og verdiskaping. Det er utarbeidet en egen bærekraftstrategi som ligger til grunn for både strategiske beslutninger og løpende operativt arbeid. Her slås det fast at Sparebanken Møre skal rapportere klimarisiko iht. anbefalingene i Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).

Det er etablert en egen kompetanseplan for styret som inkluderer bærekraftsområdet generelt, og klimarisiko spesielt.

ESG-risiko/klimarisiko inngår i bankens kvartalsvise risikorapporter som legges frem for styret. Videre får styrets risikoutvalg presentasjon av status fra bankens bærekraftskomite. ESG-faktorer inngår også som del av saksgrunnlaget i en rekke enkeltsaker som fremlegges for styrebehandling.

Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte trusler og muligheter

Bankens konsernledelse er drivere av den årlige strategiprosessen, og sørger for at det utarbeides en helhetlig plan som skal forelegges styret. Ledelsen følger opp vårt strategiske mål om å være en pådriver for bærekraftig utvikling. Konsernledelsen påser at det utarbeides avdelingsplaner som reflekterer de ulike fagmiljøenes bidrag, og videre at det utarbeides medarbeider- og lederavtaler med konkrete tiltak på individnivå.

Bankens håndtering av ESG-risiko og -muligheter diskuteres regelmessig i ledelsen i forbindelse med bankens løpende strategioppfølging. Videre blir relevante styringsdokumenter og bærekraftstrategi diskutert og behandlet i konsernledelsen før de forelegges styret.

ESG-faktorer inngår også som del av saksgrunnlaget i en rekke enkeltsaker som behandles av bankens ledelse.

Konsernledelsen får oppdatering av status for bærekraftstiltak som gjennomføres i ulike deler av organisasjonen fra bankens bærekraftskomite. Komiteen består av medlemmer fra ulike områder i banken, som har et særskilt ansvar for gjennomføring av tiltak innenfor sine respektive områder.

Les mer om organisering av bærekraftsarbeidet i avsnitt «Organisering av arbeidet» i rapporten.

Det utarbeides kvartalsvise risikorapporter hvor ESG-risiko/klimarisiko inngår, og rapportene gjennomgås av konsernledelsen.

Strategi

Klimarelaterte risikoer og muligheter banken har identifisert på kort, mellomlang og lang sikt

Sparebanken Møre har kartlagt og vurdert klimarelaterte trusler og muligheter på kort, mellomlang og lang sikt.

For å identifisere klimarelaterte risikoer og muligheter har banken vurdert hvordan fysisk risiko og overgangsrisiko vil påvirke bankens arbeid i person- og næringslivsmarkedet med særlig fokus på kreditt risiko, samt

bankens håndtering av markeds- likviditets- og operasjonell risiko/omdømmerisiko. Overordnet vurderer banken at overgangsrisiko vil påvirke sterkere enn fysisk risiko på kort til mellomlang sikt.

Tidshorisonter benyttet av banken er satt på bakgrunn av bankens strategiperiode, samt nasjonale og internasjonale mål satt for klimareduksjon.

Benyttede faser	Tidshorisont	Begrunnelse for valg av tidshorisont
Kort sikt	1-5 år	Tidshorisonten er i tråd med bankens strategiperiode
Mellomlang sikt	5-10 år	Tidshorisonten er i tråd med perioden som er satt for Norges mål om å redusere utslippet av klimagasser med 50 til 55 prosent innen 2030.
Lang sikt	10-30 år	Tidshorisonten er i tråd med perioden som er satt for Parisavtalens mål om nullutslipp innen 2050.

Fysisk klimarisiko

Utlån til privatkunder utgjør nesten 70 % av bankens utlånsportefølje, og er hovedsakelig lån med pant i fast eiendom. Utlån til næringsseiendom utgjør i overkant av 10 % av bankens totale utlånsportefølje, og er den enkeltstående bransjen som banken har størst utlån til. Når det gjelder fysisk risiko for boligbygg og næringsseiendommer har vi tilgang til data via Eiendomsverdi. Med bakgrunn i dette har vi valgt å kartlegge denne klimarisikoen for henholdsvis boliger og næringsbygg som banken har pant i. Banken vil bruke denne kartleggingen til videre arbeid med identifisering av klimarisiko i egen utlånsportefølje.

Banken bruker klimarisikodata fra Eiendomsverdi, som identifiserer hvilke norske eiendommer som er eksponert for fysisk risiko knyttet til endring i havnivå, flomrisiko, kvikkleire, og ulike former for skred. Eiendomsverdi henter data fra offentlig tilgjengelige kilder som Kartverket, Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) og Norges geotekniske institutt (NGI).

For havnivå, flomsoner og skred er det utarbeidet ulike scenarier med ulike gjentakelsesintervall. I de tilfellene hvor det er angitt år i faresonekartene, angis det hvor ofte bygninger i disse sonene rammes av den aktuelle risikoen. Sannsynligheten for å rammes av en 200-års stormflo i et gitt år er eksempelvis 0,5 prosent. Aktsomhetsområder viser potensielle fareområder, og utgjør ikke nødvendigvis en reell risiko.

Selv om deler av porteføljen er utsatt for fysisk klimarisiko, er dette først og fremst relatert til forsikringsrisiko, da bygg som blir rammet av naturskade vil være dekket av Norsk Naturskadepool. Hvis sannsynligheten for at skade gjentar seg er stor, vil det likevel kunne påvirke verdien av bygg i et utsatt område.

Klimarelaterte risikoer og muligheter i personmarkedet (PM)

Fysisk risiko

Vi har sammenstilt klimarisikodata fra Eiendomsverdi for å få oversikt over andel boliger vi har pant i som er utsatt for fysisk klimarisiko.

Analysene viser at risikoene tilknyttet havnivå/stormflo og skred er de hyppigste risikoene for boliger som banken har pant i. Andel boliger i områder med risiko er imidlertid lav. 0,25 % av boliger som banken har pant i er utsatt for risiko for 200-års stormflo. Andelen øker til 0,5 % i 2090. 1 % av boligene er i områder som berøres av risiko for «Fjell/skred faresone 1000 år». Risikoen for boliger i porteføljen vurderes som lav både på kort, mellomlang og lang sikt.

Overgangsrisiko

Det er identifisert relativt lav overgangsrisiko for personmarkedsporteføljen. På kort og mellomlang sikt kan det oppstå omdømmerisiko knyttet til rådgivning. Bærekraft og klimarisiko er et tema i stadig utvikling, ny kunnskap kommer til og innebærer risiko for at bankens rådgivning viser seg å være mangelfull i ettertid. På mellomlang sikt kan verdivurderinger av boliger i bankens kredittarbeid være utsatt for risiko på grunn av dreining i etterspørsel mot mer energieffektive hus. Nye EU-regler kan pålegge norske boligeiere store energioppgraderinger i egen bolig. Målet er at alle boliger, både nye og eksisterende, skal ha nullutslipp innen 2050¹. Dette vil kunne gi økte kostnader til boligeiere.

Det kan i tillegg oppstå risiko for svakere betjenings- evne og evne til sparing hos kunder dersom næringslivet i markedsområdet ikke evner å omstille seg til strekkelig til en lavutslippøkonomi.

Muligheter

Banken forventer at fysisk risiko og overgangsrisiko vil påvirke bankens privatkunder i deres økonomiske valg. Dette gir banken nye rådgivnings- og produkt-muligheter som blant annet grønne lån og ytterligere integrasjon av bærekraft som et element i kunderåd-givningen, eksempelvis rådgivning mht. energibespa-rende tiltak knyttet til rehabilitering og kjøp av bolig.

Klimarelaterte risikoer og mulig-heter i næringslivsmarkedet (NL)

Fysisk risiko

Vi har sammenstilt klimarisikodata fra Eiendomsverdi for å få oversikt over andel næringsbygg vi har pant i som er utsatt for fysisk klimarisiko.

Risikoene tilknyttet havnivå/stormflo, skred og usta-bilt fjell er de hyppigste risikoene for næringsbygg som banken har pant i. I dag ligger 3,3 prosent av næ-ringseiendommene bankene har pant i innfor «200-års stormflo». Med den havstigningen som er forventet til 2090 vil denne andelen som ligger i «200-årssonen», øke til 7,3 prosent. Til sammenligning henvises det til Norges Bank kartlegging av fysisk klimarisiko for de 11 største bankene i Norge². Deres beregninger viser at omtrent 1,8 prosent av bankenes eiendomsmasse lig-ger innenfor en «200-års risikosone» for stormflo, som øker til 5,5 prosent i 2090. Aktsomhetsområde flom vi-ser potensielle fareområder, og utgjør 15,1 prosent av pantobjekt som Sparebanken Møre har pant i. Norges bank har gjort beregninger som viser at 21 prosent av pant i de 11 største bankene ligger innenfor. Det er store forskjeller mellom bankene i Norge. Banker med hovedvekt av sine lån i innlandet har naturlig nok liten eksponering mot 200-års stormflo. Banker med utlån til næringseiendom sentralt i byer i kystnære strøk kan derimot ha mer pant i eiendom som er utsatt for slik ri-siko. Sparebanken Møre har også pantobjekt som er eksponert for risiko tilknyttet ustabilt fjell (Åkernes). Sprekkdannelsen i fjellet har vært under kontinuerlig overvåkning siden 1990-tallet. Skredfaren fra Åkernes legger begrensinger på hvilke byggetiltak som er tillatt i utsatt område.

Den fysiske risikoen tilknyttet næringsbygg vurderes som lav på kort sikt. På mellomlang og lang sikt kan enkelte områder i større grad være utsatt for akutt eller kronisk fysisk klimarisiko. Men selv om et bygg ligger i en risikosone, behøver ikke dette å utgjøre en risiko dersom det er tatt nødvendige forhåndsregler for å unngå skade. Andelen bygg utsatt for risiko, kom-

binert med lav sannsynlighet for at hendelsen finner sted, gjør at fysisk risiko for næringsbygg som banken har pant i totalt sett vurderes som lav.

Øvrige bransjer:

For verftsindustrien kan fysisk klimarisiko opptre på mellomlang sikt på grunn av værutsatt beliggenhet. Videre er det identifisert fysisk risiko for fiskeribrans-sjen knyttet til økt vandring, sykdom og redusert fiske-bestand på lang sikt.

Overgangsrisiko

Generelt for bankens næringslivportefølje er det iden-tifisert lav til moderat overgangsrisiko på kort sikt og moderat risiko på mellomlang og lang sikt. Banken for-venter at denne overgangsrisikoen vil gjelde de fleste bransjer i bankens portefølje. Omfanget av risikoen vil være avhengig av aktivitet, bransje og bedrifts-størrelse. Banken ser blant annet en særskilt over-gangsrisiko hos små og mellomstore bedrifter på grunn av knappe ressurser og redusert mulighet for kompetansebygging.

Det forventes overgangsrisiko for kundegrupper som omfattes av EUs taksonomi i den grad de ikke tilpas-ser sine forretningskonsepter tilstrekkelig til nye krav og forventninger. For kunder i bransjer som ikke direk-te er omfattet av taksonomien, kan det forventes en viss grad av overgangsrisiko, ved at det kan blir stilt nye krav både fra kunder og banker.

For eiendom er det identifisert risiko for strengere krav til energieffektivisering på kort sikt, etterfulgt av risiko for større prisdifferensiering mellom klimavenn-lige bygg og andre, på mellomlang sikt. Det er også en risiko for at det norske regelverket som bransjen må forholde seg til ikke oppdateres raskt nok, slik at til-gjengelige omstillingsløsninger ikke kan benyttes.

Generelt forventes det risiko innen offshore, fiskeri og annen transport grunnet økte CO₂-avgifter på kort og mellomlang sikt. For fiskeri er det identifisert risiko for økte krav til MSC-sertifisering og fangstmetoder på kort sikt. På mellomlang sikt er det identifisert økt risi-ko knyttet til trål som utfordrende fangstmetode, som følge av negativ påvirkning på klima. For offshore er det identifisert risiko på kort og mellomlang sikt som følge av redusert eller dyrere olje/gass-aktivitet. Det er og risiko for begrenset kapitaltilgang til omstilling for denne næringen. For verftsindustrien er det identi-fisert overgangsrisiko på mellomlang sikt på grunn av nye krav eller endret etterspørsel.

Generelt forventes en viss overgangsrisiko for de fles-te bransjer knyttet til sterkere krav og forventninger til overgang til sirkulærøkonomi i de ulike bransjene.

Muligheter

Banken forventer at fysisk risiko og overgangsrisi-ko vil kreve handling fra bankens næringslivskunder. Dette gir banken nye muligheter for både produkter og rådgivning, men det er også ventet at dette vil varie-re med aktivitet, bransje og størrelse. Som et bidrag inn mot kunderådgivning, har banken utviklet en bæ-rekraftportal for bedrifter. Denne utvikles fortløpende. Banken vil i Q12023 etablere låneprodukt rettet mot næringseiendommer som gjennomfører eller har gjen-nomført energieffektiviseringstiltak.

Videre ser banken muligheter innen fiskerisektoren. Trender tilsier at vi trolig vil få et skifte i matvaner bort fra kjøttkonsum til økt etterspørsel etter fisk på mel-lomlang sikt. Dette kan føre til vekst i bransjen og økt behov for bankens produkter og tjenester. For kunder innen energi forventer banken vekst innen havvind og andre innovative energiløsninger. Disse endringene vil være viktig å følge med på og kan danne grunnlag for utvikling av nye produkter og tjenester tilpasset nevnte kundegrupper.

Markedsrisiko

Det er identifisert lav fysisk klimarisiko på kort, mel-lomlang og lang sikt, jamfør tabell under avsnitt «Uli-ke scenariers potensielle påvirkning av bankens for-retninger, strategi og finansielle planlegging, inkludert et 2C-scenario». Det er identifisert overgangsrisiko knyttet til potensiell svakere avkastning for bankens investeringer i likviditetsportefølje dersom banken ikke hensyntar klimarelaterte kriterier i tilstrekkelig grad ved investeringsbeslutninger. Overgangsrisiko-en vurderes høyere på kort sikt enn på mellomlang og lang sikt. Dette forklares med at det foreløpig man-gler en entydig og innarbeidet ESG-merking av obli-gasjoner, og fordi det vil ta tid å etablere kompetanse og rutiner for identifisering av ESG-risiko. Tilsvarende er det identifisert muligheter dersom banken hensyn-tar klimakriterier på en spesielt hensiktsmessig måte.

Likviditetsrisiko

Det er identifisert lav fysisk klimarisiko for likviditet på kort, mellomlang og lang sikt, jamfør tabell under av-snitt «Ulike scenariers potensielle påvirkning av ban-kens forretninger, strategi og finansielle planlegging, inkludert et 2C-scenario» Det er identifisert relativt lav overgangsrisiko knyttet til likviditet på kort, mel-lomlang og lang sikt. Det er identifisert risiko knyt-tet til endrede krav til refinansiering ved utstedelse

av grønne obligasjoner, som kan svekke bankens til-gang til likviditet og/eller gi økt kostnad. Det er også identifisert overgangsrisiko som følge av utilstrekke-lig vurdering av klimarisiko i banken og/eller dårlig kli-mahåndtering hos kunder. Begge deler kan føre til økt omdømmerisiko, svekket tilgang og høyere kostnad på likviditet.

Tilsvarende er det identifisert muligheter for banken å videreutvikle og tilpasse egne krav til grønne obliga-sjoner og samtidig bedre tilgang til grønne objekt som sikkerhet for disse, og på den måten sikre eller styrke grønn finansiering. Det er også identifisert muligheter for bedre likviditet, eller redusert likviditetspåslag ved tilstrekkelig intern vurdering og håndtering av klima-risiko.

Operasjonell risiko

Det er identifisert lav fysisk klimarisiko for bankens drift, da bankens drift i all vesentlighet er sikret gjen-nom klimastabile IT-leveranser og fleksibel kunde-betjening og drift av banken uavhengig av fysiske lo-kaler. Tilsvarende gjelder for overgangsrisiko. Banken forventer lav risiko som følge av generelt lave egne kli-mautslipp og sitt systematiske arbeid for å redusere disse ytterligere.

Klimarelaterte trusler og mulig-heter og dens betydning for bankens forretninger, strategi og finansielle planlegging

Sparebanken Møres identifiserte klimarisikoer og muligheter har påvirket banken på flere måter. For å redusere risikoen knyttet til klima i bankens kreditt-arbeid har banken utviklet og implementert ESG-vurderinger i sin kredittprosess for næringslivskunder. I dette inngår eksplisitte vurderinger av om kreditt-kunden kan påvirkes av fysisk risiko og overgangs-risiko. Vurderingene gjelder alle næringslivskunder med engasjement over fastsatt terskelgrense og opp-dateres ved årlig gjennomgang av kredittengasjemen-tene, samt ved vurdering av nytt kredittbehov. I privat-kundemarkedet tilbyr banken grønne bolig- og billån, og har implementert bærekraft som eget tema i ban-kens kunderådgivning.

Banken har definert bærekraftig utvikling som et stra-tegisk område. I dette inngår blant annet videreutvik-ling av grønne produkter og ESG-vurderinger i kreditt-prosessen og sette klimamål for egen drift. Banken stiller overordnede miljøkrav til sine leverandører.

Banken arbeider videre med innarbeidelse av bære-

1) <https://www.huseierne.no/nyheter/nye-krav-om-energieffektivisering-av-boliger---desember-2022/>

2) https://www.norges-bank.no/contentassets/244023305b474ca4a7fc4f82d766b46f/staff-memo-7-2021_no.pdf?v=12/17/2021133156&ft=-.pdf

kraft som en risikofaktor i alle relevante risikostrategier som markeds- og motpartsrisiko, likviditetsrisiko, operasjonell risiko og kredittrisiko. Banken har identifisert kvalitativ påvirkning fra klimarisiko og muligheter på bankens finansielle størrelse som inntekter, kostnader, eiendeler og kapital.

Ulike scenariers potensielle påvirkning av bankens forretninger, strategi og finansielle planlegging, inkludert et 2C-scenario
Sparebanken Møre gjennomførte i 2021 en kvalitativ vurdering av to scenarioer og deres betydning på ulike

områder i banken. Scenariene har tatt utgangspunkt i NGFS (Network for Greening the Financial System), der det ene har sett på virkninger av høy fysisk risiko hvor det forutsettes at temperaturen øker med 2 grader eller mer. Det andre scenariet går ut ifra høy overgangsrisiko på grunn av sterke reguleringer for å hindre økte temperaturer. Med dette ønsker banken å se nærmere på antatte ytterpunkter i scenariene.

De kvalitative vurderingene har tatt utgangspunkt i hvor robust bankens forretninger, strategi og finansielle planlegging vil være når det gjelder endringene som vil komme av scenarioene. Banken har også vurdert hvor svakheter kan forventes, og dette vil danne grunnlag for videre vurderinger av behov for tiltak. Funnene fra bankens analyser er gitt i tabellen nedenfor og oppdatert med endringer i 2022.

Scenario	Områder	Eksisterende tiltak som sikrer robusthet i bankens forretninger, strategi og finansielle planlegging.	Potensielle svakheter som kan svekke robustheten i bankens forretninger, strategi og finansielle planlegging.
Høy fysisk risiko	Person-marked	Banken har gjennomført analyser for å avdekke særlig utsatte geografiske områder for fysisk risiko, og potensielle konsekvenser for bankens sikkerheter. Banken gjennomfører rådgivning rettet mot bærekraftig økonomi, hvor fysisk risiko inngår. Banken gjennomfører kompetansetiltak for å sikre grunnleggende forståelse for betydningen av fysisk risiko i kredittprosessen. Les mer i kapittel ”Intern ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder”	Banken har ikke satt mål for reduksjon av klimautslipp eller krav til energiklasse for sin boliglåns- eller bilfinansieringsportefølje. Banken må ytterligere styrke kompetansen relatert til betydningen av fysisk risiko i kundeforholdet .

Scenario	Områder	Eksisterende tiltak som sikrer robusthet i bankens forretninger, strategi og finansielle planlegging.	Potensielle svakheter som kan svekke robustheten i bankens forretninger, strategi og finansielle planlegging.
Høy fysisk risiko	Næringslivs-marked	Banken har gjennomført analyser for å avdekke særlig utsatte geografiske områder for fysisk risiko, og potensielle konsekvenser for bankens sikkerheter. Banken gjennomfører ESG-vurderinger i sine kredittprosesser hvor betydningen av fysisk risiko vurderes eksplisitt. Vurdering skjer i tett dialog med kundene. Banken har som strategisk mål om å fortsette utvikling av disse vurderingene. Banken vil i Q12023 etablere låneprodukt rettet mot næringseiendommer som gjennomfører eller har gjennomført energieffektiviseringstiltak. Banken gjennomfører kompetansetiltak for å sikre grunnleggende forståelse for betydningen av fysisk risiko i kredittprosessen. Les mer i kapittel ”Intern ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder”	Vurderinger av fysisk risiko reflekteres foreløpig ikke i bankens risikoprising i kreditt. Banken har ikke satt mål for reduksjon av klimautslipp i sin kredittportefølje.
Høy overgangsrisiko	Person-marked	Banken gir i dag tilbud på grønne lån som tar hensyn til overgangen til lavutslippsbiler og energieffektive boliger. Banken gjennomfører rådgivning rettet mot bærekraftig økonomi, hvor overgangsrisiko inngår.	Banken har ikke gjennomført analyser av boliglånsporteføljen mht. overgangsrisiko. Banken har ikke satt mål for reduksjon av klimautslipp eller krav til energiklasse for sin boliglånsportefølje.
Høy overgangsrisiko	Næringslivs-marked	Banken gjennomfører ESG-vurderinger i sine kredittprosesser hvor betydningen av overgangsrisiko vurderes eksplisitt. Vurdering skjer i tett dialog med kundene. Banken har som strategisk mål å fortsette utvikling av disse vurderingene. Banken vil i Q12023 etablere låneprodukt rettet mot næringseiendommer som gjennomfører eller har gjennomført energieffektiviseringstiltak. Banken gjennomfører kompetansetiltak for å sikre grunnleggende forståelse for betydningen av overgangsrisiko i kredittprosessen. Les mer i kapittel ”Intern ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder”	Vurderinger av overgangsrisiko reflekteres foreløpig ikke i bankens risikoprising i kreditt. Banken har ikke satt mål for reduksjon av klimautslipp i sin kredittportefølje. Banken har ikke innført obligatoriske covenant på rapportering av klimautslipp og handlingsplan for at kunden skal redusere utslipp.

Scenario	Områder	Eksisterende tiltak som sikrer robusthet i bankens forretninger, strategi og finansielle planlegging.	Potensielle svakheter som kan svekke robustheten i bankens forretninger, strategi og finansielle planlegging.
Høy fysisk risiko eller høy overgangsrisiko	Markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko	Bankens risikostrategier innen disse områdene formulerer forventning om at ESG-relatert risiko inngår i vurderinger og beslutninger. I dette inngår også vurdering av fysisk risiko og overgangsrisiko. ESG-vurderinger er innarbeidet i relevante strategier som omfatter markeds- og likviditetsrisiko. Disse strategiene definerer en målsetning for banken om å opprettholde en ESG-rating fra Sustainalytics under 20 (Lav risk), ved valg av motparter skal ESG-forhold kartlegges og ved likestilte egenskaper skal motpart eller investering med best ESG-rating velges. Det er videre en målsetning at likviditetsporteføljen skal ha en vektet ESG-rating fra Sustainalytics som er lavere enn 20, eventuelt tilsvarende metodikk der Sustainalytics ikke er tilgjengelig. Banken er i dialog med 3. part om leveranse av ESG-data på alle investeringer og vil søke å systematisere og anvende dette data-grunnlaget for løpende måling, oppfølging og rapportering av ESG-status på bankens samlede investeringer. Banken utsteder i dag grønne obligasjonslån under et grønt rammeverk. Videreutvikling av dette grønne rammeverket samt tilrettelegging for vekst i bærekraftige kundeprodukter vil kunne styrke bankens tilgang på kapital og redusere kostnader ved markedsfinansiering. Vi skal redusere egne klimautslipp (CO₂) med minst 25 prosent for perioden 2019 til 2025. Banken ble Miljøfyrtårnsertifisert i 2022 for hovedkontoret. Lokalkontorene vil bli sertifisert i løpet av 2023.	Banken har behov for å øke helhetlig og gjennomgående fokus på bærekraft ytterligere. Banken arbeider videre med å systematisere og automatisere innhenting og lagring av klimarelevant datagrunnlag, for økt innsikt i egen risikosituasjon.

Bankens scenariovurdering avdekker styrker og potensielle svakheter i bankens strategi og drift. Banken vil fortsette sine analyser i 2023 og definere hensiktsmessige målsettinger og tiltak på bakgrunn av sine vurderinger.

Risikostyring

Beskriv prosessene banken benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko

Sparebanken Møre følger TCFD-rammeverket for en helhetlig identifikasjon av klimarelatert risiko. Utover dette har banken flere prosesser for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko. Banken har utviklet et verktøy for å vurdere ESG-risiko, inkludert klimarisiko, i kredittprosessen for næringslivskunder. I dette arbeidet blir relevante klimarelaterte risikofaktorer identifisert og vurdert gjennom prosjektets diskusjon med interne og eksterne fageksperter.

Identifikasjon og vurdering knyttet til ESG- og klimarisiko inngår i bankens ICAAP. Det gjennomføres også eksplisitte ESG- og klimarisikovurderinger i bankens tjeneste- og produktutvikling. Videre rapporterer banken kvartalsvis ESG-risiko, hvor klimarisiko inngår, i sin risikorapport. I tillegg arbeides det videre med implementering av ESG-risiko i relevante risikostrategier med utgangspunkt i ECB-retningslinjen for helhetlig risikostyring³.

Banken inkluderer i stor grad klimarisikovurderinger i sine ESG-vurderinger. Banken har et særlig fokus på klimarisiko i ESG-vurderingene knyttet til kredittprosessen for næringslivskunder. I denne vurderingen vektet klimarisiko høyere enn de øvrige ESG-faktorene. Banken vil også ha et særlig fokus på klimarisiko i videreutviklingen av egen risikostyring med utgangspunkt i den nevnte ECB-retningslinjen. Utover dette betrakter banken klimarisiko som en av flere risikofaktorer for sitt strategiske arbeid.

Banken blir omfattet av flere nye retningslinjer og krav, noe som blant annet vil øke kravene til bankens risikostyring. Se for øvrig oversikt i kapittel for regulatoriske endringer. Les mer i kapittel «Økte regulatoriske krav til aktører i bank- og finansnæringen»

Bankens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko

Sparebanken Møre har flere prosesser for å motvirke, omstille, akseptere eller kontrollere klimarelatert risiko. Banken gjør som nevnt en ESG- og klimarisikovurdering på kundenivå for næringslivskunder ved låneopptak etterfulgt av en årlig revurdering. Kreditter med høy ESG-risiko eskaleres i kredittbeslutninger og krever særlige vurderinger og oppfølging. Vurderinge-

ne ble innført i løpet av første halvår 2021 og banken gjennomførte disse for 99 prosent av alle saker/kredittkunder i 2022. Kartleggingen skal benyttes som grunnlag for videre utvikling av egen risikostyring.

Fysisk risiko og overgangsrisiko vurderes i alle utlånsaker. Les mer i kapittel «Ansvarlig utlån og rådgivning Næringsliv».

Prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i bankens helhetlige risikostyring

Banken har fulgt TCFD sitt rammeverk for helhetlig identifikasjon og vurdering av klimarelatert risiko. Bærekraft skal inn i alle relevante risikostrategiområder til banken. Bærekraftkomiteen har klimarisiko på sin agenda og sikrer på den måte en helhetlig håndtering av denne risikoen i de ulike områdene i banken. Fra 2023 får vi også en egen bærekraftsansvarlig organisert inn under seksjon for Risikostyring- og Compliance, som vil bidra til å sikre økt fokus og bærekraftkompetanse i relevante fagområder og avdelinger.

Mål og metode

Metoden banken bruker for å vurdere klimarelaterte trusler og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring

Næringslivskunder

Banken vurderer klimarelaterte risikoer og muligheter gjennom sine ESG-vurderinger og klimarisikoanalyser i kredittprosessen for næringslivskunder. Rådgiverne vurderer hver enkelt kunde individuelt. Vurderingene tar for seg både fysisk risiko og overgangsrisiko knyttet til kunders betjeningsevne, sikkerheter og prosjekter.

Gjennom vurderingene beregnes det en score og kunden tildeles en risikoklasse. Vurderingene oppdateres ved opprettelsen av nye kredittsaker. Vurderingene av de enkelte risikofaktorene, samlet score og risikoklasse lagres i databaser og benyttes som grunnlag for porteføljevurderinger. Banken følger utviklingen i ESG-risiko i næringslivsporteføljen og vil i det videre arbeidet utarbeide konkrete mål og styringsparametere.

3)<https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.202011finalguideonclimate-relatedandenvironmentalrisks~58213f6564.en.pdf>

Personkunder

Sparebanken Møre tilbyr grønne bolig- og billån, og følger opp salgsvolum regelmessig. Det er p.t. ikke satt konkrete mål for andel grønne bolig- og billån. Les mer i kapittel «Ansvarlig utlån og rådgivning for personmarked».

I 2022 har vi utført en beregning av CO₂-utslipp i boliglånporteføljen (jf. avsnitt «Klimagassutslipp personmarked» i TCFD-rapporten), som gir grunnlag for å måle endringer fremover i tid.

Egen drift

Banken måler eget klimagassutslipp i henhold til GHG-protokoll. Banken har gjennomført disse målingene siden 2019, og tallet for 2022 viser en økning utslipp av CO₂-ekvivalenter på 28 % i forhold til året før, hovedsakelig på grunn av økt reisevirksomhet. I forhold til baseline-året 2019 er nedgangen imidlertid på 42 %. Banken ble Miljøfyrtårnsertifisert på hovedkontoret i 2022. Lokalkontorene vil bli sertifisert i løpet av 2023.

Banken rapporterer eget klimagassutslipp (GHG-utslipp). Analysen er basert på den internasjonale standarden utviklet av «the Greenhouse Gas Protocol Initiative». Utregningen er gjort av CEMAsys. Les mer i kapittel «Energi – og klimaregnskap for 2022»

Scope 3 – indirekte utslipp

Sparebanken Møre har siden 2019 målt og rapportert eget klimagassutslipp i henhold til GHG-protokollen. Dette gjelder i all hovedsak utslipp i henhold til scope 1, 2 og oppstrøms scope 3 utslipp fra innkjøpte varer og tjenester. For banker vil indirekte utslipp i all hovedsak kommer fra utlånporteføljen (nedstrøms scope 3), og vil utgjøre størsteparten av de totale utslippene til bransjen, der anslaget ligger mellom 95-99 %.

Sparebanken Møre følger prinsippet om å rapportere scope 3-utslipp basert på tilgjengelige data og datakvalitet, men anerkjenner at dette er et område hvor det fremdeles er krevende å samle pålitelige og konsistente data. Finans Norge vil komme med en bransjestandard i løpet av 2023 for måling av CO₂ i utlåns- og investeringsporteføljen. Dette vil gi bankene føringer for hvordan måling skal gjennomføres, samt bidra til at bankene kan sette relevante mål for reduksjon av klimaavtrykket frem mot 2050. Banken vil arbeide videre med å forbedre datakvalitet og metodikk for beregning av utslipp, med særlig fokus på scope 3 utslipp.

Rapportering på scope 1, scope 2 og scope 3 klimagassutslipp og de relaterte risikofaktorene

Klimagassutslipp personmarked

Utlån til privatkunder utgjør nesten 70 % av bankens utlånportefølje, der de fleste er lån med pant i fast eiendom. Banken har fått bistand fra Multiconsult til å beregne utslipp for boliglånporteføljen.

Fritidsboliger og eiendom registrert som tilleggspant er utelatt fra analysen, da det blant annet ikke er historiske energikrav knyttet denne typen boliger.

For detaljer knyttet til beregning av klimaavtrykk på utlånporteføljen (bolig) vises det til egen rapport utarbeidet av Multiconsult⁴.

Byggene i bankens boliglånportefølje har et estimert årlig energibehov på 938 GWh. Justert for bankens finansierte andel i forhold til verdien av boligene, representerer dette et energibehov for porteføljen på 505 GWh.

Totale utslipp i boliglånporteføljen er estimert til følgende tabell:

Scenario	CO ₂ -faktor	Årlig utslipp CO ₂ -ekvivalenter for boliglånporteføljen	Tonn CO ₂ - ekvivalenter per MNOK utlån
Europeisk energimiks	250 g/kWh	97 840 tonn CO ₂ e	1,95
Norsk energimiks	10 g/kWh	7 625 tonn CO ₂ e	0,15

Tabellen: Boliglånporteføljens utslipp av CO₂e (justert for bankens andel lån i forhold til sist kjente verdi på boligen)

4) <https://www.sbm.no/samfunnsansvar/barekraft-og-samfunnsansvar/>

Måling av klimaavtrykket for boliglånporteføljen et første skritt mot en ambisjon om å over tid redusere klimaavtrykket for boligene vi finansierer. Tall for utslipp kan i neste omgang legges til grunn for å sette mål for boligporteføljen knyttet eksempelvis andel boliger med energiklasse A og B.

EU ønsker at alle bygg, også boliger skal være nullutslippsboliger innen 2050. EU-reglene vil kunne pålegge norske boligeiere store energioppgraderinger i egen bolig⁵. Dette vil igjen medføre fokus på bolige-

nes energiklasse, der både boligeiere og bankene som finansierer disse vil ha motivasjon til å forbedre denne.

Klimagassutslipp næringsliv

Banken har også i år målt utslipp i næringslivsporteføljen ved hjelp karbonrelatert kreditteksponering i

Karbonrelatert kreditteksponering
henhold til SSB-ekvivalenter. Resultatet av denne målingen vises i nedenstående tabell.

Næring	Totalt utlån til næring i Norge (MNOK)	Totalt utslipp til luft (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	Utslipps-intensivitet: tonn CO ₂ -ekvivalenter per MNOK utlånt	Næringslivs-portefølje i SBM - andel av totalt utlån i Norge	Næringslivs-portefølje i SBM - beregnede utslipp (1000 CO ₂ ekvivalenter)
Jordbruk og skogbruk	65 245	5054	77,46	1,01 %	51,28
Havbruk, fiske og fangst	94 348	929	9,85	5,02 %	46,60
Bergverksdrift og utvinning	12 930	13 822	1 068,99	0,02 %	2,14
Industri*	103 394	7 323	70,83	1,96 %	143,49
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	60 212	1 719	28,55	1,69 %	29,01
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	7 033	1 301	184,99	0,58 %	7,58
Bygge- og anleggsvirksomhet**	211 652	2 170	10,25	0,55 %	12,03
Varehandel, reparasjon av motorvogn	93 878	1 096	11,67	1,02 %	11,13
Utenriks sjøfart og rørtransport	56 530	15 060	266,41	1,90 %	286,65
Transport og lagring	60 646	5 193	85,63	3,42 %	177,68
Overnattings – og serveringsvirksomhet	21 554	102	4,73	1,66 %	1,69
Omsetning og drift av fast eiendom	77 5672	91	0,12	1,15 %	1,05
Tjenesteytende næringer ellers	48 519	354	7,30	0,30 %	1,05

Tabell 1 Bransjevis beregning av karbonrelatert kreditteksponering. Kilde; SSB - tabell 08116, tabell 09288

* Oljeraffinering, kjemisk og farmasøytisk industri er ikke tatt med, da banken ikke har utlån i næringen.

** Utvikling av byggeprosjekter og bygg- og anleggsvirksomhet ellers er samlet i en kategori.

Metode: Beregningen er basert på Sparebanken Møres andel av norske bankers og finansforetaks utlån fordelt på ulike bransjer. Denne beregningen viser at banken er mest eksponert for klimautslipp i bransjene «Industri», «Utenriks sjøfart og rørtransport» samt «Transport og lagring». Beregnet klimautslipp fra disse bransjene utgjør ca. 79 prosent av de totale

utslipp i næringslivsporteføljen til Sparebanken Møre. Bankens utlån til disse bransjene utgjør ca. 20 prosent av bankens totale utlån til næringslivskunder (22 % i fjor). Sum beregnet utslipp er på 771,38 tusen tonn CO₂e og er en nedgang på 5 % i forhold til tilsvarende beregning i fjor.

5) <https://www.huseierne.no/nyheter/nye-krav-om-energieffektivisering-av-boliger---desember-2022/>

Metodens begrensinger: Modellen går ut ifra et beregnet samlet utslipp for en gitt sammensetning av en rekke underliggende bransjer innen en bransjeklasse. Banken kan være både underrepresentert og overrepresentert i enkelte underbransjer. Slike avvik er ikke hensyntatt i modellen. Modellen tar heller ikke hensyn til eventuelle regionale forskjeller av utslippsintensivitet i bransjen generelt eller individuelle forskjeller mellom selskap i en bransje. Ekvivalentene som legges til grunn uttrykker et gjennomsnitt for hele Norge og kan avvike fra gjennomsnittlig utslippsintensitet i bankens region. Metoden og data som er brukt er videre beheftet med en del usikkerhet, da sammenhengen mellom utlån og klimautslipp kan variere. Dersom lån blir benyttet til særskilte utslippsreduserende tiltak, blir ikke dette hensyntatt i modellen. Modellen legger samtlige aktiviteter i bransjen til grunn for sine beregninger. Metoden gjør det derfor vanskelig å sammenlikne bankers faktiske karboneksposering. Modellen gir kun et estimat på karbonrelatert kreditteksponering i Sparebanken Møre. Banken vil jobbe videre med å forbedre datakvalitet og beregningsmetoder.

Beskriv målene virksomheten bruker for å håndtere klima-relaterte trusler og muligheter og resultater i forhold til målene

Banken planlegger å utvikle nøkkelmåltall for å styrke håndteringen av klimarelaterte risikoer og muligheter i tråd med Finans Norge sin veiledning på KPI ytterligere gjennom 2023. Ved utgangen av 2022 var status på området som følger;

- Egne utslipp er redusert med 42 % i forhold til 2019 (Målsetning: Reduksjon med 25 % i perioden 2019-2025). Sparebanken Møre vil kjøpe klimakvoter i 2023 for å bli klimanøytral i tråd med FN initiativet Climate Neutral Now.
- Av alle næringslivsengasjement hvor det skal gjennomføres ESG analyser er måloppnåelse pr. 31.12.22 på 99 prosent.
- Det er i 2022 utstedt en grønn obligasjon pålydende EUR 250 mill.
- Banken planlegger for 2023 å definere andel av kredittporteføljen som er i tråd med EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter. Dette arbeidet var ment å gjennomføres i 2022, men er utsatt til 2023 som følge av forsinket implementering av taksonomien i EØS. I tillegg vil det gjennomføres ytterligere analyse av bankens utlånsportefølje hva gjelder overgangs- og fysisk risiko.

Rapportering iht. Aktivitets- og Redegjørelsesplikten

Del 1: Tilstand for kjønnslikestilling

Vi jobber for likestilling og mot diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjoner av disse grunnlagene.

Av totalt 385 medarbeidere i banken ved utgangen av 2022 var det 218 kvinner (56,6 %) og 167 menn (43,4 %). Tabellen under viser kjønnsfordeling per stillingsnivå oppgitt i %.

Andel kjønn fordelt på stillingsnivå	Kvinner	Menn
Nivå 1	0,0 %	100,0 %
Nivå 2	12,5 %	87,5 %
Nivå 3	46,7 %	53,3 %
Nivå 4	47,7 %	52,3 %
Nivå 5	69,9 %	30,1 %
Nivå 6	53,8 %	46,2 %
Andel i bankens styre	50,0 %	50,0 %

Stillingsnivåene er basert på inndeling iht. Bedrifts-avtalen, inngått mellom arbeidsgiver og bankens tillitsvalgte.

Tabellen under viser kvinners lønn i % av menns ved 100% stilling fordelt på stillingsnivå.

	Fastlønn	Kontante ytelser	Natural- ytelser
Nivå 1	NA	NA	NA
Nivå 2	99,3 %	105,4 %	136,1 %
Nivå 3	101,8 %	98,4 %	91,7 %
Nivå 4	90,7 %	89,7 %	105,2 %
Nivå 5	91,0 %	90,6 %	99,8 %
Nivå 6	88,5 %	87,5 %	73,6 %
Totalt	84,6 %	82,3 %	91,1 %

Kontante ytelser inkluderer utbetalt bonus, bilordning, fordel egenkapitalbevis og engangstillegg. Natural- ytelser inkluderer personalforsikringer, mobiltelefon, kompensasjon fri avis/ tidsskrift og rentefordel funksjonærlån.

Tabellen under viser legemeldt sykefravær og uttak av foreldrepermisjon i %.

	Sykefravær (%)	Foreldrepermisjon (%)
Menn	1,24 %	1,67 %
Kvinner	3,61 %	2,11 %
Totalt	2,59 %	1,92 %

Tabellen under viser ansettelser fordelt på kontraktstype fordelt på morbank og Møremegling.

	Fast heltidsansatte		Fast deltidsansatte		Totalt fast ansatte		Midlertidig ansatte	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Morbank	195	165	23	2	218	167	2	2
Møremegling	5	11	2	0	7	11	0	2

Fast ansatte er inkludert ev. permisjoner og sykmeldte.

Kartlegging av ufrivillig deltid ble foretatt i 2020 og i 2022, ved at det ble sendt e-post til samtlige som ar-

beider i deltidsstillinger. Ingen av de spurte har gitt tilbakemelding om at de arbeider ufrivillig deltid.

Del 2: Vårt arbeid for likestilling og mot diskriminering

Prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og mot diskriminering

Sparebanken Møre har gjennom egne retningslinjer forpliktet seg til å sikre at virksomheten opererer i samsvar med de til enhver tid gjeldende regel- og lovverk som omhandler likestilling, mangfold og ikke-diskriminering. Retningslinjene gir også føringer for hvordan banken skal være en pådriver for likestilling, mangfold og ikke-diskriminering i egen virksomhet, samt overfor kunder, leverandører og øvrige samarbeidspartnere.

I tillegg til «Retningslinjer for likestilling, mangfold og ikke-diskriminering» styres vilkår for ansatte av hovedavtalen mellom Finans Norge og Finansforbundet, Bedriftsavtalen mellom ledelsen og tillitsvalgte, Personalhåndboken, Retningslinje for godtgjørelsesordning i Sparebanken Møre, Retningslinje for godtgjørelsesordning for ledende personer i Sparebanken Møre, Instruks for ansettelsesutvalget, Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar og årlig (bærekraft-) strategi.

Slik jobber vi for å sikre likestilling og ikke-diskriminering i praksis

Tiltak for å sikre likestilling og ikke-diskriminering følges i praksis opp av Personalavdelingen, i samarbeid med bankens tillitsvalgte. Det benyttes blant annet et kartleggingsverktøy utviklet av Likestillings- og Diskrimineringsombudet, med formål å kartlegge risiko for diskriminering og hindre for likestilling knyttet til rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging eller mulighet for å kombinere arbeid og familieliv. Personalavdelingen analyserer funnene, vurderer årsaker til identifiserte risikoer og beslutter tiltak i samarbeid med tillitsvalgte. Større endringer i rettigheter som berører ansatte skal godkjennes av ledelsen og tillitsvalgte og ev. besluttes av styret i banken.

Sparebanken Møre har også en rekke interne utvalg som i praksis er med på å sikre likestilling og ikke-diskriminering av bankens ansatte. Godtgjørelsesutvalget er valgt av, og blant, styrets medlemmer, og skal bidra til grundig og uavhengig behandling av saker som gjelder godtgjørelser til ansatte. Ansettelsesutvalget er etablert i henhold til hovedavtale mellom Finans Norge og Finansforbundet og behandler lønns- og arbeidsvilkår ved ansettelser, samt årlig vurdering av medarbeideres lønnsvilkår. Begge de to omtalte utvalg skal ivareta hensynet til likestilling, mangfold og ikke-diskriminering knyttet til lønns- og arbeidsbetingelser.

Sparebanken Møre har også et arbeidsmiljøutvalg som har ansvar for å sikre at arbeidsmiljøet i banken gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon for ansatte, for å legge til rette for tilpasninger i arbeidsforholdet knyttet til den enkelte arbeidstakers forutsetninger og livssituasjon, samt å sikre trygge ansettelsesforhold og likebehandling på arbeidsplassen.

Nedenfor presenteres tiltak som er integrert i daglig drift, tiltak som ble gjennomført i 2022 som følge av faktisk tilstand og risikokartlegging, samt noen planlagte tiltak for 2023.

Arbeidsmiljø

Det gjennomføres årlige arbeidsmiljøundersøkelser, der blant annet arbeidsmiljø, engasjement, ledelse, kommunikasjon og risikokultur kartlegges. Det er også egne spørsmål knyttet til mobbing og trakassering. Arbeidsmiljøundersøkelsen fra 2022 viser økning både i medarbeidertilfredshet og lojalitet fra 2021. Siden fjorårets undersøkelse har det bl.a. blitt mulig med fysiske møter og samlinger, det er arrangert flere fysiske medarbeider- og lederutviklingssamlinger, det er etablert egne karrieresider på bankens intranett, og det er gjennomført en omfattende tiltaksplan knyttet til tilbakemeldinger fra fjorårets arbeidsmiljøundersøkelse. Spørsmålet om «mine meninger blir lyttet til» var blant de med størst økning i årets arbeidsmiljøundersøkelse. Undersøkelsen viser at det fortsatt er forbedringspotensial knyttet til blant annet det fysiske arbeidsmiljøet, lønn og teamarbeidet på tvers i organisasjonen, og her er det igangsatt tiltak som vil videreføres i 2023.

Rekruttering

Sparebanken Møre har utarbeidet og benytter en rekrutteringsprosess basert på DNV-sertifisert modell. Personalavdelingen er i førersetet i alle rekrutteringsprosesser, men øvrige involverte blir orientert om tema som spørreforbud og implisitt bias. Det blir også orientert om at alle intervjukandidater skal stilles de samme spørsmålene, noe som skal sørge for en mest mulig rettferdig og objektiv vurdering av kandidater.

I stillingsannonser har det vært en prioritering å få frem at banken ønsker å være en mangfoldig virksomhet, blant annet ved å bruke en inviterende og inkluderende tone. Det er fremhevet at vi ser etter medarbeidere med ulike bakgrunner, erfaringer, egenskaper og perspektiv, og at dette er noe vi mener gir bedre løsninger for våre kunder. På bankens karrieresider er det som standard blitt oppført en kvinnelig og mannlig kontaktperson, og det har gjennom bevisst bruk av medier vært et formål å forsøke å nå ut til flere søkergrupper.

I 2022 har banken hatt økt deltakelse på rekrutteringsarenaer og arrangement, med formål å nå ut til et bredere spekter av kandidater. Vi har vært aktive i sosiale medier med å dele både jobbmuligheter og historier som underbygger det gode og inkluderende arbeidsmiljøet til banken. Det er gjennomført presentasjon til bankens ledere om potensialet som ligger i økt mangfoldrekruttering. I 2022 har det vært ny rekord i antall rekrutteringsprosesser og nyansattes bakgrunn oppleves som mer variert enn tidligere. Det har i de siste to årene vært arbeidet etter et prinsipp om minst 40% av hvert kjønn på hvert nivå i organisasjonen, noe som har ført til en gradvis jevnere kjønnsbalanse på de fleste nivå. Gjennomførte tiltak knyttet til økt mangfoldrekruttering, samt prinsipp om 40% av hvert kjønn på hvert nivå videreføres derfor til 2023.

Lønns- og arbeidsvilkår

Godtgjørelser i Sparebanken Møre skal bidra til konsernets måloppnåelse og fremme ønsket adferd.

Videre skal godtgjørelser være et virkemiddel for god styring og kontroll med konsernets risiko, motvirke uønsket risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Ansatte i Sparebanken Møre får sin godtgjørelse fastsatt ved individuelle avtaler, kollektive avtaler (tariffavtaler) eller ved administrativ beslutning.

Ordninger som kan inngå i Sparebanken Møres godtgjørelser er fast lønn, variabel engangsgodtgjørelse basert på leveranser og prestasjoner, bonus, pensjonsordning, personalforsikringer, inkl. helseforsikring, funksjonærlån og andre felles goder.

Ansatte som er i foreldrepermisjon i minimum 5 måneder har tariffestet rett til å gå opp minst ett lønnsstrinn ved gjeninntreden. Formålet med denne bestemmelsen er å sikre at arbeidstakere som er ute i foreldrepermisjon over lengre tid ikke sakker akterut lønnsmessig, og å motivere til uttak av lengre permisjon. Sparebanken Møre har i 2022 endret kriterier for utbetaling av bonus, slik at blant annet alt fravær som følge av graviditet, fødsel og amming, herunder lovfestet foreldrepermisjon, fravær etter arbeidsmiljøloven ifm. svangerskapskontroll, svangerskapspermisjon, omsorgspermisjon etter fødsel, fødselspermisjon og ammefri gir grunnlag for bonus.

Gjennom bankens årlige lønnsvurdering skal vi jobbe for å minske lønnsgapet mellom kvinner og menn. Det har i de siste årene blitt satt av egne midler til utjevning av større lønnsforskjeller i lønnsoppgjør, et tiltak som videreføres til 2023. I tillegg er det igangsatt et større prosjekt med bruk av ekstern leverandør i for-

bindelse med benchmarking av lønn med formål å sikre intern rettferdighet og ekstern konkurransedyktighet.

Forfremmelse og utviklingsmuligheter

Sparebanken Møre er avhengig av at våre ansatte stadig utvikler seg og sin kompetanse for å møte framtidens behov. Det gjennomføres minimum en årlig medarbeidersamtale der kompetanse og utvikling er en del av standard mal. Arbeidsmiljøundersøkelsen viste at 93 % av de spurte gjennomførte medarbeidersamtaler i løpet av 2022.

Det er et hovedprinsipp at alle stillinger lyses ut internt i tillegg til eventuell ekstern utlysning. Det er også etablert en intern karriereportal der ansatte har mulighet til å fremme karriereønsker. Sparebanken Møre har en egen kompetanseavdeling som i løpet av 2022 gjennomførte en rekke kurs og kompetansetiltak for bankens ansatte innen våre prioriterte kompetanseområder; fag og autorisasjoner, digitale kompetanser, personlige egenskaper, nettverk, samarbeid og rammeverk. Alle ansatte har også mulighet til å søke om støtte til videreutdanning.

Det foretas årlig gjennomgang av stedfortredere og mulige etterfølgere av ledende ansatte i bankens godtgjørelsesutvalg. Det arbeides etter et prinsipp om minst 40% av hvert kjønn på lister for etterfølgere og stedfortredere for ledende ansatte. Til tross for nevnte tiltak er det fortsatt en skjevfordeling med hensyn til kjønn og nivå i organisasjonen, med en større andel menn på de øverste nivåene. Det vil i 2023 derfor vurderes nye tiltak med formål å bedre kjønnsbalansen også på de øverste nivåene i organisasjonen.

Tilrettelegging og Balanse arbeidsliv og familie

Sparebanken Møre arbeider for å være en inkluderende arbeidsplass for medarbeidere i alle aldersgrupper og livsfaser. Banken er tilsluttet «IA-ordningen» (Inkluderende arbeidsliv), og som IA-bedrift er målet å stadig arbeide for å forbedre arbeidsmiljøet, forebygge og redusere sykefravær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Det skal legges til rette for tilpasning av arbeidsplass og arbeidsinnhold når helse eller andre årsaker tilsier det.

Sparebanken Møre har avtale med Bedriftshelsetjeneste, som inkluderer blant annet helsekontroll, tilgang til arbeidsmedisinsk klinikk og oppfølging av/tilrettelegging for ansatte som er sykmeldt, eller som står i fare for å bli det. Leverandør av bedriftshelsetjenester rapporterer årlig forslag til eventuelle forbedringsområder med hensyn til arbeidssituasjon/ergonomi.

Som et supplement til bedriftshelsetjenesten har ansatte tilgang til psykologbistand og helse- / behandlingforsikring. Andre goder inkluderer eget bedriftsidrettslag, støtteordning til treningsabonnement, personalforsikringer, mulighet for fleksitid og firmahytter/leiligheter som ansatte med familie kan benytte seg av.

I 2021 ble det innført en prøveordning for bruk av hjemmekontor, med mulighet til å arbeide hjemmefra inntil én dag per uke. Det ble sendt ut et evaluerings-skjema etter prøveperioden og tilbakemeldingene fra organisasjonen var generelt veldig positive. I samråd med tillitsvalgte ble hjemmekontor innført som en permanent ordning i løpet av 2022.

I 2023 planlegges det å sende ut en ny spørreundersøkelse knyttet til bruk av hjemmekontor. Det skal også gjennomføres en befaring av hovedkontoret ift. om arbeidsplassen er tilstrekkelig tilrettelagt for rullestolbrukere og synshemmede.

Varsling

Sparebanken Møre ønsker å legge til rette for en åpen ytringskultur. Et godt ytringsklima er viktig for arbeidsmiljøet, den enkeltes trivsel og for at virksomheten skal kunne drives på best mulig måte. Det er viktig at ulovlige og kritikkverdige forhold og andre avvik avdekkes og følges opp så tidlig som mulig. Sparebanken Møre har fokus på at ansatte skal føle seg trygg på at det å ta opp kritikkverdige forhold er en naturlig del av den enkeltes ansvar på arbeidsplassen.

Sparebanken Møres varslingsrutiner skal legge til rette for en trygg og forsvarlig varsling. I tillegg til interne varslingsmottagere er det etablert et eksternt varslingsmottak gjennom avtale med advokatfirma. Det er også mulig å drøfte eventuelle varslingssaker med bankens bedriftshelsetjeneste. Varslingsrutinene er gjort tilgjengelig for ansatte via intranett, og alle ansatte får jevnlig opplæring i varslingsrutinene via e-læringskurs.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven er det korte navnet på «lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold». Loven ble vedtatt i Stortinget juni 2021 og trådte i kraft 01.07.2022. Hovedforpliktelsene i loven er tredelt:

- Gjennomføre aktsomhetsvurderinger** i tråd med OECD sine retningslinjer for flernasjonale selskap. Dette innebærer å kartlegge faktisk og potensiell risiko for negativ påvirkning av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjeder eller hos forretningspartnere
- Offentliggjøre redegjørelse** for aktsomhetsvurderingene
- Informasjonsplikt** som gjør at enhver kan kreve å få informasjon om hvordan virksomheten håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser

Sparebanken Møre er en alliansefri og selvstendig sparebank og står fritt til å velge de partnerne vi ønsker. Konsernets produkter og tjenester skal totalt sett være konkurransedyktige, bærekraftige og bidra til konsernets lønnsomhet. Dette gir fleksibilitet til å velge drift og utvikling av tjenester i egen regi, eller sammen med partnere der det anses for å være mest hensiktsmessig. Sparebanken Møre har i dag ca 150 små og store partnere og leverandører.

Bankens tilnærming til Åpenhetsloven

Forankre ansvarlighet i retningslinjer og styringssystemer

Plan for arbeidet med Åpenhetsloven ble forankret og vedtatt av bankens ledelse og styre i juni 2022. Gjennom året har vi jobbet med å identifisere behov for endring og tilpasning av styrende dokumenter i banken for å sikre:

- Håndtering av risikoer knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- Plassering av ansvar for håndtering av risiko
- Plassering av ansvar for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og offentliggjøre redegjørelse i tråd med Åpenhetsloven

Banken har fra før av etablert styringssystem som ivaretar eller vil utvides til å ivareta kravene i Åpenhetsloven:

- Styringssystem for IKT med rutine for oppfølging av leverandører

- Kriterier for valg og vurdering av partnere (Partnerstrategi)
- Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar
- Retningslinjer for likestilling, mangfold og ikke-diskriminering

I forbindelse med dette arbeidet har vi i tillegg etablert Retningslinjer for Bærekraft i leverandørleddet og Rutine for informasjonsplikt – Åpenhetsloven

Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger

Prosess

Banken har startet en risikovurdering med hensikt å avdekke risiko for brudd på anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter i egen virksomhet, og overfor partnere og leverandører.

Vi har prioritert å starte med partnere og leverandører basert på en overordnet vurdering av hvor risikoen er høyest.

Når det gjelder egen virksomhet er banken underlagt Aktivitets- og redegjørelsesplikten og vi har vurdert at det ikke foreligger nye risikoer, utover det som er rapportert i denne aktivitets- og redegjørelsesplikten. Viser derfor til rapportering av Aktivitets- og redegjørelsesplikt vedlagt i bærekraftrapporten for mer informasjon knyttet til egen virksomhet.

Bankens partnere og leverandører er delt inn i ulike kategorier basert på type leveranse. De seks kategoriene er:

- Produkt
- System og tjenester
- Egen- og fremmedkapital
- Kompetanse og nettverk
- Eiendom og vedlikehold
- Marked- og forbruksmateriell

Først ble det utført overordnet vurdering på kategori-nivå for å kartlegge hvor risikoen er høyest. Vi vurderte da blant annet bransje, type tjeneste/leveranse/produkter, geografi og type virksomhet. Basert på denne overordnede risikovurdering prioriterte vi de ulike kategoriene og gjorde vurderinger på enkelt-leverandører.

Funn

Banken vurderer at det jevnt over er lav risiko blant våre leverandører og partnere. De opererer i stor grad i et transparent og regulert arbeidsmarked i Norge. I den grad de benytter underleverandører som opererer i andre arbeidsmarked opplever vi at leverandørene har klare retningslinjer for ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Vi har vurdert at enkelte leverandører har en viss grad av risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Men det er verdt å nevne at det i disse tilfellene som regel skyldes mangel på tilgjengelig informasjon om retningslinjer, policy og øvrige styrende dokumenter som beskriver leverandørens forhold til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Veien videre med aktsomhetsvurderinger

Vi vil innhente ytterligere informasjon fra leverandørene som ikke har tilstrekkelig dokumentasjon offentliggjort. Dersom leverandøren ikke kan svare tilfredsstillende må vi gå i dialog, sikre at nødvendige tiltak blir iverksatt og følge opp leverandørene på gjennomføring og resultater

Når vi er ferdig med de høyest prioriterte leverandørkategoriene går vi videre på neste kategori.

Funnene og iverksatte tiltak vil dokumenteres og offentliggjøres i en redegjørelse innen fristen 30.06.23.

Kompetanse

Banken har tilrettelagt et e-læringskurs om Åpenhetsloven via Spama. Kurset er tilgjengeliggjort og gjennomført av rådgivere innenfor Næringsliv, alle medlemmer i bankens bærekraftkomité, alle med leverandøransvar og alle i avdeling Kreditt.

Banken skal også gjennomføre nødvendig opplæring i nye og endrede retningslinjer og rutiner.

Informasjonsplikten

Informasjonsplikten gjelder fra loven trådte i kraft 01.07.22. Dette innebærer at banken må kunne ta imot skriftlige forespørsler om informasjon, fordele ansvaret for behandling av forespørsler, og svare på henvendelser innen fristen på tre uker. I forbindelse med dette ble Rutine for informasjonsplikt - Åpenhetsloven utarbeidet.

Banken legger til rette for at hvem som helst kan henvende seg via skjema på våre nettsider. Avdeling Compliance tar imot og koordinerer henvendelsen mot relevante fagmiljø i banken og sikrer svar innenfor frist.

Alle bankens ansatte er informert om ny rutine og hvor eventuelle henvendelser skal stilles.

Offentliggjøre redegjørelse

En viktig del av Åpenhetslovens hovedforpliktelser er å offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene. Denne redegjørelsen skal etter loven som et minimum inneholde:

- En generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere potensielle og faktiske negative konsekvenser
- Opplysninger om risiko for og faktiske negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger
- Opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette

Redegjørelsen vil ligge offentlig tilgjengelig på [bankens nettsider i bærekraftbiblioteket](#) innen fristen angitt i loven.

Vedlegg/indeks

- [214](#) GRI-indeks
- [221](#) TCFD indeks
- [222](#) PRB Self Assessment 2022
- [235](#) Energi & klimaregnskap 2022

GRI-indeks

Global Reporting Initiative (GRI) er den ledende standarden for bærekraftrapportering. GRI-retningslinjene består av prinsipper, veiledning og resultatindikatorer som kan brukes av selskaper til å måle og rapportere på økonomiske, miljømessige og sosiale forhold. Sparebanken Møre har siden 2020 rapportert i henhold til GRI-standard. Mer informasjon om GRI finnes på globalreporting.org.

Generell informasjon

GRI-indikator	Beskrivelse	Bærekraftmål (SDG)	Sparebanken Møre – rapportering 2022	Kommentar/direkte rapportering
1. Organisasjonen og dens rapporteringspraksis				
2-1	Detaljer om organisasjonen		Sparebanken Møre. Hovedkontoret er lokalisert i Kipervikgata 6 i Ålesund. Banken driver virksomhet bare i Norge. Årsrapport: Organisasjon og ledelsesstruktur. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse. Note 1 «Generelle opplysninger».	
2-2	Enheter inkludert i organisasjonens bærekraftrapportering		Årsrapport – Redegjørelse og resultater – «Styrets årsberetning» og avsnittet «Virksomhetens art». Årsrapport: Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse, note 1 «Generelle opplysninger» og note 29 «Datterselskap».	
2-3	Rapporteringsperiode, hyppighet og kontaktperson		2022, årlig. Publikasjonsdato 30.03.2023. Kontaktperson: cecilie.myrstad@sbm.no	
2-4	Endring av historiske data fra tidligere rapporter		Ingen endringer.	
2-5	Gjeldende praksis for ekstern verifikasjon av rapporteringen		Verifisert av KPMG, bankens eksternrevisor. Se revisjonsberetning samt uavhengig attestasjonsuttalelse om bærekraftrapport for 2022.	
2. Aktiviteter og ansatte				
2-6	Aktiviteter, verdikjede og andre forretningsforbindelser		Årsrapport – Virksomheten inkludert «Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse». Note 4 og Note 5. Årsrapport – Redegjørelse og resultater – «Styrets årsberetning» og avsnittene «Virksomhetens art», «Strategi og mål» og «Forretningsmodell». Det er videre ingen vesentlige endringer av virksomhetens aktiviteter, produkt og tjenester, leverandørkjede i løpet av rapporteringsperioden.	

GRI-indikator	Beskrivelse	Bærekraftmål (SDG)	Sparebanken Møre – rapportering 2022	Kommentar/direkte rapportering
2-7	Ansatte	SDG 5, 8, 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – «Rapportering iht. Aktivitets- og Redegjørelsesplikten» samt note 18 «Lønn».	Antall ansatte (headcount) rapporteres under aktivitets og redegjørelsesplikten. Årsverk rapporteres under note 18 lønn. Rapportering per 31.12.2022. Ingen vesentlige endringer i løpet av rapporteringsperioden. Alle bankens ansatte pr 31.12.2022 er tilhørende i Møre og Romsdal.
2-8	Arbeidere som ikke er ansatte	SDG 5, 8, 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – «Rapportering iht. Aktivitets- og Redegjørelsesplikten».	Konsernet har et fåtall arbeidere som ikke er ansatte, deriblant 5 interns fra NTNU (headcount). Ingen vesentlige endringer i rapporteringsperioden. Banken har flere underleverandører som utfører ulike typer oppdrag for banken. Banken har ikke rapporteringsoversikt over hvor mange arbeidere dette innebærer p.t.
3. Styring				
2-9	Styringsstruktur og sammensetning		Årsrapport, «Organisasjon og ledelsesstruktur», «Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse» Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – «Organisering av arbeidet». Årsrapport – Redegjørelse og resultater – «Styrets årsberetning» og avsnitt «Strategi og mål». Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar samt retningslinjer for interessekonflikter https://www.sbm.no/samfunnsansvar/barekraft-og-samfunnsansvar/	
2-10	Nominering og utvelgelse av øverste beslutningsorgan		Årsrapport – «Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse» - kapitlene 7 og 8.	
2-11	Informasjon om styreleder		Årsrapport – Virksomheten – «Styret».	
2-12	Styrets og konsernledelsens oversikt over håndteringen av organisasjonens påvirkning		Årsrapport – Virksomheten «Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse», bla. kap. 2 «Virksomhet».	
2-13	Delegering av ansvar for å håndtere organisasjonens påvirkning		Årsrapport – Virksomheten - «Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse» Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – «En pådriver for bærekraftig utvikling» samt «Strategiske mål»	Styret har besluttet organisering av bankens bærekraftarbeid. Fra og med 01.02.2023 har banken etablert en egen bærekraftavdeling organisert under seksjon Risikostyring og Compliance.

GRI-indikator	Beskrivelse	Bære-kraftmål (SDG)	Sparebanken Møre – rapportering 2022	Kommentar/direkte rapportering
2-14	Styrets godkjenning av bærekraftrapportering		Årsrapport – Redegjørelse og resultater – «Styrets årsberetning».	Styret beslutter bærekraftrapport sammen med øvrig finansiell årsrapportering. Samlet årsrapport.
2-15	Interessekonflikter		Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar samt retningslinjer for interessekonflikter https://www.sbm.no/samfunnsansvar/barekraft-og-samfunnsansvar/	
2-16	Kommunikasjon av kritiske bekymringer til styret		Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – «Aktivitets og redegjørelsesplikt (ARP)». Bankens rutine for varsling samt klagehåndtering er gjort tilgjengelig på bankens nettsider, https://www.sbm.no/samfunnsansvar/barekraft-og-samfunnsansvar/	Bankens styret får informasjon om alle klagesaker gjennom kvartalsvis rapportering fra Compliance, uavhengig av om de er kritiske eller ikke. Det har ikke vært behov for rapportering av varslinger eller kritiske bekymringer i rapporteringsperioden.
2-17	Styrets samlede kunnskap		Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – vesentlig tema «ESG-kompetanse og kompetanse-deling med kunder» TCFD-klimarisikorapport – Virksomhetsstyring – «Styrets oppsyn om klimarelaterte trusler og muligheter». Årsrapport – Virksomheten – «Styret». Årsrapport – Virksomheten - «Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse» - kap. 8 og referanse til egnethetsvurdering av styremedlemmer.	96,5% av medarbeidere er dekket av kollektive tariffavtaler
2-18	Evaluering av styrets arbeid		Årsrapport – Virksomheten – «Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse», kap. 9 «Styrets arbeid».	Evalueres årlig. Resultat foreleggs valgkomiteen.
2-19	Retningslinje for godtgjørelse		Årsrapport – Virksomheten – «Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse», kap. 7, 11 og 12. «Retningslinje for godtgjørelsesordning i Sparebanken Møre» «Rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer i 2022»	Rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer vedtas årlig. Retningslinjer og rapport for 2022 er publisert på bankens nettside: https://www.sbm.no/investor-relations/ars--og-delarsrapporter/2022-ars--og-delarsrapporter/
2-20	Prosess for å ta beslutninger om avlønning		Blir besluttet i generalforsamlingen. Årsrapport – Virksomheten – «Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse», kap. 9, 11 og 12. «Retningslinje for godtgjørelsesordning i Sparebanken Møre» «Rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer i 2022»	Retningslinje og rapport er tilgjengelig på bankens nettside: https://www.sbm.no/investor-relations/ars--og-delarsrapporter/2022-ars--og-delarsrapporter/
2-21	Årlig total kompensasjonsratio			Banken rapporterer ikke på dette p.t.

GRI-indikator	Beskrivelse	Bære-kraftmål (SDG)	Sparebanken Møre – rapportering 2022	Kommentar/direkte rapportering
4. Strategiutforming og -utførelse				
2-22	Uttalelse om bærekraftstrategi		Årsrapport - Leder Årsrapport- Styrets årsberetning Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «En pådriver for bærekraftig utvikling», «Vesentlighetsanalyse», «Vesentlige tema» samt «Bankens håndtering av åpenhetsloven». Retningslinje for etikk og samfunnsansvar og Bærekraftstrategi. Disse er offentlig tilgjengelig på bankens nettsider: https://www.sbm.no/samfunnsansvar/barekraft-og-samfunnsansvar/	
2-23	Bankens retningslinjer	SDG 8 og 16	Årsrapport – Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse, særlig kap. 10 Risikostyring og internkontroll. Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «En pådriver for bærekraftig utvikling», «Vesentlighetsanalyse», «Vesentlige tema» samt «Bankens håndtering av åpenhetsloven». Retningslinje for etikk og samfunnsansvar og Bærekraftstrategi. Disse er offentlig tilgjengelig på bankens nettsider sammen med flere retningslinjer tilgjengeliggjort i bankens bærekraftbibliotek: https://www.sbm.no/samfunnsansvar/barekraft-og-samfunnsansvar/	
2-24	Innarbeidelse av policyforpliktelser i aktiviteter og samarbeid med andre bedrifter		Årsrapport – Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse, særlig kap. 10 Risikostyring og internkontroll. Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – Vesentlige tema – «Påvirkning på næringsutvikling», «Støttespiller for lokal-samfunn» samt «Åpenhetsloven». Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Interessentdialog». Bankens bærekraftprofil og bærekraftstrategi: https://www.sbm.no/samfunnsansvar/barekraft-og-samfunnsansvar/	
2-25	Klageordninger og prosesser for å utbedre negative påvirkninger		Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – «Interessentdialog», «Vesentlighetsanalyse» samt «Vesentlige tema». En klageordning er tilgjengelig på bankens nettsider. Hver klage behandles løpende. Basert på mottatt klager vurderer banken minst årlig behov for utbedring av enkelte prosesser.	
2-26	Ordninger for å søke råd og sende bekymringsmeldinger		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Rapportering - Aktivitets- og redegjørelsesplikt». Se bankens retningslinjer for etikk og samfunnsansvar samt rutiner for varsling – tilgjengelig i bankens bærekraftbibliotek. https://www.sbm.no/samfunnsansvar/barekraft-og-samfunnsansvar/	

GRI-indikator	Beskrivelse	Bærekraftmål (SDG)	Sparebanken Møre – rapportering 2022	Kommentar/direkte rapportering
2-27	Etterlevelse av lover og reguleringer	SDG 13.3, 16.6	Årsrapport, Styrets årsberetning, «Compliance-risiko» Årsrapport, Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse, pkt. 10 «Risikostyring og internkontroll».	Banken jobber kontinuerlig for å sikre etterlevelse av lover og reguleringer.
2-28	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger		Finans Norge. Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – «Våre forpliktelser».	
Interessenter				
2-29	Tilnærming til interessentsamarbeid	SDG 17	Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – Interessentdialog.	
2-30	Tariffavtaler	SDG 8	100% av medarbeiderne er dekket av kollektive tariffavtaler.	
GRI 3				
3-1	Proessen for å avgrense vesentlige tema		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlighetsanalyse» samt «Vesentlige tema»	
3-2	Liste over vesentlige tema			
3-3	Håndtering av vesentlige tema			

Spesifikk informasjon

GRI-indikator	Beskrivelse	Bærekraftmål (SDG)	Sparebanken Møre – rapportering 2022	Kommentar/direkte rapportering
ØKONOMI OG STYRING				
Ansvarlig utlån og rådgiving				
3-3	Håndtering av vesentlige tema	SDG 8, 9, 12, 13, 14 og 17	Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Ansvarlig utlån og rådgiving»	
FS7	Pengeverdien av produkter og tjenester designet for å levere en spesifikk sosial fordel for hver virksomhetslinje fordelt på formål.		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Ansvarlig utlån og rådgiving»	
FS8	Pengeverdien av produkter og tjenester designet for å levere en spesifikk sosial fordel for hver virksomhetslinje fordelt på formål.		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Ansvarlig utlån og rådgiving»	
Påvirkning på næringsutvikling (Indirekte økonomisk påvirkning)				
3-3	Håndtering av vesentlige tema	SDG 8, 9, 13, 17	Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Påvirkning på næringsutvikling»	
203-1	Investeringer i infrastruktur og andre tjenester		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Påvirkning på næringsutvikling»	
203-2	Betydelige indirekte konsekvenser		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Påvirkning på næringsutvikling»	
MILJØ				
Klimagassutslipp				
3-3	Håndtering av vesentlige tema	SDG 12, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Klimagassutslipp»	
305-1	Direkte utslipp av klimagasser (Scope 1)		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Klimagassutslipp» - Vedlegg «Energi og klimaregnskap».	Utslipp som vises i klimaregnskapet og scope 3 inkluderer bare bankens egne utslipp.
305-2	Indirekte utslipp av klimagasser knyttet til energiforbruk (Scope 2)			
305-3	Andre indirekte utslipp av klimagasser (Scope 3)			
305-4	Intensitet på klimagassutslipp		Ikke vesentlig.	Ikke spesifikt målt. Bankvirksomhet vurderes å ikke ha vesentlige direkte utslipp av dette.
305-5	Reduksjon av klimagasser			
305-6	Utslipp av ozonreduserende stoffer (ODS)			

GRI-indikator	Beskrivelse	Bærekraftmål (SDG)	Sparebanken Møre – rapportering 2022	Kommentar/ direkte rapportering
305-7	Nitrogenoksider (NOX), svovel-oksider (SOX) og andre betydelige luftutslipp		Ikke vesentlig.	Ikke spesifikt målt. Bankvirksomhet vurderes å ikke ha vesentlige direkte utslipp av dette.
SAMFUNN				
Støttespiller for lokalsamfunnet				
3-3	Håndtering av vesentlige temaer	SDG 3, 4, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Støttespiller for lokalsamfunnet»	
413-1	Aktivitet rundt lokalsamfunnets engasjement, konsekvensanalyser og utviklingsprogram.		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Støttespiller for lokalsamfunnet»	
413-2	Aktiviteter med betydelige faktiske og mulige negative konsekvenser for lokalsamfunnet.		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «Støttespiller for lokalsamfunnet»	
ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder				
3-3	Håndtering av vesentlige temaer	SDG 4, 11, 12, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder»	
404-1	Gjennomsnittlig antall timer med opplæring per år per ansatt		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder»	
SBM-N1	Beskrivelse av tiltak/ kompetanseløft som er gjennomført for alle ansatte, spesifikt for PM-rådgivere og NL-rådgivere, kunder samt ledelse og styret.		Årsrapport – Bærekraft og Samfunnsansvar – «Vesentlige tema» og «ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder»	

TCFD indeks 2022

Denne indeksen viser hvor i rapporten du finner svar på anbefalingene i TCFD rammeverket.

Område		Kryss referanse til hvor informasjonen finnes tilgjengelig i rapporten
styring		
a)	En beskrivelse av styrets oppsyn med klimarelaterte trusler og muligheter	TCFD rapport – avsnitt styring, del 1
b)	Beskriv ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte trusler og muligheter	TCFD rapport – avsnitt styring, del 2
Strategi		
a)	Beskriv klimarelaterte trusler og muligheter virksomheten har identifisert på kort, mellomlang og lang sikt	TCFD rapport – avsnitt strategi del 1
b)	Betydningen av klimarelaterte trusler og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging.	TCFD rapport – avsnitt strategi del 2
c)	Beskriv den potensielle betydningen av ulike scenarioer, inkludert et 2C-scenario, på virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging.	TCFD rapport – avsnitt strategi del 3
Risikostyring		
a)	Beskriv prosessene virksomheten benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko.	TCFD rapport – avsnitt risikostyring del 1
b)	Beskriv virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko	TCFD rapport – avsnitt risikostyring del 2
c)	Beskriv hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring.	TCFD rapport – avsnitt risikostyring del 3
Mål og metode		
a)	Beskriv metodene virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte trusler og muligheter i lyd av dens strategi og prosesser for risikostyring.	TCFD rapport – avsnitt mål og metode del 1
b)	Virksomheter bør rapportere på scope 1, scope 2 og hvis hensiktsmessig scope 3-klimagassutslipp, og de relaterte risikofaktorene.	TCFD rapport – avsnitt mål og metode del 2
c)	Beskriv målene virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte trusler og muligheter og resultater i forhold til målene.	TCFD rapport – avsnitt mål og metode del 3

PRB reporting and self assessment for Sparebanken Møre 2022

The table sets out the reporting and self-assessment requirements for signatories of the Principles of Responsible Banking. This is where we provide our response and self-assessment in relation to the principles and provide reference and links to where in our existing reporting and publicly available documents.

Principle 1: Alignment		
	We will align our business strategy to be consistent with and contribute to individuals' needs and society's goals, as expressed in the Sustainable Development Goals, the Paris Climate Agreement and relevant national and regional frameworks.	
Business model	Describe (high-level) your bank's business model, including the main customer segments served, types of products and services provided, the main sectors and types of activities across the main geographies in which your bank operates or provides products and services. Please also quantify the information by disclosing e.g. the distribution of your bank's portfolio (%) in terms of geographies, segments (i.e. by balance sheet and/or off-balance sheet) or by disclosing the number of customers and clients served.	
Response	Sparebanken Møre is an independent, listed financial services group, which consists of the Parent Bank, the mortgage company Møre Boligkreditt AS, the estate agency Møre Eiendomsmegling AS, and the property company Sparebankeiendom AS. Today Sparebanken Møre is the leading financial services group in Nordvestlandet with 27 branches in Møre og Romsdal. Its head office is in Ålesund. Over many years, the Bank has built up a large expert environment in relation to the retail and corporate markets, as well as the equity, interest rate and currency markets. Together with its subsidiary Møre Eiendomsmegling AS, Sparebanken Møre is a full-service bank for retail customers, businesses and the public sector in Nordvestlandet. Sparebanken Møre offers a full range of financial services within the following areas: Financing, Deposits and investments, Wealth management, Financial advice, Money-transfer services, Currency and interest rate trading, Insurance and Estate agency. Sparebanken Møre has a lending portfolio which is distributed approx. 70 per cent to retail customers and 30 per cent to the corporate customers. The business portfolio is broadly differentiated within the trade/service, industry, marine, property and offshore/supply industries. Although the corporate portfolio only makes up 30 per cent of the bank's total lending portfolio, it is towards the corporate customers that the bank will have the greatest influence regarding environment and society.	
	Links and references Årsrapport 2022 - styrets årsberetning - avsnitt "Virksomhetens art" - avsnitt "Forretningsområder" - avsnitt "organisasjon og ledelsesstruktur" - avsnitt "strategi og mål" - avsnitt "Eierstyring og selskapsledelse" - avsnitt "Forretningsområder"	

Strategy alignment

Does your corporate strategy identify and reflect sustainability as strategic priority/ies for your bank?	
☒ Yes	
☐ No	
Please describe how your bank has aligned and/or is planning to align its strategy to be consistent with the Sustainable Development Goals (SDGs), the Paris Climate Agreement, and relevant national and regional frameworks.	
Does your bank also reference any of the following frameworks or sustainability regulatory reporting requirements in its strategic priorities or policies to implement these?	
☒ UN Guiding Principles on Business and Human Rights	
☒ International Labour Organization fundamental conventions	
☐ UN Global Compact	
☒ UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples	
☒ Any applicable regulatory reporting requirements on environmental risk assessments, e.g. on climate risk - please specify which ones: TCFD	
☒ Any applicable regulatory reporting requirements on social risk assessments, e.g. on modern slavery - please specify which ones: "Åpenhetsloven"	
☐ None of the above	
Response	Links and references
Sustainability is one of the five strategic priorities in Sparebanken Møre long term strategy. The overarching objective for our sustainability work for this strategy period is "Sparebanken Møre will be a driving force behind sustainable development". The objective has been firmed up through special action plans and measures in all the Bank's sections/ divisions. The work is still in its early years and there will be a high level of activity within the area throughout the strategy period. Our strategic goals in the area are linked to the UN SDG to be part of the solution in reaching the Paris Climate agreement and working with the principles for responsible banking.	Årsrapport 2022, del "Bærekraft og samfunnsansvar", avsnitt "En pådriver for bærekraftig utvikling" , "Våre forpliktelser" og "Strategiske mål"
Guidelines for ESG in the supply chain (in norwegian) Guidelines for responsible investments (in norwegian) Guidelines for equality, diversity and non-discrimination (in norwegian) Guidelines for ethics and social responsibility (Code of Conduct)	Våre policy dokument og retningslinjer er tilgjengelig på nettsiden sbm.no/berekraft

Principle 2: Impact and Target Setting

	We will continuously increase our positive impacts while reducing the negative impacts on, and managing the risks to, people and environment resulting from our activities, products and services. To this end, we will set and publish targets where we can have the most significant impacts.
2.1 Impact Analysis (Key Step 1)	
Show that your bank has performed an impact analysis of its portfolio/s to identify its most significant impact areas and determine priority areas for target-setting. The impact analysis shall be updated regularly ¹ and fulfil the following requirements/elements (a-d) ² :	
a) Scope: What is the scope of your bank's impact analysis? Please describe which parts of the bank's core business areas, products/services across the main geographies that the bank operates in (as described under 1.1) have been considered in the impact analysis. Please also describe which areas have not yet been included, and why.	

1 That means that where the initial impact analysis has been carried out in a previous period, the information should be updated accordingly, the scope expanded as well as the quality of the impact analysis improved over time.

2 Further guidance can be found in the Interactive Guidance on impact analysis and target setting.

Response

The finalizing of our overall impact analysis is delayed, and will be carried out in 2023, not 2022 as originally planned. The delay is due to changes made in the organization and available resources.

We conducted our initial materiality analysis in 2020. In 2022, a new materiality analysis has been carried out to uncover sustainability themes where it is assessed that the bank has a high degree of impact on the environment, society and the economy. The analysis shows where the bank can strengthen its positive impact, and where it can reduce its negative impact. In 2022 the analysis has been expanded to also include a focus on double materiality, which means that we have looked at both how the bank affects the environment and society as well as how the environment and society affect Sparebanken Møre in terms of risks and opportunities. Our analysis includes both business activities as well as our role in society. An important part for us being a savingsbank. Our sustainability strategy is coherent with the findings in both materiality analysis, and thus there are no changes in the choosen SDGs at this point.

Sparebanken Møre has a lending portfolio which is distributed approx. 70 per cent to private customers and 30 per cent to the business market. The business portfolio is broadly differentiated within the trade/service, industry, marine, property and offshore/supply industries. Although the business portfolio only makes up 30 per cent of the bank's total lending portfolio, it is towards the business customers that the bank will have the greatest influence regarding environment and society. Through 2022 we have conducted an impact analysis of the retail portfolio, and used SSB numbers to analyse the impact of our corporate portfolio. Both of these analysis will Finally, we need to consider if any part of our portfolio needs further deep dives to clarify our possible impact. This is an ongoing process that needs our constant attention.

Links and references

Årsrapport, del om Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt ["vesentlige tema"](#)

Årsrapport, del om Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt ["Klimarisiko - TCFD"](#)

Impact analysis utført av Multiconsult - tilgjengelig i vårt bærekraftsbibliotek på sbm.no/berekraft

- b) Portfolio composition:** Has your bank considered the composition of its portfolio (in %) in the analysis? Please provide proportional composition of your portfolio globally and per geographical scope
- by sectors & industries ³ for business, corporate and investment banking portfolios (i.e. sector exposure or industry breakdown in %), and/or
 - by products & services and by types of customers for consumer and retail banking portfolios.

If your bank has taken another approach to determine the bank's scale of exposure, please elaborate, to show how you have considered where the bank's core business/major activities lie in terms of industries or sectors.

Response

Sparebanken Møre has a lending portfolio which is distributed approx. 70 per cent to private customers and 30 per cent to the business market. The business portfolio is broadly differentiated within the trade/service, industry, marine, property and offshore/supply industries. Although the business portfolio only makes up 30 per cent of the bank's total lending portfolio, it is towards the business customers that the bank will have the greatest influence regarding environment and society. Through 2022 we have conducted an impact analysis of the retail portfolio, and used SSB numbers to analyse the impact of our corporate portfolio. Finally, we need to consider if any part of our portfolio needs further deep dives to clarify our possible impact. This is an ongoing process that needs our constant attention.

In line with our reporting on climate risk (TCFD), we have carried out various scenario analysis. Furthermore we have mapped the emissions of the various industries in the business portfolio of the bank. Emissions in the business portfolio is conducted using carbon-related credit exposure in accordance with Norwegian Statistical Institute equivalents.

- c) Context:** What are the main challenges and priorities related to sustainable development in the main countries/ regions in which your bank and/or your clients operate? ⁴ Please describe how these have been considered, including what stakeholders you have engaged to help inform this element of the impact analysis.

This step aims to put your bank's portfolio impacts into the context of society's needs.

Links and references

Årsrapport 2022, del om Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt for ["Klimarisiko - TCFD"](#)

"Impact report – available in our sustainability library on sbm.no/ESG

Response

As a result of the materiality analysis carried out, our chosen sustainability targets and long-term strategy, 8 themes have been defined which are particularly important for both the bank and our stakeholders. The most important topics are

- Impact on business development
- Supporting player for the local community
- ESG expertise and expertise sharing with customers
- Responsible lending and advice
- Greenhouse gas emissions
- Climate risk
- Change in lending demand
- Regulatory requirements for players in the banking and finance industry

The first five are themes where Sparebanken Møre has a high degree of influence, whilst the three last ones are themes where the bank is influenced by climate and society.

Significant themes that are not carried over from the previous reporting:

- Requirements for suppliers
- Equality and diversity
- Open and ethical business conduct
- Financial results
- Prevent corruption and financial crime

The fact that the topics are no longer referred to as important topics does not mean that Sparebanken Møre believes that these topics are unimportant. These topics are important and something the bank has on the agenda at all times.

Links and references

Årsrapport, del på Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt ["vesentlige tema"](#)

Based on these first 3 elements of an impact analysis, what positive and negative impact areas has your bank identified? Which (at least two) significant impact areas did you prioritize to pursue your target setting strategy (see 2.2) ⁵? Please disclose.

Response

The work with the materiality analysis so far helped us identify a total of ten SDGs, of which five are defined as main goals for Sparebanken Møre. Based on our SDGs and our latest materiality analysis we have defined 12 strategic goals. Our strategic goals are divided into the categories 1) our self, 2) customers and suppliers and 3) society. The strategic goals are connected to targets to be fulfilled by the end of 2025. When our overall impact analysis is conducted we will choose the two significant impact areas to prioritize our target setting. As of now we have 8 material topics and 12 strategic goals.

Links and references

Årsrapport, del på Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt ["strategiske mål"](#) og avsnitt ["vesentlige tema"](#)

- d) For these (min. two prioritized impact areas): Performance measurement:** Has your bank identified which sectors & industries as well as types of customers financed or invested in are causing the strongest actual positive or negative impacts? Please describe how you assessed the performance of these, using appropriate indicators related to significant impact areas that apply to your bank's context.
- In determining priority areas for target-setting among its areas of most significant impact, you should consider the bank's current performance levels, i.e. qualitative and/or quantitative indicators and/or proxies of the social, economic and environmental impacts resulting from the bank's activities and provision of products and services. If you have identified climate and/or financial health&inclusion as your most significant impact areas, please also refer to the applicable indicators in the Annex.
- If your bank has taken another approach to assess the intensity of impact resulting from the bank's activities and provision of products and services, please describe this.

The outcome of this step will then also provide the baseline (incl. indicators) you can use for setting targets in two areas of most significant impact.

⁵ To prioritize the areas of most significant impact, a qualitative overlay to the quantitative analysis as described in a), b) and c) will be important, e.g. through stakeholder engagement and further geographic contextualisation.

Response

NA at this time due to delay on overall impact analysis.

Links and references

Self-assessment summary:

Which of the following components of impact analysis has your bank completed, in order to identify the areas in which your bank has its most significant (potential) positive and negative impacts⁶?

Scope:	Yes	In progress	No
Portfolio composition:	Yes	In progress	No
Context:	Yes	In progress	No
Performance measurement:	Yes	In progress	No

Which most significant impact areas have you identified for your bank, as a result of the impact analysis?

Climate change mitigation, climate change adaptation, resource efficiency & circular economy, biodiversity, financial health & inclusion, human rights, gender equality, decent employment, water, pollution, other: please specify

How recent is the data used for and disclosed in the impact analysis?

- Up to 6 months prior to publication
- Up to 12 months prior to publication
- Up to 18 months prior to publication
- Longer than 18 months prior to publication

Open text field to describe potential challenges, aspects not covered by the above etc.: (optional)

As we have not concluded our overall impact analysis yet, we cannot comment on the data.

2.2 Target Setting (Key Step 2)

Show that your bank has set and published a minimum of two targets which address at least two different areas of most significant impact that you identified in your impact analysis.

The targets ⁷ have to be Specific, Measurable (qualitative or quantitative), Achievable, Relevant and Time-bound (SMART). Please disclose the following elements of target setting (a-d), for each target separately:

- a) **Alignment:** which international, regional or national policy frameworks to align your bank’s portfolio with ⁸ have you identified as relevant? Show that the selected indicators and targets are linked to and drive alignment with and greater contribution to appropriate Sustainable Development Goals, the goals of the Paris Agreement, and other relevant international, national or regional frameworks.
- You can build upon the context items under 2.1.

Response

The work with the materiality analysis so far helped us identify a total of ten SDGs, of which five are defined as main goals for Sparebanken Møre. Based on our SDGs and our latest materiality analysis we have defined 12 strategic goals for our strategic period 2023-2026. Our strategic goals on sustainability are divided into the categories 1) our self, 2) customers and suppliers and 3) society. The strategic goals are connected to targets to be fulfilled by the end of 2026.

The 12 targets are

Ourselves:

- We must reduce our own climate emissions (co2) by at least 25 per cent for the period 2019 to 2025.
- Sparebanken Møre has a long-term ambition of at least 40% of each gender at all levels in the bank.
- Sustainability is an integral part of all innovation and development processes.
- We emphasize openness and transparency in our communication.

Customers and suppliers:

- We offer the private market and business customers a selection of sustainable products and services.
- Employees have the skills to advise customers on sustainable choices that contribute to restructuring and possible new business opportunities.
- For business customers with credit exposure over NOK 8 million, an ESG assessment must be carried out at least annually. Development is measured annually.
- All our suppliers must periodically submit an ESG supplier declaration.

The community:

- Sustainability must be a fixed assessment criterion when awarding social benefits.
- Sustainability is included as a separate point in all sponsorship agreements.
- We take the initiative for and support good sustainability projects in Nordvestlandet in Norway.
- We actively contribute to reducing financial crime, money laundering and corruption.

- b) **Baseline:** Have you determined a baseline for selected indicators and assessed the current level of alignment?

Please disclose the indicators used as well as the year of the baseline.

You can build upon the performance measurement undertaken in 2.1 to determine the baseline for your target.

A package of indicators has been developed for climate change mitigation and financial health & inclusion to guide and support banks in their target setting and implementation journey. The overview of indicators can be found in the Annex of this template.

If your bank has prioritized climate mitigation and/or financial health & inclusion as (one of) your most significant impact areas, it is strongly recommended to report on the indicators in the Annex, using an overview table like below including the impact area, all relevant indicators and the corresponding indicator codes:

Impact area	Indicator code	Response
Climate	...	
change	...	
mitigation	...	

Impact area	Indicator code	Response
Financial	...	
health &	...	
inclusion	...	

In case you have identified other and/or additional indicators as relevant to determine the baseline and assess the level of alignment towards impact driven targets, please disclose these.

Links and references

Årsrapport, del om Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt på ”strategiske mål”

⁶ You can respond “Yes” to a question if you have completed one of the described steps, e.g. the initial impact analysis has been carried out, a pilot has been conducted.

⁷ Operational targets (relating to for example water consumption in office buildings, gender equality on the bank’s management board or business-trip related greenhouse gas emissions) are not in scope of the PRB.

⁸ Your bank should consider the main challenges and priorities in terms of sustainable development in your main country/ies of operation for the purpose of setting targets. These can be found in National Development Plans and strategies, international goals such as the SDGs or the Paris Climate Agreement, and regional frameworks. Aligning means there should be a clear link between the bank’s targets and these frameworks and priorities, therefore showing how the target supports and drives contributions to the national and global goals.

Response NA at this point.	Links and references
c) SMART targets (incl. key performance indicators (KPIs) ⁹): Please disclose the targets for your first and your second area of most significant impact, if already in place (as well as further impact areas, if in place). Which KPIs are you using to monitor progress towards reaching the target? Please disclose.	
Response As our impact analysis is not finished, we have not limited our strategic goals to two areas, but have established KPI indicators for all 12 strategic goals at mentioned.	Links and references
d) Action plan: which actions including milestones have you defined to meet the set targets? Please describe. Please also show that your bank has analysed and acknowledged significant (potential) indirect impacts of the set targets within the impact area or on other impact areas and that it has set out relevant actions to avoid, mitigate, or compensate potential negative impacts.	
Response NA at this point, as our impact analysis is finished in 2023.	Links and references

Self-assessment summary

Which of the following components of target setting in line with the PRB requirements has your bank completed or is currently in a process of assessing for your...

	... first area of most significant impact: ... (please name it)	... second area of most significant impact: ... (please name it)	(If you are setting targets in more impact areas) ...your third (and subsequent) area(s) of impact: ... (please name it)
Alignment	Yes ✗ In progress No	Yes ✗ In progress No	Yes ✗ In progress No
Baseline	Yes ✗ In progress No	Yes ✗ In progress No	Yes ✗ In progress No
SMART targets	Yes ✗ In progress No	Yes ✗ In progress No	Yes ✗ In progress No
Action plan	Yes In progress ✗ No	Yes In progress ✗ No	Yes In progress ✗ No

2.3 Target implementation and monitoring (Key Step 2)

For each target separately:

Show that your bank has implemented the actions it had previously defined to meet the set target. Report on your bank's progress since the last report towards achieving each of the set targets and the impact your progress resulted in, using the indicators and KPIs to monitor progress you have defined under 2.2.

Or, in case of changes to implementation plans (relevant for 2nd and subsequent reports only): describe the potential changes (changes to priority impact areas, changes to indicators, acceleration/review of targets, introduction of new milestones or revisions of action plans) and explain why those changes have become necessary.

Response The 12 targets are Ourselves: - We must reduce our own climate emissions (co2) by at least 25 per cent for the period 2019 to 2025. Result: Reduction is already at 40% decrease from 2019, in spite of an increase from 2021-2022. - Sparebanken Møre has a long-term ambition of at least 40% of each gender at all levels in the bank. Result:All levels apart from level 2 (c-cuite) and level 5 are inline with our target. - Sustainability is an integral part of all innovation and development processes. Result: Sustainability is included in most policydocument and work instructions. Furthermore all c-suite managers have goals on sustainability in their management agreement. - We emphasize openness and transparency in our communication. Result; ESG risk assessment of Sparebanken Møre from Sustainalytics changed from medium to low risk, our annual report on sustainability is assured by third party Customers and suppliers: - We offer the private market and business customers a selection of sustainable products and services. Result: Several sustainability products have been launched for the retail market over the last two years, and a new loan product for the corporate market will ble launched in Q1 2023. - Employees have the skills to advise customers on sustainable choices that contribute to restructuring and possible new business opportunities. Result: Several courses on different sustainability themes have been conducted for employees, for our corporate advisor team several work shops are conducted and an ESG guide is developed to assist advisors. The retail advisors have had workshops and address topic in advisory meetings with customers. - For business customers with credit exposure over NOK 8 million, an ESG assessment must be carried out at least annually. Development is measured annually. Result; 99% of all corporate customers in the segment have had their ESG assessment in 2022, giving us the possibility to analyse results. - All our suppliers must periodically submit an ESG supplier declaration. Result: A new ESG policy for suppliers is applied, and is included in new and updated agreements. Furthermore sustainability is on the agenda in follow-up meetings with . The community: - Sustainability must be a fixed assessment criterion when awarding social benefits. Result: Overall, the bank is concerned with contributing to the sustainable development of cities and local communities thus contrinutes to initiatives in culture, sports, the local environment, infrastructure, competence and business development in Northwestern Norway. - Sustainability is included as a separate point in all sponsorship agreements. At the end of 2022 most all sponsorship agreements are updated with the sustainability section, furthermore tools to help teams and organizations in their work are under development and will be launched in 2023. - We take the initiative for and support good sustainability projects in Nordvestlandet in Norway. Result: Sparebanken Møre plans to continue a number of the existing measures, and will continuously consider new measures directly related to prioritized SDGs. We also emphasize projects where several actors work together to achieve the goals. We will also look more closely at projects and measures related to social conditions in our region, and collaborate with professional actors for long-term and lasting results. - We actively contribute to reducing financial crime, money laundering and corruption. Result; we monitor and work closely with other banks and financial actors to secure our customers and reduce attacks and exploitation of the bank related to financial crime	Links and references Årsrapport, del på Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt ”strategiske mål” og avsnitt ”vesentlige tema” Underliggende resultat kan finnes i avsnitt for ”vesentlige tema” under hvert enkelt tema.
--	---

9 Key Performance Indicators are chosen indicators by the bank for the purpose of monitoring progress towards targets.

Principle 3: Clients and Customers

We will work responsibly with our clients and our customers to encourage sustainable practices and enable economic activities that create shared prosperity for current and future generations.

3.1 Client engagement

Does your bank have a policy or engagement process with clients and customers ¹⁰ in place to encourage sustainable practices?

☒ Yes ☐ In progress ☐ No

Does your bank have a policy for sectors in which you have identified the highest (potential) negative impacts?

☐ Yes ☒ In progress ☐ No

Describe how your bank has worked with and/or is planning to work with its clients and customers to encourage sustainable practices and enable sustainable economic activities ¹¹). It should include information on relevant policies, actions planned/implemented to support clients' transition, selected indicators on client engagement and, where possible, the impacts achieved.

This should be based on and in line with the impact analysis, target-setting and action plans put in place by the bank (see P2).

Response

We have worked with our clients and customers to encourage sustainable practices by

- Includes sustainability as a topic on the agenda in advisory meetings
- ESG score corporate clients every year
- Developed a sustianbilty portal for corporate clients, avaiailable for both customers and non-customers on our website sbm.no. The portal has a general part on sustaibanability, a part on strategy and a specific part divided into 7 different branches – making it as relevant and concret as possible.
- We have been engaged in conferenses and courses to increase knowledge on sustainable matters
- We are planning more seminars and courses for both our retail and corporate customers
- In addition we constantly work to increase knowledge for our advisors, making them better partners for our customers.

This work will be further developed through 2023.

Links and references

Årsrapport 2022, del på Bærekraft og samfunnsansvar avsnitt [”Strategiske mål”](#)

Underliggende resultat kan finnes i avsnitt for [”vesentlige tema”](#) under hvert enkelt tema.

3.2 Business opportunities

Describe what strategic business opportunities in relation to the increase of positive and the reduction of negative impacts your bank has identified and/or how you have worked on these in the reporting period. Provide information on existing products and services, information on sustainable products developed in terms of value (USD or local currency) and/or as a % of your portfolio, and which SDGs or impact areas you are striving to make a positive impact on (e.g. green mortgages – climate, social bonds – financial inclusion, etc.).

Response

As mentioned our overall impact analysis is yet to be finished, however we have worked on several business opportunities in the period. This is mentioned in detail in our sustinability report, but in short this is

Green loan for retail customers

Product with social profile for retail customers

Issued green bonds

Sustainable savings – both in terms of product offerings and increasing women share of savings

Increased knowledge for employees and customers – eg. Though our Sustainability portal

Financial inclusion

- Personel advisoros for retail customers and corporate customers
- For the smaller corporate customers we have established Næringsbasen, their own customer service with highly experienced advisors

The SDG we are working to have an positive impact on are

SDG 8, SDG 9, SDG 11, SDG 12 and SDG17

Links and references

Årsrapport 2022, del på Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt [”Strategiske mål”](#).

Underliggende resultat kan finnes i avsnitt for [”vesentlige tema”](#) under hvert enkelt tema.

Principle 4: Stakeholders

We will proactively and responsibly consult, engage and partner with relevant stakeholders to achieve society's goals.

4.1 Stakeholder identification and consultation

Does your bank have a process to identify and regularly consult, engage, collaborate and partner with stakeholders (or stakeholder groups ¹²) you have identified as relevant in relation to the impact analysis and target setting process?

☒ Yes ☐ In progress ☐ No

Please describe which stakeholders (or groups/types of stakeholders) you have identified, consulted, engaged, collaborated or partnered with for the purpose of implementing the Principles and improving your bank's impacts. This should include a high-level overview of how your bank has identified relevant stakeholders, what issues were addressed/ results achieved and how they fed into the action planning process.

Response

We conduct and consult with stakeholders on a regular basis as described in our stakeholder dialoge in our sustainability report.

Links and references

Årsrapport 2022, del på Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt [”Intressentdialog og vesentlighetsanalyse”](#)

Principle 5: Governance & Culture

We will implement our commitment to these Principles through effective governance and a culture of responsible banking

5.1 Governance Structure for Implementation of the Principles

Does your bank have a governance system in place that incorporates the PRB?

☒ Yes ☐ In progress ☐ No

Please describe the relevant governance structures, policies and procedures your bank has in place/is planning to put in place to manage significant positive and negative (potential) impacts and support the effective implementation of the Principles. This includes information about

- which committee has responsibility over the sustainability strategy as well as targets approval and monitoring (including information about the highest level of governance the PRB is subjected to),
- details about the chair of the committee and the process and frequency for the board having oversight of PRB implementation (including remedial action in the event of targets or milestones not being achieved or unexpected negative impacts being detected), as well as
- remuneration practices linked to sustainability targets.

Response

Our comittement to PRB is included in our overall sustainability work and has been overseen by the Sustainability comitte, they also propose and monitor targets and reports to the bank management and board of directors, at a minimum once quarterly and in detail annually. It is the banks CEO wich is the owner of the strategy. From 2023 a dedicated department on sustainability is in place, increasing the capacity in the area. The sustainbilty department will work closely with the sustianbilty committee with will continue to ensure the anchoring in the organization.

There are no remuneration practies linked to sustaibilty targets as off today.

Links and references

Årsrapport 2022, del på Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt [”Organisering av arbeidet”](#)

¹⁰ A client engagement process is a process of supporting clients towards transitioning their business models in line with sustainability goals by strategically accompanying them through a variety of customer relationship channels.

¹¹ Sustainable economic activities promote the transition to a low-carbon, more resource-efficient and sustainable economy.

¹² Such as regulators, investors, governments, suppliers, customers and clients, academia, civil society institutions, communities, representatives of indigenous population and non-profit organizations

5.2 Promoting a culture of responsible banking:

Describe the initiatives and measures of your bank to foster a culture of responsible banking among its employees (e.g., capacity building, e-learning, sustainability trainings for client-facing roles, inclusion in remuneration structures and performance management and leadership communication, amongst others).

Response

As earlier mentioned sustainability is one of the top 5 battles in the banks strategy, thus making this a high priority for all employees and departements/ divisions.
To foster a culture of responsible banking, Sparebanken Møre has

- Established a multidisciplinary sustainability committee – ensuring that all parts of the organisation can see their role and act upon it.
- Training is done through several workshops, e-learning, sustainability training for advisors in client facing roles,
- Our chatbot used internally can assist advisors with information on our sustainable products/ loans
- Quarterly updates internally on the banks sustainability work
- CEO addresses sustainability in all external presentations
- As of 01.02.2023 sustainability department is established

For more detailed information see our section “ESG expertise and expertise sharing with customers” in our Annual report – chapter on Sustainability.

Links and references

Årsrapport 2022, del for Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt [”ESG-kompetanse og kompetansedeling med kunder”](#)

5.3 Policies and due diligence processes

Does your bank have policies in place that address environmental and social risks within your portfolio? ¹³ Please describe.

Please describe what due diligence processes your bank has installed to identify and manage environmental and social risks associated with your portfolio. This can include aspects such as identification of significant/salient risks, environmental and social risks mitigation and definition of action plans, monitoring and reporting on risks and any existing grievance mechanism, as well as the governance structures you have in place to oversee these risks.

Response

This is thoroughly described in our TCFD report, and will be further developed throughout 2023.

Links and references

Årsrapport 2022, del på Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt [”Klimarisiko - TCFD”](#)

Self-assessment summary

Does the CEO or other C-suite officers have regular oversight over the implementation of the Principles through the bank’s governance system?

☒ Yes ☐ No

Does the governance system entail structures to oversee PRB implementation (e.g. incl. impact analysis and target setting, actions to achieve these targets and processes of remedial action in the event targets/milestones are not achieved or unexpected neg. impacts are detected)?

☒ Yes ☐ No

Does your bank have measures in place to promote a culture of sustainability among employees (as described in 5.2)?

☒ Yes ☐ In progress ☐ No

Principle 6: Transparency & Accountability

We will periodically review our individual and collective implementation of these Principles and be transparent about and accountable for our positive and negative impacts and our contribution to society’s goals.

6.1 Assurance

Has this publicly disclosed information on your PRB commitments been assured by an independent assurer?

☒ Yes ☐ Partially ☐ No

If applicable, please include the link or description of the assurance statement.

Response

Our information on PRB is assured by KPMG as part of our annual report which includes our sustainability report.

Links and references

Tilgjenglig via Årsrapport 2022, del på Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt [”Revisors beretning”](#) og på våre nettsider [sbm.no/berekraft](#) eller [sbm.no/ESG](#) for engelsk versjon.

6.2 Reporting on other frameworks

Does your bank disclose sustainability information in any of the listed below standards and frameworks?

- ☒ GRI
☐ SASB
☐ CDP
☐ IFRS Sustainability Disclosure Standards (to be published)
☒ TCFD
☒ Other: Miljøfyrtårn (Environmental lighthouse)

Response

Our sustainilty report is built on these frameworks.

Links and references

Årsrapport 2022, del på Bærekraft og samfunnsansvar, avsnitt [”Organisering av arbeidet”](#) og [”Våre forpliktelser”](#)

6.3 Outlook

What are the next steps your bank will undertake in next 12 month-reporting period (particularly on impact analysis ¹⁴, target setting¹⁵ and governance structure for implementing the PRB)? Please describe briefly.

Response

We will finish our work on impact analysis and adjust our goals and plans accordingly to the six PRB principles.

Links and references

¹³ Applicable examples of types of policies are: exclusion policies for certain sectors/activities; zero-deforestation policies; zero-tolerance policies; gender-related policies; social due diligence policies; stakeholder engagement policies; whistle-blower policies etc., or any applicable national guidelines related to social risks.

¹⁴ For example outlining plans for increasing the scope by including areas that have not yet been covered, or planned steps in terms of portfolio composition, context and performance measurement.
¹⁵ For example outlining plans for baseline measurement, developing targets for (more) impact areas, setting interim targets, developing action plans etc.

6.4 Challenges

Here is a short section to find out about challenges your bank is possibly facing regarding the implementation of the Principles for Responsible Banking. Your feedback will be helpful to contextualise the collective progress of PRB signatory banks.

What challenges have you prioritized to address when implementing the Principles for Responsible Banking? Please choose what you consider the top three challenges your bank has prioritized to address in the last 12 months (optional question).

If desired, you can elaborate on challenges and how you are tackling these:

- ☒ Embedding PRB oversight into governance

☐ Gaining or maintaining momentum in the bank

☐ Getting started: where to start and what to focus on in the beginning

☒ Conducting an impact analysis

☒ Assessing negative environmental and social impacts

☐ Choosing the right performance measurement methodology/ies

☐ Setting targets

☐ Other: ...
- ☒ Customer engagement

☐ Stakeholder engagement

☒ Data availability

☐ Data quality

☐ Access to resources

☐ Reporting

☐ Assurance

☐ Prioritizing actions internally

If desired, you can elaborate on challenges and how you are tackling these:

Energi & klimaregnskap 2022

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi.

Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energi-forbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rap-porten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter alt av registrert datagrunnlag re-latert til klimagassutslipp for Sparebanken Møre.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stam-mer både fra eksterne og interne kilder, og blir omreg-net til tonn CO2-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden ”A Corporate Accoun-ting and Reporting Standard”, som er utviklet av ”the Greenhouse Gas Protocol Initiative” - GHG protokol-len. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-I er basert på denne.

Rapporteringsår Energi og GHG-utslipp

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO ₂ e	Utslipps- andel (%)
Transport total				21,7	4,3	2,5
DIESEL (NO)		2 084,0	liters	21,7	4,3	2,5
Scope 1 total				21,7	4,3	2,5
Elektrisitet total				2 612,1	67,9	39,1
Elektrisitet Nordisk miks		2 612 086,0	kWh	2 612,1	67,9	39,1
Fjernvarmested total				648,9	1,8	1,0
Fjernvarme Ålesund		648 929,0	kWh	648,9	1,8	1,0
Scope 2 total				3 267,0	69,7	40,1
Tjenestereiser total				-	88,1	50,7
Kontinental/Nordisk, inkl. RF	Norden	5 172,0	pkm	-	0,8	0,5
Kontinental/Nordisk, inkl. RF	Europa	51 319,0	pkm	-	7,9	4,5
Interkontinental, RF	Interkon-tinental	-	pkm	-	-	-
Innenlands, RF	Innenlands	111 011,0	pkm	-	27,3	15,7
Km-godtgj.bil (NO)		617 741,0	km	-	46,3	26,6
Hotellnetter, Europe		12,0	nights	-	0,2	0,1
Avfall total				-	11,7	6,7
Restavfall, brent		22 580,0	kg	-	11,3	6,5
Papiravfall, resirkulert		8 957,0	kg	-	0,2	0,1
Glassavfall, resirkulert		40,0	kg	-	-	-
Metallavfall, resirkulert		2 600,0	kg	-	0,1	-

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO ₂ e	Utslipps- andel (%)
Pappavfall, resirkulert		460,0	kg	-	-	-
Sortert avfall, resirkulert		5 500,0	kg	-	0,1	0,1
EE avfall, resirkulert		1 000,0	kg	-	-	-
Scope 3 total				-	99,8	57,4
Total				3 282,7	173,8	100,0
KJ				11 817 603 936,0		

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2022
Elektrisitet Sum (Scope 2) med Markedsbaserte beregninger	tCO ₂ e	-
Scope 2 Sum med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ₂ e	1,8
Scope 1+2+3 Totalt med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ₂ e	105,9

Klimaregnskap

I løpet av 2022 hadde Sparebanken Møre et totalt klimagassutslipp på 178,6 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Sammenlignet med 2021 er dette en økning av utslipp på 28,3%. Klimagassutslippene fordeler seg på følgende måte for 2022:

Klimagassutslippene fordeler seg på følgende måte for 2021:

- **Scope 1:** 4,3 tCO₂e (2,5 %)
- **Scope 2:** 69,7 tCO₂e (40,1 %)
- **Scope 3:** 99,8 tCO₂e (57,4 %)

Scope 1

Transport: Forbruk av drivstoff for egneide og lease-de biler. Utslippet fra drivstoff i 2022 var på 4,3 tCO₂e, som er en økning på 46% fra 2021.

Scope 2

Elektrisitet: Målt forbruk av elektrisitet i eide og leide bygg for Sparebanken Møre. Tabellen over viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet ved bruk av den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Nordisk miks. Bankens kontorer hadde et forbruk på 2 612 086 kWh i løpet av 2022, noe som tilsvarer et utslipp på 67,9 tCO₂e. Forbruket av elektrisitet sank fra 2021, hvilket bidrar til en nedgang i utslippet. Utslippsfaktoren Nordisk Miks har endret seg noe, og fått et mindre forbruk av fossile brenslere, samt økt andelen av fornybare ressurser. Endringen i utslippsfaktoren bidrar også til nedgangen i utslipp fra elektrisitet.

Klimagassutslipp beregnet med markedsbasert faktor finnes i tabellen ”Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret”. Praksisen med å presentere utslippene fra elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorer er videre forklart under Scope 2 i ”Metodikk og kilder”. Sparebanken Møre kjøpte opprinnelsesgarantier (OG/REC) for 100% av sitt forbruk av elektrisitet i 2022, og utslipp med en markedsbasert utslippsfaktor er derfor beregnet til 0 tCO₂e.

Fjernvarme: Forbruk av fjernvarme i eide og leide bygg. Banken brukte 648 929 kWh fjernvarme i sine kontorer i løpet av 2022. Dette tilsvarer et utslipp på 1,8 tCO₂e. Dette er steget fra 0,6 tCO₂e fra 2021.

Scope 3

Forretningsreiser: De totale utslippene fra forretningsreiser (flyreiser, hotelovernattinger og kilometergodtgjørelse) for 2022 var 88,1 tCO₂e. Til sammenligning var utslipp fra forretningsreiser i 2021 30,7tCO₂e.

Flyreiser: Antall reiste personkilometer (pkm). I løpet av 2022 reiste de ansatte i Sparebanken Møre 111 011 pkm innenlands med fly, noe som er en markant økning fra 2021, hvor det ble registrert 31 448 pkm. Det har også vært en økning i antall pkm reist i Norden og Europa, hvor det i 2021 ikke ble registrert noen reiser. I 2022 ligger utslippet på 8,7 tCO₂e fra flyreiser i Norden og Europa, mens det totale utslippet fra flyreiser er på 36 tCO₂e.

Hotelovernattinger: Antall netter på hotell økte fra 283 netter i 2021 til 1337 netter i 2022. Dette tilsvarer en økning i utslipp på 97,1 %.

Kilometergodtgjørelse: Bruk av privat bil i tjeneste rapportert i kilometer kjørt. Totalt antall kilometer kjørt i 2022 var 617 741 km, noe som resulterte i et utslipp på 46,3 tCO₂e.

Avfall: Rapportert avfall i kg fordelt på ulike avfallsfraksjoner, samt behandlingsmetode (resirkulert, til forbrenning og energigjenvunnet). Rapportere avfallsfraksjoner i løpet av 2022 var restavfall til forbrenning, papiravfall til

resirkulering, metallavfall til resirkulering, elektronisk avfall til resirkulering, pappavfall til resirkulering og sortert avfall til resirkulering .

Totalt avfall i løpet av 2022 var 41 137 kg. Klimagassutslipp fra avfall tilsvarer 11,7 tCO₂e i 2022 og er en reduksjon på 1,6% sammenlignet med 2021.

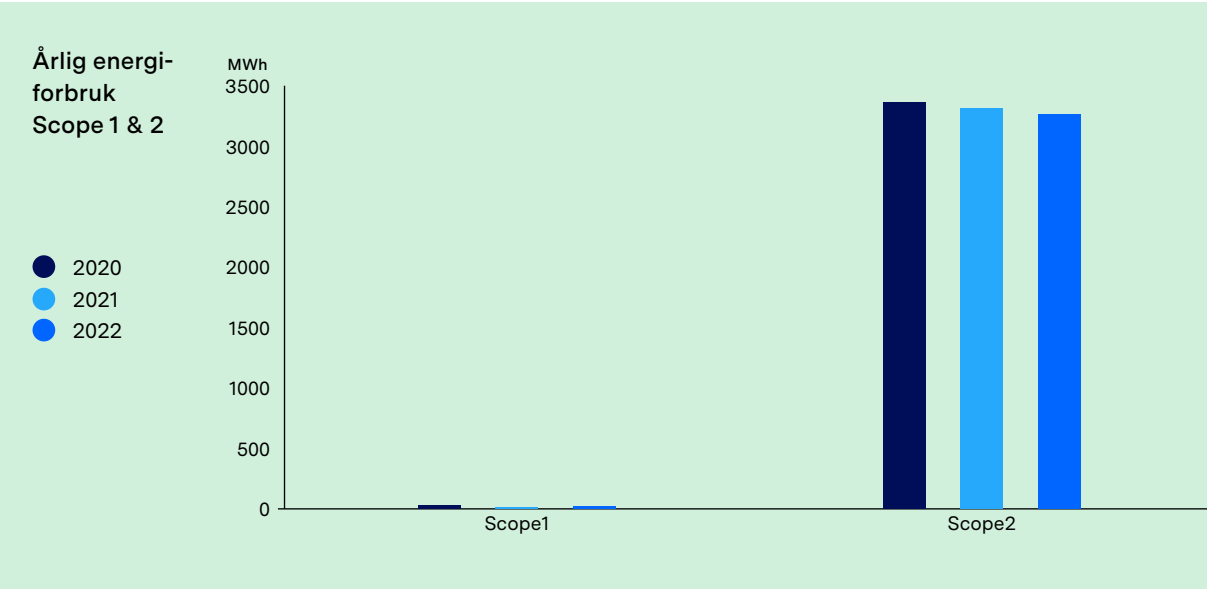
KPI

Utslipp per årsverk er steget med 28,4% fra 2021 til 2022. I samme periode er antall årsverk redusert med 0,1% og totale utslipp økt med 28,3%.

Årlige klimagassutslipp

Utslippskilde	Forklaring	2020	2021	2022	% endring fra 2021
Transport total		6,4	3,0	4,3	46,1
DIESEL (NO)		6,4	3,0	4,3	46,1
Bensin		-	-	-	-100,0
Stasjonær forbrenning total		-	-	-	-
Lett fyringsolje		-	-	-	-100,0
Scope 1 total		6,4	3,0	4,3	46,1
Elektrisitet total		118,5	89,4	67,9	-24,0
Elektrisitet Nordisk miks		118,5	89,4	67,9	-24,0
Fjernvarmest ed total		2,2	0,6	1,8	211,0
Fjernvarme Ålesund		2,2	0,6	1,8	211,0
Scope 2 total		120,8	89,9	69,7	-22,5
Tjenestereiser total		45,2	30,7	88,1	187,2
Kontinental/Nordisk, inkl. RF	Norden	0,7	-	0,8	-
Kontinental/Nordisk, inkl. RF	Europa	1,3	-	7,9	-
Interkontinental, RF	Interkontinental	-	-	-	-
Innenlands, RF	Innenlands	11,7	7,7	27,3	253,0
Km-godtgj.bil(NO)		29,7	17,0	46,3	172,8
Km-godtgj.el-bil Nordisk		-	-	-	-100,0
Hotelnetter, Europa		1,8	6,0	0,2	-97,1
Taxi		-	-	-	-100,0
Hotelnetter, Norden		1,8	6,0	5,6	100,0 %
Avfall total		12,6	11,9	11,7	-1,6 %
Restavfall, brent		12,2	11,6	11,3	-2,6 %
Papiravfall, resirkulert		0,3	0,2	0,2	-7,0 %
Glassavfall, resirkulert		-	-	-	-
Metallavfall, resirkulert		0,1	0,1	0,1	-10,3 %

Utslippskilde	Forklaring	2020	2021	2022	% endring fra 2021
Organisk avfall, resirkulert		-	-	-	-100,0 %
Plastikk avfall, resirkulert		-	-	-	-100,0 %
EE avfall, resirkulert		0,1	-	-	163,2 %
Pappavfall, resirkulert		-	-	-	100,0 %
Sortert avfall, resirkulert		-	-	0,1	100,0 %
Innkjøpt papir total		-	-	-	-
Papir avfall, resirkulert			-	-	-
Scope 3 total					
Total			135,5	173,8	28,3 %
Prosentvis endring			-26,8 %	28,3 %	

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2020	2021	2022
Elektrisitet Sum (Scope 2) med Markedsbaserte beregninger	tCO ₂ e	32,7	17,5	-
Scope 2 Sum med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ₂ e	34,9	18,1	1,8
Scope 1+2+3 Totalt med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ₂ e	99,2	63,7	105,9
Prosentvis endring	%	100,0	-35,8	66,4

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	2020	2021	2022	% Endring fra forrige år
scope 1 + 2 utslipp (tCO ₂ e)	127,2	92,9	74,0	-20,3
Totale utslipp(S1+S2+S3) (tCO ₂ e)	185,0	135,5	173,8	28,3
Totalt energiforbruk Scope 1+2 (MWh)	3 389,2	3 331,5	3 282,7	-1,5
Sum energiforbruk per lokasjon (MWh)	3 358,8	3 316,7	3 261,0	-1,7
Sum kvadratmeter(m ²)	-	19 437,0	19 437,0	-
Sum kWh/m ²	-	170,6	167,8	-1,7
kgCO ₂ e (S1+S2+S2) / Årsverk	501,4	363,3	466,3	28,4
Årsverk (antall)	369,0	373,0	372,8	-0,1

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. “A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition”, én av fire regnskapsstandarder under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, NF₃, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale brutto produksjonsmikser fra International Energy Agency’s statistikk (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmikser basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitetsforbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

KPMG AS
Postboks 7000 Majorstuen
Sørkedalsveien 6
0306 Oslo

Telefon +47 45 40 40 63
Internett www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (markeds). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiproducenter som benytter en miks av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles residual miks, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoffer etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

[Department for Business, Energy & Industrial Strategy](#) (2020). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2020). CO₂ emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris. IEA (2020). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2020). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014).

AIB, RE-DISS (2020). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan være aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.

Til Styret i Sparebanken Møre

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om Sparebanken Møre Bærekraftsrapport 2022

Om attestasjonsoppdraget

Vi har blitt engasjert av styret i Sparebanken Møre («selskapet») til å avgi en attestasjonsuttalelse om bærekraftsrapporten inntatt i selskapets årsrapport for året som ble avsluttet 31. desember 2022 («Rapporten»).

Vi har utført attestasjonsoppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for at Rapporten i alt det vesentlige er utarbeidet i samsvar med UN Principles for Responsible Banking («UN PRB») og Global Reporting Initiative («GRI») Standards.

Omfanget av vårt arbeid omfatter ikke framtidige hendelser eller selskapets overholdelse av formål og oppnåelse av målsettinger og forventninger. Vårt arbeid omfatter heller ikke informasjon på nettsider som Rapporten refererer til, med mindre dette er spesifisert i denne attestasjonsuttalelsen.

Konklusjon

Vår konklusjon er formet på bakgrunn av, og er underlagt, de forhold som er angitt i denne attestasjonsuttalelsen.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Basert på utførte handlinger og innhentet bevis, er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Rapporten ikke i alt det vesentlige er utarbeidet i samsvar med UN PRB og GRI, som forklart under seksjon «Bærekraft og samfunnsansvar», side 154 i årsrapporten.

Ledelsens ansvar

Styret og daglig leder («ledelsen») er ansvarlig for utarbeidelsen av Rapporten, og for informasjonen i den, i samsvar med UN PRB og GRI, som forklart under seksjon «Bærekraft og samfunnsansvar», side 154 i årsrapporten.

Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide en Rapport som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Videre er ledelsen ansvarlig for å forhindre og avdekke misligheter, samt for å identifisere og sikre at selskapet overholder de lover og forskrifter som er relevante for selskapets aktiviteter.

Offices in:

Oslo	Elverum	Molde	Straume
Alta	Finnsnes	Tromsø	Tynset
Arendal	Hamar	Trondheim	Ullsteinvik
Bergen	Haugesund	Skien	Sandefjord
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Ålesund
Bryne	Kristiansand	Stavanger	
Drammen	Mo i Rana	Stord	

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene.

Vi anvender den internasjonale standarden for kvalitetskontroll (ISQC 1) og opprettholder følgelig et omfattende system for kvalitetskontroll, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å utføre et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, og avgi en konklusjon på grunnlag av de handlinger vi har utført.

Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 (revidert) – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board. Denne standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt Rapporten ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

Utførte handlinger

Et attestasjonsoppdrag innebærer forespørsler, hovedsakelig til personer som er ansvarlig for å utarbeide informasjonen i Rapporten, samt analytiske kontrollhandlinger og andre hensiktsmessige handlinger. Utførte handlinger avhenger av vår forståelse av Rapporten og andre omstendigheter ved oppdraget, og vår vurdering av hvilke områder det er sannsynlig at vesentlig feilinformasjon kan oppstå. Våre handlinger omfattet:

- Sammenlignet informasjonen i Rapporten mot de kriterier som stilles av UN PRB og GRI.
- En risikovurdering, inkludert et mediesøk, for å identifisere forhold som kan ha betydning for selskapet i rapporteringsperioden.
- Forespørsler til ledelsen for å opparbeide en forståelse av selskapets prosesser for å identifisere vesentlige forhold for selskapets sentrale brukergrupper.
- Intervjuer med ledelsen og utvalgte ansatte, om bærekraftstrategi og retningslinjer for vesentlige forhold, samt implementering av disse i virksomheten. Intervjuene ble utført både på konsernnivå og i enkelte forretningsområder.
- Intervjuer av aktuelle ansatte, både på hovedkontoret og forretningsområder, som er ansvarlige for å fremskaffe informasjonen i Rapporten.
- Gjennomgang av et begrenset utvalg av relevant intern og ekstern dokumentasjon for å vurdere påliteligheten av Rapporten.
- Sammenlignet informasjonen som er presentert i Rapporten med tilsvarende informasjon i relevante underliggende kilder for å vurdere om all relevant informasjon i slike underliggende kilder er inkludert i Rapporten.
- Lest informasjonen i Rapporten for å vurdere hvorvidt den er i tråd med vår overordnede kjennskap til, og erfaring med selskapets bærekraftarbeid.
- Vurdert informasjonen i GRI indeksen som presentert i selskapets bærekraftsrapport som vedlegg 1.
- Vurdert informasjonen i selskapets egenerklæring til UN PRB som presentert i selskapets bærekraftsrapport som vedlegg 3

Handlingene som utføres på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, varierer i type og tidspunkt fra, og er i mindre omfang enn, et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet. Følgelig er graden av sikkerhet som oppnås ved et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, betydelig lavere enn ved et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet.

Iboende begrensninger

Det foreligger en generell mulighet for at det oppstår feil og mangler som ikke avdekkes av internkontrollen knyttet til utarbeidelsen av Rapporten. Vårt attestasjonsoppdrag er ikke utformet for å avdekke alle svakheter i denne internkontrollen. Våre handlinger er utført på utvalgte deler av dokumentasjonen som ligger til grunn for Rapporten og handlingene er ikke utført gjennom hele rapporteringsperioden.

Oslo, 1. mars 2023
KPMG AS

Svein Arthur Lyngroth
Statsautorisert revisor

